PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 21. APRILA 1981
LETO XXIII • ŠT. 92 • CENA 8 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Verdet na tridnevnem obisku v Jugoslaviji

Predsednika romunske vlade je na beograjskem letališču pričakal Veselin Djuranović – Obojestranska zainteresiranost za sodelovanje

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Danes je prispel na tridnevni uradni in prijateljski obisk v našo državo predsednik vlade SR Romunije Ilie Verdet. Na beograjskem letališču ga je sprejel njegov gostitelj, predsednik zveznega izvršnega sveta Veselin Djuranović.

Ko so pionirji izročili romunskemu visokemu gostu cvetje, sta se gostitelj in gost prisrčno pozdravila, nato pa je gostitelj predstavil gostu druge jugoslovanske osebnosti, zbrane na sprejemu: podpredsednika IS skupščine Srbije Radoje Stefanovića, zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Metoda Rotarja, predsednika skupščine mesta Beograda Živorada Kovačevića, pomočnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve Sava Obradovića in druge. Po intonaciji jugoslovanske in romunske državne himne sta premiera pregledala enoto JLA.

Dopoldne je predsednik romunske vlade obiskal Hišo cvetja in se poklonil spominu predsednika Tita ter položil cvetje na njegov grob.

● BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – V popoldanskih pogovorih med Djuranovićem in Verdetom je bilo v ospredju gospodarsko sodelovanje med državama. V tekočem srednjeročnem razdobju naj bi obojestranska blagovna menjava dosegla vrednost 4,6 milijarde dolarjev, kar bo skoraj 2-akrat več, kot je znašala v minulem petletnem obdobju.

Veselin Djuranović je gostu nocoj priredil večerjo, med katero sta predsednik ZIS in predsednik romunske vlade izmenjala napitnici, v katerih sta oba naglasila pozitiven razvoj jugoslovansko-romunskih odnosov in sodelovanja na vseh ravneh.

Za današnji, prvi del uradnih pogovorov med vladnima delegacijama, ki sta ju vodila predsednik ZIS Veselin Djuranović in romunski primier Ilie Verdet, sta bili najbolj značilni obojestranska zainteresiranost in pripravljenost Jugoslavije in Romunije za krepitev naporov pri uresničevanju doslej sklenjenih sporazumov o dvostranskem sodelovanju. Obe strani sta ocenili, da se, na splošno gledano, prijateljski odnosi in dobro sosedsko sodelovanje med državama vse uspešneje razvijajo, v skladu z dogovori med predsednikoma Titom in Ceausescom o načelih in ciljih takega sodelovanja.

Obe strani sta tudi opozorili na koristnost poglabljanja takih stikov na takih temeljih, pa skupno željo, da bi se v obojestranskem interesu nadaljevali, o čemer priča tudi obsk romunskega predsednika Ceausescuja v Beogradu, kjer se je mudil lanskega oktobra, pa srečanje predsednika predsedstva SFRJ Cvijetina Mijatovića s predsednikom Ceausescom pred dvema mesecema v Temišvaru, in še vrsta stikov med predstavniki obeh držav na nižjih ravneh.

Del današnje prve runde jugoslovansko-romunskih pogovorov so posvetili tudi vzajemnemu obveščanju o žgočih problemih, ki se nanašajo na notranji razvoj obeh držav. Romunski premier je navedel glavne preokupacije in aktualne zahteve zdajšnjega trenutka razvoja te države, Veselin Djuranović pa je seznanil goste z našim zdajšnjim notranjepolitičnih položajem, z glavnimi značilnostmi zdajšnjega razvoja, pripravami na kongres samoupravljalcev in 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

Izraelci s topništvom napadli Tir

Hudo poškodovano mestno središče – Obstreljevali tudi palestinske položaje

BEJRUT, 20. aprila (Tanjug) – Izraelsko daljnometno topništvo je danes bombardiralo libanonsko mesto Tir, ki leži 20 kilometrov severno od izraelske meje. Radio Bejrut poroča, da so bombardirali mestno središče in da je gmotna škoda ogromna.

S položajev v notranjosti Izraela je izraelsko topništvo danes napadlo tudi palestinske položaje v okolici mesta Nabatija.

Ti bombni napadi so nadaljevanje včerajšnjih topniških napadov na mesto Sidon, kakih 60 kilometrov od meje. Na veliko-nočno nedeljo je na gosto naseljeni Sidon začela streljati desničarska milica majorja Hadada, ki z izraelsko podporo nadzoruje južno libanonsko obmejno enklavo.

TEMA DNEVA

Cest le toliko, kolikor je denarja

Letos ne bo dovolj denarja za popravila in graditev slovenskih cest. Cestno gospodarstvo je, kot kaže, v vsej Jugoslaviji na razpotju, ko praktično ni več mogoče zanesljivo načrtovati, še manj pa po potrebah graditi.

Če ostanemo samo pri slovenskih cestah, se ne moremo otresti misli, da smo obtičali v neskladju med potrebami, željami in resničnostjo. Pred nekaj leti smo kritizirali, češ da cestni denar preveč razdeljujejo za gradnjo kratkih odsekov novih cest, da premalo skrbijo za magistralno cestno omrežje, da pa se preveč bohotijo različne regionalne ceste in cestice. Zdaj smo očitno spoznali, da ravno tako kot nove ceste potrebujemo tudi boljše stare ceste. Torej jih moramo sproti vzdrževati in prenavljati.

Zimske zmrzali in spomladanske odjuge so močno poškodovale 248 kilometrov regionalnih in magistralnih cest, medtem ko za lokalne ceste natančnega podatka niti ni. Denarja za temeljito popravilo enih in drugih ni, na vrsto bodo prišle lahko le najpomembnejše.

Ali ne bi bilo torej prav, če bi slednjič le nehali tehtati, kako bi obrnili denar, ki ga je cestam prinesla tudi zadnja podražitev motornih goriv? Denar leži na posebnem računu, od njega pa za zdaj nič nimajo ne ceste, pa tudi ne železnice in energetika, ki naj bi ga tudi dobila del. Dalj ko se bomo namreč obotavljali, večje bodo luknje in manj jih bomo lahko s tem denarjem zakrpali.

STOJAN ŽITKO

Družbena akcija za manj administriranja

Predsedstvo CK ZKS o delovanju strokovnih služb v SR Sloveniji – Svobodna menjava dela naj motivira »administrativce« za boljše delo

LJUBLJANA, 20. aprila – Predsedstvo CK ZKS je na današnji seji obravnavalo informacijo o zasnovi in uresničevanju nalog zveze komunistov pri organiziranju in delovanju strokovnih služb v SR Sloveniji. Pri tem je ugotovilo, da smo z družbeno akcijo omejili pritisk na preveliko število rast administracije, nismo pa še presegli družbenoekonomskih vzrokov, ki to pogojujejo.

Upoštevajoč doseženo stopnjo družbenoekonomskega razvoja je poglavitni vzrok za čezmerno razraščanje administracije v tem, da samoupravno organizirani delavci v združenem delu še ne upravljajo v celoti s pogoji in rezultati svojega dela. Še vedno se pojavljajo tudi slabosti pri uresničevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki ohranjajo in povečujejo administracijo v političnem sistemu.

Zbrani podatki kažejo, da samo v gospodarstvu opravlja administrativna strokovna dela 23 odstotkov vseh zaposlenih delavcev. Med osrednjimi slabostmi, ki pogojujejo tako stanje, so tudi razdrobljenost administrativno strokovnih del in materialno tehničnih sredstev za delo, neustrezna organizacija in metode dela v upravnih organih, ne dovolj konkretizirani normativi za vrednotenje dela, kar ohranja proračunski odnos in neenoten ter pogosto neracionalen pristop k zbiranju podatkov, ki največkrat niso v funkciji potreb samoupravnega odločanja.

Doseženi pozitivni rezultati narekujejo, da zveza komunistov nadaljuje z začeto družbeno akcijo za hitrejši razvoj odnosov svobodne menjave dela, ki bo zagotavljal, da bodo delavci v administrativno strokovnih službah tudi dohodkovno motivirani za večji prispevek k nadaljnjemu razvoju družbe in prispevali tudi k boljši kvaliteti dela in racionalnejšemu obsegu administracije.

Predsedstvo CK ZKS je obravnavalo tudi nekatera kadrovska vprašanja in priprave na kongresa ZKS in ZKJ, poroča Center za informiranje in propagando CK ZKS.

O Namibiji načelno in konkretno

Alžirsko zasedanje potrdilo veljavo izvirnih načel neuvrščenega gibanja

ALŽIR, 20. aprila (Tanjug) – Pravkar končano zasedanje koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Alžiru bo po mnenju številnih opazovalcev in udeležencev eden pomembnejših sestankov družine neuvrščenih. Udeleženci alžirskega srečanja so odločno podprli še eno pravično stvar – neodvisnost Namibije, ob tem problemu pa so znova potrdili pomen svojih izvirnih načel ter opozorili na nevarnost nenehnega slabšanja splošnega mednarodnega položaja.

Neuvrščeni so v Alžiru odločno zavrnili manevre, s katerimi so želeli spremeniti naravo namibijskega problema in vprašanje dekolonizacije postaviti v okvir blokovskega pogajanja.

Podprli so predvsem oboroženi boj namibijskega ljudstva pod vodstvom gibanja SWAPO ter poudarili odgovornost Združenih narodov za rešitev namibijskega problema. Svetovna organizacija bi morala po njihovem mnenju prispevati k rešitvi tega problema v okviru svojih pooblastil.

Niso sprejeli predloga – v bistvu je šlo za pritisk Zahoda – naj bi vso stvar znova preložili in poiskali nove rešitve.

Koordinacijski biro je zahteval, naj se takoj začnejo pogajati na podlagi resolucije št. 435 varnostnega sveta iz leta 1978. Če bi sprejem tega predloga onemogočili z vetom, bodo neuvrščeni zahtevali, naj uvedejo sankcije proti Južni Afriki in novo izredno zasedanje generalne skupščine OZN, ki bi bilo posvečeno namibijskemu vprašanju.

To enodušnost neuvrščenih je bilo čutiti zlasti v splošni razpravi, saj so praktično vsi govorniki potrdili, da ideološke, zgodovinske, zemljepisne in politične razlike ne ovirajo njihovih enotnih poglědov, ko gre za reševanje kriz ter za boj za pravičnejše in enakopravnejše odnose v svetu.

Potrdili so tudi stališče, da neuvrščeni niso in ne bodo le pasivni opazovalci dogajanja v svetu, temveč bodo tudi s svojim ugledom vplivali na mednarodne dogodke.

V takšni luči je tridnevni sestanek v Alžiru mogoče še najbolje označil alžirski minister Mohamed Benjahija, ki je ob zaključku izjavil: »Naše gibanje je spet dokazalo, da je sposobno uresničiti svoja načela in ideale.«

STALEN INTERES ZA SODELOVANJE – Predsednika romunske vlade Ilie Verdeta je na beograjskem letališču pričakal njegov gostitelj, predsednik ZIS Veselin Djuranović. (Telefoto: Tanjug)

Kava bo spet v prodaji

Prihodnji mesec sveža svinina iz uvoza – Pričakujemo skokovito naraščanje porabe mesa ob začetku turistične sezone

LJUBLJANA, 20. aprila – Že čez dva dni bodo trgovine spet dobile zadostne količine pražene kave, vendar bo ta kava nekoliko dražja kot doslej, so povedali na republiškem komiteju za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Ob tem so povedali tudi, da bodo mesnice že prihodnji mesec bolje založene s svežo svinino, saj je bodo uvozili večje količine.

Slovenski uvozniki so sicer že v prvih dneh aprila uvozili 2300 ton kave, kljub temu pa v trgovinah kave skorajda ni bilo mogoče kupiti. Kot so nam povedali na komiteju za tržišče in splošne gospodarske zadeve, kave v trgovinah ni bilo zaradi tega, ker bi se zaradi višjega prometnega davka morala podražiti.

Uvozniki kave, pražarne in trgovina so predlagale, da bi bila cena celo višja kot 500 dinarjev za kilogram, vendar komite ni pristal na tak predlog.

Na republiški ravni pa so se šele zdaj sporazumeli o ceni in republiški komite za tržišče nam je sporočil, da kilogram kave v maloprodaji ne bo dražji kot 500 dinarjev. Zdaj, ko so ta zaplet s ceno rešili, bodo kavo spet začeli prodajati.

V teh dneh pri preskrbi z mesnimi izdelki in s svežim mesom ni večjih težav. Nekoliko skromnejša je le ponudba sveže svinine in sicer zato, ker je odkup prašičev v Sloveniji manjši.

Ker pričakujejo že pred začetkom glavne turistične sezone (torej maja in junija) večjo porabo mesa, bo Slovenija uvozila precej svežega svinjskega mesa. Na komiteju za tržišče in splošne gospodarske zadeve zatrjujejo, da bodo svinjsko meso uvozili že čez mesec dni.

Nekoliko se je izboljšala tudi preskrba z margarino, čeprav margarine še niso uvozili, so pa jo nameravali še ta mesec. Kljub boljši preskrbi pa margarine še primanjkuje, zato jo bodo skušali uvoziti čimprej.

Sicer pa je surovega masla v trgovinah dovolj, saj so ga Ljubljanske mlekarne pred kratkim uvozile iz Nizozemske 230 ton.

MARJETA ŠOŠTARIČ

Riad ne bo podražil nafte

Saudska Arabija meni, da se morajo cene nafte na svetovnem trgu ustaliti

WASHINGTON, 20 aprila (Reuter) – Dokler se cene nafte na mednarodnem trgu ne izenačijo, je dejal saudski minister za nafto Jamani, Saudova Arabija ne bo zmanjšala pridobivanja niti povečevala cene te surovine. V intervjuju za ameriško televizijo je Jamani tudi dejal, da se mora – zaradi stabilizacije cen – zasičenost trga še nadaljevati. Saudska proizvodnja, ki se zdaj giblje okoli 1,429.000 ton nafte na dan se ne bo zmanjšala vse dotlej, dokler ne bode cene nafte enotne.

Po Jamanijevem mnenju se državam OPEC do konca prihodnjega meseca (ko se bodo njihovi ministri za nafto sestali v Ženevi) najverjetneje ne bo uspelo sporazumeti o enotni ceni.

Z izraelskim umikom s Sinaja »ne bo nič«

Izrael se bo umaknil šele, ko bodo postavili na noge ustrezne »mednarodne sile«, pravi izraelski radio

KAIRO, 20. aprila (Tanjug) – Izrael je dal vedeti, da »ne bo nič« z umikom izraelskih sil s Sinaja do ustanovitve ustreznih močnih »mednarodnih sil«, ki bodo lahko Izraelu jamčile varnost, ter hkrati opozoril, da bo za razpustitev in evakuacijo oporišč Ejtam, Ecion in Ofira potreboval »še vsaj eno leto« od dne, ko bo dobil vsa zaželena zagotovila.

V komentarju, ki ga je izraelski radio predvajal pozno sinoči, je še rečeno, da je pobuda evropskih držav za ustanovitev »multinacionalnih sil« padla v vodo, da Egipt »iz zgodovinskih vzrokov« ne bi želel gledati britanskih sil na Sinaju, Izrael pa »ne zaupa Franciji«. Zato vidi izraelski radio »zadnjo možnost« za ustanovitev omenjenih enot v sodelovanju Avstralije in Nove Zelandije.

Za to pa je le malo možnosti in v uradnih egiptovskih krogih sodijo, da je popolnoma možno, da bo Sovjetska zveza v varnostnem svetu z vetom preprečila ustanovitev teh sil. Opazovalcem se zdi ta možnost še bolj verjetna, kajti Sovjetska zveza bi s privolitvijo v kaj takega po svoje priznala tudi sporazume iz Camp Davida. Opazovalci menijo, da bo neposredna posledica tega dejstvo, da se bo mirovni proces na Bližnjem vzhodu nadaljeval pod še močnejšim nadzorstvom in vplivom Zahoda in ZDA kot doslej.

Mirovni sporazum predvideva, da naj bi se izraelske sile aprila prihodnje leto umaknile s preostalega Sinaja, ki naj bi znova pripadel Egiptu. Pred tem naj bi ustanovili »multinacionalne sile«, ki naj bi med Egiptom in Izraelom ustvarile »tamponsko cono« in tako zagotovile večjo varnost židovski državi. Po egiptovskem načrtu naj te sile ne bi bile velike, njihov obseg naj bi bil podoben obsegu mirovnih sil Združenih narodov v Libanonu.

Izrael pa vztraja pri ustanovitvi »močnih mirovnih sil, ki bi štele več tisoč ljudi in bi bile zmožne Izraelu zagotoviti varnost«.

Kandahar v rokah upornikov?

Ob tretji obletnici revolucije iz Afganistana poročajo o prostovoljnih delovnih akcijah

KABUL, 20. aprila – Kot poroča afganistanska agencija BAHTAR, se ob tretji obletnici aprilske revolucije vojaki in drugi Afganistanci udeležujejo prostovoljnih delovnih akcij v afganistanskih provincah in mestih. V poročilu je rečeno, da so takšne delovne akcije organizirali v Kabulu, Balhu, Kunarju in drugih mestih. Opazovalci pripominjajo, da med navedenimi ni nekaterih največjih mest, med drugim Kandaharja, o katerem uporniki trdijo, da je dejansko v njihovih rokah.

Po uporniških virih, na katere se sklicije UPI, v Kandaharju še vedno potekajo boji za trgovsko središče mesta, kjer so se prebivalci postavili na stran upornikov. Sovjetske sile so baje začele bombardirati mesto iz zraka, da bi pregnale upornike in si tako pridobile čas, preden v Kandahar pošljejo nove vladne enote.

Afganistanska agencija je tudi zanikala trditve »imperialističnih krogov«, da so afganistanska letališča postala nevarna. Kot dokaz navaja, da so minuli teden na letališču pri Kandaharju preprečili »skupini oboroženih ljudi, da bi ugrabila neko afganistansko letalo.«

Ameriški Time objavlja poročilo o krepitvi upora, boljši organiziranosti in boljši oboroženosti upornikov kot pred enim letom. Revija ponavlja trditev, da redna afganistanska armada s težavo opravlja svoje delo, med drugim tudi zato, ker je veliko vojakov dezertiralo. V Kabulu so te trditve že večkrat zanikali.

Kot poroča TASS, revija CK KPSZ Komunist danes objavlja članek Babraka Karmala, ki znova izreka visoko priznanje Sovjetski zvezi za pomoč afganistanski revoluciji, zlasti v luči 26. kongresa KPSZ.

»Stališče Sovjetske zveze do DR Afganistana ustreza globokim interesom naše revolucije in zagotavlja postopen razvoj revolucije ter družbenogospodarski razvoj države,« je zapisal Karmal.

Agencija BAHTAR je tudi sporočila, da so včeraj sklenili sporazum o pošiljki sovjetskega orodja in nadomestnih delov v vrednosti skoraj 3,5 milijona rubljev. Sklenili so tudi pogodbo o sodelovanju »določenega števila sovjetskih strokovnjakov«, ki naj bi pomagali v afganistanskih rudnikih.

Govorice o trenjih v vrhovih vladajoče UCD

Generalni sekretar Ortega izključuje izredne volitve – Vztrajne napovedi o Suarezovi vrnitvi

MADRID, 20. aprila (Tanjug) – »Unija demokratičnega centra (UCD) ne bo razpadla,« je izjavil generalni sekretar španske vladajoče stranke Rafael Calvo Ortega ob vztrajnih vesteh o novem »uporu« v vrstah UCD. Pristavil je, da v »UCD ni večjih težav«.

Te dni zatrjujejo, da so izbruhnili novi spopadi v vrhu vladajoče UCD, predvsem ob obravnavanju zakona o legalizaciji razveze v parlamentu. Jutri bo parlament jel razpravljati o zakonu o avtonomiji univerze; tudi ta zakon je že zbudil spopade v vrhu UCD.

Calvo Ortega trdi, da UCD ne namerava sklicati izrednega kongresa, da bi pretehtali navzkrižja v stranki. Dejal je, da tudi ne gre pričakovati razpustitve parlamenta in sklicanja izrednih volitev zaradi politične nestabilnosti, ki bi jo utegnil izzvati »upor« v UCD. »Želimo parlamentarne volitve v zakonitem roku, torej šele leta 1983,« je dejal. Priznal pa je, da utegne priti do »zapuščanja stranke, vendar tega ne gre razumeti kot razpad«.

Še ob zadnjem kongresu UCD, ki je potekal februarja, je prišlo do ostrega spopada, kar je prisililo Adolfa Suareza, da je odstopil s položaja premiera in predsednika UCD. Zdaj vztrajno trdijo, da pripravljajo ambiciozno »vrnitev« Suareza, kar utegne izzvati nove pretrese v vladajoči stranki.

V nemirni Baskiji je včerajšnja proslava Dneva baskovske domovine potekala le z manjšimi izgredi. Izredne varnostne ukrepe so uvedli predvsem v Guernici, da bi preprečili velik shod privržencev koalicije Herri Batasuna, ki ga je vlada prepovedala, ker se je bala neredov. Organizacijo Herri Batasuna sicer obtožujejo, da je »podaljšana roka« oboroženega gibanja ETA.

Predsednik baskovske vlade Carlos Garaikoexea je na velikem zborovanju v Navarri izjavil, da se ETA zateka k »strategiji samomora, ki lahko spravi državo v slepo ulico«.

Vsepovsod v Sloveniji primanjkuje premoga

LJUBLJANA, 20. aprila – Vrste kupcev premoga so v slovenskih mestih različno dolge. Povsod imajo trgovci v skladiščih premalo premoga in bodo zato morali kupci na naročene količine čakati še nekaj mesecev, če bodo premog sploh letos dobili. Kdor je šele te dni naročil rjavi premog, se prihodnjo zimo z njim ne bo grel, saj Sloveniji primanjkuje 400.000 ton tega premoga. Samo v Ljubljani čaka na velenjski lignit 2000 kupcev, medtem ko je število vpisanih za kakršenkoli premog naraslo že na 38.000. (Več o akciji na 3. strani) (Foto: Miško Kranjec)

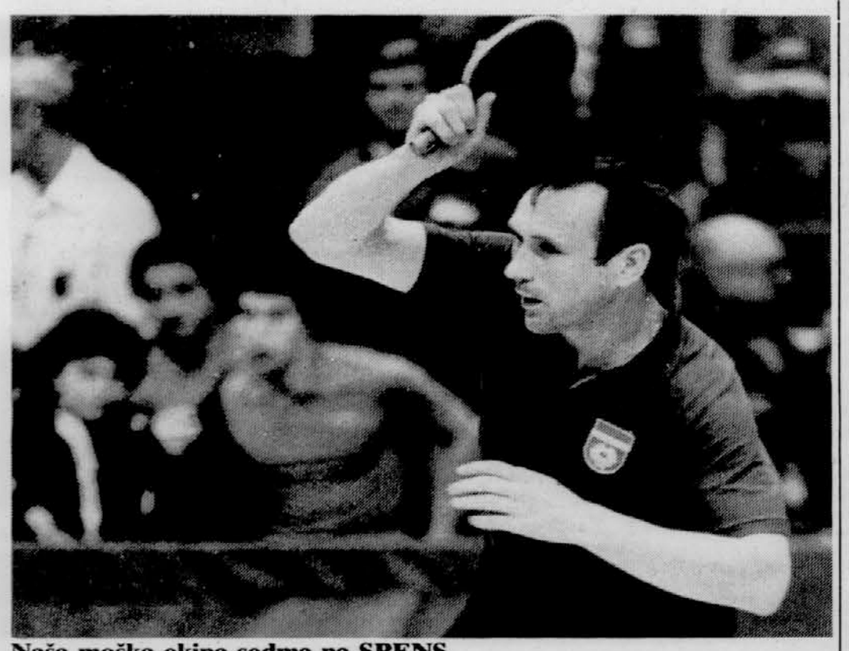

Naša moška ekipa sedma na SPENS

NOVI SAD, 20. aprila – Z zmago nad Poljsko s 5:4, s čimer se je tej ekipi maščevala za poraz v ligaškem delu tekmovanja, je moška namiznoteniška reprezentanca Jugoslavije na 36. SP osvojila sedmo mesto. Njen daleč najboljši igralec je bil Dragutin Šurbek, ki je v 25 nastopih dosegel 19 zmag. Po dnevu odmora se bo v Novem Sadu v sredo začelo tekmovanje posameznikov in dvojic. (Več na 11. strani) (Foto: Marjan Zaplatil)

Z resnico proti natolcevanjem

Vsako prikrivanje podatkov delovnim ljudem in občanom predstavlja pravzaprav napad na njihove pravice in svoboščine. To je jalovo delo; še nikoli doslej se ni zgodilo, da ne bi prej ali slej razkrili nekaterih »skrivnosti,« je za Tanjug izjavil predsednik komisije za informiranje v skupščini SFRJ Batrić Jovanović. Dodal je še, da so viri informacij danes vedno bolj odprti, drugačni – ostrejši – so le kriteriji za to odprtost.

Stran 2

Radenski primanjkuje steklenic

Našemu največjemu slatinskemu podjetju Radenski še vedno primanjkuje steklenic, zato tudi prihaja do občasnih prekinitev proizvodnje. Ti zastoji pa so vse prej kot dober znanilec na pragu turistične sezone. Radenska bi potrebovala najmanj 25 milijonov steklenic. Posledice pomanjkanja steklenic seveda najprej občutijo slatinarji sami. Zaradi prekinitev so prisiljeni spreminjati delovni čas zaposlenih, prevoze na delo in podobno. (Več na 3. strani) (Foto: Miško Kranjec)

Spogledovanje s peronizmom

Novi argentinski predsednik Viola je ponudil sodelovanje peronistom, tej še zmeraj pomembni, čeprav zelo razdrobljeni in nejasno usmerjeni politični sili v Argentini. Politični opazovalci v Buenos Airesu vidijo v ponudbi »nujno zlo« oziroma korak, v katerega je hunta prisiljena spričo slabe bilance prejšnjega predsednika Videle.

Stran 5

Brezhibna uprizoritev Pirandellovega dela v Mariboru

V mariborski Drami SNG so v petek uprizorili dramatizirani esej o gledališču »Nocoj bomo improvizirali« Luigija Pirandella. »Miletu Korunu (režiserju) je bila ta drama, ki je v bistvu drama o režiserju odra-življenja ali nasploh umetnika,« je zapisal kritik Jože Snoj, »pisana na kožo. Pojmoval jo je povsod ustrezno – kot učno uro o odrski realizaciji nasploh, kot norčavo zaresno avanturo oblikovalca in kot muko raziskovalca in izpovedovalca.«

Stran 8

Bolnik na Pokljuki

Hotel na Pokljuki, kamor zaide le še malo gostov, je tako rekoč klasičen zgled slabega gospodarjenja. Iz leta v leto se razmere slabšajo, izgube pa kopičijo. V tej hiši se dolgo sploh ni vedelo, kdo pije in kdo plača, najbolj čisto je bilo le pri računih, ki so jih poravnavali gostje. Po novem naj bi hotel prevzelo hotelsko-turistično podjetje Bled ter se oprli predvsem na domačine.

Stran 12

Vreme danes

Včeraj je bilo v Sloveniji, Makedoniji in v Primorju zmerno oblačno, vendar suho vreme. V ostalih krajih Jugoslavije je bilo pretežno sončno.

Za danes vremenoslovci napovedujejo pretežno sončno in nekoliko toplejše vreme. Zjutraj bo predvsem po kotlinah še mrzlo. Čez dan se bo pooblačilo v Sloveniji, zahodni Hrvaški, v severnem in srednjem Primorju.

Najnižje nočne temperature bodo med –4 in 2, v Primorju do 5, najvišje dnevne temperature pa se bodo gibale od 15 do 20 stopinj Celzija.

S TELEPRINTERJA

Srečanje slovenskih zdravnikov v Mariboru

MARIBOR, 20. aprila – V Mariboru bo 24. in 25. aprila redno letno srečanje slovenskih zdravnikov, na katerem pričakujejo 300 do 400 delegatov, ki bodo zastopali okoli 3500 slovenskih zdravnikov. Zelo zanimiv bo pogovor o slovenski medicinski fakulteti in njenih učnih osnovah ter simpozij o degenerativnih obolenjih lokomotornega sistema. (M. K.)

Sodelovanje kmetov in Agroploda

LJUTOMER, 20. aprila – Pri Emona commercu, tozd Agroplod Ljutomer, te dni sklepajo pogodbe s svojimi kooperanti za pridelovanje vrtnin, kumar, zelja in buč golic na blizu 40 hektarih. V letošnjo kooperacijsko pogodbo je Agroplod vključil blizu 50 kmetov v ljutomerski občini. Njihovo število se bo bistveno povečalo po letu 1983, ko bo Agroplod skupaj s kmetijskimi zadrugami v ljutomerski in radgonski občini pričel s kooperacijsko proizvodnjo višenj, črnega in rdečega ribeza in kosmulj, v kar bo vložil več kot deset milijonov dinarjev. Večina odkupljenih vrtnin in jagodičevja bo šla v izvoz. (I. G.)

Mednarodno študentsko srečanje

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – V Beogradu se bodo nocoj začela osemnajsta tradicionalna aprilska srečanja študentov iz 14 evropskih, azijskih in afriških držav, ki bodo trajala do 26. aprila. Organizator srečanj je univerzitetna konferenca Zveze socialistične mladine Beograda. S programom šestdnevnih aprilskih srečanj študentov iz Tanzanije, palestinske osvobodilne organizacije, Sovjetske zveze, Romunije, Madžarske, Grčije, Španije, Bolgarije, Poljske, Finske, Salvadorja, Iraka, hrvaškega akademskega kluba z Dunaja in Jugoslavije predvideva, da se bodo študentje udeležili dveh seminarjev na temo »Cilj univerzitetnega izobraževanja – ožja specializacija ali čim širša splošna izobrazba« in »Možnosti za tesnejše sodelovanje na področju znanstveno raziskovalnega dela študentov«.

Skupen nastop zlatarjev iz Celja in Majdanpeka

MAJDANPEK, 20. aprila (Tanjug) – Po večletnih pripravah sta začela naposled sodelovati največja jugoslovanska proizvajalca nakita iz žlahtnih kovin: zlatarni v Majdanpeku in Celju. Dogovorili so se že, da bodo prodali na tuji trg skoraj 50 skupnih izdelkov iz žlahtnih kovin. Sodelovali pa ne bodo le pri skupnih nastopih na tujem trgu, temveč tudi pri strokovnem izpopolnjevanju. Skupina delavcev iz Majdanpeka je že na dvomesečnem izpopolnjevanju v celjski zlatarni. Sredi leta bo mogoče v prodajalnah majdanpeške in celjske zlatarne kupiti njune skupne izdelke.

Pohod »Po Titovi poti v partizane«

VALJEVO, 20. aprila (Tanjug) – Danes je izpred zgodovinske hiše v vasi Robaje, v kateri se je tovariš Tito 18. septembra 1941. leta prvič sešel s partizani na osvobojenem ozemlju, krenilo na tridnevni partizanski pohod »Po Titovi poti v partizane« več ko 250 študentov višjih šol Srbije. Na poti, dolgi okoli 90 kilometrov, bodo dekleta in fantje v Robajah, Pričeviću, Beli Crkvi in Stolicah pri Krupnju zasadili po 88 sadik iglavcev v znamenje trajnega spomina na tovariša Tita. Med pohodom, ki ga organizirata skupnost višjih šol Srbije in višja šola usmerjenega izobraževanja »Prota Mateja Nenadovića« iz Valjeva, bodo imeli udeleženci srečanja z borci, ki so med vojno bili s tovarišem Titom.

Zaradi poplav 270 milijonov din škode

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Škodo, ki so jo cestnemu gospodarstvu Beograda povzročile nedavne poplave, ocenjujejo na približno 270 milijonov dinarjev. Po podatkih, ki jih je bilo slišati na današnji seji izvršnega sveta mestne skupščine, znaša neposredna škoda približno 99 milijonov dinarjev. Škodo, ki je nastala zaradi drsenja zemlje, ocenjujejo na približno 61 milijonov dinarjev; tisto, do katere je prišlo zaradi spremembe prometnega režima (zaradi poplav) pa na okoli 110 milijonov dinarjev.

Sodelovanje naših in turških univerz

DUBROVNIK, 20. aprila (Tanjug) – V univerzitetnem centru za podiplomski študij v Dubrovniku so danes podpisali protokol o sodelovanju skupnosti jugoslovanskih univerz in skupnosti univerz republike Turčije. S tem protokolom se bo razširilo predavateljsko-znanstveno meduniverzitetno sodelovanje med turškimi in jugoslovanskimi univerzami v duhu poglabljanja in krepitve sedanjih dobrih odnosov. Poleg sodelovanja med univerzami obeh držav še posebej poudarjajo sodelovanje med posameznimi univerzami in univerzitetnimi profesorji.

»Partizanski put« gradi v Jordaniji

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Beograjska organizacija »Partizanski put«, ki se ukvarja z izvajanjem investicijskih del, je podpisala z jordanskim ministrstvom za javna dela sporazum o gradnji nove avtoceste Aman–Azrak v dolžini 87 kilometrov. Vrednost del, ki jih bo naša organizacija opravila v dveh letih, znaša 28,35 milijona dolarjev. Gradnja sodobne avtoceste je prvi posel, ki ga je dobila kaka jugoslovanska organizacija združenega dela v Jordaniji v zadnjih desetih letih.

Maribor šteje 104.726 prebivalcev?

MARIBOR, 20. aprila – V mariborski občini so po končanem popisu prebivalstva posredovali prvo oceno o številu prebivalcev v mariborski občini. Po tej oceni je bilo ob letošnjem popisu v mariborski občini 183.757 prebivalcev, medtem ko jih je bilo pri popisu leta 1971 »le« 171.745. V mestu Maribor je bilo letos po oceni 104.726 prebivalcev, pred desetimi leti pa 96.895 prebivalcev. Zanimiva je precejšnja točnost, s katero so na oddelku za registre prebivalstva mariborske občine napovedali število prebivalcev ob letošnjem popisu. Predvidevali so, da bo v mariborski občini 184.438 prebivalcev. Na občino prihajajo te dni še nekateri zdomci, ki še niso popisani. (M.K.)

Biograd je dobro pripravljen na sezono

BIOGRAD NA MORU, 20. aprila (Tanjug) – Tukaj se intenzivno pripravljajo na letošnjo turistično sezono. Kot je sporočila turistična zveza, so pravočasno obdelali domači in tuji trg ter poskrbeli za propagando. V ta namen so natisnili nove prospekte biograjske riviere (300.000 izvodov v petih tujih jezikih), pa tudi majhne prospekte vseh krajev v občini in cenike storitev. Ker so cene v primerjavi z lanskim letom povprečno za 25 odstotkov višje, pričakujejo, da bodo zmogljivosti napolnili do zadnjega kotička.

ISKRA

ISKRA IEZE
DSSS
Ljubljana, Stegne 17

K sodelovanju vabimo delavce, ki so se pripravljeni resno in odgovorno vključiti v naš delovni proces za opravljanje naslednjih del in nalog:

ORGANIZATORJA NAGRAJEVANJA

Pogoji:
– visoka šola ekonomske ali organizacijsko-kadrovske smeri
– 2 leti delovnih izkušenj

INŽENIRJA VARSTVA PRI DELU

Pogoji:
– višja izobrazba tehniško-varnostne smeri
– izpit iz varstva pri delu
– 5 let delovnih izkušenj

TAJNICO VODJE DSSS

Pogoji:
– srednja šola upravno-administrativne ali ekonomske smeri
– uspešno opravljen psihološki test
– leto delovnih izkušenj

ADMINISTRATORJA

Pogoji:
– poklicna šola administrativne smeri
– uspešno opravljen psihološki test
– 6 mesecev delovnih izkušenj

Če želite razgovor glede nalog in pogojev dela, nas pokličite po telefonu 556-707 ali pa se osebno oglasite v kadrovski službi DSSS, Ljubljana, Stegne 17. Vaše prijave pričakujemo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA IEZE, DSSS, Ljubljana, Stegne 17.

18-2648

Primanjkljaj ni večji, a gospodarstvo se zapira

Trgovinski primanjkljaj Slovenije v prvih treh mesecih sicer ni presegel začrtanih meja, toda zato sta hkrati nazadovala izvoz in uvoz

LJUBLJANA, 20. aprila – Tokovi izvoza in uvoza v prvih treh mesecih letos niso ujeli številk, ki jih določa projekcija plačilno – bilančnega položaja Slovenije. Trgovinski primanjkljaj v tem času sicer ni presegel začrtanih meja, toda zato sta hkrati nazadovala izvoz in uvoz, kar pomeni, da se je gospodarstvo zapiralo vase.

Nazadovanje blagovne menjave v Sloveniji gre predvsem na rovaš počasnejše stopnje rasti proizvodnje, visoke inflacijske stopnje in tega, da smo v času lanskega izvoznega razmaha v veliki meri izčrpali zaloge surovin in repromateriala, ki so bile na voljo. Izvoz blaga na konvertibilno področje, je bilo poudarjeno na današnji seji republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, je zaostal za cilji za 21 odstotkov, uvoz pa za okrog 15 odstotkov.

Prav nasprotne rezultate je slovensko gospodarstvo doseglo pri trgovanju s Sovjetsko zvezo in drugimi državami klirinškega področja. Tod je v prvih treh mesecih prišlo do izrednega skoka navzgor: izvoz je bil za 19 odstotkov večji kot je bilo začrtano (ali za 35 odstotkov večji kot v istih mesecih lani), uvoz pa za 48 odstotkov manjši od predvidenega (ali za 6 odstotkov nad uvozom v istem času lani). Z izvozom je bilo tod pokrito 96 odstotkov uvoza (v enakem času lani 76 odstotkov), zaradi razmerij med izvozom in uvozom pa je bil zunanjetrgovinski primanjkljaj s klirinškim področjem kar petkrat manjši kot v lanskem letu.

● Pospeševanje izvoza mora potekati predvsem v dveh smereh: pri prodiranju na konvertibilno področje in drugič, pri pospeševanju izvoza izdelkov višje stopnje predelave, kajti gospodarstvo opozarja, da so razlike med spodbudami za izvoz surovin, repromateriala in tehnološko dognanih končnih izdelkov premajhne, da bi bile učinkovite.

Povečevanje trgovinske odvisnosti od vzhodnoevropskih držav gre vsekakor v določeni meri pripisati mršavi konjunkturi na konvertibilnem področju, toda v veliki meri tudi nekaterim notranjim razlogom. Razpravljalci so opozorili, da več znamenj kaže na ponovno zmanjševanje konkurenčnosti slovenskega blaga v tujini, in se osredotočili na nekatere šibke točke sistema spodbujanja izvoza.

Člani komiteja za mednarodno sodelovanje so obravnavali besedilo osnutka pravilnika o uporabi ceste pod Sabotinom in izrazili zadovoljstvo nad uspešnim uresničevanjem tega dela osimskih sporazumov. Dela na tej okrog sedem kilometrov dolgi cesti, ki bo tekla po italijanskem ozemlju in nekajkrat skrajšala pot med Goriškimi Brdi in Novo Gorico, so se začela lani spomladi in bodo predvidoma končana v letu 1983. V zadnjem času, je bilo poudarjeno, sta italijanska in jugoslovanska stran izgladili nekatere sporne točke. Tako je v novi inačici pravilnika o uporabi te ceste, ki bo namenjena jugoslovanskemu civilnemu tranzitu, precej manj omejitev, kot jih je imel stari italijanski osnutek, obenem pa besedilo daje Jugoslaviji pravico do nadzora vsega prometa po tej cesti.

V nadaljevanju je komite razpravljal tudi o osnutku izhodišč bližnjega obiska delegacije republiškega izvršnega sveta pod vodstvom predsednika Janeza Zemljariča v Veliki Britaniji.

DUŠAN SNOJ

Štafeta prispela v Medjimurje

Varaždin je nosilce štafetne palice dočakal okrašen s cvetjem in zastavami

VARAŽDIN, 20. aprila (Tanjug) – Štafeta mladosti je danes iz Podravine prispela v Medjimurje in se najprej ustavila v Čakovcu. Po prisrčni slovesnoti, nosilce štafetne palice je pozdravilo več tisoč občanov, so štafeto ponesli proti Varaždinu.

Leninov trg v Varaždinu je bil okrašen z zastavami, cvetjem in s številnimi gesli o bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti.

Na slovesnosti se je zbralo več tisoč delovnih ljudi, mladincev in drugih občanov. Slovesno tribuno so postavili nedaleč od doma JLA, kjer je spominska plošča, posvečena govoru tovariša Tita 19. maja 1945. Štafetno palico je na tribuno prinesel učenec Domagoj Dupor.

Po krajšem kulturnem programu je nato štafeta nadaljevala pot po Hrvaški.

Mariborska bolnišnica klinična ustanova?

Splošna bolnišnica v Mariboru je zaprosila za status klinične bolnišnice – Nesmotrno bi bilo organizirati dva strokovna vrha v Sloveniji

LJUBLJANA, 20. aprila – Mariborska bolnišnica, ki se je v zadnjih letih zelo hitro razvijala in daleč presegla okvire regionalne bolnišnice, je že pred dvema letoma zaprosila Medicinsko fakulteto v Ljubljani za soglasje, da bi se iz splošne bolnišnice preimenovala v Klinično bolnišnico Maribor.

Svojo prošnjo so delavci mariborske bolnišnice podprli z obširno obrazložitvijo, v kateri so prikazali vse svoje prostorske in kadrovske zmogljivosti ter aktivnost svojih strokovnjakov na kliničnem, vzgojnoizobraževalnem in raziskovalnem področju. Po 64. členu zakona o zdravstvenem varstvu je namreč možno ustanoviti univerzitetno kliniko oziroma institut, če so zagotovljeni splošni pogoji, če je dovolj usposobljenih delavcev za zdravstveno, izobraževalno in raziskovalno delo in če je na voljo vsa potrebna tehnična oprema.

Posamezni oddelki mariborske bolnišnice tem zahtevam ustrezajo. V kratkem pa pričakujejo visokošolske učitelje tudi na oddelkih, kjer jih zdaj še ni. Opravljajo tudi raziskovalno delo in so poleg Kliničnega centra edina slovenska bolnišnica, ki si je uspela v temeljih plana zagotoviti sredstva tudi za to dejavnost. V zadnjem letu se je v mariborski bolnišnici povečalo tudi število zdravstvenih delavcev na strokovnem usposabljanju.

● Posebna strokovna komisija, ki naj bi ocenila predlog o novem statusu mariborske splošne bolnišnice kot klinične ustanove je konec lanskega leta ugotovila, da lahko študenti medicine v mariborski bolnišnici zaradi njene strokovne razvitosti uspešno opravljajo svojo obvezno prakso, zdravniki pa pripravništvo, specializacijo in podiplomski študij. Poleg tega lahko mariborska bolnišnica prevzame strokovno inštruktažo oddelkov bolnišnic s področja severovzhodne Slovenije.

Vendar pa statusa klinike ne smemo zamenjevati z učno bazo. Mariborska bolnišnica služi za obvezno prakso študentom, zdravnikom pa za pripravništvo in specializacijo, nikakor pa ne za preddiplomski študij, je v razpravi na republiškem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo poudaril prof. dr. Mirko Kambič, dekan Medicinske fakultete v Ljubljani. Ob današnjem številu prebivalstva, vedno večjih zagatah pri zaposlovanju novih kadrov, nacionalni patologiji in organizaciji zdravstva bi bila dva medicinska strokovna vrhova pravo razkošje. Ker postajajo letne storitve in stroški za inštruktažni nadzor ter razvoj stroke v današnji slabi ekonomski situaciji problematični že za sam Klinični center, je Franc Šifković, direktor Kliničnega centra, članom komiteja zastavil vprašanje, ali se širjenje inštruktažnega nadzora na mariborsko bolnišnico konec koncev ne bo pokazalo v manjših sredstvih za osnovno zdravstveno dejavnost.

Verjetno pa bo glede na razvoj in potrebe mariborske bolnišnice potrebno še enkrat razmisliti o njeni vlogi v slovenskem zdravstvu, o ustrezni delitvi dela in izpolnjevanju vseh sprejetih obveznosti. Razprave o tem morajo steči še v posebni izobraževalni in zdravstveni skupnosti Slovenije.

ŽIVA PAULIN

Velik pomen reforme visokih šol

»Vsebine« gotovo ni v širjenju kapacitet, ampak v povezovanju z združenim delom

BEOGRAD, 20. aprila – Čedalje bolj se utrjuje zavest, da nove univerze ni mogoče razvijati samo s preprostim širjenjem omrežja šol in fakultet, s sprotnim popravljanjem programov in učbenikov, študijskega režima ipd. Družbeni smisel reforme visokega šolstva je v združevanju z drugimi področji združenega dela, predvsem s proizvodnim delom.

Tako so ugotovili na današnjem posvetovanju o organizirani dejavnosti zveze komunistov, ki ga je pripravilo predsedstvo centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije. Izvršni sekretar predsedstva CK ZK Srbije Krcun Dragović je v uvodni besedi dejal, da je za zvezo komunistov pomembno vprašanje, ali smo spravili v tek široko družbeno akcijo za preobrazbo izobraževanja na vseh fakultetah, to se pravi, koliko smo usposobili osnovne organizacije zveze komunistov za to nalogo.

Zato je nujno treba okrepiti vlogo in odgovornost osnovnih organizacij ZK in določiti vlogo in naloge komunistov v vsakem visokošolskem okolju. Odločneje se je treba otresati miselnosti, po kateri je dovolj samo čakati, da se bodo izoblikovale splošne družbene in strokovne opredelitve, zasnove ipd., in se šele potem lotiti konkretne akcije v svojem okolju.

V Srbiji je zdaj več ko 20.000 študentov in 11.500 predavateljev in sodelavcev na šestih univerzah. Nedvomno predstavljajo tisto moč, ki lahko s pomočjo družbene skupnosti rešuje tudi najbolj zapletena vprašanja pri samoupravnem preobražanju visokega šolstva.

Na posvetovanju so tudi rekli, da je nadvse nujno temeljiteje pretehtati, zakaj ponekod mladina ni vključena v dogajanje. Zadnji dogodki, ki so se odigrali na Kosovu, opozarjajo na nujno potrebo po okrepitvi vseh oblik idejnega dela in idejnega boja v visokem šolstvu. Vprašati se je treba tudi, kako to, da si sovražnik, in to z nacionalističnih, iredentističnih, kontrarevolucionarnih pozicij, lahko tako hitro pridobi določeno število mladih.

SLOBODAN DUKIĆ

Pomurje je nared za setev koruze

Nekaj skrbi zaradi hladnega vremena, semen in pomanjkanja pnevmatskih sejalnic

MURSKA SOBOTA, 20. aprila – Pomurski kmetijci, ki so že novembra preteklo leto izdelali program setve in za setev koruze izbrali sorte, ki so v poskusih dale največ pridelka, bodo čez nekaj dni začeli s setvijo.

Med dobrimi pripravami so organizirali preko 100 predavanj. Kmete so podrobneje seznanili s tehnologijo pridelovanja tudi s pismenimi navodili in prek lokalnih sredstev javnega obveščanja. Živinorejsko veterinarski zavod za Pomurje je v programu setve obdelal strukturo tal na površinah, namenjenih koruzi. Ob tehnologiji so pripravili tudi tekmovanje med najboljšimi proizvajalci. Pospeševalce kmetijske proizvodnje so na seminarju seznanili, kako se pravilno ravna z mehaničnimi in pnevmatskimi sejalnicami.

Kljub skrbnim pripravam tudi ta setev ne bo minila brez težav. Kmetje kooperanti pomurskih kmetijskih zadrug, ki načrtujejo letos zasejati s koruzo za zrno 12.231 hektarov, 5.112 hektarjov pa s silažno koruzo, bodo zasejali še 180 hektarov kot nadomestno setev na površinah, kjer zaradi neugodnih vremenskih razmer s pšenico ne bo nič. Za skupaj 18.923 hektarov koruznih njiv v zasebnem sektorju pa primanjkuje semen iz skupine silažnih sort razreda 400. Družbeni sektor, ki bo koruzo sejal na okoli 5.000 hektarih, ima dovolj semen ustrezne sorte.

Tako bo pomanjkanje semena vplivalo na slabši pridelek predvsem v zasebnem sektorju, saj so poskusi v Pomurju pokazali, da izbrane sorte tudi v pokrajini ob Muri dajejo od 70-80, doseči pa je moč tudi prek 100 stotov suhega zrna na hektar. Pri silažni koruzi z ustreznimi sortami v Pomurju dosegajo pridelke od 400-500 stotov silažne mase na hektar.

Kmete pesti pomanjkanje pnevmatskih sejalnic, ki bi jih morali dobiti od soboške Panonije. Nekaj težav je tudi z gnojili, saj jih vse TZO še zmeraj nimajo dovolj, nekatere pa jih prodajajo po novih 80 do 100 odstotkov višjih cenah.

BORIS HEGEDÜŠ

Spremembe kot spodbuda

Resolucijo o letošnjem družbenoekonomskem razvoju bodo na predlog ZIS nekoliko spremenili in jo uskladili s planom za srednjeročno obdobje

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Resolucijo o družbenogospodarskem razvoju države v letu 1981, sprejeto konec lanskega leta, bodo nekoliko spremenili in uskladili z določili družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981–1985. Zvezni izvršni svet kot predlagatelj je skupščini SFRJ predložil spremembe in dopolnitve tega letnega planskega dokumenta in pričakovati je, da jih bo zbor republik in pokrajin sprejel sredi maja.

Spremembe in dopolnitve resolucije za leto 1981 se nanašajo samo na tista vprašanja, o katerih menijo, da so odločilnega pomena za uskladitev planskih dokumentov in uresničitev gospodarske politike v letošnjem letu. Ker so minili šele trije meseci v tem letu in ker gre za to, da bi čim bolj pospešili razvoj proizvodnje, menijo, da ne bi bilo treba spreminjati okvirov rasti industrijske in kmetijske proizvodnje in stopnje rasti družbenega proizvoda.

V dveh mesecih je industrijska proizvodnja v primerjavi s prvima dvema mesecema lanskega leta narasla samo za 0,5 odstotka. Eden poglavitnih vzrokov za počasnejšo rast proizvodnje je po mnenju načrtovalcev v nezadostni preskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom. Tej so se pridružile še druge težave (huda zima, manjše število delovnih dni itd.). Oživitev industrijske proizvodnje je zato temeljna naloga gospodarske politike. Zaradi visokih cen upada povpraševanje po posameznih izdelkih, na primer avtomobilih. Še vedno pa ni mogoče zanesljivo presoditi, ali bi bilo treba predvideno stopnjo rasti industrijske proizvodnje spremeniti. Menijo, da bi morali stvar natančneje proučiti na podlagi podatkov o gospodarskih gibanjih.

Tudi v kmetijstvu se, kot pravijo načrtovalci, kažejo nekatere neugodne tendence. Tako so jesenski posevki zasejani na manjših površinah, pšenica na primer na 10 odstotkov manjši kot leta 1980. Na vse to so zdaj prišle še velike povodnji. Vendar strokovnjaki menijo, da bi bilo mogoče marsikaj nadomestiti s pomladansko setvijo.

V delu resolucije, ki govori o cenah, bodo verjetno sprejeli stališča, ki naj bi pomagala omiliti začetno ekspanzijo cen. V ta namen so tudi predlagali spremembe in dopolnitve v resoluciji za 1981. leto. Prav tako bodo predlagali ukrepe, s katerimi bi odpravili posledice povodnji.

Plaketa borcev s Porezna

LJUBLJANA, 20. aprila – Odbor za Porezen, ki vsako leto priredi pohod na ta vrh v spomin na bitko na Poreznu leta 1945, je konec leta 1979 sklenil podeliti tovarišu Titu plaketo »Porezen 35.«. Predstavniki odbora oziroma enot, ki so sodelovale v bitki na Poreznu – Kosovelove brigade, gorenjskega vojnega območja in inženirskega bataljona 31. divizije – so danes to plaketo izročili članu predsedstva SRS Tonetu Boletu.

Rekordna proizvodnja HE Tikveš

KAVADARCI, 20. aprila (Tanjug) – V minulih treh mesecih letošnjega leta so v hidroelektrarni »Tikveš« iz Kavadarcev proizvedli rekordnih 100 milijonov kilovatnih ur električne energije, to je skoraj 62 odstotkov načrtovane letne proizvodnje. Z drugimi besedami povedano, so samo v prvem četrtletju uresničili tako rekoč dve tretjini letnega načrta.

Iz Makedonije letos več riža

KOČANI, 20. aprila (Tanjug) – Kot pričakujejo, bodo letos v občinah Kočani, Probištip, Titov Veles, Strumica, Štip in Vinica posadili riž na skoraj 9 tisoč hektarih, to je za okrog 300 hektarov več kot lani. Kar 48 odstotkov teh površin oziroma nekaj več kot 6100 hektarov je v kočanski občini, ki že več let velja za »prestolnico riža«.

Prešibko sodelovanje z delegati zveznega zbora

Prav zaradi tega slovenski delegati nimajo dovolj utemeljitev, da bi prodrli s svojimi stališči

LJUBLJANA, 20. aprila – Slovenski delegati v zveznem zboru skupščine SFRJ ugotavljajo, da predvsem združeno delo ne kaže kakšne velike želje po nekoliko tesnejšem sodelovanju z njimi. Prav zato bi morale bolj do izraza priti konference delegacij, kajti ob tesnejši povezanosti združenega dela in delegatov v omenjenem zboru bi laže uveljavili skupen interes.

To je ena izmed bistvenih ugotovitev poročila o delu delegatov iz Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ v letu 1980, ki ga je obravnaval odbor za družbenopolitični sistem pri zboru združenega dela slovenske skupščine. Slovenska delegatka v zveznem zboru Eva Naglič je ob tem menila, da je tako šibek interes združenega dela vendarle čuden. Zvezni zbor namreč najpogosteje obravnava ali sprejema zakone, ki posegajo v sistem ali njegove temelje in s tem vplivajo tudi na gospodarske razmere. Podobno je z občinskimi skupščinami, kjer je sicer v medsebojnem sodelovanju narejen korak naprej, toda še vedno se v občinah ne opredeljujejo do najpomembnejših vprašanj, ki jih obravnava zvezni zbor.

Sicer pa slovenski delegati v zveznem zboru lahko pohvalijo sorazmerno dobro sodelovanje z republiško konferenco SZDL Slovenije. Nekoliko bolj kritični so do sindikatov, za ZIS pa dodajo, da se še vedno prepogostokrat obnaša patriarhalno, celo etatistično. Vse prevečkrat dobe delegati osnutek ali predlog zakona, ki ne prinaša različnih možnosti, niti obrazložitve njihovih prednosti ali slabosti. Če torej slovenski delegati prosijo združeno delo za pomoč, potem predvsem zaradi tega, da lahko z utemeljenimi razlogi zavrnejo ta ali oni predlog zakona.

Sredstva javnega obveščanja dokaj dobro poročajo o delu zveznega zbora, toda pozornost je večinoma osredotočena na zasedanje zbora, ne pa tudi na delo pred tem.

JANEZ KOVAČIČ

Ocena dogodkov na Kosovu

V Beogradu se je sestal svet republike Srbije – O naših zdravnikih v Švici

BEOGRAD, 20. aprila – Na današnji seji sveta republike Srbije so govorili o dogodkih na Kosovu, osnutku družbenega plana te republike za obdobje 1981-1985 in nezakonitostih pri poslovanju nekaterih organizacij v SR Srbiji.

Z ukrepi, ki so bili storjeni v zvezi z vsem, kar se je dogajalo na Kosovem, je člane sveta seznanil predsednik CK ZK Srbije dr. Tihomir Vlaškalić. Ob tej priložnosti je bilo rečeno, da bo kmalu končana širša analiza teh dogodkov. Člane sveta so seznanili tudi z osnutkom družbenega plana republike, ki so ga nedavno proučili na sejah vseh treh zborov skupščine. O nezakonitostih v poslovanju nekaterih organizacij je govoril Svetomir Lalović, izvršni sekretar predsedstva CK ZK Srbije. V razpravi o tej temi so opozorili na pisanje švicarskih in naših časopisov, o mahinacijah nekaterih naših zdravnikov na tamkajšnjih klinikah.

S. D.

Ob ustvarjalcih tudi kulturni organizatorji

Predlog za izdajo zakona o Prešernovih nagradah – Prednost raziskavam energetskih mineralnih surovin

LJUBLJANA, 20. aprila – Med zakoni na kulturnem področju bo letos nov zakon o Prešernovih nagradah, kajti dosedanja določila so zaradi mnogih sprememb v našem družbenem delovanju že močno zastarela. Republiški komite za kulturo in znanost je na današnji seji obravnaval besedilo predloga za izdajo zakona skupaj s tezami za nova zakonska določila in podprl sedanje usmeritve.

V novem zakonu o nagradah, ki so najvišje priznanje SR Slovenije za umetniške dosežke, bo ustrezno uveljavljena vloga Kulturne skupnosti Slovenije v celotnem postopku pri podeljevanju nagrad, hkrati pa je predvideno, da bo skupnost zagotavljala tudi denar za nagrade (doslej je za to skrbel republiški proračun). Ves postopek od razpisa do odločitve bo širši in bolj demokratičen, nagrade pa bodo lahko prejeli tudi kulturni delavci, ki sicer niso ustvarjalci, a so dosegli velike in pomembne uspehe pri organiziranju kulturnih dejavnosti in pri posredovanju kulturnih vrednot. Novo je še, da bodo Prešernovo nagrado lahko dobili tudi pripadniki drugih narodov in narodnosti za pomembne uspehe pri uveljavljanju vrhunskih umetniških dosežkov slovenske kulture v Jugoslaviji in tujini. Osrednjo vlogo pri nagradah bo imel 15-članski upravni odbor. Ob tem so člani komiteja menili, naj bi v novem besedilu opustili povezave s »skladom« in nekoliko drugače poimenovali tudi drugo vrsto nagrad.

Komite je obravnaval program raziskav mineralnih surovin v Sloveniji za sedanje petletno obdobje – za njegovo uresničevanje bo skrbela enota za odkrivanje in raziskovanje surovin splošnega pomena pri Raziskovalni skupnosti Slovenije – in menil, da je treba denar usmeriti v raziskave energetskih surovin (nafta, plin, uran, premog) in kovin, o čemer pa naj svoje povedo še splošna združenja za energetiko, črno in barvno metalurgijo in nekovine.

BRANKO SOSIĆ

Pouk spet tudi v srednjih šolah

PRIŠTINA, 20. aprila (Tanjug) – Po štirinajstdnevni prekinitvi zaradi izrednih okoliščin po sovražnih demonstracijah so danes znova odprli vse srednje šole na Kosovu. V šolske klopi je sedlo več kot 60.000 učencev srednjega usmerjenega izobraževanja. Hkrati se je danes na višjih šolah in fakultetah v SAP Kosovu začel aprilski izpitni rok, kmalu pa se bodo tudi na teh šolah nadaljevala predavanja.

TELEKS

Plačilo naj temelji na opravljenem programu

Sindikalna razprava o osnutku samoupravnega sporazuma za delitev osebnih dohodkov učiteljev

LJUBLJANA, 20. aprila – Kako ustrezno nagrajevati učiteljevo delo, pri tem pa upoštevati vsa merila in okoliščine, ki vplivajo na obseg in kvaliteto njegovega dela? To vprašanje je bilo v ospredju razprave o osnutku samoupravnega sporazuma, s katerim bi osnovne šole enotno uredile merila za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke.

Razprava je potekala v okviru sindikata delavcev vzgoje, izobraževanja in znanosti, udeležili pa so se je člani izvršnega odbora in člani republiškega sindikalnega odbora iz osnovnih šol. Menili so, da pripravljeni osnutek samoupravnega sporazuma v celoti ni odpravil nezaželenega vrednotenja delovnih mest in uveljavil vrednotenje opravljenega dela. To ugotovitev so posplošili tudi za vrednotenje dela učiteljev na celodnevnih osnovnih šolah, ki je za zdaj ocenjeno za 25 odstotkov višje kot delo v šolah s poldnevnim poukom. Dejali so, da zgolj celodnovno delo še ne pomeni ustreznejše kvalitete pouka in da bi bilo potrebno ovrednotiti uresničeni vzgojno-izobraževalni program. Tega naj bi upoštevali nasploh pri vsakem vrednotenju dela osnovnošolskih učiteljev.

Posebno pozornost so razpravljalci namenili vrednotenju učiteljeve izobrazbe. Znano je namreč, da so nekateri učitelji, ki nimajo formalno zahtevane izobrazbe, dobili vrsto sporov na sodišču, ker opravljajo enako delo kot njihovi kolegi z ustrezno izobrazbo.

Pripravljalci samoupravnega sporazuma so v osnutek dokumenta vnesli različno vrednotenje izobrazbe, v točkah od 5 do 50, vendar ne kot edino merilo za vrednotenje vsega učiteljevega dela. S takšno rešitvijo so seznanili tudi družbenega pravobranilca samoupravljanja SRS, ki jo je označil za ustrezno. Kljub temu so posamezni člani odbora menili, da bo v praksi težko uveljaviti različno vrednotenje izobrazbe učiteljev. Podvomili so tudi v ustreznost vrednotenja dela z učenci po razrednih stopnjah.

BRANIMIR NEŠOVIĆ

Odprtost informiranja

Z resničnim, pravočasnim in popolnim obveščanjem občanov se zakulisne zgodbe razpočijo kot milni mehurčki – Z resnico proti natolcevanjem

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Nikakor ne moremo biti zadovoljni z odprtostjo virov informacij. Nasprotno, socialistične sile, še zlasti pa komunisti, imajo izredno pomembno nalogo, namreč, da se bodo pogumno in odločno zavzeli za popolno obveščanje delovnih ljudi in občanov, za to, da bodo »odklenili« vse vire obveščanja; je dejal Batrić Jovanović, predsednik komisije za obveščanje skupščine SFRJ v pogovoru s Tanjugovim urednikom Nikolom Koraćem.

Batrić Jovanović je opozoril na nekatera praktična vprašanja s področja obveščanja občanov, ki so postala aktualna zlasti v zadnjem času. Pri tem imajo pomembno vlogo tako imenovani »viri obveščanja«. Od njih je še kako odvisna celotna obveščenost javnosti o dogodkih doma in v tujini. »Ne vem, ali lahko rečemo, da so viri informacij vedno bolj zaprti. Prej bi dejal, da so, gledano v celoti, bolj odprti kot prej. Naša merila za njihovo odprtost pa so zdaj ostrejša, pač v skladu z nenehnim poglabljanjem samoupravne demokracije oziroma v skladu z rastjo zavesti in odločnosti občanov, da se bodo odločno uprli »odtujevanju« informacij in podatkov, ki so bistveno pomembni za samoupravno odločanje«.

Najučinkovitejša zaščita pred zapiranjem pred javnostjo in nedemokratičnim, nesamoupravnim ravnanjem je ostra kritika v zvezi komunistov, socialistični zvezi in sindikatih, še zlasti pa v javnih glasilih. Bolj strogo moramo obsoditi takšno obnašanje ljudi na višjih, odgovornejših mestih. Spet moramo oživiti staro, dobro prakso naše partije, pa bodo delovni ljudje in občani še bolj zaupali v ZKJ.

● Vsako prikrivanje podatkov in informacij delovnim ljudem in občanom je pravzaprav napad na njihove najosnovnejše pravice in svoboščine. Navadno je to jalovo delo, nikoli se ni in se ne more zgoditi, da »skrivnosti« ne bi razkrili. Včasih resda mine precej časa, predno se izkaže resnica. To se navadno zgodi takrat, ko imajo tisti, ki ustavljajo tok informacij »zaledje«, ali pa ko dobijo kos njihove »potice« tudi drugi.

Nato je beseda tekla o obilici tako imenovanih »zaupnih« ali »strogo zaupnih« gradiv, ki krožijo po naših uradih in sestankih. Skoraj tretjina vseh dokumentov, ki so jih lani dobili delegati skupščine SFRJ, je bila različno zaupna. V svetu ni parlamenta, čigar člani ne bi dobivali tudi zaupnih ali tajnih gradiv in besedil. Vendar pri nas nikoli nismo pretiravali s tem, ker upoštevamo odprtost naše socialistične družbe.

Vsakdo v Jugoslaviji, pa tudi zunaj naših meja, dobro ve, da imajo naše republike in pokrajini tudi različne gospodarske interese. Včasih so protislovni iz povsem objektivnih razlogov. V naši skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti je moč usklajevati protislovne interese le z demokratičnim dogovarjanjem in kompromisi oziroma upoštevajoč interese vsake republike in pokrajine. V praksi pa jih včasih usklajamo in razpravljamo o argumentih tudi na sejah za zaprtimi vrati. Gotovo je, da bi se z javno obravnavo različnih problemov in razlik naših narodi in narodnosti še bolje spoznavali.

In kar je še posebej pomembno, bi s tako odkritim delom onemogočili različnim spletkarjem »odkrivati« nekaj, česar sicer ni, kar pa bi želeli podtakniti, češ da so to stališča kake republike ali pokrajine. Po besedah Batrića Jovanovića bi z odkritim delom hitreje dosegali dogovore, zaupnih ali tajnih dokumentov v skupščini SFRJ pa bi bilo vedno manj.

● Ena izmed posledic zapiranja sredstev javnega obveščanja je gotovo tako imenovano »čaršijsko«, kavarniško, kuloarsko obveščanje. Zdi se, da smo bili pred kratkim, ko je primanjkovalo posameznih živil, priče pravi poplavi nepreverjenih novic in ugibanj. Resnici na voljo, nikakor ne moremo zanemariti dejstva, da so nekateri odgovorni ljudje s svojimi nasprotujočimi si izjavami do neke mere spodbujali »čaršijske« štorije. Neresnične, pogosto tudi fantastične zgodbe pa najučinkoviteje zatremo, če povemo resnico. Le z resničnim, pravočasnim in popolnim obveščanjem občanov se zakulisne zgodbe razpočijo kot milni mehurčki. Kar obljubi, pa mora odgovorni funkcionar brezpogojno izpolniti . . .

Jana

DELO

Glavni urednik ČGP Delo:
JAK KOPRIVC

Odgovorni urednik »Dela«:
BORIS DOLNIČAR

Pomočnika glavnega urednika:
MIRO POČ
VLADO ŠLAMBERGER

Uredniki:
ANTON JANEŽIČ, FRANCI STRES (centralna redakcija), LOJZE JAVORNIK (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), JAKA ŠTULAR (zunanja politika), JOŽE VOLFAND (kultura), JANEZ ODAR (slovensko dopisništvo), NIKO LAPAJNE (ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (šport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VREČAR (Sobotna priloga), TIT VIDMAR (Književni listi), STANE IVANC (publicistika), BOŽIDAR PAHOR, BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), MIRO ZAKRAJŠEK (mentorstvo), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), META DOBNIKAR (oblikovanje), ROMANA TOMŠE (dokumentacija).

Za pomanjkanje premoga v Sloveniji ni krivo samo večje povpraševanje

Sedanje dobave iz premogovnikov trgovci razvažajo tistim, ki so premog plačali že lani – Ljubljana ima zagotovljenih le 38 odstotkov premoga – Rešitev v enotnem dogovarjanju SRS z rudniki v drugih republikah

LJUBLJANA, 20. aprila – Vrste kupcev premoga so v slovenskih mestih različno dolge. Povsod imajo trgovci v skladiščih premalo premoga in bodo zato morali kupci na naročene količine čakati še nakaj mesecev, če bodo premog sploh letos dobili. Sedanje dobave iz premogovnikov trgovci zdaj razvažajo tistim, ki so premog plačali že lani ali v začetku leta. Odnosi med premogovniki in trgovino so različni od primera in tam, kjer tem odnosom posvečajo najmanj pozornosti, dobivajo trgovci manj premoga, pomanjkanje pa občutijo potrošniki.

Ljubljanska Kurivoprodaja se je letos s slovenskimi premogovniki sporazumela za dobavo večjih količin premoga kot lani, z rudniki v drugih republikah pa dogovorov še ni sklenila. Lani ob tem času je velenjski lignit že polnil ljubljanska dvorišča, letos pa samo v Ljubljani čaka nanj 2000 kupcev, medtem ko je število vpisanih za premog naraslo že na 38 tisoč.

Ljubljana ima zagotovljenih samo 38 odstotkov premoga

Kdor je šele te dni naročil rjavi premog, se prihodnjo zimo z njim ne bo grel, saj Sloveniji primanjkuje 400 tisoč ton tega premoga, poroča **Nevenka Škrlj.** Trenutno dobavljajo rjavi premog v kockah tistim, ki so ga naročili septembra lani. Malce hitreje teče dobava rjavega premoga v kosih in orehovca. Rok dobave za lignit se giblje od enega do treh mesecev.

Ljubljana ima doslej zagotovljenih komaj 38 odstotkov premoga, upoštevaje tudi lignit, ki kalorično še zdaleč ni enakovreden rjavemu premogu. Zato se Kurivoprodaja skupaj z družbenopolitičnimi skupnostmi Ljubljane prizadeva za izboljšanje preskrbe. Pri Kurovoprodaji so tudi povedali, da rudniki iz drugih republik zahtevajo za dobave premoga od trgovcev sovlaganja v proizvodnjo premoga. Za tono premoga naj bi v teh petih letih slovenski kupci prispevali približno 1500 dinarjev. Poleg tega rudniki iz Zenice, Djurdjevika in še nekateri vztrajajo tudi pri devizni udeležbi.

Dopisniku Dela **Marjanu Kosu** so v Mariboru povedali, da letos nimajo zagotovljenih niti dveh tretjin lani prodanega premoga. Trgovsko podjetje Dom-smreka, ki oskrbuje Maribor s premogom, proda 80 odstotkov vseh dobljenih količin prek sindikalnih organizacij in hišnih svetov, za preostali premog pa je povpraševanja več kot dovolj. Novih predplačil ne sprejemajo, ker z vsemi dobavitelji še niso sklenili pogodb. Premogovniki v Bosni in Hercegovini zahtevajo sovlaganje trgovcev po 300 dinarjev za tono dobavljenega premoga vsako leto. Teh zahtev ne bodo mogli izpolniti, zato se bojijo, da bo letošnja preskrba Mariborčanov s premogom slabša kot lansko.

Ptujčani letno pokurijo 20 tisoč ton premoga, za letos pa ga imajo obljubljenih le osem tisoč ton. Naročniki so ga v prvih letošnjih dveh mesecih naročili že 10 tisoč ton; bili bi ga še več, če bi prodajalna Les v marcu in aprilu še sprejemala naročila. Tudi ptujski trgovci ne bodo zmogli zahtevanega sovlaganja v premogovnike Bosne in Hercegovine. **Danilu Utenkarju** so predstavniki Lesa povedali, da bi za vsako dobljeno tono premoga iz BiH morali poleg dinarske vsote primakniti še 20 dolarjev.

Slovenskobistriške potrebe letno nanesejo 10 tisoč ton premoga. Marca in aprila so dobili le 250 ton in jih takoj dali tistim, ki so premog plačali že v začetku marca. Zdaj so sprejeli za 250 ton novih naročil, čeprav bi za trenutno povpraševanje potrebovali štirikrat tolikšno dobavo premoga. Pogodba z rudnikom iz Breze velja le še do konca tega meseca in ne vedo, kako jo bodo lahko podaljšali, saj zahtevanega denarja za sovlaganje nimajo.

V Slovenskih Konjicah imajo skladišča povsem prazna, kljub temu sprejemajo naročila. Tisti, ki zdaj naročajo premog, naj bi ga dobili julija ali avgusta, verjetno pa bodo morali nanj čakati še dlje, poroča **Vlado Smole.**

Murskosoboški Potrošnik je pravkar zagotovil premog vsem naročnikom in si tako ustvaril pogoje, da lahko ponovno sprejemajo naročila. Največ so prodali rjavega premoga iz Banovićev, sovjetskih briketov in nekaj velenjskega lignita, piše **Ivan Gerenčer.**

V Brežicah položaj kritičen

V Sevnici in Brežicah je založenost s premogom preverjal **Vlado Podgoršek.** V Sevnici so mu povedali, da kar uspešno dobavljajo kupcem naročeni premog. Zdaj dobivajo premog tisti, ki so ga naročili februarja, tisti, ki ga naročajo zdaj, ga bodo dobili v juliju. Letošnje potrebe Sevničanov so okrog 5500 ton premoga, dobava pa je odvisna od velenjskega odkopa. V Brežicah so letos sklenili pogodbo o dobavi premoga le s premogovnikom v Senovem, in sicer za 1200 ton, kar je več kot šestkrat premalo. Položaj je kritičen, ker premog šele zdaj razvažajo lanskim naročnikom. V začetku februarja so vpisali dva tisoč novih naročnikov, in tisti, ki bi hotel premog naročiti danes, ga do konca leta skoraj gotovo ne bo dobil. V Brežicah se niso dohodkovno povezali s premogovniki; njihove količine so odvisne od mariborskega podjetja Domsmreka, ki je njihov glavni dobavitelj.

Čeprav Trboveljčani živijo na plasteh premoga, jim ga za kurjenje prav tako primanjkuje kot prebivalcem drugih slovenskih mest. Zaposleni v rudniku dobijo vsako leto 3 in pol tone premoga, drugi pa morajo v vrsti pred poslovalnico Železnine. Količina, ki jo bodo letos trgovci dobili, je omejena, dobavni rok pa je približno dva meseca, so povedali **Pavlu Burkeljcu.**

V Novem mestu je v tem času mogoče dobiti le velenjski lignit, zaenkrat še takoj. Naročila za druge vrste premoga sprejemajo, ne pa predplačil. **Jože Splichal** poroča, da v Novem mestu še ni pretiranega povpraševanja po premogu, pričakujejo pa ga kmalu.

V Postojni dobijo vsak teden 22 ton premoga, večinoma velenjskega lignita, primanjkuje pa trboveljskega in kanižariškega rjavega premoga. **Marjana Triler** poroča, da v teh dneh dobivajo potrošniki pred dvema mesecema naročeni premog, zdajšnja naročila pa bodo ostala le naročila še najmanj pet mesecev.

Koprska Soča ima trenutno v skladiščih premog iz Sovjetske zveze, vendar potrošniki z njim niso preveč zadovoljni, poleg tega tudi cena 3003 dinarjev za tono ni ravno privlačna. **Dušanu Grči** so povedali, da pričakujejo pošiljke lignita in rjavega premoga kmalu zatem, ko bodo začele veljati nove cene. Na rjavi premog čaka petdeset naročnikov, daljša pa je vrsta tistih, ki bi se radi vpisali med naročnike, pa tega ne morejo, ker pri Soči ne vedo natanko, koliko premoga bodo letos sploh dobili.

Zdaj dovažajo premog lanskim naročnikom

Jeseniški Univerzal te dni razvaža rjavi premog naročnikom iz lanskega oktobra, na lignit pa so morali kupci čakati od meseca decembra. Vplačil trgovci ne sprejemajo, tistim, ki se zdaj vpisujejo na »seznam čakajočih na premog« pa zagotavljajo, da bodo lignit dobili še letos, na druge vrste premoga pa bodo morali čakati najbrž do drugega leta. Na Jesenicah je zdaj največ povpraševanja prav po rjavem premogu, je zvedela **Vlasta Felc.**

Pri kranjskem Mercurju je 12 tisoč kupcev že naročilo 36 tisoč ton premoga, vendar nikomur niso znali povedati, kdaj ga bodo dobili. S premogovniki Kranjčani še sklepajo sporazume o dolgoročnih dobavah in sovlaganjih. **Lado Stružnik** poroča, da so marca razvozili nekaj nad 6 tisoč ton premoga, a le tistim, ki so ga naročili oktobra lani. V vrsto za prihodnje pošiljke pa venomer stopajo novi naročniki in zato je rep čakajočih in upajočih v Kranju, podobno kot še marsikje drugje po Sloveniji, iz dneva v dan daljši.

★ ★ ★

Bežna anketa, s katero smo preverjali založenost trgovin s premogom, je pokazala, da v Sloveniji premoga vsepovsod primanjkuje in da bi trgovci prodali veliko več tega goriva, če bi ga imeli dovolj. Tudi sami trgovci ugotavljajo, da se je povpraševanje po premogu letos močno povečalo. Očitno je, da so kupci z naročanjem premoga pohiteli že pred počitnicami, ker si hočejo priskrbeti gorivo še pred jesenjo. To pa so rudniki in prodajalci že leta in leta želeli. Seveda je na povečano prodajo vplivala tudi preusmeritev tistih, ki so doslej kurili s tekočimi gorivi.

Precej pa bi se sprenevedali, če bi trdili, da je za trenutno pomanjkanje premoga krivo izključno večje povpraševanje, saj je jasno, da bi morali tisti, ki so odgovorni za preskrbo z energijo, ob pomanjkanju kurilnega olja kaj takega tudi pričakovati. In se na pričakovano povpraševanje po premogu tudi dobro pripraviti.

Toda kot so povedali na republiškem komiteju za energetiko, industrijo in gradbeništvo, so njihove želje, da bi letos Sloveniji zagotovili dovolj premoga iz drugih republik, padle v vodo. Ob obisku slovenske delegacije v bosenskih rudnikih v začetku leta se je izkazalo, da rudniki niso pripravljeni prekiniti s staro prakso. Doslej so namreč naši trgovci sklepali ločene pogodbe s temi rudniki. S tem so si priskrbeli premog za nekaj mesecev, ne pa za celo leto ali celo za več let naprej. Te kratkoročne pogodbe pa seveda niso temeljile na naložbenih programih rudnikov, zato so propadle, brž ko so začeli rudniki od njih zahtevati denar za vlaganje v svoj razvoj. Nekateri trgovci so v želji, da bi si zagotovili premog, na to tudi pristali, čeprav so vedeli, da ne bodo mogli izpolniti vseh zahtevkov za sovlaganja. Gre za enostranska izsiljevanja, ugotavljajo na komiteju, saj trgovci nimajo nikakršnega nadzora nad tem, kako bodo v rudnikih ta denar porabili.

Takšnim nepravilnostim pa je ta hip težko stopiti na prste, priznajo v komiteju, dokler ne bo jasno, kako bomo v prihodnje izpeljali skupna vlaganja v drugih republikah. V komiteju za energetiko se namreč dobro zavedajo, da parcialni sporazumi trgovcev ne bodo prispevali k boljši, dolgoročnejši oskrbi Slovenije s premogom. Rešitev vidijo edinole v enotnem dogovarjanju Slovenije z rudniki v drugih republikah. Toda ti dogovori bodo trdni le tedaj, če bodo rudniki zagotovili, koliko premoga bodo lahko v prihodnje dobavljali. Na tej podlagi pa se bo tudi lažje dogovoriti za skupna vlaganja, ki pa bodo dosegla svoj namen le, če bodo slonela na dohodkovnih vezeh.

TONJA SLOKAR

Zenko Suzuki obišče Washington

TOKIO, 20. aprila (UPI) – V začetku prihodnjega meseca se bo Zenko Suzuki sestal v Washingtonu z ameriškim predsednikom Ronaldom Reaganom, že junija pa namerava obiskati tudi Zvezno republiko Nemčijo, Francijo in Veliko Britanijo, so povedali uradni predstavniki v Tokiu. List Tokio Šimbun se še posebej posveča evropski turneji japonskega premiera, ki bo verjetno krenil na to pot sredi junija. Pri tem japonski časnikarji poudarjajo besede zahodnonemškega kanclerja Helmuta Schmidta, ki je izrazil upanje, da bo govoril z japonskim kolegom še pred vrhom sedmih zahodnih industrijskih držav, ki naj bi bil v Ottawi 20. in 21. junija.

Sodelovanje držav južne Azije

Srečanje predstavnikov sedmih držav v Colombu prvi korak k sodelovanju

COLOMBO, 20. aprila (Tanjug) – Jutri se bodo v Colombu sestali sekretarji v zunanjih ministrstvih Indije, Sri Lanke, Bangladeša, Pakistana, Nepala, Butana in Maldivov. To bo prvi korak k vzpostavitvi sodelovanja na tem območju. Zamisel je dala Sri Lanka pred dvema letoma na sestanku koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Colombu. Gospodarstvo teh držav, ki imajo skupaj 900 milijonov prebivalcev, od katerih jih 700 milijonov živi v Indiji, je v glavnem podedovano kot privesek kolonialne metropole. Med njimi je tudi cela vrsta podedovanih političnih in ozemeljskih sporov. Toda prevladalo je spoznanje, da je sodelovanje med državami v razvoju nujno potrebno. Sodelovanje bo slonelo na enakih temeljih, na kakršnih je bilo v začetku zasnovano združenje držav jugovzhodne Azije (ASEAN). Sestanku sekretarjev naj bi sledil sestanek zunanjih ministrov.

Uvoz hrane golta devize

Predstavniki 36 držav, članic svetovnega sveta za prehrano, v Rimu pripravljajo ministrski sestanek

RIM, 20. aprila (Tanjug) – Predstavniki 36 držav, članic svtovnega sveta za prehrano (WFC), se bodo jutri zbrali v Rimu, da bi pripravili 7. ministrski sestanek sveta, ki bo potekal od 25. do 29. maja v Novem Sadu.

Glavne teme rimskega sestanka so: svetovna varnost v prehrani, proizvodnja in poraba živil v državah v razvoju, mednarodna trgovina in njen vpliv na prehrambene razmere in naposled – pomoč in vlaganja v državah v razvoju. Te teme bodo tudi na dnevnem redu srečanja v Novem Sadu. Po podatkih, pripravljenih za sejo v Rimu, je položaj na tem področju kaj neobetaven. V osmem desetletju našega stoletja se je proizvodnja hrane v državah v razvoju povečala za 2,7 odstotka, kar je precej manj od zastavljenih štirih odstotkov, kot je določila OZN, če bi hoteli zadovoljiti potrebe po hrani.

Proizvodni stroški se povečujejo prav v revnih krajih, drag uvoz pa pogoltne že sicer pičle devizne rezerve. Obeti za Afriko južno od Sahare so še zlasti skromni, saj se na tem koncu sveta proizvodnja hrane zmanjšuje na prebivalca že od leta 1960, suša in večno pomanjkanje deviznih rezerv pa onemogočata zadovoljevanje potreb z uvozom živil.

Mednarodna skupnost je dosegla kaj malo napredka pri urejanju razmer, kar zadeva prehrano, je rečeno v poročilih, pripravljenih za sestanka v Rimu in Novem Sadu. Predlagajo sicer številne ukrepe, katerih uresničitev predvsem terja politično soglasje vlad in držav. Med njimi je tudi sporazum o stabilnem trgu in ukrepih, če pride do splošnega pomanjkanja živil, o razvoju živilske infrastrukture v državah v razvoju, o pomoči mednarodnega denarnega sklada državam v razvoju in o spodbuditvi raznih mehanizmov pomoči.

Mednarodna trgovina je prav tako močna spodbuda za gospodarski razvoj, ki lahko veliko pomaga pri reševanju problemov v prehrani držav v razvoju. Protekcionizem hkrati ocenjujejo kot veliko oviro pri povečevanju proizvodnje in gospodarski rasti. Da bi dosegli cilje mednarodne strategije razvoja, bi potrebovali več finančnih sredstev iz razvitih držav.

Z zagrenjenostjo in obžalovanjem ugotavljajo, da bi lahko imeli vtis, da programi oboroževanja tekmujejo s politiko razvoja. Seveda v slabem pomenu besede, kar je razbrati tudi iz podatkov, da je bilo samo lani za orožje porabljenih več kot 500 milijard dolarjev. Le manjši del tega bi zadostoval za uspešno uresničitev ciljev, zastavljenih v strategiji razvoja, kar zajema: večjo tehnično in finančno pomoč državam v razvoju, pri čemer naj bi posebej poudarili urejanje problemov pri prehrani, razširitev trgovinskega programa, zlasti kar zadeva živilsko politiko, in organizacijo državnih rezerv v hrani, obenem s pogajanji o ukrepih, ki naj bi zagotovili varnost sveta na tem področju.

Vsa ta vprašanja bodo obravnavali tudi na ministrskem sestanku v Novem Sadu; temu srečanju že sedaj pripisujejo izreden pomen.

S TELEPRINTERJA

Zagotoviti vodo beguncem v Somaliji

MOGADIŠ, 20. aprila – V okviru dolgoročnega programa visokega komisariata Združenih narodov za begunce, katerega namen je begunskim taboriščem v Somaliji zagotoviti dovolj vode, je s posredovanjem Unicefa (sklada Združenih narodov za otroke) v državo že začela prihajati oprema za vrtanje vodnjakov. Kot je sporočila somalska tiskovna agencija Sonna, nameravajo izvrtati približno 150 30 metrov globokih vodnjakov, iz katerih se bodo oskrbovali begunci v 34 taboriščih.

Večja industrijska proizvodnja SZ

MOSKVA, 20. aprila (AP) – Kot je sporočila agencija TASS, se je industrijska proizvodnja v Sovjetski zvezi povečala v prvih treh mesecih tega leta v primerjavi z lanskim za 3,1 odstotka. S programom za leto 1981 je predvidena 4,1-odstotna rast industrijske proizvodnje, ki se je zmanjšala lani za 3,6, predlani pa za 3,4 odstotka. Hkrati se je v prvem četrtletju povečala produktivnost dela za 2,4 odstotka.

Schmidt o jedrski politiki

BONN, 20. aprila (Reuter) – Zahodnonemški kancler Helmut Schmidt je vnovič potrdil odločenost svoje vlade, da razvija jedrsko energijo, ter poudaril, da si mora postaviti ZR Nemčija lastne tovarne za predelavo jedrskih surovin. Kot je dejal v intervjuju za Landeszeitung Luneburg, »zvezna vlada niti malo ne dvomi, da moramo imeti lastne tovarne za predelavo, ker sicer ne bi bilo vprašljivo samo sodelovanje ZR Nemčije z drugimi državami pri razvijanju visoke jedrske tehnologije, temveč bi na tem področju tudi varnostno zaostala in postala odvisna od tujine«.

Pri Ramalahu ubili Palestinca

JERUZALEM, 20. aprila (Tanjug) – Izraelske vojaške oblasti so objavile, da so pri Ramalahu, na zasedenem zahodnem bregu Jordana, ubili oboroženega Palestinca, ki je menda »zagrešil več terorističnih akcij«. Življenje naj bi izgubil v spopadu z izraelsko vojaško patruljo.

V Italiji nižja cestnina?

RIM, 20. aprila (UPI) – Milijoni turistov, ki bodo letos obiskali Italijo, bodo plačali na avtocestah manj cestnine, je povedal italijanski minister za turizem Nico la Signerello. Čeprav ni znano, za koliko se bo pocenila cestnina, pa so objavili, da to sodi k vladnemu gospodarskemu programu. Program zajema tudi turistične objekte, za katere bodo veljale nove olajšave in finančne stimulacije z namenom pomagati izvoznim panogam.

Fiata ne zanima tovarna v Indiji

TORINO, 20. aprila (AP) – Italijanski proizvajalec avtomobilov »Fiat« se ne zanima za načrt gradnje tovarne avtomobilov v Indiji. Namestnik predsednika družbe Umberto Agneli je dejal, da se »Fiatu« ne izplača izvoziti 50 odstotkov proizvodnje, 100.000 vozil na leto, kolikor predvideva načrt. Agneli se je te dni v New Delhiju pogovarjal s predstavniki indijske vlade in ob tej priložnosti je izjavil, da se indijska vlada zaveda težav, ki ovirajo razvoj države. Gre za probleme v zvezi z energijo, prevozom in zvezami.

Gadafi v Mavretaniji

NUAKŠOT, 20. aprila – Kot poroča Reuter, je prispel vodja libijske revolucije, polkovnik Moamer el Gadafi, iz Alžirije na delovni obisk v Mavretanijo. Po prihodu v Nuakšot, kjer ga je pričakal šef države Mohamed Uld Haidala, je polkovnik Gadafi sporočil, da želi s tem obiskom izraziti podporo Libijske džamahirije Mavretaniji in poziva gostitelje, naj se združijo s Saharsko arabsko demokratično republiko.

Konferenca interparlamentarne unije

MANILA, 20. aprila – Danes se je začela v Manili redna pomladna konferenca interparlamentarne unije, ki se je udeležuje približno tisoč predstavnikov iz 89 držav. Kot poroča AFP, bodo v središču pozornosti vprašanja razorožitve in neširjenja jedrskega orožja v svetu. Po besedah predsednika organizacije, Venezuelca Rafaela Caldere, se bo interparlamentarna unija tudi v prihodnje zavzemala za sklic mednarodne konference o razorožitvi. Manilska konferenca bo trajala šest dni.

Posojila Mehiki in Portugalski

WASHINGTON, 20. aprila (AP) – Za financiranje izvoza je odobrila ameriška izvozno-uvozna banka Exim Mehiki in Portugalski 33,1 milijona dolarjev posojila. Ta denarna ustanova je dala mehiški državni družbi za jeklo na razpolago 26,4 milijona dolarjev za gradnjo tovarne, ki bo predelovala železovo rudo. V to tovarno bodo vložili 84,7 milijona dolarjev. Gradnjo so zaupali pitsburški družbi Dravo. Sredstva je posodila banka z 9,5-odstotnimi obrestmi, odplačati pa jih bo treba v 30 polletnih obrokih, začenši s 15. majem 1983.

Sejem islamskih knjig

ABU DABI, 20. aprila (Tanjug) – V Abu Dabiju poteka prvi mednarodni sejem islamskih knjig; razstavljenih je več kot 500.000 knjig z raznih področij dela založniških hiš iz 15 arabskih in islamskih držav. Sejem bo odprt do 30. aprila.

Ameriške lokomotive za Zimbabve

SALISBURY, 20. aprila (AP) Ameriška družba General Motors je dobila od Zimbabveja naročilo za 25 dizelskih električnih lokomotiv, ki jih država nujno potrebuje, da bi preprečila krizo pri transportu. Lokomotive bodo dobavili do konca leta in najbrž bodo nove zamenjale petino starih. Za kolikšno vrednost gre, niso objavili, kot se je zvedelo, pa bodo nakup financirali iz posojila za pospešitev prometa, v višini 54 milijonov ameriških dolarjev, ki jih je Zimbabve dobil od Kuvajta.

Eksploziji na Filipinih

MANILA, 20. aprila (Reuter) – Včeraj sta v nabito polni katoliški cerkvi v Davau, tisoč kilometrov jugovzhodno od Manile, eksplodirali ročni granati; devet ljudi je bilo mrtvih in veliko ranjenih. Prvo granato je razneslo med sinočnjo velikonočno mašo, drugo pa uro pozneje na cerkvenem pragu. Uvedli so preiskavo in več osumljenih zadržali. Ti kraji so znani po dejavnosti separatistične muslimanske skupine narodnoosvobodilna fronta Mindanao (MNLF) ter komunističnih gverilcev.

Že 24. žrtev v Atlanti

ATLANTA, 20. aprila (AFP, AP) – V Atlanti so včeraj našli truplo 15-letnega temnopoltega Josepha Bella, pogrešanega od 2. marca; tako je objavila policija tega mesta v ameriški zvezni državi Georgiji. Bellovo že razpadajoče truplo so našli v posušenem koritu Južne reke, kjer so poprej že odkrili trupli še dveh črnskih fantov, ki sta izginila že septembra. V 21. mesecih je Joseph Bell že 24. ubiti fant v Atlanti.

Pravdini očitki Borbi

Glasilo sovjetske KP dolži beograjsko Borbo, češ da izenačuje zunanjo politiko »bratskih socialističnih« in imperialističnih držav

OD NAŠEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 20. aprila – Sobotna »Pravda« objavlja svojevrsten demanti pisanja beograjske »Borbe«. Trdi namreč, da dežele socialistične skupnosti, ali kakor pravi komentator »Pravde« Belišev, bratske dežele, niti v najmanjši meri niso udeležene med zunanjimi faktorji, ki negativno vplivajo na te ali one notranje probleme SFRJ.

Gre za nedavne dogodke na Kosovu, ob katerih je 12. aprila zunanjepolitični komentator »Borbe« Vlado Teslić uvodno zapisal takole:

»V tem času zaostrovanja blokovskih nasprotij je čedalje več držav izpostavljenih raznim oblikam psihološkega pritiska, poskusom destabilizacije in celo grožnjam z odkrito vojaško intervencijo. Praviloma gre za vsiljevanje blokovskih dežnikov neuvrščenim in neodvisnim državam.

Pri vsem tem na veliko izkoriščajo gospodarske in druge težave posameznih držav, zlasti držav v razvoju, ki najbolj čutijo vso težo svetovne ekonomske krize in krivičnega reda.

Iz tega izhaja čedalje več izmišljenih teorij in utemeljitev z nekakšnimi posebnimi interesi, z ideološkimi in drugimi razlogi: o »razrednem« v mednarodnih odnosih, o »internacionalizmu«, o »svobodnem svetu«, o posebni vlogi držav »socialistične skupnosti«, o življenjskih interesih varnosti supersil, o »posebnih odnosih«, o »strateških konsenzih« itd. Vse to se zmeraj konča pri doktrinah in praksi omejene suverenosti, »osrečevanju« drugih narodov in držav, izvozu modelov družbenih ureditev, političnih vplivnih območij, vsiljevanju vojaških oporišč in izkoriščanju tujih bogastev«.

»Pravda« vidi v tem izenačevanje med agresivno imperialistično politiko vmešavanja v notranje zadeve drugih dežel in miroljubno politiko držav socialistične skupnosti. Belišev se posebej zadrži ob tistem delu »Teslićevega umotvora«, kakor pravi, v katerem piše, da je v času zaostrovanja blokovskih razprtij čedalje več dežel izpostavljenih različnim oblikam psihološkega pritiska, poskusom destabilizacije. Posebno zameri Tesliću, ker je zapisal, da obstajajo poskusi, da bi neuvrščenim in neodvisnim deželam vsilili blokovski dežnik.

»Pravda« piše, da taki poskusi res obstajajo – v bloku NATO, ki se je zarotil razbiti detant, za novo spiralo v oboroževalni tekmi, za destabilizacijo položaja v Evropi in ki se prav nič ne ogiba temu, da bi vzel pod svoj atlantski dežnik mnoge dežele, tudi te, ki jih omenja Teslić. Toda, sprašuje »Pravda«, kaj ima pri tem opraviti »drugi blok«, kakor je po Teslićevi terminologiji imenovana obrambna organizacija dežel, članic varšavske pogodbe?«

Komentator »Pravde« navaja v dokaz svoje trditve, da so na nedavnih kongresih komunističnih partij socialističnih dežel »znova prepričljivo demonstrirali neomajno politiko miru, razvoja prijateljskih odnosov in dobrega sosedstva z vsemi narodi in državami«. »Borbi« pa pripisuje, da išče podobnost med to politiko in politiko, usmerjeno na porušenje politike detanta, oboroževalno tekmo, ogrožanja in vmešavanje v zadeve drugih dežel, na zatiranje osvobodilnih gibanj.

»Borbi« očita, da postavlja na isto raven zunanjo politiko »bratskih socialističnih držav« in imperialističnih držav, ko meče v en koš dežele socialistične skupnosti in dežele tako imenovanega svobodnega sveta ter enako obdolžuje blokovske države za to, da vsiljujejo svoje vojaške baze in izkoriščajo tuja bogastva. Še več: »Borba« izenačuje proletarski internacionalizem, ki pomeni po mnenju in pisanju sovjetskih komentatorjev intervencije v »obrambo revolucije« in ta internacionalizem izenačuje z imperialistično politiko vplivnih sfer. Po mnenju komentatorja »Pravde« česa podobnega »drugemu bloku« sploh ni mogoče pripisati.

»Borba« vsega tega ne ločuje, sodi »Pravda«, ampak v »magičnem kristalu« meša resnični položaj, to je »sovražno dejavnost imperialističnih sil in njihovih podrepnikov proti SFRJ«, s fantastičnimi izmišljotinami ustvarja »lažno podobo mednarodne obkrožitve, v kateri živi Jugoslavija in nekaterih notranjih problemov dežele«. Bralec dobi lažen vtis, pravi »Pravda«, da ne samo imperialistični blok, ampak tudi blok, ki mu stoji nasproti, izkorišča določene sile v sami SFRJ za to, da bi razrušil in razklal Jugoslavijo.

Na koncu komentarja je med drugim tudi nauk jugoslovanskim informacijskim sredstvom. Kar se tiče sovjetsko-jugoslovanskih odnosov, »h katerim podobno pisanje jugoslovanskih sredstev obveščanja prav nič ne prispeva«, so – »kot je bilo to praviloma ugotovljeno na 26. kongresu KPSZ – korenine teh odnosov globoke in glede njih ni dvomov tudi za prihodnje«, pravi »Pravda«.

VLADO JARC

Aretirali Natuscha Buscha

LA PAZ, 20. aprila – Kot poroča Reuter, so polkovnika Natuscha Buscha, ki je bil novembra leta 1979, potem ko je izvedel državni udar, kratek čas na čelu Bolivije, prijeli skupaj s peščico visokih vojaških oficirjev.

Uspeh Saharskih upornikov

ALŽIR, 20. aprila (Tanjug) – Saharski uporniki so znova premagali maroške sile na položajih okrog saharskega mesta Smare, je rečeno v sporočilu, ki ga je danes v Alžiru objavilo saharsko ministrstvo za informacije. Po tem sporočilu so gverilci v večerajšnjih bojih zasedli nekatere maroške položaje in ob tej priložnosti ubili 124 nasprotnikovih vojakov, prav toliko so jih ranili, uničili pa so tudi precej vojnega materiala.

Slatinarji iščejo pot iz začaranega kroga

Spodbudne obete prodaje v Radenski kali pomanjkanje steklenic – Dražja slatina in deit

RADENCI, 20. aprila – Občasni zastoji proizvodnje v polnilnicah mineralne vode in brezalkoholnih pijač v Radenski so vse prej kot dober znanilec na pragu turistične sezone, ko si v tem našem največjem slatinskem podjetju upravičeno obetajo večje povpraševanje po teh pijačah. Tekoče trakove ustavljajo že dolgo znane težave s steklenicami, s katerimi so tako na tesnem, da prevozniki prevzemajo tovore neposredno iz polnilnic.

Do prekinitev, ki so k sreči kratkotrajne, prihaja kljub dobavam steklenic, ki jih pošilja steklarna v Straži. S to tovarno je Radenska sklenila letos pogodbo o dobavi štirinajstih milijonov litrskih steklenic, vendar bi potrebovali najmanj 25 milijonov steklenic samo za nadomestilo za izgubljeno embalažo. Tako bi, po besedah inž. Ludvika Rajbarja, novega direktorja tozd Mineralna voda, nemudoma potrebovali vsaj šest milijonov steklenic, kolikor bi morala znašati zaloga mineralne vode in brezalkoholnih pijač za nemoteno preskrbo trga.

● Radenska bo z jutrišnjim dnem zvišala proizvodno ceno slatine od sedanjih 3,30 na 3,90 dinarja, deita od 7,10 na osem dinarjev in swinga od 8,50 na 9,50 dinarja – vse franko skladišče. Velja poudariti, da so bile cene teh pijač zamrznjene dobri dve leti, medtem ko so se proizvodni stroški slatinarjev bistveno povečali.

Ker je Radenska v zadnjih štirih letih lahko dokupila le tri do štiri odstotke steklenic, namesto potrebnih sedem odstotkov, je seveda položaj slatinarjev iz leta v leto slabši.

Posledice pomanjkanja steklenic seveda na prvem mestu občutijo slatinarji sami. Tako so zaradi prekinitev v proizvodnji prisiljeni spreminjati delovni čas zaposlenih, prevoze na delo in podobno, povečanemu povpraševanju pa ne morejo ustreči tudi z načrtovano proizvodnjo ob sobotah in nedeljah. Nenačrtnemu delavniku se vse teže prilagajajo tudi v tovarni polnilne opreme Radenske, ki skrbi za tekoče in investicijsko vzdrževanje polnilnic in še bi lahko naštevali. Seveda vse to ni brez vpliva na skupni prihodek in dohodek teh tozdov, kar nemalokrat zaostri odnose znotraj kolektivov.

Težave z embalažo seveda ne prizanašajo tudi prevoznikom in odjemalcem, zlasti še večjim kupcem v turističnih krajih, ki si želijo ustvariti vsaj minimalne zaloge mineralne vode. Težavam s prevzemanjem tega blaga se ne morejo izogniti tudi prevozniki, ki se morajo v sili razmer prilagoditi takim pogojem transporta. Večina jih je prisiljena vzeti v zakup dolge ure ali celo dneve čakanja, kar je vse prej kot v prid hitrega oskrbovanja trga.

Zato so v Radenski sprejeli vrsto ukrepov, da bi pred turistično sezono premostili te težave. Med drugim so že zaprosili tudi pristojne organe notranjih zadev, naj bi prevoznikom v cestnem prometu omogočili transport slatine tudi ob sobotah in nedeljah, ko sicer velja prepoved za kamione. Vse boljši zaveznik radenskih slatinarjev je tudi železnica.

Z embalažo bi zagotovo bilo manj zapletov, če ne bi bilo še vedno precej pomanjkljivosti pri vračanju steklenic s strani trgovine. Medtem ko se je stanje v Sloveniji v zadnjem času precej popravilo, še vse do danes slatinska podjetja niso uspela skleniti ustreznega sporazuma s trgovino v drugih republikah.

BORO BOROVIČ

Zimski čas ne bi varčeval toka

Če po morebitnem sprejetju zakona o spremembi časa ne bi prej zapirali trgovin, šol, vrtcev in skrajšali TV programa, bi se (pozimi) poraba elektrike celo povečala – Večja poraba zvečer

LJUBLJANA, 20. aprila – Eden glavnih argumentov za uvedbo zimskega časa je bil, da bomo s tem prihranili električno energijo. Čeprav so predlagatelji zakona sami že ugotovili, da to ni res, vendarle vztrajajo pri predlaganem.

Elektrogospodarstvo Slovenije je že novembra lani za republiški komite za energetiko, industrijo in gradbeništvo izdelalo oceno vpliva uvedbe zimskega oziroma poletnega časa na porabo električne energije. Kot pravi Mihael Prvinšek iz službe za prevzem in prodajo električne energije, nobena od različic ne bi prinesla bistvenega prihranka, spremenile bi se samo konice, skupna količina ur, v katerih se uporablja razsvetljava, pa bi ostala ista.

Uporabniki na visoki napetosti so predlani porabili 4745 GWh, gospodinjstva 1600 GWh, preostali del uporabnikov nizke napetosti (šole, vrtci, obrtniki, javna razsvetljava) pa 666 GWh. Povprečna poraba električne energije v slovenskem gospodinjstvu je lani znašala 2670 kWh, za razsvetljavo samo pa je bilo porabljenih 350 kWh, kar znaša približno 13 odstotkov vse porabe v gospodinjstvih. Za luči v gospodinjstvih, na ulici, v šolah, bolnicah, ustanovah itd. smo skupno porabili 400 milijonov kWh ali 6 odstotkov celotne porabe električne energije.

Pri premiku časa za eno uro nazaj v zimskih mesecih ne bi prihranili ničesar, če pri tem ne bi spremenili načina in ritma življenja, (trgovine do 20^{h}, vrtci do 19^{h}, TV program do 22^{h}) saj bi se število ur za razsvetljavo v večernem času morda celo povečalo. Nekaj malega bi morda lahko prihranili v poletnih mesecih s premikom naprej.

Na Meteorološkem zavodu Slovenije so bili mnenja, da, vsaj po strokovni plati, nimajo kaj dodati k zakonu in da torej meteorologi ne morejo izboljšati ali poslabšati takšnega zakona. So pa seveda čisto zasebno ugotovili, kot je dejal Bojan Paradiž, da naj vsi tisti, ki predlagajo takšen zakon, vsaj enkrat poskušajo potovati z vlakom, ki zaradi časovnih razlik oziroma razlik v voznih redih čaka na meji. Vsaka takšna izkušnja bi bila dovolj prepričljiva, da bi vedeli, kako nesmiselno je imeti drugačen čas kot drugje v Evropi.

VOJKO FLEGAR
JANEZ KOVAČIČ

● Iz informacije zvezne skupščine o spornih vprašanjih uvedbe spremenljivega časa:

»Medresorna skupina je na podlagi dodatnih analiz in usklajenih stališč strokovnjakov sklenila, da uvedba zimskega računanja časa avtomatično ne bi povzročila prihrankov in ne povečane porabe električne energije, kot so nekateri pozneje trdili. Ocene porabe električne energije za razsvetljavo v gospodinjstvih in industriji kažejo, da bi se del prihrankov električne energije v jutranjih urah anuliral z večjo porabo v večernih urah. Čeprav ni bilo mogoče dati povsem natančnega proračuna, kažejo opravljene ocene, da bi s sprejetjem te variante lahko dosegli prihranek v višini približno 1,2 milijona kilovatnih ur, kar je v primerjavi s celotno porabo električne energije v letu 1980 v višini 60 milijard kilovatnih ur, neznaten prihranek.

Če pa bi uvedbo zimskega računanja časa spremljala organizirana družbena akcija za skrajšanje prostih aktivnosti v večernih urah, bi bilo mogoče doseči večje prihranke. Po opravljenih ocenah se je na primer pokazalo, da bi morebitno skrajšanje televizijskega programa samo za 10 minut na dan lahko povzročilo večji prihranek električne energije od navedenih 1,2 milijona kilovatnih ur.

Z uvedbo poletnega računanja časa bi lahko dosegli neznatno večje prihranke električne energije, ki jih strokovnjaki niso mogli kvantificirati, v tem primeru pa bi se delovni dan ne samo pozimi temveč tudi v obdobju pred pomladanskim enakonočjem in po jesenskem enakonočju začenjal ponoči, kar bi dodatno poslabšalo pogoje za potek delovnih aktivnosti občanov.«

● Konice porabe električne energije so naslednje:
november, januar, december
med 6 in 9^{h} in 17 in 21^{h}
februar, marec
med 6 in 9^{h} in 18 in 21^{h}
april
med 7 in 9^{h} in 19 in 21^{h}
maj, junij, julij
med 10 in 13^{h} in 20 in 21^{h}
avgust
med 10 in 13^{h} in 19 in 21^{h}
september, oktober
med 7 in 9^{h} in 18 in 21^{h}

Gradnja jeklarne v Indiji

NEW DELHI, 20. aprila (Reuter) – Predstavnik indijske vlade je sporočil, da sta britanski Davy Mackay in zahodnonemški Mannesmann glavna kandidata pri indijskem projektu o gradnji jeklarne, katerega vrednost cenijo na 3,75 milijarde dolarjev.

Libanon povečal izvoz

BEJRUT, 20. aprila (Reuter) – V primerjavi z letom 1979 se je libanonski izvoz povečal lani za 37,5 odstotka, torej s 3,3 na 4,2 milijarde libanonskih funtov, je sporočila bejrutska trgovinska zbornica. Podatkov o uvozu ni navedla, vendar ima libanonska trgovinska bilanca nenehno primanjkljaj. Celotna plačilna bilanca pa je pozitivna zaradi velikih prihodkov od neblagovnega prometa bančništva in storitev.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

država	valuta	tečaj velja za	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	219,0576	219,3867	219,7158
Belgija	frank	100	93,3031	93,4433	93,5835
Danska	krona	100	484,2892	485,0167	485,7442
Finska	marka	100	783,6522	784,8294	786,0066
Francija	frank	100	656,8631	657,8499	658,8367
Nizozemska	florin	100	1364,0774	1366,1266	1368,1758
Italija	lira	100	3,1920	3,1968	3,2016
Norveška	krona	100	593,8134	594,7055	595,5976
ZR Nemčija	marka	100	1548,6526	1550,9791	1553,3056
Španija	pezeta	100	37,5843	37,6408	37,6973
Švica	frank	100	1700,9659	1703,5212	1706,0765
Švedska	krona	100	694,6340	695,6775	696,7210
V. Britanija	funt	1	72,0051	72,1133	72,2215
Irak	ir. dinar	1	107,5290	107,6905	107,8520
Japonska	jen	100	15,1014	15,1241	15,1468
Kuvajt	kv. dinar	1	115,9770	116,1512	116,3254
Kanada	dolar	1	26,8096	26,8499	26,8902
ZDA	dolar	1	32,5474	32,5963	32,6452
Avstralija	avstr. dolar	1	36,9207	36,9762	37,0317

Nakupni in prodajni tečaji za devize začno veljati 20. aprila 1981 ob 14. uri, srednji pa 21. aprila 1981. Nakupni tečaji za efektivo s tečajne liste za efektivo št. 19. z dne 17. aprila 1981 ostanejo v veljavi. Srednji in prodajni tečaji za devize z današnje tečajne liste za devize se uporabljajo tudi za efektivo.

BRANKO PODOBNIK

Ni treba zimskega časa, da se bomo zbujali doma

Delegati v zveznem zboru skupščine Jugoslavije naj bi jutri ponovno spregovorili o predlogu zakona o uvedbi zimskega časa v Jugoslaviji. Decembra lani je bil že na seji tega zbora, vendar so delegati treh republik (tudi iz Slovenije) dosegli, da so zakon z dnevnega reda, umaknili.

Takrat so delegati, ki so zahtevali, da se zakon o času umakne z dnevnega reda, poudarjali, da so predlagalci zakona (ZIS, oziroma njegov komite za delo, zdravje in socialno politiko) zelo neprepričljivo obrazložili potrebo po uvedbi zimskega časa in da so premalo upoštevali številna mnenja o tem, da je uvedba zimskega časa, ki bi Jugoslavijo še bolj časovno izolirala od večine drugih evropskih držav, nesmiselna.

Pred kratkim pa so predlagalci tega zakona poslali dodatno obrazložitev, v kateri ponovno predlagajo uvedbo zimskega časa. A na številnih straneh obrazložitve niso povedali nič novega, svojega predloga niso podkrepili z nobenim novim argumentom. Celo bolj nepripričljivi so, kot so bili v prvi obrazložitvi. V njej so namreč še trdili, koliko električne energije bomo prihranili, sedaj pa so v napovedanih prihrankih elektrike že bolj previdni, saj povezujejo prihranke s široko družbenopolitično akcijo...

Edini pravi argument predlagalcev uvedbe zimskega časa je pravzaprav le njihovo prizadevanje, da bi naš, za svetovne razmere sorazmerno zelo zgodnji pričetek jutranjega dela, pomaknili za kako uro naprej. Skratka, da bi zjutraj pričeli delati kasneje. Taka prizadevanja zaslužijo podporo. Kajti trditev, da je največ nesreč pri delu v prvih, v jesenskih in zimskih mesecih, ob še temnih jutranjih urah, še nihče ni ovrgel. Ne le strokovnjaki, pač pa velika večina nas, povsem navadnih smrtnikov, iz lastne prakse ve, da je laže intenzivno delati podnevi kot pa ponoči.

A to ne more biti pravi argument za spremembo uradnega merjenja časa v Jugoslaviji. Kajti predlagalci zakona odločno trdijo, da ne moremo povzeti zahodnoevropskega poletnega časa, ker imamo svoje posebnosti. Pozabljajo pa na naše druge posebnosti. Predvsem to, da imajo pri nas skorajda vse delovne organizacije v skladu z zakonom o združenem delu pravico, da same določajo začetek in konec delovnega časa.

Če že na vsak način hočemo spremeniti merjenje časa, potem bi bilo logično, da bi se prilagodili drugim državam in se tako izognili časovnim neusklajenostim, ki povzročajo težave in stroške vsem, ki imajo kaj opraviti z drugimi državami.

V razpravah o uvedbi zimskega časa se preveč mešata pomen uradnega in delovnega časa. Uresničitve cilja, da bi pričeli zjutraj delati kasneje, bi se morali lotiti drugače. Brez spreminjanja uradnega časa, pač pa z družbeno akcijo, v kateri bi morali kolektive z dokazi prepričati, da naj v njih delajo tiste ure, v katerih je mogoče dosegati najboljše delovne uspehe. Ta akcija bi morala biti tesno povezana s stabilizacijskimi prizadevanji. Kajti stabilizacija ne sme biti prepričevanje ljudi o nujnih odrekanjih, pač pa skrb za to, da bomo več naredili. Zato pa bi se morali zjutraj povsem zbuditi doma, ne pa za stroji in v pisarnah. A tega ne more zagotoviti zakon o uvedbi zimskega časa, pač pa ustrezno prilagajanje delovnih urnikov v vseh okoljih.

MILAN MAVER: Doslednost

– Zato ponovno predlagamo njegovo uvedbo...

● **Skrhana solidarnost**

Na Gorenjskem so se pred desetimi leti odločili, da bodo solidarnostno zbirali denar za širitev mreže zdravstvenih ustanov, ker so v takem načinu videli pot do hitrejšega napredka zdravstvene službe. Vse občinske zdravstvene skupnosti so del dohodka dajale v skupno vrečo, denar iz nje pa so potem porabili za tiste zdravstvene objekte in opremo, kjer so bile potrebe največje.

Lani so se dogovorili, da bodo s takim načinom zbiranja in porabe denarja nadaljevali tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju, saj je še precej krajev ali zdravstvenih objektov, ki bi bili potrebni take skupne finančne pomoči. Toda upi nekaterih, ki doslej niso prišli na vrsto, so splavali po vodi. Namesto za prvotno predvidenih 290 milijonov dinarjev novih vlaganj v zdravstvene objekte in opremo v prihodnjih petih letih naj bi namreč zbrali le 139 milijonov dinarjev, kar je skoraj za polovico manj kot v preteklem obdobju.

Proti prvotnemu predlogu so bili v Radovljici in na Jesenicah, kjer jim je v občinski bilanci dohodka zmanjkalo denarja za načrtovana vlaganja v zdravstveno mrežo. Tako planiranje bi bilo v sedanjih zaostrenih stabilizacijskih časih samo po sebi še razumljivo, če ne bi bili prav radovljiška in jeseniška občina tisti, ki sta iz skupne vreče dobili precej več denarja, kot sta ga vanjo dali. To pa ne more biti vseeno kranjskim in tržiškim zavarovancem, ker so doslej na skupni kupček denarja veliko več prinesli, kot so z njega vzeli, in ker so zato upravičeno pričakovali, da bo v prihodnje prav obratno. Zato se zdaj razočarani sprašujejo, do kod sega solidarnost v gorenjskem zdravstvu, na katero so na začetku vsi tako zvesto prisegali.

LADO STRUŽNIK

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Ugibanja ob napovedani ukinitvi embarga

Embargo na izvoz ameriškega žita v Sovjetsko zvezo bo verjetno »čez teden ali dva« ukinjen. Novost, izražena v izjavi, ki jo je dal ameriški trgovinski minister na TV mreži Cable News Network, je ameriško prestolnico precej presenetila, kajti Washington minule tedne ni kazal nobenih nagnjenj, da bi napravil do Moskve kakšno spravljivo potezo. Kvečjemu obratno. Novi režim v ameriški prestolnici že več dni opozarja na »težke posledice«, ki bi jih utegnila imeti za odnose med Vzhodom in Zahodom zunanja intervencija na Poljskem.

Je dobil nemara Washington iz Moskve kaka zagotovila, da tam o takšnem posredovanju ne razmišljajo? Razumljivo je to prvo vprašanje, ki je padlo na misel opazovalcem v Washingtonu, ko je prišlo kot strela z jasnega sporočilo, da bodo morda embargo na izvoz žita ukinili. Na takšno vprašanje trgovinski minister Malcolm Baldridge ni hotel naravnost odgovoriti, je pa dejal: »Predsednik Reagan ne bi preklical embarga, če mu ne bi zasebno zagotovili, da se na Poljskem ne obeta intervencija ali če mu kako drugače ne bi pokazali dobre volje.«

Izjava je napravila nekaj zmešnjave tudi na ameriškem vrhu. Bela hiša in State Department sta izdala sporočilo, v katerem je med drugim rečeno, da »tudi če bi predsednik Reagan želel ukiniti embargo«, bi bilo takšno ravnanje v tem položaju »napačno« znamenje Sovjetski zvezi glede na razmere v zvezi s Poljsko.

Zasebno pa so funkcionarji administracije izjavili, da bi bila »odprava embarga, kar zadeva dogodke na Poljskem, v ameriškem nacionalnem interesu«.

Presenečeni reporterji televizijske mreže CNN so vprašali ministra, če ne bo morda nepričakovana odprava embarga izzvenela na desni strani ameriške politike kot predsednikova popustljivost do Moskve. Malcolm Baldridge se je skušal izviti s šalo »Le kdo lahko česa takega obtoži Ronalda Reagana, če še svojih najljubših bonbonov, kadar so rdeče barve, ne je, temveč jih drobi med prsti?« je odvrnil z vprašanjem.

Če se bo izkazalo, da novost drži, bodo prihodnje dni v ameriški prestolnici nedvomno razpravljali predvsem o tem, kaj neki sta se za kulisami dogovorila Washington in Moskva

Embargo na izvoz žita čez dogovorjenih osem milijonov ton na leto je uvedel bivši predsednik Jimmy Carter kot odgovor na sovjetsko vkorakanje v Afganistan. Kot so takrat računali, je nameravala Sovjetska zveza uvoziti še sedemnajst milijonov ton. Ronald Reagan je kot predsedniški kandidat napadel embargo kot ukrep, zaradi katerega zavračajo ceho gospodarskega vojskovanja z Moskvo na pleča ameriških farmarjev. Ko pa je prišel na oblast, se je, vsaj doslej, izmikal vsakršni obljubi v zvezi z odpravo tega embarga. Nasprotno, svoje izjave iz volilnega boja je »pojasnil«, češ da je takrat mislil, naj se embargo ne bi razširil na vso menjavo s Sovjetsko zvezo, če je tako potrebno. Ni prav, je kasneje pojasnjeval svoje stališče, da samo farmarji plačujejo vso ceho.

Ocene o vplivu embarga se med seboj precej razlikujejo. Nesporno drži, da je imela Sovjetska zveza dve slabi letini zapored. Med izvedenci pa prevladuje stališče, da je embargo samo predrugačil odnos med prodajalci in kupci na svetu, Sovjetske zveza pa, razen da je plačala višjo ceno, pravzaprav resneje ni prizadel. Zgodilo se je, pravijo, da so se nekateri izvozniki žita obrnili k Sovjetski zvezi, ker se je Amerika, ko je ostala brez tega trga, pojavila na drugih, recimo na Kitajskem. Z drugimi besedami povedano, drugače je zdaj le, kdo komu koliko prodaja.

Vsekakor Washington na vso moč razmišlja, kaj zdaj z izvozom žita Sovjetski zvezi. Letos namreč poteče dogovor, po katerem so Američani pošiljali drugi velesili na leto osem milijonov ton žita. Če ga hoče Moskva kupiti več, mora po tem dogovoru vnaprej zaprositi Washington za odobritev. Te osnovne količine se z embargom, ki ga je uvedel Carter, niso dotaknili.

Novost, da bi utegnili embargo ukiniti, pa precej presega pomen tega trgovanja z žitom.

Ideologi novega režima v Washingtonu so še vedno skrajno vznemirjeni zaradi velikanskega plinovoda, ki naj bi povezoval eno od velikih sibirskih nahajališč z zahodnoevropskimi potrošniškimi središči, zlasti z nemškimi. »Strateški misleci«, zbrani okrog nove vlade, kar naprej dokazujejo, da bo ta projekt dokončno učvrstil delitev in razlike med atlantskimi zavezniki z obeh strani oceana. Menda je bila administracija minule mesece za kulisami zelo zaposlena s prepričevanjem zaveznikov, naj se ne spuščajo v ta posel, zaradi katerega bodo, po ocenah Washingtona, postali zelo odvisni od ZSSR.

Seveda je v vrstah ameriške »zunanjepolitične elite« slišati tudi drugačne ocene. Največji ameriški nacionalni interes je po njih omejiti pogajalska izhodišča izvoznicam nafte. Vse, kar prispeva k temu, pravijo, je v ameriškem interesu. Sem spada očitno tudi načrt plinovoda.

Poglavitno vprašanje v zvezi z odpravo embarga na izvoz žita v Sovjetsko zvezo torej je, ali se je administracija premislila tudi glede tega projekta. Odgovor bi utegnil biti pozitiven, kajti Washington očitno ne more zameriti zaveznikom, da se poslovno povezujejo s Sovjetsko zvezo na področju energije, če pa namerava tudi sam obnoviti velike posle z žitom.

Odtod toliko vznemirjenja v ameriški prestolnici zaradi nepričakovanega preobrata. Takoj je bilo seveda opaziti, da Afganistana, zaradi katerega so embargo uvedli, ne omenjajo več. Ugibanje, ali sta se velesili glede tega dogovorili, bo prihodnje dni očitno glavna tema v ameriški prestolnici.

Namig, da se nekaj dogaja, je dal že v petek Alexander Haig, ko je izjavil, da se bodo »v kratkem« začela ameriško–sovjetska pogajanja o jedrskih orožjih v Evropi. Vsaj delno je bilo tudi to presenečenje, čeprav je Washington zagotavljal, da glede postavitve novih ameriških »evroraket« ali glede pogajanj s Sovjetsko zvezo o teh orožjih vztraja pri stališču prejšnje vlade. Samo dan pred to izjavo zunanjega ministra pa je šef Pentagona novinarjem rekel, da se nima smisla pogajati o jedrskih orožjih v Evropi, dokler obstaja sovjetska grožnja Poljski.

Kakorkoli že, tri mesece po skrajno protisovjetski retoriki novega režima je izjava trgovinskega ministra o »skorajšnji« opustitvi embarga prva vest, da hoče imeti ta režim kaj opraviti z Moskvo in da to ni prerekanje.

Zato bodo prihodnje dni v Washingtonu zagotovo razmišljali, koliko je prvi polet vesoljskega trajekta Columbia vplival na spravljivejša sovjetska stališča. Tukaj že zdaj tako razlagajo predloge sovjetskega predsednika, naj oboroževalna tekma ne bi veljala za vesolje.

BRANIMIR NEŠOVIĆ

Zakaj polemika že z razpisom?

Prvi podatki o vpisu v prve razrede srednjih šol, ki upoštevajo prijave 24.000 osmošolcev (85 odstotkov osmošolske populacije v naši republiki), kažejo, da je z vpisom na posamezne vrste šol, kar pomeni tudi z izbiro poklica, tako kot poprejšnja leta. Šole, ki bodo v usmerjenem izobraževanju tako ali drugače ohranjale tradicijo gimnazije, so oblegane,za celo vrsto poklicev, med njimi prednjačijo metalurški in kovinarski, pa je zanimanja zelo malo.

Kljub tej ugotovitvi je koordinacijski odbor za usmerjanje vpisa pri izobraževalni skupnosti Slovenije menil, da tokratno prijavljanje učencev osmih razredov v srednjo šolo poteka bolj skladno z izobraževalno in kadrovsko politiko nasploh. Svoje stališče je odbor utemeljil z dejstvom, da je od okoli 30.000 razpisanih vpisnih mest približno 70 odstotkov mest namenjenih izobraževanju na proizvodno-tehničnih in naravoslovnih usmeritvah, le 30 odstotkov vpisnih mest pa sodi v kategorijo družboslovnih usmeritev. Hkrati je odbor menil, da je treba vztrajati na teh pozicijah, torej na razpisanih mestih in njihovi strukturi, kar pomeni, da nikakor ne bi smeli popustiti pritiskom posameznih »obleganih« šol, ki žele vpisati več oddelkov kot je dogovorjeno in objavljeno v skupnem razpisu za vpis.

Če upoštevamo, da je bilo še pred nekaj leti razmerje med izobraževanjem za proizvodne in tehnične poklice in izobraževanjem za družboslovne poklice nerazumljivih in nevzdržnih polpol, je tokratna izhodiščna točka za vpis v srednje šole neprimerno bolj skladna z družbenimi potrebami, katere vsekakor še vedno označuje proizvodnja dobrin in ne »trošenje« teh dobrin v tolikšni meri. Vendar to je le izhodiščna točka (za katero sicer pravijo, da jo ne gre premakniti), ki sama po sebi še ne zagotavlja ustreznejšega vpisa v srednje šole. Ustreznejši vpis zagotavlja vrsta drugih elementov, ki so koordinacijskemu odboru dobro znani, segajo pa od politike zaposlovanja do politike nagrajevanja in siceršnjega družbenega vrednotenja posameznih poklicev.

Zato je razumljivo, da je bilo na zadnjem sestanku članov koordinacijskega odbora za usmerjanje vpisa slišati zahtevo po ustreznejšem nagrajevanju proizvodnega dela. Prav tako so ugotovili, da trenutne razmere pri zaposlovanju že vplivajo na šolski vpis (na administrativni šoli je še prostor). Nerazumljivo pa je, da so v koordinacijskem odboru začeli razpravljati o »obleganih« šolah, kot da se žele pogajati. Vzemimo najbolj značilen primer, tako imenovani problem ženske mladine, ki se tako rekoč nima kam vpisati, saj je 70 odstotkov mest v šolskih klopeh namenjenih izobraževanju za poklice, od katerih jih je večina »neprimernih« za dekleta. Tako so ugotovili razpravljalci in še zatrdili, da so več posebnih izobraževalnih skupnosti naprosili, naj vendarle v svojem delokrogu najdejo kakšen »ženski« poklic, kar bi zmanjšalo pritisk deklet na zdravstvene, pedagoške, ekonomske in družboslovne šole. Rezultat je menda porazen: moška proizvodna, storitvena in uslužnostna okolja ne marajo žensk. Ko so se razpravljalci zgrozili nad vsem tem, so stopili na nekoliko stvarnejša tla in se vprašali: »Pa bi vi zaposlili svojo hčer na železnici?« Torej se bo treba pogajati in nemara dati nekaj več prostora v šolah tudi ženski mladini(?)

Pogajanje je razumljivo, če jemljemo spreminjanje strukture izobraževanja za poklic kot proces, kot nekaj, kar ni moč spremeniti čez noč. Nerazumljivo pa postane, če ga načenjamo po objavi skupnega razpisa, saj je verjeti, da so vsi, ki so razpis pripravljali, dobro vedeli, kakšne probleme bo prinesel. Torej smemo domnevati, da je bil problem ženske mladine pripravljalcem razpisa znan in da so skladno z vsemi družbenimi usmeritvami zmanjšali, denimo obseg vpisa na pedagoške šole. Torej so pričakovali, da bo na pedagoških gimnazijah prijavljeno precej deklet, ki jih je treba v tem in prihodnjem mesecu preusmeriti na kake druge šole, ali pa, da se bo na višje in visoke pedagoške šole prijavilo 1.000 (povečini) kandidatk preveč. Zatorej je moč pogajanja razumeti kot polemiko z razpisom (ki sicer ni bila politično sprejemljiva v času, ko je razpis nastajal).

Namenoma nekoliko zaostreni prikaz problema naj pokaže, da vpis mladine v srednje šole (kar hkrati pomeni poklicno opredeljevanje mladine) ni nekaj, s čimer bi lahko manevrirali le v trenutku, ko preti nevarnost, da bi ladja nasedla. Zapoznelo pristajanje na kompromise pomeni priznavanje nemoči, da s strpno in daljnosežno politiko dosežemo želene cilje; pomeni, da skušamo z nekakšnim trenutnim pritiskom preusmeriti vpis in poklicne namere tja, kamor jih sicer življenjski tokovi ne bi zanesli.

In ne nazadnje: razpravljanje o kompromisu in principih izobraževalne politike je nerazumljivo, če hkrati niso rešena nekatera osnovna vprašanja preusmerjanja mladine. Med njimi je na prvem mestu vsekakor vprašanje: Ali morajo šole upoštevati vse prijave, ki jih bodo dobile v aprilu in maju od preusmerjenih učencev, ali pa se bodo držale načela, da tisti, ki prej pride, prej melje, in take preusmerjene »zamudnike« še enkrat preusmerile?

● **Premalo stanovanj in preveč**

Primer približnega in neodgovornega načrtovanja od danes na jutri je prav gotovo občutila tudi občinska stanovanjska skupnost v Lendavi. Ko so se lani dogovarjali z ozdi, koliko stanovanj bodo zgradili letos in prihodnje leto, so jim povsod zagotavljali, da potrebujejo najmanj 80 stanovanj ali celo več. Da bi šli delovnim organizacijam na roke in da bi omilili stanovanjsko stisko v Lendavi, so pri stanovanjski skupnosti pospešili pričetek gradnje stanovanjskih blokov v središču mesta. Najprej so se gradbinci pripravili na zidavo 80 stanovanj, »dogovorjenih in formalno prodanih« že lani. Toda kmalu se je zataknilo. Iz večine ozdov, predvsem pa iz Gorenje-Varstroja, so kar deževala sporočila, da so njihove potrebe po stanovanjih bistveno manjše kot lani. Stanovanjska skupnost je kot investitor prepolovila letošnji načrt gradnje kar čez noč, saj je bila zaradi pomanjkanja denarja v to prisiljena.

Kljub temu pa še vedno ni bilo konec težav. Stanovanjska skupnost namreč doslej še ni uspela prodati 45 stanovanj, ki jih gradi. Prodala jih je le 37. Preostalih osem stanovanj bodo menda kupili upokojenci, ki očitno še najbolj načrtno varčujejo za stanovanja.

Ostaja torej vprašanje, kdo bo dokončno plačal vse stroške nerealnega in neodgovornega planiranja stanovanjske gradnje v Lendavi. V naselju, kjer bo letos zgrajenih 45 stanovanj, bodo morali zgraditi tudi kotlovnico, transformatorsko postajo in druge obvezne objekte, ki pa so po zmogljivosti načrtovani za 107 stanovanj, ta pa bodo zgrajena šele čez nekaj let.

Vse spremljajoče objekte bo seveda potrebno plačati še letos. To pa pomeni, da bo za kvadratni meter stanovanja potrebno odšteti celo 30 tisoč dinarjev in ne tretjino manj. Dodatne stroške bodo seveda plačali lastniki prvih 45 stanovanj, kajti stanovanjska skupnost za dodatne stroške nima denarja. Vsekakor bi se pri stanovanjski skupnosti ob bolj realnem planiranju gradnje stanovanj odločili za manj zahtevno lokacijo in gradili le en stanovanjski blok. Ker pa so ozd očitno precenile potrebe in verjetno tudi finančne sposobnosti, se je stanovanjska skupnost odločila za dražjo varianto stanovanjske soseske. Odgovornost bo seveda potrebno kaj kmalu natančno opredeliti.

IVAN GERENČER

VLADO ŠLAMBERGER

Jugoslovanska žogica je počila

Za najstarejšo reprezentanco na 36. svetovnem namiznoteniškem prvenstvu v Novem Sadu – jugoslovansko – se je komaj še našel prostor med osmerico najboljših. To je sicer v okviru načrtovanega, toda natančnejša analiza tega uspeha razkriva tudi vse slabosti v našem taboru, predvsem pa ne daje upanja, da bi se Jugoslavija tudi v prihodnje obdržala v zlati svetovni sredini.

Ne bi bilo pošteno, če bi zamolčali, da bi se SPENS 81 za jugoslovansko reprezentanco lahko končal še bolje, celo z bronasto kolajno. Toda športna sreča – ta pa je po pravilu na strani boljših, drznejših in v odločilnem trenutku bolje pripravljenih – je Jugoslovanom obrnila hrbet prav takrat, ko bi jo najbolj potrebovali. Še leta se bomo spominjali priložnosti, ki so jo naši zamudili na dvoboju s Poljsko, zmaga proti mladim nasprotnikom bi popeljala domačo reprezentanco med štiri najboljše. Objektivno gledano bi bilo to krivično do drugih, toda tak je pač šport, še zlasti pa namizni tenis, kjer je trenutek navdiha eden od najpomembnejših elementov uspeha. Mnogo pa nas je takih, ki zagovarjamo tezo, da bi nas morebitna kolajna, od nje pa nas je dobesedno delil en sam dober udarec, samo ponovno uspavala, zameglila resnično stanje in zmožnosti naših igralcev. Po stari navadi bi jih kovali v zvezde, zato bi bil pozneje padec na realna tla toliko trši.

Podatka, da je naša reprezentanca najstarejša, nismo zapisali zgolj kot zanimivost. Gledati ga je treba tudi, ko govorimo o razvoju ali stagnaciji jugoslovanskega namiznega tenisa, ki je bil od leta 1939 – takrat je Jugoslavija osvojila prvo srebrno kolajno – v zadnjih 16 letih v svetovnem vrhu moških ekip (bron 1965, 1969 in 1971, srebro 1975). S tem, ko so rasla leta naših najboljših igralcev Dragutina Šurbeka in Antuna Stipančića – sta rekorderja na SPENS z devetimi zaporednimi nastopi na svetovnih prvenstvih, na katerih sta osvojila skupaj 17 kolajn, med njimi tudi zlato v dvojicah 1979 – je po neusmiljeni logiki narave padala krivulja jugoslovanskih uspehov v moštvenem tekmovanju. Tudi zmogljivosti takšnega človeka, kot je Dragutin Šurbek, športnika za zgled, od nog do glave predanega svoji panogi, borca v areni, kakršnega doslej namizni tenis ni poznal, igralca, ki je vpeljal v ta šport značilnosti atleta, so podvržene zakonom narave. Če si še tako prizadeva, so drugi vseeno mlajši, hitrejši, bolj zbrani. Tako je SPENS pokazal, da računi jugoslovanskega tabora na Šurbekove tri zmage v odločilnih partijah, kot se je to dogajalo v bronasti in srebrni dobi našega namiznega tenisa, ne temeljijo več na stvarnosti, ampak na željah. Želje same pa ne pomenijo tudi že športnega uspeha. Zakaj, 35 let še tako športnega življenja, brez osebnega prekrška, če tako rečemo, od teh 16 let nenehnih bojev in izgorevanj za reprezentanco in zase, mora pustiti sledove.

In če krivulja uspehov prvega človeka našega moštva pada, za njim je pa praznina – napolnili naj bi jo 32-letni inženir agronomije Milivoj Karakašević, 29-letni Subotičan Bela Mesaroš, 28-letni prvak Severne Amerike Zoran Kosanović, ki se spet vrača v novo domovino, in nekdanji evropski mladinski prvak, 23-letni Zoran Kalinić, v glavnem torej prav tako igralci, katerih krivulja sposobnosti pada, pri čemer se v karieri niso niti približali našim najboljšim, kaj šele evropskim ali svetovnim kvalitetam – je mesto med osmerico res uspeh. Hkrati pa vzbuja skrb, kako naprej.

Menjava rodov v športu je ponavadi boleča. Možna pa je po dveh poteh: ali kategorično zarezati in se za določeno dobo odreči uspehom, ali pa postopoma zamenjevati starejše igralce z mlajšimi. Je še tretja možnost, držati starejše igralce v moštvu toliko časa, dokler povsem ne odpovedo. V trenutku, ko se je vodstvo naše namiznoteniške zveze odločilo, da je treba v Novem Sadu poskusiti vse, kar je mogoče, da bi dosegli čimboljši uspeh, je bila jasna tudi odločitev, da tokrat mladi ne bodo dobili priložnosti, da bi se kalili za obdobje, ki bo prišlo po Šurbeku in Stipančiću. Jugoslovanski perspektivni igralci, med njimi tudi Slovenca Štefan Kovač in Jože Urh, iz raznih vzrokov, predvsem pa zaradi nekoliko prenizke ravni v strokovnem delu z njimi, še niso sposobni za mizo, v boju, izriniti veteranov iz moštva, zato je bilo treba na vrat na nos, na silo, pripraviti iskušene igralce, da bi bili sposobni v dveh tednih SPENS iztisniti iz sebe maksimum. Seveda pa se v dobrem mesecu ne da nadoknaditi tistega, kar športniki zamude med letom, še zlasti, če niso naklonjeni športnemu življenju ali so celo za nekaj časa nehali resno trenirati, kot je primer s Krakaševićem in Kosanovićem. Na tak napor, kot je bil to za nekatere naše reprezentante, med njimi tudi Antuna Stipančića, je človek pripravljen le enkrat v življenju.

In tako bomo čez dve leti soočeni z dejstvom, da bo Jugoslavija na 37. svetovnem prvenstvu nastopila verjetno s tremi debitanti, vsaj od enega od njih pa bo odvisna tudi uvrstitev jugoslovanskega moštva. Ker ne gre za zveneča imena, kot je 19-letni Kitajec Saike ali mladi Evropejci, ki so na SPENS dobili priložnost, da se izkažejo kot ekipni igralci, čaka naš tabor trd boj ne za svetovno sredino, ampak predvsem za obstanek v prvi kategoriji, v kateri je 16 reprezentanc.

Tudi zato, ker je bilo strokovno delo v jugoslovanskem namiznoteniškem športu preveč improvizirano, ker so bile nekatere strokovne odločitve zgrešene – forsiranje igralcev, ki kasneje niso pokazali volje in pripravljenosti, da bi odgovorili vsem, nemalokrat tudi krutim zahtevam vrhunskega športa – in ker je bila kakovost umetno vzdrževana. Leta in leta so uspehi, predvsem na račun dveh zunajserijskih igralcev, kot sta Šurbek in Stipančić, prikrivali resnično stanje, SPENS ga je razkril. In tudi sprožil že prve ukrepe, med katerimi velja na prvem mestu omeniti, da bo naposled uresničena zamisel o namiznoteniških centrih v Jugoslaviji – vse kaže, da bosta tako Ljubljana kot Beograd tudi dobila kitajska trenerja – kjer naj bi res dobro organizirano strokovno delo z mladimi spet spravilo na površje nove Šurbke. Do takrat pa se bo treba sprijazniti tudi s tem, da se bo za nekaj časa jugoslovanski namizni tenis skril v evropskem povprečju.

SLAVICA CRNICA

Vsak zase lovi veter

Še tako dobro utemeljene ugotovitve, da TOZD nima možnosti za razvoj v neki delovni organizaciji in zato išče zakonsko sprejemljive rešitve iz gospodarskih težav v povezovanju z drugo delovno organizacijo, so lahko med drugim tudi dokaz zaprtosti delovnega kolektiva v tovarniške plotove, potrditev ozkega podjetniškega razmišljanja tozda in seveda tudi neurejenih odnosov v delovni organizaciji. Taka ocena bržkone velja tudi za novogoriško organizacijo Gamex.

V nekaterih izmed sedmih tozdov delovne organizacije Primorje Gorica, ki je nosilec preskrbe s prehrambenimi in industrijskimi izdelki v treh občinah severnoprimorske regije, se namreč vse bolj očitno odražajo gospodarske težave, ki so nedvomno tudi posledica neurejenih samoupravnih in družbenogospodarskih odnosov v delovni organizaciji. Nelikvidnost, pomanjkanje obratnih sredstev enega izmed tozdov Primorja Gorica, in sicer Gamexa-trgovine na debelo in drobno z industrijskim blagom na območju novogoriške občine – pa je sedaj povzročila še bolj očitna nasprotja med tozdi te delovne organizacije.

Medtem ko so se namreč v Primorju Gorica začeli pogovarjati in oblikovati predlog za novo samoupravno in poslovno reorganizacijo delovne organizacije in tozdov, da bi z njo premagali dosedanje podjetniške interese posameznih tozdov, so v Gamexu začeli razmišljati o odcepitvi od Primorja in o povezovanju s proizvodno delovno organizacijo Kovinotehna iz Celja.

Ko je bila pred letom dni v delovni organizaciji Primorje Gorica in še posebej v njenem tozdu Gamex delovna skupina CK ZKS, je ugotovila, da imajo sicer urejene samoupravne splošne akte, da pa neurejeni dohodkovni odnosi med tozdi ovirajo učinkovitejše uresničevanje samoupravnega sporazuma o združevanju in da ozki podjetniški interesi posameznih tozdov nedvomno močno vplivajo tudi na rezultate gospodarjenja delovne organizacije. Takrat so komunisti v tozdu Gamex in delovni organizaciji sklenili, da bodo na problemski konferenci čimprej odločno in kritično opredelili dosedanje odnose med tozdi, neizpolnjevanje začrtanih nalog združevanja in seveda nato oblikovali stališča, kako najbolj učinkovito premagati notranja nasprotja in okrepiti vlogo delovne organizacije.

Očitno pa v tem letu dni od obiska delovne skupine v Primorju niso naredili skoraj nič, da bi naloge uresničili. Nasprotja so se še bolj zaostrila. Predlog o preoblikovanju delovne organizacije in tozdov so sicer pripravili, vendar očitno niso pripravljeni, da bi ga uresničili. Še vse preveč je namreč v tozdih živa neutemeljena bojazen, da bo z drugačno delitvijo dela, na primer z oblikovanjem tozdov posebej za grosistično dejavnost in prodajo na drobno in podobno, narejena le še ena reorganizacija delovne organizacije. Reorganizacij pa so že navajeni. Doslej so jih imeli namreč že preveč, četudi očitno niso pomagale spremeniti vsebine samoupravnih odnosov med tozdi. Z njimi tudi niso uresničili nalog samoupravnega sporazuma o združitvi, in sicer tako, da bi končno le začeli sprejemati skupne poslovne odločitve in zagotovili skupno odgovornost za rezultate gospodarjenja. Tozdi v Primorju Gorica imajo očitno delovno organizacijo le kot nekakšno koordinacijsko telo.

Vzrok za takšno obnašanje je nedvomno v tem, da so se sedanji tozdi oblikovali iz prejšnjih samostojnih trgovskih podjetij, ki so imela sedež v posameznih občinah. Združitev v delovno organizacijo je torej ostala le na papirju, saj v medsebojnih odnosih niso pripeljali do konca niti skupnega načrtovanja niti poslovanja in samoupravnega delovanja. O pravi delitvi dela med tozdi ni moč govoriti, prav tako pa tudi ne o opredeljeni vlogi delovne skupnosti skupnih služb.

Sedanja samoupravna organiziranost Primorju nedvomno tudi ne omogoča razvoja, saj kot nosilec trgovine na debelo in drobno v ajdovski, novogoriški in tolminski občini in kot sestavni del sozda Vipa (Frukta) na svojem področju ne more opraviti vseh nalog.

Zato navsezadnje niti ni presenetljivo, da so v kolektivu tozda Gamex začeli razmišljati o odcepitvi od delovne organizacije, v okviru katere v sedanjem trenutku ne vidijo rešitev za svoje gospodarske težave, saj ne najdejo pomoči pri drugih tozdih. Povezovanje trgovine s proizvodnjo zunaj občinskih in regijskih meja bi nedvomno koristilo preskrbi v novogoriški in drugih občinah. Vendar pa bi tako povezovanje lahko izvedli tudi v okviru delovne organizacije in tako ne bi razbijali že vzpostavljenega sistema.

ESPN obljublja vseh »tisoč drobnih reči«

Na kongresu Enotne socialistične partije Nemčije je predsednik vlade Willi Stoph napovedal večjo izbiro drobnega in trajnejšega potrošnega blaga

BERLIN (NDR), aprila – »Ekonomsko strategijo za osemdeseta leta« je zajel generalni sekretar Enotne socialistične partije Nemčije Erich Honecker v desetih točkah, ki jih označujejo osrednja gesla, kot so znanstveno-tehnična revolucija, privarčevanje delovnih mest, dvig produktivnosti, prihranek na energiji in surovinah, boj za kvaliteto izdelkov, mikroelektronika in roboti tretje generacije. Predsednik ministrskega sveta NDR Willi Stoph pa je na minulem kongresu ESPN tudi podrobneje obrazložil, kaj vse pomeni ta strategija. Državljani so mu najbolj prisluhnili tam in takrat, ko je nakazoval širše možnosti za izdelovanje potrošnega blaga, za katerega je večkrat uporabil primero »tisoč drobnih reči«.

V minulem petletnem obdobju je vzhodnonemško gospodarstvo imelo kar visoko rast, in to nekaj nad petimi odstotki letno. Kot pravo hrabrost pa ocenjujejo poznavalci gospodarskih razmer znotraj SEV in v Nemški demokratični republiki še posebej to, da je Willi Stoph v bistvu napovedal še večjo stopnjo rasti družbenega proizvoda v prihodnjem petletnem obdobju, in to med petimi in šestimi odstotki. Okoli 90 odstotkov te rasti naj bi dose-

WILLI STOPH: večja izbira »drobnih reči«

gli samo z dvigom produktivnosti, kar naj bi v industriji prineslo leta 1985 za 31 do 33 odstotkov večji obseg proizvodnje kot leta 1980.

NDR je ena tistih dežel, ki ji hudo primanjkuje delovnih moči. Do leta 1961, ko je postavila berlinski zid, ji je na zahod pobegnila skoraj tretjina prebivalstva. Generacije, ki so bile rojene po tem letu, ravnokar sicer stopajo v delovna razmerja, toda vse premalo jih je, da bi dravžno plansko gospodarstvo lahko z njimi računalo na kakršen koli povečani obseg proizvodnje. Rešitve je zatorej treba iskati izključno v avtomatizaciji proizvodnje in v nadomeščanju sedanjih delovnih mest z elektronsko vodenimi stroji. Predsednik vlade Stoph napoveduje kot enega osrednjih ciljev prihodnje gospodarske petletke, da morajo z racionalizacijo proizvodnje privarčevati 300 tisoč delovnih mest, investicije pa usmeriti v posodabljanje sedanjih zmogljivosti tako, da bo tisoč mark naložb leta 1985 prineslo 755 mark blagovne proizvodnje namesto 630, ki so jih v povprečju dosegali v minuli petletki.

Tako Honecker kot Stoph sta močno poudarila pomen proizvodnje »kvalitativno visoko vrednih potrošnih dobrin«, kajti splošno politično spoznanje je, da je »med prebivalstvom zanje zelo močno povpraševanje«. ESPN ob vsaki priložnosti poudarja, da bo tudi vnaprej zagotavljala vsemu prebivalstvu, da bo lahko v izbiri med tistimi »tisoč drobnimi rečmi« pokrilo potrebe tako po količini in izbiri kot tudi po kvaliteti. Seveda pa ob naštevanju tistih trajnejših potrošnih artiklov, kjer NDR izkazuje v minuli petletki visok porast proizvodnje, referenti na partijskem kongresu uradne statistike ne povedo, koliko je šlo katerega izdelka v izvoz. Znano je namreč, na primer, da NDR izdeluje veliko večino radijskih sprejemnikov, črnobelih televizorjev, hladilnikov in raznih drugih gospodinjskih aparatov za zahodnonemške trgovske mreže, ki jih le-te prodajajo kot artikle nižje cene.

Manjkajoče poljske dobave premoga, jekla in raznih industrijskih polizdelkov že zdaj občutno motijo gospodarske tokove v NDR. Toda uradni krogi teh dejstev ne priznavajo naravnost, marveč jih je mogoče naslutiti le posredno. To je tudi eden od razlogov, da se predsednik vlade Stoph v svojem gospodarskem referatu sploh ni dotaknil vprašanja, ki tako tišči na tisoče in tisoče vzhodnonemških kupcev: namreč osebnih avtomobilov. Ker vse proizvajalke po vrsti krčijo proizvodnjo in ker zanjo uvažajo tuje sestavne dele oziroma licence, se je promet z njim znotraj SEV zmanjšal na minimum. NDR izdeluje doma le okoli 170 tisoč vozil letno. Iz Poljske ni več priljubljenih fiatov, iz Romunije skoraj ni več dacij, iz Sovjetske zveze le malo primernih lad.

To, kar pa je z gospodarskega vidika za Nemško demokratično republiko nasploh najpomembnejše, je dejstvo, da je zadnja leta kar uredila oskrbo državljanov s temeljnimi živili. Honecker in Stoph, pa tudi vsi razpravljalci »iz baze«, so na kongresu močno poudarili prednosti državno planskega gospodarstva tudi z vidika zaposlovanja. Vsivprek so s prstom kazali na razmere tam preko, v Zvezni republiki Nemčiji namreč, kjer »mečejo na tisoče delavcev na ulice, kadar se pojavi kakšna kriza«. Partija se zavezuje tudi za naprej, da bo »zagotovila oskrbo prebivalstva z blagom za temeljne potrebe, in to vsak čas«. To je politična naloga prve vrste, ki ne dopušča nikakršnih »odtegljajev«, zagotavlja Willi Stoph.

● Predsednik vlade NDR ni odprl svojim državljanom ničesar novega, kar zadeva ponudbo in cene za nekatere zelo iskane in zahtevnejše izdelke, kot so osebni avtomobili ali barvni televizorji. Vzhodnonemški kandidat za nakup avtomobila čaka z denarjem v roki po šest do osem let, preden pride na vrsto. In vsota, ki jo mora zbrati, presega desetletni čisti zaslužek. Barvni televizor stane okoli 6000 mark; zahodne TV reklame pa istemu varčevalcu ponujajo še boljše sprejemnike za četrtrino cene, pri čemer vlada izenačuje uradni tečaj vzhodne marke z zahodno (na črnem trgu pa velja zahodna tudi štiri marke NDR).

Država ostaja še naprej tudi v gospodarstvu »poglavitni inštrument od marksistično-leninistične partije vodenega delavskega razreda« (Stoph). Država obljublja prebivalcu NDR, da se mu bo dohodek do leta 1985 povečal za 21 do 23 odstotkov, od katerih bo tudi v prihodnje dobival iz proračunskih državnih sredstev približno 40 odstotkov vsega dohodka. Partija in država bosta še vnaprej določali, koliko česa potrebuje državljan NDR in kdaj bo dobil kakšen novi potrošni artikel na trg.

ANTON RUPNIK

LAHEK PLEN

Marcks, »Süddeutsche Zeitung«

Wischnewski upa v dialog v Salvadorju

Turneja Wischnewskega po Srednji Ameriki in Karibih – Realnejše možnosti za dialog med hunto in opozicijo – Številne neznanke in razlike

Desetdnevna turneja predstavnika socialistične internacionale in podpredsednika zahodnonemške SPD Hansa Jürgena Wischnewskega po petih državah Srednje Amerike in Karibov, ki je v minulih dneh potekala sila diskretno, je nakazala prve realnejše možnosti za začetek razpletanja krvave salvadorske drame (v zadnjih 15 mesecih je terjala že 17.000 žrtev) za pogajalsko mizo. Pomenljivo je, da je Wischnewski poleg dvakratnega obiska v San Salvadorju in poleg Mehike, (tam se je sestal z mehiškim predsednikom Lopezom Portillom in z venezuelskim predsednikom Herrero Campinsom), Kostarike in Paname obiskal tudi Kubo in se v Havani štiri ure pogovarjal s Fidelom Castrom.

Wischnewski je še pred koncem turneje izjavil, da obstajajo realne možnosti za dialog med salvadorsko vlado in predstavniki opozicijske demokratske revolucionarne fronte (FDR) s pomočjo posredovalcev, in da je pri vseh sogovornikih naletel na podporo politični rešitvi salvadorske krize. Posredovalne usluge so ponudile Mehika, Kostarika, Venezuela in Panama, tako da je iz Ciudad Mexica že slišati ugibanja, da bi poleg predstavnikov socialistične internacionale in svetovne krščansko demokratske unije tudi te države poslale svoje predstavnike v nekakšno mednarodno posredovalno komisijo. Drugo vprašanje je, kako bodo na posredovalno pobudo prvaka zahodnonemške SPD odgovorili v Washingtonu. Prvič zaradi tega, ker je ameriška administracija vedno postrani gledala na utrjevanje pozicij socialistične internacionale v srednjeameriškem, karibskem in širšem latinskoameriškem prostoru in takšno taktiko in strategijo zahodnoevropskih socialnih demokratov ocenjevala kot »vmešavanje v ameriško interesno sfero.« Reaganovi administraciji nadalje ni povšeči, da njen odposlanec Eagleburger med zahodnoevropskimi socialnimi in krščanskimi demokrati ni dobil pričakovane podpore za ameriško obsodbo sovjetskega in kubanskega »mednarodnega terorizma« v obliki vmešavanja teh dveh držav v salvadorske in srednjeameriške zadeve.

Tretjič pa so »jastrebi« v Reaganovi vladi še vedno prepričani, da je huntina vojska sposobna izvojevati hitro vojaško zmago nad gverilskimi silami v Salvadorju in se nato s pozicij moči pogovarjati s predstavniki koalicijske opozicije. Po mnenju opazovalcev v Salvadorju so takšni računi nerealni kljub precejšnji ameriški vojaški pomoči huntini vojski in kljub dejstvu, da so režimske enote v zadnjem času krenile v protigverilsko ofenzivo, ki jim doslej ni prinesla večjih in dolgoročnejših vojaških uspehov.

Videti je, da tudi režimske sile ne morejo vojaško uničiti gverile, kakor je po drugi strani očitno, da so gverilske organizacije, združene v nacionalni osvobodilni fronti Farabundo Marti (FLMN), precenile svojo vojaško moč in podporo med prebivalstvom med januarsko »generalno« ofenzivo, ki se je po ocenah mnogih končala z vojaškim neuspehom. Ravno zaradi tega opazovalci v San Salvadorju govorijo o patnem vojaškem položaju, v katerem si nobena stran ne uspe priboriti odločilne prednosti, najtežje breme krvavih spopadov pa nosi civilno prebivalstvo, med katerim je daleč največ žrtev neusmiljene morije.

Predstavniki opozicijske fronte so v Ciudad Mexicu dali Wischnewskemu jasno vedeti, da se je opozicija pripravljena pogajati, vendar bi moral v pogajanjih sodelovati tudi predstavnik ZDA, češ da se hunta ravno po zaslugi pomoči severne sosede sploh drži na oblasti. Po drugi strani je v vodstvu FDR čutiti skepso, če bi se njeni predstavniki ob mednarodnem posredovanju vsedli za pogajalsko mizo samo s predsednikom hunte Napoleonom Duartejem in drugimi osebnostmi krščanske demokracije, ki podpirajo vojaško-civilni režim, saj prevladuje prepričanje, da je Napoleon Duarte samo formalni predstavnik hunte, medtem ko imajo resnično oblast v rokah skrajno desničarski oficirji in skrajno desni del vojske na čelu z obrambnim ministrom Guillermom Garcio in poveljnikom vojske Jaimejem Gutierrezom.

Duarte je posredno potrdil te ocene, ko je nepričakovano izrazil zaskrbljenosti nad ameriško politiko do Salvadorja, ki je usmerjena predvsem v krepitev vojaških struktur in s tem – po njegovem mnenju – objektivno krepi pozicije skrajno desnega krila v vojski in med civilnimi politiki. Predsednik Duarte je dejal, da Salvador v tem trenutku ne potrebuje novih pošiljk ameriškega orožja, ampak obilno gospodarsko pomoč (v prvi etapi 300 milijonov dolarjev), da bi ublažili hudo gospodarsko krizo v državi in s tem okrepili zaupanje domače javnosti v zmernejše elemente v vojski in v vladi.

Jasno je, da so si stališča FDR in salvadorske hunte tako daleč narazen, da si je težko predstavljati, kako naj bi se sploh začel dialog, čeprav optimisti zatrjujejo, da bo do srečanja obeh strani prišlo že prihodnji mesec. Turneja Wischnewskega sicer vzbuja upanje, da se bo v Salvadorju končno nekaj le premaknilo, vendar je položaj tako zapleten in poln neznank, da bi bilo prevec tvegano napovedovati skorajšen politični razplet.

AVGUST PUDGAR

Tunizijski poskus s strankami

Na izrednem kongresu stranke Destur so sklenili, da bodo uvedli večstrankarski sistem – Ali bo demokratizacija zajela vse plasti družbenega življenja, ne samo politične?

OD DOPISNIKA TANJUGA

TUNIS, 20. aprila – Izredni kongres tunizijske socialistične stranke Destur, ki se je končal pred kratkim, je napovedal, da bodo po dveh desetletjih in pol vladavine ene same stranke in občasnih ostrih obračunih s tistimi, ki so ji poskušali oporekati vodilno vlogo, v državi uvedli večstrankarski sistem.

Pravijo, da je več kot 100 delegatov navdušeno vzklikalo, ko je predsednik Habib Burgiba v uvodnem govoru izjavil, da »nima pripomb k temu, da ustanovijo narodne politične ali socialne formacije«. Ta dogodek razlagajo v Tunisu kot novo fazo v krepitvi demokracije, ki – kakor piše list As Sabah – ni le sama sebi namen, »temveč je korak k večji zrelosti, ta korak pa omogoča vsem tendencam, da pridejo do izraza in služijo narodu«. Partijski list Al Amal pa meni, da je »sodelovanje predstavnikov različnih struj pri sprejemanju političnih sklepov in najpomembnejših gospodarskih opredelitev pravzaprav skrb, da bi ljudska skupščina postala reprezentativnejša.«

Ali gre res za korak naprej pri demokratizaciji tunizijske družbe ali pa je, kakor pravijo zlobni jeziki, socialistična stranka Destur le priznala, da se sama ni sposobna spopadati z vedno večjimi problemi v državi, ki jo je idejno vodila tako v boju za neodvisnost države kot tudi desetletja pozneje.

Tunizija sodi med tiste države, v katerih je bila strpnost vedno eno najpomembnejših načel notranje, pa tudi zunanje politike, resda v mejah meščanske družbe.

Položaj se je nekoliko zaostril šele v zadnjih letih, ko je precej vidnih politikov zapustilo vrste stranke Destur, ljudske množice pa začele izražati nezadovoljstvo zaradi vedno večjega prepada med bogatimi in revnimi.

Januarja 1978 je sindikalno vodstvo skupaj z delavci šlo na ulice v Tunisu in drugih mestih; to je bil prvi resni opomin. »Krvavi četrtek« je terjal več deset človeških življenj. Veliko pristašev opozicije so aretirali in obsodili na zaporne kazni. Med njimi celo predsednika tunizijskih sindikatov in člana politbiroja stranke Destur Habiba Ašurija. Vlada premiera Hedija Nuire je izvajala politiko »trde roke« do upora v rudarskem središču Gafsi januarja lani, ko prebivalstvo ni podprlo upornikov, ki so prišli iz tujine.

Ob tem uporu in po lanskih dogodkih v Gafsi so se vodilne tunizijske osebnosti nekako streznile. Nova vlada premiera Mohameda Mzalija, ki je hkrati tudi generalni sekretar omenjene stranke, je takoj začela uresničevati politiko narodne sprave. Iz zaporov so izpustili skoraj vse pristaše opozicije (razen Habiba Ašura, pa še ta ni več v zaporu, temveč »le« v hišnem priporu). Nekateri politiki-disidenti so se spet »pok!onili« stranki Destur, iz njenih vrst pa so pometali skorumpirane ljudi in tiste, ki so zlorabljali oblast. Proces narodne sprave je doživel svoj vrh na tem kongresu, ko so več kot dve tretjini novih članov prvič izvolili v centralni komite, in izrazili pripravljenost globje poseči v gospodarsko strukturo družbe in delitev narodnega dohodka.

Sodeč po izjavah in komentarjih iz Tunisa, pa socialistična stranka Destur niti približno ne namerava zapustiti boja ali pa zavreči svojo oznako, da je avantgarda tunizijske družbe. Še več, opozarjajo na njeno borbenost v minulem obdobju in na to, da mora nenehno »spremljati razvoj države, reformirati svojo strukturo, spreminjati metode, skratka se povsem prilagajati ...«

Toda ne glede na to, kako pomembna bo njena vloga v prihodnje, in koliko bodo druge stranke prispevale k demokratizaciji procesa odločanja, pa se marsikdo strinja, da je nadaljnja tunizijska usoda odvisna predvsem od pripravljenosti, da se globje in bolj sistematično lotijo ne le demokratizacije političnega, temveč tudi gospodarskega življenja. Z drugimi besedami povedano, treba je preiti od zahtev po »socialnih pravicah« na resnično zadovoljevanje potreb velikega dela tunizijske družbe in preprečevanje krivične delitve.

Če se bo »tunizijska pomlad«, kakor nekateri pravijo temu procesu, izčrpala v formalni demokraciji, v retoričnih dvobojih večstrankarskega organizma, sedanji najpomembnejši kongresni sklep ne bo zadel »v črno«, Tunizija pa bo najverjetneje postala še bolj ranljiva, kot je bila doslej – tako zunaj kakor znotraj. Zaenkrat upajo, da bodo Tunizijci sami našli najustreznejšo pot, pri tem pa bodo izhajali iz nekaterih že zgrajenih »delnic«, ki so v preteklosti zagotovile ugled tej državi v mednarodni skupnosti.

DUŠAN ZUPAN

HABIB BURGIBA – Kakšna bo usoda »tunizijske pomladi«?

V ŽARIŠČU

Sihanuk omilil pogoje

Princ Norodom Sihanuk je po neuspešnih pogovorih s premierom Demokratične Kampučije Khieu Samphanom naredil še en taktični preobrat. Sihanuk je umaknil prejšnji pogoj, da bi morali Rdeči Khmeri odložiti orožje po morebitnem umiku vietnamskih čet iz Kampučije. Bivši suveren je sedaj dejal, da to ni več njegov pogoj za ustanovitev enotne koalicijske kampučijske fronte, ampak se je pripravljen povezati z Rdečimi Khmeri pod pogojem, če bo Kitajska dala vojaško pomoč njegovim pristašem. Sihanuk je optimistično napovedal, da se bo maja v Pekingu sestal s kitajskimi voditelji in predstavniki Demokratične Kampučije, ko bodo odločili, kdaj bodo ustanovili enotno kampučijsko fronto.

»Far Eastern Economic Review,« Hongkong

Nesprejemljivo za SZ?

Sporazumi, ki so jih varšavski voditelji sklenili s poljskimi kmeti, globoke reforme, katerih obrise je opaziti v partijskih strukturah, vse to je gotovo notranja zadeva samih Poljakov. Tuji opazovalec lahko le »potrka na les«, napovedi pa zamolči, saj bi onkraj določenih meja mogle samo izzivati nesrečo. Kljub vsemu se ni mogoče izogniti ugotovitvi, da je to, kar se danes dogaja na Poljskem, za sovjetske voditelje najbrž povsem nesprejemljivo.

»Le Monde«, Pariz

Zasedanje v Alžiru

S sklepom o mobilizaciji neuvrščenih dežel, s ciljem, da bi z vsemi sredstvi zagotovili neodvisnost Namibije, in sicer v okviru načrta Združenih narodov, in da bi imperializmu prekrižali načrte, se je končalo srečanje, po katerem se je avtoriteta gibanja neuvrščenih lahko le učvrstila.

»L'Humanité«, Pariz

Kot kaže, je volja po politični rešitvi namibijske krize pri neuvrščenih naposled prevladala, čeprav se kljub temu niso odrekli ne vojaške poti ne gospodarskih ukrepov proti Južni Afriki. Sklepno besedilo je nekatere opazovalce zaradi zmernega sloga presenetilo, vendar neuvrščeni nikomur ničesar ne podarjajo. Če zmernega duha, v katerem je potekal alžirski sestanek, ni mogoče zanikati, tedaj prav tako ni mogoče spregledati pragmatizma, ki preveva resolucijo.

»Le Matin«, Pariz

TELEKS
informativni tednik dela

Dobro utečeno sodelovanje

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Danes je prišel na obisk v našo državo predsednik romunske vlade Ilie Verdet. Ta obisk je dokaz vedno tesnejših in plodnejših stikov med Jugoslavijo in Romunijo, pa tudi ustaljene prakse rednih srečanj in pogovorov med predstavniki sosednjih socialističnih držav. Jugoslovansko-romunski odnosi se razvijajo na že znanih načelih in temeljih, ki sta jih postavila predsednika Tito in Ceausescu, zanje pa je značilno vzajemno razumevanje, dobri sosedski odnosi in uspešno dvostransko sodelovanje.

Sedanje srečanje romunskega premiera Verdeta in pogovori, ki jih bo imel s svojim gostiteljem predsednikom ZIS Veselinom Djuranovičem, bodo – ne glede na krize v svetu – vsekakor priložnost za najširšo izmenjavo mnenj o gibanjih na mednarodnem prizorišču; pri tem bodo upoštevali, da si Jugoslavija in Romunija močno prizadevata najti miroljubne rešitve za vse spore, in da sta privrženi načelom listine OZN. Za območje, v katerem sta Jugoslavija in Romunija, so nekoč govorili, da je »sod smodnika«. Čeprav je to območje zdaj mirno, pa nanj še vedno pritiskajo in poskušajo širiti tuje interese. Če to upoštevamo, dobijo politika in načela, za katera se zavzemata tako Jugoslavija kot Romunija, poseben pomen. Življenjsko pomembna vprašanja v državah tega območja so neodvisnost in samostojni razvoj, zato je razumljiv tudi pomen sodelovanja med narodi in državami evropskega jugovzhoda. Tako bo moč premagati blokovsko delitev in opozoriti na smeri sodelovanja med evropskima državama v duhu helsinške sklepne listine.

Obojestranska zainteresiranost Beograda in Bukarešte za kar najtesnejše sodelovanje na dvostranskem področju bo gotovo usmerila pogovore med Verdetom in Djuranovičem prav v tej smeri.

Komplementarni gospodarstvi obeh držav sta pripravljeni poiskati nove, višje oblike sodelovanja. Kot so pokazali dosedanji skupni projekti, predvsem hidroenergetski sistem Djerdap I in II, so možnosti za to zelo velike. Državi sta pokazali, da se zanimata za nadaljnjo krepitev takšnega sodelovanja, zlasti to jesen, ko sta Veselin Djuranović in Ilie Verdet v navzočnosti predsednika predsedstva SFRJ Cvijetina Mijatovića in romunskega predsednika Nicolaa Ceausescuja v Beogradu podpisala sporazum o programu dolgoročnega razvoja gospodarskega in znanstveno-tehničnega sodelovanja med državama. Na podlagi tega so pred mesecem dni podpisali tudi sporazum o menjavi blaga in storitev v obdobju od 1981 do 1985. Tako sta obe državi sprejeli zelo ambiciozne načrte, saj bi morala blagovna menjava doseči vrednost štiri milijarde dolarjev, to pa je kar dvakrat več kot v minulih petih letih.

Hkrati se krepi tudi sodelovanje na vseh drugih področjih – kulturnem, znanstvenem, športnem, pa tudi sodelovanje med parlamentoma, družbenopolitičnimi organizacijami, med posameznimi mesti in območji. Vse to pa jasno kaže, da bo sedanji obisk premiera Verdeta – tako kot ob prejšnjih jugoslovansko-romunskih srečanjih na visoki ravni – nova spodbuda za razvoj jugoslovansko-romunskih odnosov. Ta obisk bo hkrati tudi potrditev naše trajne opredelitve, namreč, da bomo še naprej razvijali in krepili sodelovanje z vsemi sosedami, tako kot je dejal predsednik Tito v svojih govorih v Skopju in Priština.

Tiha dobrodošlica za tuje državljane v Iranu

Vlada je tujcem dovolila, da lahko pripeljejo s seboj otroke – Pretrgani stiki s svetom

OD DOPISNIKA TANJUGA

TEHERAN, 20. aprila (Tanjug) – Tiho in skoraj neopazno je iranska vlada spet dovolila tujcem, da lahko pripeljejo v Iran tudi svoje družine, to pa naj bi prispevalo h krepitvi iranskih poslovnih stikov z drugimi državami.

Po skoraj petih mesecih negotovosti so maloštevilni učitelji neke šole za tuje otroke sredi aprila skromno praznovali zanje še kako pomemben dogodek. Dobili so namreč uradno dovoljenje za delo.

Natanko pred letom dni, ob začetku kulturne revolucije, ki je temeljila na islamskih načelih, so poleg vseh iranskih univerz zaprli tudi številne šole, v katerih je bil učni jezik predvsem angleščina. Poleg otrok tujcev so jih obiskovali tudi otroci bogatejših Iranцev. Te šole so zaprli, da bi se iranski otroci vrnili v iranske šole, vendar pa je imel ukrep neprijetne posledice za Iran. Tujci, katerih otroci so hodili v te šole, so množično zapuščali Teheran, v Iran pa so prihajali mladi, samski, vendar pa tudi neizkušeni poslovni ljudje in diplomati, ki niso posebno dobro poznali iranskega gospodarstva in iranskih potreb. Iranci pa nimajo veliko trgovinskih predstavnikov v svetu, tako da se je iranska zunanja trgovina občutno zmanjšala.

Nato je izbruhnila iransko-iraška vojna; številne letalske družbe niso bile več pripravljene pošiljati svojih letal v Teheran. Ker pa je Iran le moral ohranjati letalski promet s svetom, je to nalogo prevzela iranska letalska družba »Iran Air«. Toda v kratkem se je izkazalo, da Iran nima dovolj mehanikov – strokovnjakov za vzdrževanje letal, predvsem tipa »boeing-747«. Mehaniki s Tajvana so sicer sprejeli ponudbo, naj pridejo v Teheran, vendar pod pogojem, če se bodo njihovi otroci lahko šolali v šolah, kjer je učni jezik angleščina. Takih šol pa v Teheranu ni bilo.

Tako so konec novembra lani odprli novo šolo za otroke tujcev, vendar pa je ne more obiskovati noben iranski otrok. Medtem pa je zasedal in še vedno zaseda štab za kulturno islamsko revolucijo, ki pripravlja programe za iranske univerze; šole za tuje otroke so bile zadnje na dnevnem redu. Toda iranske trgovinske in druge gospodarske ter politične potrebe terjajo nenehno navzočnost tujcev v Teheranu. Tako je šola za otroke tujcev končno dobila uradno dovoljenje za delo.

Po drugi strani pa so z nekaterimi azijskimi državami že dosegli sporazume, na podlagi katerih bodo pospešili formalnosti pri odobravanju vizumov. Kljub vojni prihaja v Teheran vedno več tujcev, vendar ge le za kratkotrajne obiske. Ko so uradno odprli šolo za tuje otroke, pa so odprli tudi nove možnosti. Računajo predvsem, da bodo prišli japonski poslovni ljudje in strokovnjaki, seveda z družinami. Pri obnovitvi svojega gospodarstva namreč Iranci precej, če ne najbolj, računajo prav na sodelovanje z Japonsko, ker je njena tehnologija še najbližja ameriški, ki jo imajo v Iranu.

V zadnjih tednih je prišlo v Iran več deset japonskih poslovnežev, toda brez družin. Šolsko leto se bo vsak čas končalo, za družine je torej še prezgodaj. Koliko je ta tiha iranska dobrodošlica tujcem prispevala k ponovni navezavi trdnejših iranskih stikov s svetom, bodo ugotovili septembra, ko bodo šole spet odprle vrata.

SRETEN PETROVIĆ

Russelovo sodišče v Stockholmu

LJUBLJANA, 20. aprila – Zgodovinar Vladimir Dedijer bo v kratkem odpotoval na Švedsko, kjer se bo udeležil tamkajšnjega zasedanja Russelovega mednarodnega sodišča, ki mu predseduje. V Stockholmu se bo namreč 1. maja sestalo Russelovo sodišče skupno s sodiščem Lelia Bassa ter obravnavalo vprašanje delitve sveta med interesna področja velesil. V tem smislu bodo konkretno načeli tudi vmešavanje Sovjetske zveze v zadeve Afganistana ter ZDA v dogajanje v Salvadorju. Gostitelj zasedanja bo KP Švedske.

B. P.

Konferenca proizvajalcev jute

DAKA, 20. aprila (Reuter) – Vodilne države, proizvajalke in izvoznice jute bodo imele 27. aprila v Daki sestanek, na katerem bodo podale dokončne predloge o ustanovitvi mednarodne organizacije za juto (IJO), je izjavil sekretar bangladeškega ministrstva za juto Salahudinahmed. Kot je pri tem poudaril, je predlog narekovala nujna potreba svetovne industrije jute, kar se je potrdilo tudi na nedavni konferenci v Calcuti. Zasedanje v Daki bo trajalo dva dni.

Spogledovanje s peronizmom

Novi argentinski predsednik Viola je ponudil peronistom dialog, ki ga razlagajo kot »nujno zlo« – Črna bilanca Videlove vladavine – Kaj bo z Isabelo Peron?

OD DOPISNIKA TANJUGA

BUENOS AIRES, 20. aprila – Izjava novega argentinskega ministra za notranje zadeve generala Thomasa Lienda, namreč, da je »peronizem ustrezen sogovornik« vojaški vladi, je razburila duhove tako v vojski kot med civilisti, pa čeprav je predsednik general Roberto Viola že prej napovedal spremembo stališča do peronistov.

Za razliko od prejšnjega stališča vladajočih vojaških krogov, da je peronizem »sovražnik procesa narodne obnove«, kakor označujejo vojaške ukrepe in vladavino, odkar so marca 1976. zrušili vlado predsednice Isabele Peron, pa se general Viola očitno ravna po načelu, da je »politika veščina možnega.«

Nobenega dvoma namreč ni, da argentinski vojaki, globoko konservativni in povezani z veleposestniško in finančno-industrijsko oligarhijo, niti najmanj ne želijo dovoliti »skorumpiranim in socializiranim« peronistom, da bi se vrnili na politično prizorišče.

Nasprotno, potezo generala Viole, ki je pred dvema tednoma, ko je prišel na oblast, obljubil, da bo do konca svojega triletnega »mandata« obnovil politično sindikalno dejavnost, imajo za »nujno zlo«.

Najprej zato, ker so peronisti še naprej najštevilnejša politična sila, resda razceplјena in brez kakega jasnejšega načrta, pa tudi zato ker je bilanca petletne vojaške vladavine Violovega predhodnika generala Jorgea Rafaela Videle tako črna, da vojaški režim praktično nima več nikakršnega manevrskega prostora. Če želi rešiti državo iz težke gospodarsko-finančne krize, bo moral poskušati doseči nekakšen dogovor s političnimi in sindikalnimi gibanji.

Zato Viola zdaj pripravlja nov statut o delu in organizaciji političnih strank, ki ga bodo izdelali vojaški svetovalci. Z njim bodo dovolili takšno politično dejavnost, kot bo pač ustrezalo vladajočim vojaškim krogom, volitve pa bodo po letu 1984.

General Viola je zato odločno vztrajal, da je spet treba zagotoviti »narodno enotnost«.

Tako kot od drugih političnih strank (druga najmočnejša stranka so radikali), general Viola zahteva tudi od peronistov »notranjo preobrazbo« in poudarja, da vojska ne bo hotela ničesar slišati o dialogu s »skorumpiranimi in subverzivnimi elementi«.

»Subverzivni elementi« so vsi tisti, ki so bili povezani z »monterosi« in kakršnimikoli levičarsko-marksističnimi krogi. Pojem »skorumpirani« pa je nekoliko širši in bi se utegnil, med drugim nanašati tudi na bivšo predsednico Isabelo Peron, ki je še vedno v priporu, pa tudi na »množično« korporativno gibanje, čigar cilj je bil »izogniti se razrednemu boju«. Vlogo generala Juana Perona bi utegnila prevzeti njegova vdova Isabela.

Toda ime Isabele Peron je povezano s takšnim neredom in krizo, v kateri se je znašla Argentina tik pred vojaškim udarom 1976, da ni moč niti pomisliti, da bi utegnila spet priti na čelo peronistov ali celo na kako ključno politično mesto.

Sedanji resnični peronistični voditelji, ki zahtevajo, naj Isabelo Peron izpustijo iz zapora, pa tudi Violini sodelavci pripravljajo vse potrebno, da bi lahko odšla v tujino.

Tako bo »volk sit in koza cela«. Peronisti bodo torej zmogli dovolj moči za »reorganizacijo«; izvolili bodo tudi novo vodstvo in poskušali spremeniti »volilno silo« oziroma milijonske množice, ki so organizirane v močne sindikate, v homogeno politično stranko, ki bi tudi dejansko postala »dober sogovornik« vojakom.

Namreč, brez peronistov, ki so »globoko vkoreninjeni med ljudmi,« kakor je odkrito dejal general Roberto Viola, ne bodo mogli presekati gordijskega vozla argentinskih težav. Kot kažejo izjave nekaterih vodilnih peronistov in radikalov, pa je tudi povsem jasno, da brez sporazuma med civilisti in vojaki ne bodo našli izhoda iz slepe ulice, v kateri se je znašla država.

Vse to povzroča veliko nezadovoljstvo v nekaterih vplivnih vojaških in civilnih krogih, ki zahtevajo »popoln obračun« in »izkoreninjenje peronistične kolektivistične preteklosti.«

Ta hip pa je to povsem nerealno in le potrjuje številne ocene, da je »general Peron sicer mrtev človek, vendar živ politik«.

DRAGAN BLAGOJEVIĆ

ČGP DELO
TOZD PRODAJA

vabi

RAZNAŠALCE, RAZNAŠALKE

za dostavo jutranjika DELO na dom na območju VELENJE – PESJE

Če želite delati **le nekaj ur dnevno** in biti za svoje delo **dobro nagrejevani**

pošljite svoje ponudbe ali se osebno zglasite v oddelku NAROČNIKE, Parmova 33, telefon 347-971.

15-64

Na podlagi Zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš v družbeni lastnini (Uradni list SRS št. 13/79) in na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 16. 4. 1981,

razpisuje
delavski svet delovne prganizacije

Unitex – zunanja trgovina p. o. Ljubljana, Titova cesta 81,

javni natečaj

za prodajo dvosobnega stanovanja v Ljubljani, Martina Krpana 2.

I.

Prodaja se zasedeno, dvosobno stanovanje v I. nadstropju ulica Martina Krpana 2. Stanovanje je v družbeni lasti v uporabi delovne organizacije Unitex Ljubljana. Površina stanovanja znaša 62,95 m².

II.

Natečajni pogoji:
1. Stanovanje se proda po začetni izklicni ceni 502.090,25 dinarjev.
2. Ponudnik mora obvezno vložiti kavcijo v višini najmanj 5 odstotkov izklicne cene na žiro račun št.: 50102-601-20988 – sklad skupne porabe – stanovanjski del (za javni natečaj) – nakup stanovanja v ulici Martina Krpana 2 v Ljubljani.
3. Kavcija se uspelemu ponudniku vračuna v kupnino, neuspelemu pa vrne v osmih dneh po končanem natečaju.

III.

1. Ponudnik mora dostaviti pisno ponudbo na naslov: Unitex – zunanja trgovina p. o. – Ljubljana, v zapečateni kuverti z navedbo »Javni natečaj za stanovanje« najkasneje 15 dni po objavi.
2. Javno odpiranje ponudb bo dne 6. 5. 1981 ob 10. uri v poslovnih prostorih DO Unitex – zunanja trgovina p. o. – Ljubljana, Titova cesta 81.
3. O izidu natečaja bodo ponudniki pisno obveščeni v 30 dneh od dneva odpiranja ponudb.
4. Najugodnejši ponudnik mora skleniti kupno pogodbo v 15 dneh po pravnomočnosti natečaja.
5. Kupec mora plačati celotno kupnino v 15 dneh po podpisu pogodbe na žiro račun prodajalca.
6. Prometni davek, stroške razpisa, javnega natečaja in overovitve pogodbe, plača kupec.

Vse potrebne informacije v zvezi z natečajem lahko interesenti dobijo v pravni službi DO Unitex.

21-2702

Ugodni rezultati na račun klirinškega trga

Ekonomski inštitut ljubljanske pravne fakultete ugotavlja, da se jugoslovanski konvertibilni izvoz iz leta v leto zmanjšuje

LJUBLJANA, 20. aprila – Izvozni rezultati jugoslovanskega gospodarstva so bili lani tako ugodni, da nekateri z opozarjanjem nanje dokazujejo, da je jugoslovansko gospodarstvo pravzaprav sposobno veliko izvažati, če le hoče. Preteklo leto naj bi torej pokazalo, kakšno pot kaže ubrati v zunanji trgovini, da se bomo nekoč izkopali iz plačilnobilančnih težav.

V ekonomskem inštitutu ljubljanske pravne fakultete pa opozarjajo na nekatera dejstva, ki kažejo lanske izvozne rezultate v manj ugodni luči in s katerimi razlagajo tudi »izvozni neuspeh« v začetku letošnjega leta. V inštitutu pravijo, da bi nas letošnji izvozni rezultati manj presenetili, če bi podrobneje analizirali naš izvoz na konvrtibilno in klirinško območje. Vse od 1977. leta, še posebej pa od lanskega prvega četrtletja vztrajno upada izvoz na konvertibilno območje. Tako se je jugoslovanski izvoz na konvertibilno območje realno, torej ob upoštevanju rasti izvoznih cen, v 1976. letu povečal glede na leto poprej za 19,5 odstotkov. V 1977. letu je bil realno za 0,6 odstotka manjši kot v 1976. letu, 1978. leta je bil za 2,5 odstotka manjši kot v predhodnem letu, 1979. leta je bil za 1,2 odstotka manjši in lani za 3 odstotke manjši kot v 1979. letu. Ugodni izvozni rezultati v lanskem letu so zato, pravijo v ekonomskem inštitutu ljubljanske pravne fakultete, predvsem posledica velikega izvoza na klirinško območje. Ta pa je naraščal zaradi povečanih nakupov blaga v kliriških državah. Taka gibanja se nadaljujejo tudi letos, šaj odgovorni opozarjajo ob že tako skromnem izvozu v prvih letošnjih mesecih, na izrazito upadanje konvertibilnega izvoza, torej izvoza za tiste devize, ki smo jih največ dolžni tujini.

V inštitutu te svoje ugotovitve potrjujejo še z nekaterimi drugimi podatki. Že lani je konvertibilni izvoz bolj ko se je bližal konec leta, vse manj presegal predlanski konvertibilni izvoz. Tako je bil v prvem četrtletju še za polovico večji kot v enakem obdobju 1979. leta, v drugem četrtletju je bil za 27,2 odstotka večji, v tretjem četrtletju je bil za 20 odstotkov večji in v zadnjem četrtletju za 14,9 odstotka večji. Celoten jugoslovanski klirinški izvoz pa je bil lani za 66 odstotkov večji kot v 1979. letu, od tega je bil v tretjem četrtletju za 82 odstotkov večji in v zadnjem za 86 odstotkov večji. Tudi letos se klirinški izvoz naglo povečuje.

Ali to pomeni, da bo jugoslovansko zunanjetrgovinsko bilanco tudi letos reševal klirinški izvoz, se sprašujejo v inštitutu. Za prve letošnje mesece bi skoraj lahko rekli tako. Vendar podrobnejši pregled jugoslovanske klirinške menjave pokaže, da je bil tolikšen razmah tega izvoza, kot je bil dosežen lani, v zadnjih letih le izjemen. Podatki kažejo, da je ta izvoz od 1976. leta po vrednosti pravzaprav stagniral. Je pa ob tem naglo naraščal jugoslovanski uvoz iz kliriških držav. Na podlagi tega bi mogli sklepati, da brez občutnega povečanja naših nakupov v kliriških državah tudi ni pričakovati znatnega klirinškega izvoza.

VESNA BERTONCELJ-POPIT

Pridelovanje hrane z izgubo

Lani 3,4 milijarde dinarjev izgub – Največ sladkorna industrija in živinoreja

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Čeprav je pridelovanje hrane jedro naše politike gospodarske stabilizacije, ima ta gospodarska panoga iz leta v leto večje izgube. Tako je imela lani 3,4 milijarde dinarjev izgube ali 7593 dinarjev na zaposlenega v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji.

Neslavni rekord sta dosegli proizvodnja sladkorja in živinoreja. Po podatkih, ki jih je bilo slišati na današnji seji zveznega odbora delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji, je sladkor najbolj zagrenil življenje zaposlenim v novih tovarnah sladkorja, ki jih močno obremenjuje odplačevanje posojil z visokimi obrestmi in kratkimi roki.

Živinorejo in klavnice pa že leta najbolj pesti nesorazmerje med cenami krme in končnih izdelkov.

Dosedanja amortizacija ni ohranjala vrednosti

Delegati zvezne skupščine bodo kmalu obravnavali predlog sprememb zakona o amortizaciji osnovnih sredstev – Stopnje povprečno 42 % višje

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 20. aprila – V zadnjem srednjeročnem obdobju je po zakonu predpisana minimalna amortizacija krepko zaostajala za rastjo celotnega prihodka, materialnih stroškov in dohodka. Zmanjševal se je delež amortizacije v strukturi delitve celotnega prihodka na račun materialnih stroškov in dohodka, zmanjšale pa so se tudi povprečne amortizacijske stopnje (razmerje med minimalno amortizacijo in nabavno vrednostjo osnovnih sredstev).

Do zaostajanja amortizacije je prišlo zlasti zato, ker sedanje zakonske amortizacije skupine niso skladne z doseženo stopnjo tehničnega in tehnološkega razvoja in ker amortizacijske stopnje niso prilagojene časovnemu roku uporabnosti posameznih osnovnih sredstev. Z občasnimi revalorizacijami vrednosti osnovnih sredstev ni bilo mogoče odločneje vplivati na popolno usklajevanje amortizacije z višjimi cenami.

Zato je pripravljen predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o amortizaciji osnovnih sredstev, ki so ga pred kratkim poslali delegatom v zvezno skupščino. Z novim zakonom naj bi uspešneje varovali in nadomeščali resnično vrednost družbenih sredstev. V primerjavi s sedanjimi, predvideva nov zakon v povprečju 42 odstotno povečanje amortizacijskih stopenj.

V pripravah za predlaganje spremenjenih amortizacijskih stopenj in amortizacijskih skupin so sodelovali ljudje iz splošnih združenj v gospodarski zbornici, strokovnjaki iz delovnih organizacij, pri pripravah numenklature sredstev za obračun amortizacije pa tudi strokovni sodelavci zveznega sekretariata za finance.

Predlagane spremembe zakonodaje predvidevajo različno povečanje amortizacije za posamezna osnovna sredstva. Tako naj bi se amortizacijske stopnje za skoraj vse gradbene objekte in opremo povečale za okrog 15 odstotkov. Za nekatere gradbene objekte, zlasti v cestnem gospodarstvu, za katere je bila doslej zelo nizka, celo samo enoodstotna letna amortizacijska, se predvideva tudi za 200 odstotkov višja amortizacija. Več kot za 50 odstotkov večja amortizacija se predlaga tudi za objekte vodnega gospodarstva za raziskovanje in izkoriščanje rud, nafte in plina ter za naprave pomorskega, rečnega in jezerskega prometa. Od 20 – 50 odstotkov pa naj bi se povišala amortizacija za objekte elektrogospodarstva, industrije, železniškega in poštnega prometa, turizma, trgovine, šolstva in zdravstva.

Več kot 50 odstotno skupno povečanje amortizacije se predlaga za opremo v industriji, rudarstvu in elektrogospodarstvu. Najbolj naj bi se povečala amortizacija za opremo v elektronski, kemični, lesnopredelovalni, tekstilni in živilski industriji. Od 20 – 50 odstotkov pa naj bi se povečala amortizacija za opremo, ki služi za predelovanje nafte in plina, v črni in barvni metalurgiji in elektrogospodarstvu. Amortizacija za opremo v gradbeništvu naj bi se povečala do 25 odstotkov, v kmetijstvu pa do 20 odstotkov. Edino pri opremi za poštni in zračni promet (telefonske centrale in letala) se predlaga zmanjšanje sedanje amortizacije.

BRANKO PODOBNIK

Ogrevani rastlinjaki – novost iz Varstroja

Načrtovana gradnja novih tovarn v Črni gori, BiH in Dalmaciji – Zanimivi izvozni načrti

LENDAVA, 20. aprila – V Gorenju-Varstroju, kjer letos načrtujejo kar 1,2 milijarde dinarjev skupnega dohodka, kar je za štiristo milijonov dinarjev več kot lani, so letošnje in tudi srednjeročne cilje usmerili v nadaljnje razvijanje obstoječih proizvodnih programov (varilna tehnika, izolacijski materiali, sanitarne kabine in montaža), uveljavljanju proizvodnega programa toplotnih rastlinjakov in pa širitvi njihove proizvodnje na manj razvitih področjih v drugih republikah.

Predvsem že dosedanji proizvodni in poslovni rezultati govorijo v prid uspešnemu startu Varstroja v tem letu. Če bo šlo vse po načrtih, bodo letos naredili kar štiri tisoč sanitarnih kabin (kopalnice), 80 tisoč izdelkov varilne tehnike, krepko pa bodo povečali tudi proizvodnjo toplotne in izolacijske tehnike in obseg montažnih del v tujini. Trenutno opravlja zahtevna montažerska dela v DDR, ZR Nemčiji in na Nizozemskem kar 90 delavcev tozda Montaža, ki pri tem uporabljajo predvsem domače materiale.

Sicer je tudi letošnja poslovna dejavnost kolektiva intenzivno usmerjena v izvoz. Vrednost prodaje varstrojevih izdelkov, predvsem varilne tehnike, bi naj dosegla 150 milijonov dinarjev in to predvsem na tržiščih evropske gospodarske skupnosti. Možnosti za prodajo izdelkov varilne tehnike se v zadnjem času odpirajo tudi na izredno zahtevnem ameriškem trgu.

Varstroj bo letos pričel uresničevati zamisel, da del svoje proizvodnje razširi tudi na druga področja, predvsem v manj razvite občine. Tako bo s skupnimi močmi letos zgrajena tovarna v Plužinah v Črni gori, ki bo zaposlila dvesto delavcev iz te gospodarsko manj razvite občine.

V Odžakih (BiH) bo Varstroj še letos zgradil tovarno sanitarnih kabin, podobno investicijo v tem letu pa načrtuje kolektiv tudi nekje v Dalmaciji ali Črni gori. S temi naložbami bo kolektiv prispeval k skladnejšemu razvoju manj razvitih področij pri nas, hkrati pa zmanjšal transportne težave s kopalnicami, ki jih imajo zaradi prevelikih razdalj od Lendave do kupcev v drugih republikah.

Eden najzanimivejših projektov tega 1200-članskega kolektiva, ki je tudi nosilec razvoja toplotne in izolacijske tehnike v sozdu Gorenje, so prav gotovo toplotni rastlinjaki, za potrebe vrtnarstva in vzgoje cvetlic. Letos in prihodnje leto bo tako Varstroj – tako načrtujejo – naredil in postavil kompleks rastlinjakov v Lendavi. Celotna tehnologija bo zasnovana na uporabi mineralnih vod na tem področju in tehnološke vode v sodelovanju z lendavsko Nafto.

Celoten projekt v Lendavi bo Varstroj realiziral skupaj z ABC Pomurko, Mercatorjem in sevedа Gorenjem. Razvijanje proizvodnje rastlinjakov, pravijo v kolektivu, pomeni le nadaljnje razvijanje proizvodne dejavnosti na področju toplotne, izolacijske in varilne tehnike. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da bi celovita agrotehnološka ponudba rastlinjakov lahko bistveno prispevala k izboljšanju domače oskrbe s sadjem in zelenjavo.

IVAN GERENČER

»Dražje« življenje v Srbiji

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Marca letos so se cene na drobno v Srbiji povečale za 2,2 odstotka v primerjavi z mesecem poprej. To je rečeno v najnovejšem poročilu republiškega statističnega zavoda. V letošnjem marcu so bile cene za 49 odstotkov višje kot marca lani. V prvih treh mesecih pa so se v primerjavi z enakim obdobjem lani povečale za 47 odstotkov. Na takšno zvišanje cen v primerjavi z minulim mesecem so vplivale višje cene kmetijskih pridelkov (za 4,3 odstotke), storitev (za 3 odstotke), industrijskih proizvodov (za 2,2 odstotka) in alkoholnih pijač (za 0,9 odstotkov).

SPOROČILO KONGRESU SAMOUPRAVLJALCEV

Izkušnje iz »Murke«

Dohodkovni odnosi, ki izhajajo iz združevanja sredstev, bodo stimulirali trgovsko in proizvodne DO k zmanjšanju števila posrednikov

LESCE, 20. aprila – »S svojim sporočilom bi delavci trgovsko delovne organizacije Murka Lesce delegate tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije radi seznanili s svojimi izkušnjami pri uveljavljanju dohodkovnih odnosov na trajnih osnovah z ozdi, s katerimi poslujemo ter o prizadevanjih pri iskanju rešitev v samoupravnem združevanju dela in sredstev pri uresničevanju skupnih razvojnih ciljev,« je dejal Jože Gašperšič, ki je v Murki zadolžen za izgradnjo njenega predvidenega turistično nakupovalnega centra.

V Murki, ki ima 280 zaposlenih, so najprej kot družbeno normativno podlago za urejanje odnosov izdelali samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju na družbeno ekonomskih osnovah skupnega prihodka in skupnega dohodka. V letih 1978 in 1979 ga je podpisalo kar 78 delovnih organizacij iz vse Jugoslavije.

V medsebojne odnose so uspeli vnesti prvine novih odnosov v uresničevanju sprejetih obveznosti in za postopno doseganje skupnega prihodka. Vpleteno je bilo tudi prizadevanje, kako in po kateri poti čim bolj gospodarno priti do ciljev, sprejetih v sporazumu.

Dosedanje delo jih je pripeljalo do novih spoznanj, da je pri realizaciji dohodkovnih odnosov, na podlagi skupnega prihodka, še vrsta stvari, ki jih bo treba obdelati, da bi našli ustrezne ekonomske rešitve. Ena prvih nalog je bila oblikovanje osnov in meril za določanje standardov vseh stroškov tako v proizvodnji kot v trgovini.

Najprej bodo morali določiti planske pokazatelje stroškov. Dogovoriti se bo treba za metode primerjav stroškov ter opredeliti skupne standarde stroškov. Prave pokazatelje stroškov bo potrebno opredeliti in zasledovati v vseh ozdih, ki se povezujejo v procesu reprodukcije na trajnih osnovah. K uveljavitvi dohodkovnih odnosov na osnovi skupnega prihodka bo standardizacija stroškov prispevala bistveni delež. Pravilno dogovorjeni standardi stroškov bodo stimulirali vsakega udeleženca za čimboljše gospodarjenje z družbenimi sredstvi.

Murka se v iskanju ustreznih rešitev v dohodkovnem povezovanju povezuje z drugimi ozdi, pri tej izmenjavi pa je že pridobila nekaj izkušenj in tudi odgovore na razna vprašanja. Najdlje so pri dohodkovnih povezavah na osnovi skupnega prihodka prišli z Brestom iz Cerknice.

Na osnovi opazovanja in spremljanja je Brest opredelil višino in nosilca posameznega stroška v celotnem reprodukcijskem procesu, kar je bilo izhodišče za opredelitev razmerja stroškov med proizvodnjo in prodajo proizvoda, ki ju povezuje. To razmerje je opredeljeno med standardi stroškov proizvodnje in standardi stroškov prodaje za posamezni proizvod. Opredeljeni standard stroškov je obema ozdoma merilo za določitev sredstev, potrebnih za financiranje proizvodnje, obratnih sredstev in določitev deleža v skupnem riziku. Na podlagi tako dogovorjenih odnosov tudi udeležbe v skupnem dohodku ni bilo več težko opredeliti.

V okviru njenega prihodnjega razvoja pa je prišlo do povezovanja pri uresničevanju za Murko izredno pomembne naloge – to je izgradnja turistično nakupovalnega centra, katerega investicijska vrednost bo pomenila približno 380 milijonov dinarjev. Zmogljivosti Murke se bodo s tem več kot podvojile. Njen prodajni program obsega celovito tekočo in dnevno oskrbo, proizvode trajnih dobrin in turistično ponudbo, ima pa 14 trgovin.

Na osnovi dosedanjih izkušenj so za graditev tega centra pripravili samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev družbene reprodukcije za razširitev svojih prodajnih zmogljivosti. Skoraj vsi podpisniki prvega sporazuma so se načelno odločili za združevanje sredstev za ta center, do konca junija pa naj bi ta sporazum podpisalo 25 proizvodnih ozdov.

V tem sporazumu so se med drugim dogovorili tudi o posledicah, če kdo ne bi uresničeval svojih obveznosti ter o skupnem riziku, ki naj bi spodbujal vse delovne organizacije k boljšemu gospodarjenju.

VLASTA FELC

Šestina proizvodov v izvoz

IVANIČ GRAD, 20. aprila (Tanjug) – Temeljna organizacija združenega dela Elektronika iz Ivanič Grada v okviru delovne organizacije Ivanci je izročila domačim in tujim naročnikom prve od 600 dogovorjenih terminalov za obdelavo vhodno-izhodnih podatkov. Samo z izvozom, ki bo letos znašal šestino celotne proizvodnje, bodo realizirali okrog 450.000 dolarjev dohodka. Terminali, ki jih proizvaja tozd Elektronika, so plod sodelovanja z madžarskim Videotonom, imajo pa iste lastnosti, kakor tisti, ki so izdelani v najbolj znanih svetovnih tvrdkah.

Manj ugodna posojila

Stanovanjsko posojilo bo mogoče odplačevati največ 20 let (zdaj 25 let) – Za nakup stanovanja vsaj 20 odstotkov lastnega denarja

LJUBLJANA, 20. aprila – Obveznost, da vsakdo prispeva tudi lastno udeležbo k pridobljenemu družbenemu najemnemu stanovanju, bo gotovo še povečala število tistih, ki že zdaj namensko varčujejo za stanovanja. Vendar pa tudi v bodoče varčevalcem ne bo lažje, kar še posebej velja tudi za tiste, ki si stanovanje kupujejo sami ali pa postavljajo hišo. Na to kažejo zapleti ob drastičnih cenah stanovanj, slednjič pa tudi manjša plačilna sposobnost bank. Na drugi strani delovne organizacije prav tako nimajo več toliko denarja za stanovanjske nakupe in posojila, ki jih lahko dajejo svojim delavcem.

Nekaj novosti na tem področju prinaša družbeni dogovor o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji. Tako naj bi za nakup etažnega stanovanja ter zadružnega etažnega stanovanja prosilci lahko dobili največ 80 odstotkov posojila, pri zadružni gradnji hiš največ 75 odstotkov, če pa kdo kar sam postavlja svojo hišo, naj bi dobil največ 60 odstotkov posojila glede na vrednost stanovanja ali hiše.

Prej je zakon določal, da je lahko najdaljša odplačilna doba za stanovanjsko posojilo 25 let, družbeni dogovor jo je zdaj pomaknil na 20 let.

Vse temeljne banke v Sloveniji bodo ustanovile tudi poslovne enote za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva in se s tem pridružile prizadevanjem specializirane ljubljanske stanovanjsko-komunalne banke, ki deluje že zelo dolgo. V združeni Ljubljanski banki pripravljajo enoten pravilnik o stanovanjskih posojilih občanov. Pri tem pa razmišljajo tudi o tem, da bi za nekatere namene uvedli tudi namensko varčevanje, kot na primer za plačilo telefonskega priključka, pa tudi za nakup garaže. Z novim pravilnikom o stanovanjskih posojilih bodo namreč odpravili posojila za vzdrževanje in popravila stanovanj in stanovanjskih hiš ter za nakup oziroma graditev garaž. Na novo pa naj bi uvedli posojila za nakup družbenih stanovanj, zgrajenih iz sredstev solidarnosti.

Stanovanjsko-komunalna banka v Ljubljani je zaradi svojih težav s plačilno sposobnostjo v drugi polovici lanskega leta ukinila nekatere ugodnosti, ki so jih imeli stanovanjski varčevalci. Tako je najprej zmanjkalo denarja za premostitvene kredite tistim, ki namensko varčujejo, pa bi radi nekoliko prej do posojila; ukinili so znana družinska posojila, s katerimi so lahko ljudje vsaj deloma poplačali podražitve stanovanj. Z začetkom tega leta pa je banka prenehala dajati 320 odstotkov posojila na prodane devize in iz tega vezane dinarje.

STOJAN ŽITKO

● Družbeni dogovor v 29. členu pravi, naj bi bila najdaljša doba vračanja stanovanjskega posojila 20 let, najnižja obrestna mera 4 odstotke, najkrajša doba varčevanja pa 24 mesecev. Ob tem pa naj bi se zavzemali za prilagajanje dobe vračanja posojil glede na spremenjene ekonomske razmere posojilojemalcev.

Več za samoprispevke

Lani smo po podatkih statistike z njimi v Jugoslaviji zbrali 11,05 milijarde dinarjev – Lani največje povečanje na Kosovu in na Hrvaškem

LJUBLJANA, 20. aprila – Samoprispevki so v zadnjih letih koristen prispevek za urejanje raznih naložb, za katere bi se drugače težko našel denar. Lani smo z njimi v Jugoslaviji zbrali 11,05 milijarde dinarjev, kar je kar za 45,2 odstotka več kot predlani.

Tovrstno zbiranje denarja pa še ni enako razvito v vseh republikah in pokrajinah. Ponekod ga poznamo že vrsto let, saj prav zdaj pri nas marsikje obnavljajo ozrioma tretjič podaljšujejo že kar udomačeno triletno obdobje zbiranja. Ob tem marsikdaj slišimo že svarila, da z razpisovanjem samoprispevkov marsikje pretiravajo. Tovrsten razvoj so namreč banke dosedaj podpirale tako, da so k samoprispevku primaknile še svoj delež posojila.

V nekaterih republikah se zbiranje samoprispevkov razrašča šele v zadnjih letih. Ob teh samoprispevkih, ki jih razpišejo na podlagi referendumov občanov v okviru občin ali krajevnih skupnosti, pa se v zadnjih letih vse bolj pojavljajo tudi samoprispevki v okviru zveze, namreč zbiranje denarja s pomočjo kovanja posebnih novcev, tiskanja dodatnih znamk, ki prinašajo denar raznim prireditvam ipd. Vendar o obsegu tako zbranega denarja statistika ne obvešča.

Sicer pa tudi o drugih samoprispevkih ni veliko podatkov. O številu uvedenih samoprispevkov nam poroča le slovenski zavod za statistiko in to le za Slovenijo. Tod so konec 1980 leta zbirali denar s 1472 samoprispevki.

● Zvezni zavod za statistiko zatrjuje, da so lani v Jugoslaviji zbrali s krajevnimi samoprispevki 11,05 milijarde dinarjev. Od tega so zbrali na Hrvaškem 2,35 milijarde dinarjev, v Bosni in Hercegovini 2,27 milijarde, v Sloveniji 2,01, v Srbiji 1,92, v Vojvodini 1,50, v Makedoniji 0,53, na Kosovem 0,29 in v Črni gori 0,18 milijarde dinarjev.

V primerjavi z letom 1979 so samoprispevke povečal najbolj na Kosovem, in sicer za 90,8 odstotka, na Hrvaškem so zbrali za 65,8 odstotka več, v Vojvodini 60,3 več, v ožji Srbiji za 49,2 več, v Bosni in Hercegovini za 34,1 več, v Makedoniji za 28,1 več, v Sloveniji za 27,7 več in v Črni gori za 23,8 več denarja

Potemtakem se je v Sloveniji lani število samoprispevkov povečalo za 111 ali za 8,2 odstotka. Koliko denarja so z njimi zbrali, pa ta zavod ne poroča.

Tolikšni denarji se poznajo tudi v celotnih naložbah. Tako kaže primerjava lanskih zneskov, ki so jih dali v posameznih republikah za naložbe v osnovna sredstva z zneski, ki so jih v teh republikah zbrali za samoprispevke, da so lani v Bosni in Hercegovini s samoprispevki zbrali kar 3,9 odstotkov denarja za njihove lanske naložbe, v Vojvodini so zbrali 3,4 odstotka, v Sloveniji 3, na Hrvaškem 2,1, v Srbiji 2, v Makedoniji 1,9, na Kosovem 1,7 in v Črni gori 0,9 odstotka denarja za tamkajšnje lanske naložbe.

To neenako prizadevanje za tovrstno zbiranje akumulacije zgovorno kaže tudi primerjava zadnjih deležev republik v družbenem proizvodu in deležev, ki jih imajo republike oz. pokrajini v teh samoprispevkih v odstotkih.

Potemtakem so lani v Bosni in Hercegovini, v Vojvodini, Sloveniji in na Kosovem zbrali za samoprispevke večji delež, kot znaša njihov uradni delež v družbenem proizvodu, v drugih republikah pa so zbrali manj.

Če pa preračunamo zneske, ki so jih lani v posameznih republikah in pokrajinah plačali za samoprispevke na število prebivalcev teh republik, potem vidimo, da je lani vsak prebivalec vplačal za samoprispevek v Sloveniji povprečno 1094,12 dinarja, v Vojvodini je plačal 742,56 dinarja, v Bosni in Hercegovini 537,52 dinarja, v Hrvaški 508,23, v Srbiji 345,57, v Črni gori 297,48, v Makedoniji 277,93 in na Kosovem 180,57 dinarja.

Republika oz. pokrajina	delež v družbenem proizvodu	delež v samoprispevkih
Hrvaška	26,34	21,24
Srbija	24,08	17,39
Slovenija	16,43	18,20
Bosna in Hercegovina	12,50	20,56
Vojvodina	11,11	13,55
Makedonija	5,65	4,75
Kosovo	2,18	2,63
Črna Gora	1,71	1,60
SFRJ	100	100

Skok cen na svetovnem trgu podražil sladkor

Zaradi manjše domače proizvodnje bo Jugoslavija prisiljena do konca leta uvoziti 150.000 ton sladkorja

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Predstavniki zvezne skupnosti za cene so menili, da je bistven razlog za zadnjo podražitev sladkorja ta, da je naša država zaradi manjše domače proizvodnje, ustvarjene med zadnjo kampanjo, prisiljena do konca leta uvoziti okoli 150.000 ton sladkorja, ki se je na svetovnem trgu močno podražil. Toda nekolikanj skrbnejša analiza zdajšnjega položaja naših proizvajalcev sladkorja kaže, da so razen že omenjenega še drugi razlogi botrovali zadnjemu skoku cen.

Večina od 22 domačih tovarn sladkorja je minulo poslovno leto zaključila na meji rentabilnosti ali celo z izgubami. Razlog za to so bile drastične podražitve sladkorne pese in energetskih surovin, premoga in mazuta. Samo v zadnjem letu so se izdatki za energijo in surovine povečali za skoraj sto odstotkov. Hkrati se je cena končnega proizvoda – sladkorja povečevala precej zmerneje. Ta okoliščina je najbrž tudi napeljala industrijo sladkorja, da je pred kratkim od pristojnih zveznih organov terjala zvišanje proizvodnih cen za 90 odstotkov. Temu zahtevku je bilo ustreženo samo deloma in že zdaj je jasno, da se tovarne sladkorja v bližnji prihodnosti, to je v naslednjih petih ali šestih mesecih, ne bodo odrekle svojega prvotnega predloga.

Pri odkupni ceni sladkorne pese, ki so jo letos določili na 1,80 dinarja za kilogram, in težavnem materialnem položaju, podedovanem iz nekaj prejšnjih »suhih« let, je jasno, da tudi proizvodna cena 20,30 dinarja za kilogram ne bo rešila zdajšnjih težav, ki tarejo industrijo sladkorja; ta industrija je lani »knjižila« za dobrih sto milijonov dinarjev izgub.

Za vsaj zasilno stabilizacijo domačih cen sladkorja bo izrednega pomena tudi izpolnitev letošnjega plana setve sladkorne pese. S to industrijsko rastlino bi morali po akcijskem programu za pomladansko setev posejati okoli 180.000 hektarov.

Odpraviti polovičarstvo

Več denarja za turistične načrte – V tujini imamo le 16 turističnih agencij – Denar za propagando šele sedaj, ko so vsi že odločeni

RADENCI, 20. aprila – Okrogla miza o mednarodnem turizmu s poudarkom na slovenske razmere, ki jo je organizirala šola za izobraževanje delavcev v zunanji trgovini, ki deluje v Radencih kot enota Gospodarske zbornice Slovenije, je zajela dokaj širok krog turističnih teoretikov in praktikov. V sklepni ugotovitvi Franca Razdevška, predsednika komiteja za turizem v izvršnem svetu Slovenije, je pokazala, da se turistično gospodarstvo tudi dejansko in ne samo besedno prebija v ospredje, da je za turistične načrte več denarja in manj davčnega vijaka, da pa so nekateri problemi rešljivi le tako, da bodo sami turistični delavci odpravili vzroke.

Primer, ki ga je navedel profesor Zvonko Jakopović, še najbolje prikaže našo počasnost. Denar za propagiranje jugoslovanskega turizma bodo dobili šele zdaj, to je aprila, ko se je že vsa Zahodna Evropa odločila kam bo šla na dopust. V tujini imamo samo 16 turističnih agencij, od tega eno v ZDA, Italija pa ima 60 agencij, nekateri drugi pa še več. V naših dela le 24 jugoslovanskih in 34 tujih delavcev, v italijanskih pa kar 411, 456 delavcev v grških, 498 v portugalskih in 360 v angleških agencijah. Vkljub temu pa so naši turistični predstavniki le nekaj naredili, saj so opremili 640 izložb, povabili na oglede 930 predstavnikov potniških agencij, prikazali 1797 filmov o Jugoslaviji.

Toda dejstvo je, da bo treba čimprej marketinško obdelati tuje tržišče, vlagati več v propagando, predvsem pa več narediti za dobro ime Jugoslavije, saj so zadnje raziskave pokazale, da na primer kar 38 odstotkov Nemcev meni, da smo dokaj zaostala dežela in da je turizem toliko nerazvit, da ne pride v poštev za dopust.

Razpravljalci so menili, da je reproduktivna sposobnost turističnega gospodarstva majhna, da bi mu morali bolj pomagati, da bi morala biti jasnejša razmejitev dela med turističnimi organizacijami, odpraviti bi morali povprečnost in nazadnje – za to se zavzemajo najbolj v Sloveniji, – dokončati bi morali napol zgrajene centre. Resda se je tu vnela rahla besedna vojna med zagovorniki hitrejšega vlaganja v obalni turizem in onimi za notranjega toda dejstvo je, da obalnega ne smemo pustiti ob strani, ker prinaša še vedno največ deviz, pri tem pa graditi tudi notranjega. Zato, ker je na primer v zdraviliščih sezona celo leto in ker nam zaradi pomanjkanja vlečnic odhaja čedalje več smučarjev v tujino. Trenutno so med gorskimi projekti najbolj v ospredju Ribnica na Pohorju, Kope, Rogla, Peca in Kanin. In sem moramo usmeriti sile.

Toda vse skupaj bo premalo, menijo turistični strokovnjaki, če ne bomo več in hitreje vlagali v informacijsko službo. Turizma brez informacije ni moč razvijati. Dokaz za to je povečano zanimanje za Italijo in si s tem ustvarjajo na manj mikavnih prirodnih lepotah kot jim imamo mi, mit o naravnost čudovitih zanimivostih.

JOŽE JERMAN

SCT
slovenija ceste tehnika
n. sol. o., ljubljana, titova 38

SGP SLOVENIJA CESTE TEHNIKA n. sol. o. LJUBLJANA, TITOVA 38

OBJAVLJA

na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja DSSS in TOZD prosta dela oz. naloge v:

1. TOZD DRUŽBENI STANDARD

– VODJA OBRATA
(za delo v počitniškem domu Fiesa od 1. 6. do 10. 9. 1981)
Pogoji:
gostinski tehnik z 2 letnimi delovnimi izkušnjami

– 3 KV KUHARJEV
(za določen čas)
Pogoji:
kuhar z 8 mesečnimi delovnimi izkušnjami

– 3 PU KUHARJEV
(za določen čas)
Pogoji:
priučeni kuhar z 1 letnimi delovnimi izkušnjami

2. TOZD STROJNI INŽENIRING

– ČISTILKE II
(za čiščenje poslovnih prostorov od 12. ure dalje v gibljivem delovnem času)
Pogoji:
priučena delavka z 8 mesečnimi delovnimi izkušnjami

3. DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNE SLUŽBE

V razvojno raziskovalnem sektorju za delo na področju planiranja investicij, izdelave investicijskih programov ter različnih ekonomskih študij

– RAZISKOVALCA I
Pogoji:
diplomirani gradbeni inženir, diplomirani ekonomist, diplomirani strojni inženir tehnolog s 3 letnimi delovnimi izkušnjami in aktivnim znanjem enega svetovnega jezika.

– RAZISKOVALCA III
Pogoji:
diplomirani gradbeni inženir, diplomirani strojni inženir, tehnolog, diplomirani ekonomist z 2 letnimi delovnimi izkušnjami in aktivnim znanjem enega svetovnega jezika

– VODJO DOKUMENTACIJSKEGA ODDELKA
Pogoji:
diplomirani bibliotekar, diplomirani dokumentalist ali drug ustrezen poklic tehnične ali družboslovne smeri s 3 letnimi delovnimi izkušnjami, tečajem za knjižničarja ter aktivnim znanjem svetovnega jezika ali knjižničar dokumentalist ali drug ustrezen poklic tehnične ali družboslovne smeri s 5 letnimi delovnimi izkušnjami, tečajem za knjižničarja ter aktivnim znanjem svetovnega jezika.

V Kadrovsko izobraževalnem sektorju:

– 2 VZGOJITELJEV
za določen čas do 31. 8. 1981
Pogoji:
vzgojitelj domske vzgoje ali predmetni učitelj (smer fizika, matematika, tehnični pouk, slovenščina, knjižničarstvo, telesna vzgoja) z 2 letnimi delovnimi izkušnjami.

Delovna razmerja sklepamo za nedoločen čas, razen v primerih, kjer je drugače navedeno.

Kandidati, ki bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas bodo sprejeti na poskusno delo, ki bo trajalo za dela oz. naloge z visoko ali višjo izobrazbo 3 mesece, za ostala dela pa 2 meseca.

Rok za vlaganje prijav je 15 dni od objave oglasa v časopisu.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema: SGP SLOVENIJA CESTE TEHNIKA, Kadrovsko izobraževalni sektor, Ljubljana, Vošnjakova 8.

21-2693

TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA!

Izšla je posebna številka Gospodarskega vestnika v dveh zvezkih, v katerih so objavljena strokovna gradiva v zvezi s projektom raziskovalne naloge

TOZD in uspešno gospodarjenje,

ki ga izvajajo Gospodarska zbornica Slovenije, njen inštitut ITEO, Ljubljanska banka, Splošni združenji za trgovino in gradbeništvo ter več oganizacij združenega dela

Posebno številko pošiljamo temeljnim organizacijam združenega dela v Sloveniji po izjemno ugodni ceni, saj je GZS sofinancirala tiskanje zajetnega gradiva (180 časopisnih strani).

Tiskanje tega gradiva v knjižni obliki bi bilo namreč nekajkrat dražje, zato se je uredništvo GV skupno z GZS odločilo za izdajo posebne številke v dveh zvezkih.

Celotno gradivo bodo tako temeljne organizacije združenega dela dobile le za 260 dinarjev, če pa bodo želele dodatne izvode, jih lahko naročijo na spodnji naslov

Gradivo vsebuje izhodišča za urejanje družbenoekonomskih odnosov skupnega prihodka, skupnega dohodka in svobodne menjave dela

Posebno številko lahko naročite pri:

GV
ČGP DELO
TOZD GOSPODARSKI VESTNIK
TOMŠIČEVA 3
61000 LJUBLJANA,
ali po telefonu na 23-522 int. 63.

21-69

TELEKS

Spominska praznovanja – slovesna in množična

Prireditve v Ljubljani od 23. aprila do 9. maja – Zaključna slovesnost bo na Trgu revolucije – Shodi Celjanov na planinskih postojankah

LJUBLJANA, 20. aprila – Od 23. aprila dalje se bodo v Ljubljani vrstile prireditve v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, praznovanja 1. maja in obletnice osvoboditve našega glavnega mesta. Zaključek vseh prireditev bo 25. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva« – 9. maja

Poglejmo kaj se bo v Ljubljani dogajalo zadnje dni aprila in prve dni maja: že 23. tega meseca bo v Domu Ivana Cankarja ob 19. uri prireditev razstave o Osvobodilni fronti z naslovom »Država v državi«, istega dne ob 18. uri bo v hali Kodeljevo slovesnost ob mošćanskem občinskem prazniku. Tega dne bo tudi otvoritev razstve »Tematika NOB v slovenski dramatiki« v Narodni univerzitetni knjižnici.

V petek, 24. aprila, bo ob 10. uri skoraj 50 tisoč učencev ljubljanskih osnovnih in srednjih šol sklenilo okrog Ljubljane živ obroč, dolg skoraj 35 kilometrov. Dve uri pred tem bodo ljubljanski mladinci na Brezovici sprejeli štafeto mladosti, ki jo bodo ob 11. uri predali grosupeljskim mladincem na Škofljici. Med tem bo še slovesnost ob sprejemu štafetne palice v Titovih zavodih Litostroj – približno ob 9.45. V Študentskem naselju bo tega dne tudi start II. »Teka Osvobodilne fronte«. Dan kasneje bodo občinski praznik slavili tudi v viški občini, prireditev bo v krajevni skupnosti Vič.

Za marsikoga bo privlačen avto rally »Po poteh partizanske Ljubljane«, ki bo startal 26. aprila, ob 9. uri s parkirišča Hale Tivoli. Istega dne ob 20. uri se bodo po Ljubljanici spustili čolnički v spomin na tako prvomajsko akcijo leta 1943.

V ponedeljek, 27. aprila, bo v Domu Ivana Cankarja slavnostna akademija v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, ki jo bo prenašala tudi televizija. Ob 19.40 bo ognjemet z Ljubljanskega gradu.

Prvomajska srečanja na Rožniku so že tradicionalna, letos razmišljajo o takem srečanju tudi na Zajčji dobravi.

Omenimo naj tudi začetek mladinskega pohoda na Reki 3. maja; to bo pohod mladine dveh pobratenih mest, v počastitev obletnice ustanovitve OF in vstaje ter bo zaključen 9. maja na XXV. množičnem pohodu na Trgu revolucije.

V tem času – 7. maja ima svoj praznik tudi občina Center. Dan kasneje bodo v Domu Ivana Cankarja – ob 20. uri slovesnosti ob obletnici osvoboditve Ljubljane. Tega dne bodo položili vence k spomenikom: Ilegalec, Grobnica narodnih herojev, Gramozna jama, Spominski park Žale in Spomenik žrtvam na Urhu.

Zaključne prireditve bodo 9. maja, ko bo XXV. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva«. Ta bo letos imel štiri različne dolge proge, prvi start pa bo ob 6. uri.

Pohod se bo končal ob 11. uri na Trgu revolucije, kjer bo tudi slovesnost s kulturnim programom. Prireditelji obljubljajo, da bo poskrbljeno za dober prigrizek in tudi za ples.

Popoldan ob 17. uri se bo začel »Partizanski marš« za moške ekipe, pol ure kasneje start »Kolesarskega kriterija prijateljstva«; športne prireditve se bodo vrstile do večera, ko bo »Tek prijateljstva« – ob 20. uri.

Omenimo naj še I. kolesarski maraton »Ob žici okupirane Ljubljane« s startom v Zajčji dobravi, ki bo 10. maja in bo dolg 90 kilometrov.

V počastitev 40-letnice OF, vstaje jugoslovanskih narodov, ustanovitve JLA in praznika dela bo celjska občinska konferenca SZDL pripravila veliko slovesnost v četrtek, 23. tega meseca, ob 19. uri v dvorani Golovec. Slavnostni govornik bo sekretar občinskega komiteja ZKS Aleš Ilc, v kulturnem programu pa bo sodelovalo kulturno-umetniško društvo ‚Žikica Jovanović-Španac' iz Beograda. Ansambel pod umetniškim vodstvom znanega glasbenega pedagoga celjskega rojaka Franca Klinarja s Svetine se bo predstavil z narodnimi plesi in pesmijo.

S te slovesnosti bo krenila lokalna štafeta mladosti po nekaterih krajevnih skupnostih v celjski občini in od tod do Kokarij v Savinjski dolini, od koder jo bodo člani kajakaškega društva po Savinji prepeljali do Celja, kjer se bo pridružila zvezni štafeti.

Po tradiciji, ki je prebivalce delavskega Celja spodbujala, da so se v čast 1. maju zbirali na množičnih shodih na Celjski koči, Svetini, Šmohorju in drugih, največ planinskih postojankah, bo tudi letos na praznični dan več privlačnih srečanj. Največji shod delavcev in drugih celjskih občanov bo na Gričku. Po odzivu celjskih občanov iz prejšnjih let – prvič so na Gričku priredili množični shod pred petimi leti – se bo gotovo tudi letošnjega srečanja udeležilo več tisoč ljudi, ki jim bo, upajmo, naklonjeno tudi vreme.

Za izletnike bodo primerno poskrbeli tudi na vseh, že naštetih tradicionalnih izletniških točkah – še zlasti na Celjski koči in Svetini. Tu bodo – podobno kot na drugih hribih in vzpetinah v občini že na večer pred praznikom zagoreli kresovi, mladina pa bo ob njih poskrbela za kulturni in zabavni program.

DOPISNIKI DELA

Telefonski molk v Mostah

Telefonske motnje so običajne pri razširitvi centrale – Za 8800 priključkov

LJUBLJANA, 20. aprila – Moste so bile dopoldne nekakšen telefonski otok, s katerim so bile prekinjene skoraj vse zveze. Telefoni so zazvonili, le če se je komu zares posrečilo v pravem trenutku zavrteti številko.

Na ljubljanski pošti so povedali, da že od sobote pripravljajo telefonsko centralo za 8800 novih priključkov. Dokončno bodo centralo uredili jeseni, ko bodo priključili še zadnjo opremo. Predvidevajo, da bodo motnje, ki so pri delu na »živi« centrali kar pogoste, kmalu odpravili. Najprej so upali, da bodo zapleteno aparaturo uredili v soboto in nedeljo, ko je manj nujnih in službenih telefonskih pogovorov.

Danes se je izkazalo, da so bili posegi v centralo bolj usodni, kot so predvidevali in da so mnogi telefoni na območju Most obnemeli tudi danes. Vendar, kot pravijo poštni delavci, število napovedanih novih priključkov, ki bodo na voljo jeseni, odtehta sedanje kratkotrajne prekinitve zvez.

Ž. S.

Največ zanimanja za dopisni pouk marksizma

Medobčinski svet ZKS Ljubljana o idejno-političnem izobraževanju komunistov – Zagotoviti dovolj literature, ki ne bo zastarela

LJUBLJANA, 20. aprila – V minulem šolskem letu se je 77 odstotkov članov zveze komunistov ljubljanskih in osmih občin v ljubljanski regiji udeležilo organiziranih oblik idejno-političnega izobraževanja, kar je precej manj kot v študijskem letu 1977-78. Sem so vključene vse oblike, če pa upoštevamo le tiste, ki so jih organizirale osnovne organizacije ZK, podatki kažejo, da se jih je leta 1978 udeležilo 31 odstotkov članov, leta 1979 kar polovica, lani pa se je odstotek udeležencev spet znižal na 37.

Da bi k idejno-političnemu izobraževanju privabili čim več komunistov, bo treba – kot so poudarili člani medobčinskega sveta ZKS Ljubljana – razvijati zlasti tiste oblike, za katere je med članstvom največ zanimanja. Sodeč po izkušnjah, so to dopisne šole marksizma, ki ne zahtevajo časovnega usklajevanja in prilagajanja. V minulem šolskem letu jih je končalo 227 komunistov iz petih ljubljanskih in preostalih osmih občinskih organizacij ZK v ljubljanski regiji.

Glede na to, da je to najbolj priljubljena oblika idejno-političnega usposabljanja komunistov, bi jo bilo treba – po mnenju medobčinskega sveta ZKS Ljubljana – izpopolniti; tako, da bi pripravljali različne študijske programe – za različne stopnje predznanja. To bi zagotavljalo tudi kontinuiteto izobraževanja. Hkrati bi morali zagotoviti dovolj literature za slušatelje teh šol in poskrbeti, da ne bo zastarela. Slišati je bilo tudi zamisel, da bi dopisno šolo marksizma ustanovili še pri medobčinskem svetu ZKS Ljubljana; to naj bi bila najvišja stopnja dopisne marksistične šole v regiji.

Občinske politične šole je v minulem študijskem letu (1979/80) obiskovalo 314 komunistov iz ljubljanske regije, od tega največ iz Ljubljane, in sicer 279, poleg teh pa še 35 iz Domžal. Sicer pa je septembra lani sprejela prve slušatelje tudi politična šola ZK v Ljubljani, ki traja štiri mesece, program pa obsega 110 ur predavanj. V tem študijskem letu jo bo predvidoma končalo 250 komunistov iz Ljubljane.

LJILJANA DJERIĆ

Prvo drevo za Tita tudi v občini Moste-Polje

LJUBLJANA, 20. aprila – Popoldne so v krajevni skupnosti Štepanjsko naselje I, ob Parmski cesti, slovesno posadili prvo drevo v občini Moste-Polje in tako tudi v tej ljubljanski občini začeli akcijo 88 dreves za tovariša Tita. Ob tej priložnosti so imeli učenci osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh krajši kulturni program.

Ž. Š.

FOTO UTRIP

V novo šolo že septembra

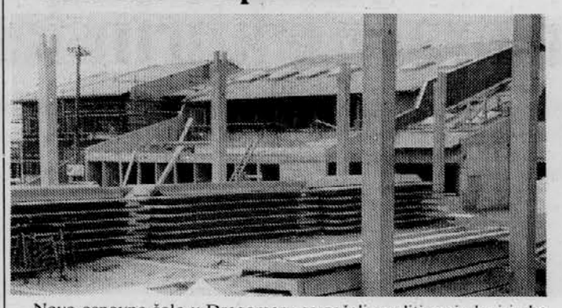

Novo osnovno šolo v Dragomeru so začeli graditi maja lani in bo nared že za letošnje novo šolsko leto. V šoli bo skupno 14 učilnic in od tega štiri za razredno in 10 za predmetno stopnjo. To pomeni, da bodo otroci do četrtega razreda imeli pouk v dveh izmenah, medtem ko bodo učenci višjih razredov imeli pouk le dopoldan. Šola bo imela malo telovadnico, v kuhinji pa bodo lahko pripravljali 700 toplih obrokov dnevno. Celotna investicijska vrednost objekta je okrog 90 milijonov dinarjev. (K. M. foto: J. Odar)

Spomin na stare čase

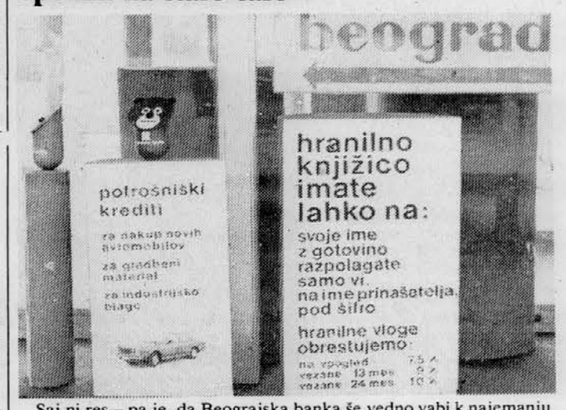

Saj ni res – pa je, da Beograjska banka še vedno vabi k najemanju potrošniškega posojila za stvari, ki jih je treba po novem plačati takoj – z gotovino seveda. Vabilo je nalepljeno v izložbenem oknu, nedaleč od poslovalnice. (K. M. foto: Dragan Arrigler)

So avtopralnice predrage?

Tako bi se človek vprašal, ko gleda avtomobiliste, ki na produ Ljubljanice pri Fužinah perejo svoje avtomobile. Vprašanje je seveda tudi, ali je tam Ljubljanica sploh še dovolj čista, da se v njej splača prati avtomobile. Kakorkoli že: ljubitelja snage na sliki sta pač v umazano reko prispevala še nekaj veder detergenta in morda uspela iztrebiti še nekaj rib. (Foto: Dragan Arrigler)

Sprenevedanje v temi

Pozabljivim strankam so mestni elektrikarji od 15. marca do 15. aprila odklopili kar 685 priključkov – Vsak dan 150 nalogov

LJUBLJANA, 20. aprila – Ljudje so se znova odvadili plačevati račune za električni tok, so nedavno tudi s strani našega časnika zastokali s podjetja Elektro Ljubljana-mesto. Dobra tretjina računov, vrednih okoli 10 milijonov dinarjev, jim je namreč priromala nazaj – neplačanih. So temu res krive le slabe navade potrošnikov?

»Tudi mi iz krajevne skupnosti Šentvid elektrike ne plačujemo redno – toda ne po naši krivdi!« Tako je na obtožbe elektrikarjev odgovoril Hubert Jeločnik s Prašnikove ulice 28. Za dobre tri mesece so namreč inkasanti na njegovo krajevno skupnost, kjer se je medtem nabralo že precej električnih dinarjev, kar pozabili.

Podobno usodo so doživeli tudi stanovalci iz krajevne skupnosti Ljuba Šercerja, le da so pri njih inkasanti odmor podaljšali še za mesec dni. Od lanskega novembra tja do srede aprila so štedili novce, preden so jih lahko zaupali težko pričakovancemu gostu, pravi Mišo Radoman.

Da je poravnal račun za elektriko, je Alojz Sodje iz Gospodinjske ulice čakal kar 5 mesecev. Celo do blagajne elektro podjetja je stopil. Ker ni imel s seboj številke števca, je bila njegova pot zaman: »Tudi pogledati me niso hoteli, čeprav sem imel v žepu kar zajetno vsoto,« se še danes jezi. Po prijaznosti, s katero obsipajo pri blagajni elektro podjetja svoje stranke, bi človek sklepal, da imajo denarja več kot preveč, je svoje izkušnje z električnimi računi zaokrožil »slabi plačnik«.

So torej za neplačane račune za elektriko krivi pozabljivi potrošniki, ali pa malce neredni inkasanti? To je bilo vprašanje, ki smo ga skušali razrešiti v pogovoru s Petrom Kozino, direktorjem konzumne službe pri Elektro Ljubljana-mesto.

Od novembra leta 1979 je Elektro Ljubljana prešla na dvomesečni način obračunavanja porabljene električne, je povedal Peter Kozina. Ker novi sistem uveljavljajo postopoma, prihaja do nekaterih zamud, saj plačujejo stranke dejansko porabo za dva meseca nazaj. V Šiški je večjo zamudo povzročil še prehod na letni način plačevanja računov. Da bi inkasanti ne imeli dvojnega dela, so tam nekoliko počakali, dokler niso bile natisnjene položnice za letni inkaso.

Toda, naj bo v veljavi ta ali oni način obračuna, določeno število zakrknjenih neplačnikov vedno ostane. Tako elektrikarji vsak dan napišejo okoli 150 nalogov za odklop. Od 15. marca do 15. aprila je ostalo brez toka kar 685 strank, 406 pozabljivcev pa si je premislilo in plačalo račun tik pred zdajci, ko je pred njimi že stal odklopni mojster. Na Elektro–Ljubljana računajo, da bodo tako neplačane račune izkoreninili tja do junija, ko odpotujejo ljudje na počitnice.

Nekaterim strankam plačevanje računov za dva meseca nazaj še vedno ni všeč. Radi bi plačali vsak mesec sproti, da bi bili računi nekoliko tanjši. Na Elektro Ljubljana jim priporočajo, naj za plačevanje pooblastijo Ljubljansko banko, ki bo na osnovi trajnega naloga plačevala račune vsak mesec, z dvanajsto položnico pa bodo naredili poračun med plačano in dejansko porabljeno električno.

MIRAN KOREN

Izbrali še petnajst delegatov

V občinah Vič, Bežigrad in Kamnik so izvolili delegate za III. kongres samoupravljalcev

LJUBLJANA, 20. aprila – Delegate za tretji kongres samoupravljalcev so izvolili tudi v viški občini. Delavce bo zastopalo pet delegatov, in sicer Janez Čebulj za področje kovinske industrije, Kurt Čuček za področje gozdarstva, lesarstva in kmetijstva, Marija Krkoč za trgovino, dr. Hermina Leskovšek-Šefman vzgojo, izobraževanje in znanost ter dr. Marjan Rožič kot predstavnik delovnih skupnosti družbenih in državnih organov.

Bežigrajske delavce bo na tretjem kongresu samoupravljalcev zastopalo osem delegatov, ki so jih izvolili v štirih volilnih enotah. Delegati so: Martin Kosmina, Marjan Orožen, Štefan Novak, Drago Pleško, Slavko Kokot, Antonija Habič, Amalija Ilčenko in Boža Erjavec.

Kamniško združeno delo, v katerem bodo v pripravah na kongres temeljito analizirali delo delegatskega sistema, bosta na kongresu zastopala dva delegata: Marta Žerko in Janez Peršin.

K. M., M. Ž., J. T.

MALA ANKETA

Pristrižena nesnaga

LJUBLJANA, 20. aprila – Opevana bela Ljubljana je zadnje čase bela zgolj zaradi odvrženega papirja in vrečk, ugotavljajo starejši Ljubljančani. To pa ne drži povsem. Očiščevalne pomladanske akcije so se lotili tako lastniki hiš kot stanovalci stolpnic, blokov, najemniki hišnih stanovanj. Koliko so si prizadevali, da bi segli tudi dlje od domačega praga, kakšen je končni učinek oziroma trenutni videz, smo povpraševali v današnji mali anketi.

MILENA JARE, upokojenka: »Stanujem v stolpnici na Pražakovi, kjer v glavnem stanujejo starejši občani. Vse priznanje pa tistim srednje starosti, ki so prijeli za delo in očistili travo, prirezali grmičevje in drevje, opleli gredice in znosili v smetnjake vse smeti, ki jih je sneg pozimi prekril, pomlad pa odkrila. Naša zelenica je zdaj res lepa. Upam, da bom čez mesec dni še zmeraj lahko tako rekla.«

JUST KLEMENČIČ, agronom: »V stanovanjskem bloku na Tržaški cesti so stanovalci (z izjemami) očiščevalno akcijo vzeli resno, vendar menim, da še zmeraj premalo resno. Če hočemo imeti spet svojo lepo zeleno in čisto Ljubljano, bi se moral lotiti dela vsakdo, ne samo nekateri zagnanci. Kot vem iz izkušenj, bodo vse zdaj očiščene zelenice čez štirinajst dni spet zasvinjane. Žal nekateri še zmeraj mislijo, da je dovolj pomesti smeti čez prag ali do konca svojega vrtička, potem pa niso več njihov problem.«

VIDA SNOJ, upokojenka: »Naša Vegova ulica, kjer stanujem, že dolga leta velja za najbolj zeleno v središču mesta. Letošnjo pomlad se sicer trudimo, da bi jo naredili še lepšo, vendar se nam najbrž ne bo posrečilo. Podolgem je razkopana za bodoči plinovod, zato so naša prizadevanja bolj jalova. Za čiščenje nesnage smo vsi stanovalci en dan pljunili v roke. Videz je lepši, vendar bo ulica če bo šlo vse po plinovodnih načrtih, dobila svoj stari zeleni in mirni obraz šele prihodnjo pomlad.«

DARINKA ZALETEL, medicinska sestra: »Stanujem v Kolizeju. Tudi pri nas se je našlo nekaj pridnih rok, ki so pospravile okolico. Predvsem je bilo treba odstraniti veje z listjem, ki so jih lani odrezali delavci Komunalnega podjetja, potem pa tudi smeti, ki so jih odvrgli stanovalci ali mimoidoči. Težave imamo z nasilno vseljenimi stanovalci, ki jim ni mar ne hišnega reda ne skrbi za čistočo. Skrb za čisto okolje pa bi morala seči daleč čez hišni prag. Tudi igrišče v Leninovem parku je zanemarjeno. Ni mivke v peskovniku, tudi vode ni, da bi otroka lahko umil.«

Besedilo in slike: MARINA UČAKAR

Zvijača z lažno torbico

Pionirjem, ki nosijo kurirčkovo pošto, ne zmanjka domislic, s katerimi poskrbijo, da zaupna pošta vedno pravočasno pride v prave roke

IZOLA, LOM POD STORŽIČEM, VELENJE, PTUJ, NOVO MESTO, 20. aprila – Kurirčkova pošta, ki so jo konec tedna varovali učenci osnovne šole Vojka Šmuc v Izoli, danes ni prišla daleč. Dopoldne so jo sprejeli pionirji italijanske osnovne šole Dante Alighieri, ki so pripravili na Trgu padlih pred spomenikom padlih borcev krajši kulturni program, nato pa tajno sporočilo v italijanskem jeziku prebrali v osnovni šoli, kjer bo torbica ostala do jutra.

Mimo zased, po pravih, nekdanjih kurirskih poteh, so v soboto hiteli otroci podružnične šole Lom pod Storžičem s kurirčkovo torbico. Pri samotni domačiji kmeta Pavšelna so jo izročili nekdanjemu komandantu kurirske postojanke G 34, Hanziju Klemencu. Otroci so nekdanjega komandanta spraševali, ta jim je z besedo obujal čase in dogodke med vojno. Nato so zaupno pošto varno spravili nazaj do šole. Danes zjutraj pa je pionirska trojka v spremstvu graničarjev ponesla torbico po stari kurirski poti v Čadovlje čez Sedlo v Podljubelj. Oddali so jo otrokom podružnične šole, ki so jo opoldne že izročili vrstnikom v osnovni šoli heroja Grajzerja. Koroška proga kurirčkove pošte se te dni mudi v velenjski občini. Potem ko so torbico shranili čez noč v osnovni šoli Ravne pri Šoštanju, so kurirji danes najprej krenili proti Zavodnjam. Pri spomeniku se je ob tej priložnosti zbralo tudi veliko krajanov, pionirji pa so nato nadaljevali pot proti domačiji Žgonk, kjer so jih že čakali kurirji osnovne šole Veljko Vlahović, ki so se odpravili naprej – proti Žlebniku, kjer je padel veliki partizanski pesnik Karel Destovnik Kajuh. Za ta del poti so se pionirji še posebej skrbno pripravili. Da torbica z zaupno vsebino nikakor ne bi prišla v roke nepoklicanim, so si omislili predhodnico, lažnega kurirja, celo lažno torbico in v njej nepomembno sporočilo. Osrednja današnja predaja je bila pri Žlebniku, nato pa so pionirji zavili proti Topolšici in Belim vodam, kjer bo torbica ostala čez noč.

S Tomaža, kjer so kurirčkovo pošto varovali v soboto in nedeljo, so jo danes najprej ponesli do Velike Nedelje in Podgorc, ormoški šolarji pa so jo v Forminu zaupali vrstnikom iz ptujske občine. Učenci osnovne šole iz Gorišnice pa so pripravili miting. Na Ptujskem polju so se kurirji ustavili še v Dornavi, potem pa so pošto spet sprejeli šolarji iz Slovenskih goric, kjer so bile prireditve na Polenšaku, v Juršincih in Vitomarcih.

Danes dopoldne so kurirčkovo pošto sprejeli pionirji v Orehovici, ki so jo nato ponesli v Drago, kjer so jo na skriti javki ob Krki izročili pionirjem z osnovne šole »29. oktober« iz Šmarjete. Tu so pionirji pripravili partizanski miting s kulturnim programom, zbranim pa je spregovoril borec Jože Lužar iz Novega mesta. Nato so po skritih stezicah pionirji iz Šmarjete ponesli kurirčkovo torbo do svojih vrstnikov v Škocjan, kjer bo prenočila do jutri.

DOPISNIKI DELA

jana

Občine med seboj

ŽALEC – Občina Žalec je že več kot deset let pobratena z vojvodinsko občino Bačka Palanka, od leta 1974 pa še s srbsko občino Kruševac.

Začetni stiki z občino Bačka Palanka, ki so se omejevali zgolj na izmenjavo delegacij in stike delavcev občinskih upravnih organov, so se po sprejemu dogovora o načinu in oblikah sodelovanja začeli ugodno razvijati tudi na drugih področjih.

Tudi s pobratenim Kruševcem se je že razvilo konkretno sodelovanje med organizacijami združenega dela, sodelujejo pa tudi šole ter organizacije in društva. Najširša oblika sodelovanja so vsakoletna srečanja oziroma obiski prebivalcev obeh občin – »vlak bratstva in enotnosti«. Na prvem srečanju bratstva in enotnosti aprila leta 1976 na osnovni šoli Jovana Popovića v Kruševcu so se predstavniki osnovnih šol Božena Plazzeriano iz Varaždina, Brata Lolić iz Travnika, Ivan Farčnik-Buč z Vranskega, Njegoš iz Cetinja, Svit Naum iz Bitole in Jovan Popović dogovorili za trajno sodelovanje ter za sodelovanje svojih krajevnih skupnosti.

Ustvarjalnost mladih

Prejšnji teden se je v Cankarjevem domu iztekel šesti kulturni teden ljubljanskih gimnazijcev »Podobe trenutkov« – Doživete predstave

LJUBLJANA, 20. aprila – Minuli teden se je v okrogli dvorani Cankarjevega doma iztekla zadnja izmed petih predstav, ki so jo v okviru šestega kulturnega tedna pripravili ljubljanski gimnazijci.

»Podobe trenutkov«, kot so prireditev poimenovali, so strnile v petdnevnem programu dramske predstave in recitale pesmi domačih in tujih avtorjev. Sodelovali so vsi ljubljanski gimnazijci.

Med dobro pripravljenimi predstavami velja omeniti izvirno odrsko fantazijo gimnazija A. Blatnika »Danes ali Apokalipsa«, ki na samosvoj način pripoveduje o odnosu staršev do otrok in izredno uspela recitala španskih pesmi in poezije S. Makarovič. Prireditev je dopolnjeval zbornik, ki je zanimiv in močno literarno izpoveden. Je samosvoj izraz bogastva trenutkov mlade generacije in pester dokument mladostnega doživljanja sodobnega časa.

Prireditev ima že nekajletno tradicijo. Pred šestimi leti so se pobudniki zbirali še pod streho gimnazije Ivan Cankar, dve leti zatem so stopili na oder Male drame in letos so se v še večjem številu zbrali v okrogli dvorani Cankarjevega doma. Čeprav naj bi teden kulture predstavil ustvarjalnost vseh srednješolcev, so se doslej, predvsem zaradi pičlega prispevka srednjih strokovnih šol, večinoma omejevali na predstavitve umetniških del gimnazijcev.

Vedno so dobrodošle tudi gostujoče dramske skupine iz drugih krajev. Lani, na primer, so na tednu kulture uspešno gostovali lutkarji iz celjske pedagoške gimnazije, letos pa so se ljubljanski gimnazijci trudili kar sami.

Javnost je doslej vse prireditve lepo sprejela. Tudi letošnji množični obisk predstav je bil primerna spodbuda organizatorjem in ustvarjalcem »Podob trenutkov.« Med obiskovalci niso samo dijaki in pedagogi, kot bi kdo menil, ampak vsi tisti, ki imajo radi svet mladih misli.

LILIJANA ŠAVER

Iskra

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom:

TOZD ZUNANJI TRG

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
– za opravljanje zahtevnejših administrativnih del
POGOJA:
– končana upravno administrativna šola
– 2 leti delovnih izkušenj

TOZD DOMAČI TRG

BLAGAJNIČARKO
– za opravljanje blagajniških in administrativnih del v trgovini Ljubljana
POGOJA:
– šola za prodajalce
– eno leto delovnih izkušenj
Delo je izmensko

2 DELAVCEV
za prevažanje blaga z viličarjem
POGOJI:
– končana osnovna šola
– tečaj iz varstva pri delu
– tečaj za voznika viličarjev
– 6 mesecev delovnih izkušenj

DELAVCA
– za opravljanje skladiščnih del
POGOJI:
– končana poklicna šola elektro smeri ali šola za prodajalce
– tečaj za skladiščnika
– eno leto delovnih izkušenj

Kandidati naj se v 15 dneh po objavi prijavijo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

17-2605

Lovorjev venec za Cezarja

Vsa tri prva mesta na mednarodnem tekmovanju šolanih službenih psov pobrala Slovenija

LJUBLJANA, 20. aprila – Na mednarodnem tekmovanju šolanih službenih psov, ki ga je v nedeljo na stadionu Železničarja v Šiški pripravilo ljubljansko kinološko društvo v počastitev spomina na Teodorja Dreniga, je med posamezniki (tekmovalo je 33 psov iz Švice, Avstrije, Hrvaške, Vojvodine, Srbije in Slovenije) zmagal pes Cezar Staneta Korena z Bleda. Od 300 točk možnih (100 za poslušnost in premagovanje ovir, 100 za sledenje ter 100 za obrambo in napadalnost) je zbral kar 287 točk. Drugo mesto je zasedel pes Žan Bojana Švarca iz Žalca z 284 točkami, tretje pa pes Vox Milana Ulčarja z Bleda z 275 točkami.

V ekipnem tekmovanju je prvo mesto zasedlo kinološko društvo Bled z 823 točkami (od 900 možnih), drugo mesto ekipa Švice, ki je zbrala 816 točk, tretje mesto pa je zasedlo kinološko društvo Maribor s 622 točkami.

NEVENKA ŠKRLJ

Zaljubljeni v rakete

Živahno delo v astronavtsko raketarskem klubu V. M. Komarov – Zvesti posnetki vesoljskih plovil – Pokali, rekordi in uspehi pričajo o navdušencih

LJUBLJANA, 20. aprila – Na Hudovernikovi, v predelani kolesarnici, ima svoje prostore astronavtsko raketarski klub Vladimir M. Komarov. Novembra 1969, dve leti potem, ko se je kot prvi med poletom ponesrečil kozmonavt Komarov, so ga ustanovili. Družbica zanesenjakov in občudovalcev vesolja in razvoja človekovega uma in tehnike.

Danes šteje klub okoli štirideset članov, od učencev osnovnih šol do uslužbencev, delavcev in inženirjev matematike in fizike. Mnogo ur dela in študija je ostalo med stenami skromnih prostorov, o tem pa najbolje pričajo tudi številni modeli vesoljskih ladij, raket in raznih sond, pa tudi množice diplom, plaket in pokalov. Nekateri od članov prihajajo in delajo v klubu vsak dan, sicer pa imajo redne sestanke dvakrat tedensko.

V klubu prirejajo razna predavanja, obogatena z diapozitivi, fotografijami in literaturo, občasno predstavniki kluba prirejajo predavanja v družbenih centrih o dosežkih astronavtike, o osvajanju vesolja, prirejajo pa tudi razstave.

Člani kluba so napravili in izstrelili tudi že vrsto raket in z demonstracijami navdušili tudi številne, kasneje nove člane kluba. Ena takih uspešnih demonstracij raketarstva je bila naprimer na Mali planini ob obletnici SKOJ, rakete pa so izstreljevali tudi v Tuniziji, v ZDA in v Moskvi v Aleji kozmonavtov.

Člani sodelujejo s podobnimi klubi tako v SZ kot v ZDA. Od Sovjetske akademije znanosti so dobili kot darilo izbor hrane za vesoljce, srečali in pogovarjali so se z vrsto sovjetskih in ameriških kozmonavtov, ob vsem tem pa delajo in zbirajo gradivo o najnovejših dosežkih vesoljske tehnike. Zbirka fotografij, spisov, dokumentov, knjig in celo zvočnih zapisov iz vesolja je vsak dan večja. Prav tako pa tudi zbirka zvestih posnetkov vesoljskih plovil.

Vodji kluba, ki se, sicer čisto rahlo, deli v dve sekciji, ki pa tesno sodelujeta, sta Vojko Kogej in Jože Čuden.

»Tekmujemo v raznih kategorijah, po mednarodnem pravilniku FAI pač. Pri modelih šteje trajanje leta, višina, podobnost makete, ki sme od originalov odstopati le 1 odstotek od tovarniških načrtov. V teh natančnih posnetkih je vloženega običajno najmanj 1000 ur še kako potrpežljivega in natančnega dela. Model mora nato še leteti, s padalom pristati in mi ga moramo tudi najti. Težave so z materiali. Vedno dražji so, pa še vedno manj jih je. Dragi so motorji, težko jih je dobiti, prav tako kamere, s katerimi opremljamo nekatere modele. Dejstvo je, da bi bila naša industrija sposobna te stvari izdelovati sama, vendar vsi preveč vlagajo le v profit in premalo v razvoj.

Na tekmovanjih smo na dosedanjih šestih republiških prvenstvih v raznih kategorijah osvojili 32 pokalov, na zveznih in državnih prvenstvih sedem pokalov, na mednarodnih tekmovanjih tri pokale. Člani so postavili pet državnih rekordov, 14 dni pa smo bili tudi lastniki svetovnega rekorda,« sta povedala.

Klub podpira zveza organizacij za tehnično kulturo, glavni mecen je ljubljanski geodetski zavod. V zadnjem času jim pomagata še krajevna in kulturna skupnost, stekli pa so tudi že pogovori s štabom SLO. Zlasti sodelovanje s slednjim bi člani radi še izboljšali, saj so se mnogi že izkazali na odsluženju vojaškega roka prav v posebnih raketarskih enotah.

»V klub sprejemamo člane, ki so se vsaj v osnovni šoli že izkazali s samostojnim delom in talentom. Prav zaradi tega smo tudi povezani z nekaterimi učitelji tehničnega pouka, da nas o takih talentih obveščajo.

Mnogi se vse premalo zavedajo koristnosti raket, saj jih je mogoče uporabljati v meteorologiji, iskanju rud ali nafte, za odkrivanje raznih gozdnih požarov, za izpopolnjevanje zemljevidov in podobnih nalog,« sta omenila Kogej in Čuden.

Napori kluba so usmerjeni v raziskovanje in izpopolnjevanje maket, iz katerih lahko lepega dne nastane tudi prava raketa, v širjenje tehnične kulture in predvsem v množičnost, pravijo.

Svoje uspehe in neuspehe so že nekajkrat prikazali v filmih, ki so jih posneli sami ali pa so jih dobili kot darilo od podobnih klubov v tujini. Vsakomur so pripravljeni s temi filmi in diapozitivi postreči tudi v svojih prostorih, prav tako z bogato zbirko strokovne literature. Izkazali so se s svojim razstavnim pultom na sejmu Alpe Adria. Radi bi pokazali še več. Upajo, da se bo to zgodilo na prihodnjih tekmovanjih in javnih demonstracijah njihovega dela.

MARJAN SKUMAVC

Pirandello Korunu na kožo z improvizacijami

Brezhibna uprizoritev dramskega besedila Luigija Pirandella »Nocoj bomo improvizirali« v mariborski drami SNG – Različni »improvizaciji« Blaževe in Klasinca

Življenje je oder – oder je življenje.

Dogajanje na odru je igra – igra je tudi vse dogajanje zunaj odra.

Kaj je potem resnica in kaj privid?

In kaj je človek, ki se tako igra usodo in s katerim se usoda igra?

Do kod in kdaj je marionetnik (premikalec marionet), od kod naprej in kdaj postane marioneta sam?

Kdo ali kaj je marionetnik in kdo ali kaj je marioneta? Sta eno in edino? Sta Vse ali Nič?

To so poglavitna vprašanja dramatike Italijana Luigija Pirandella (1867–1936), katerega dramatizirani esej o gledališču »Nocoj bomo improvizirali« so minuli petek v mariborski Drami SNG uprizorili Mile Korun kot režiser, Bojan Štih in Tone Partljič kot dramaturga, Meta Hočevar kot scenografka ter igralci Janez Hočevar, Rado Pavalec, Janez Klasinc, Angelca Janko in Sonja Blaž ob sodelovanju skoraj vsega preostalega ansambla, kostumografke Vlaste Hegedušič, lektorice Nade Šumi in aranžerja glasbe Simona Robinsona.

V okviru teh vprašanj splošne narave in na podlagi novelistične zgodbe o možu, ki z bolestno in bolezensko ljubosumnostjo na preteklost uniči svojo ženo, si je Pirandello zastavil še eno posebno: kaj je dramsko delo? In v okviru le-tega: kaj je dramatik, kaj je režiser, kaj so igralci?

Če je življenje oder in oder življenje, potem ne more biti drugače, kot da si – ko se dvigne zavesa in predstava prične – zagreta drug proti drugemu dva »partnerja« oziroma dva »odra« – eden tostran in eden onostran nevidne črte, ki v gledališki dvorani ločuje avditorij od prizorišča oziroma gledalce od igralcev.

In kako se je Korunova esejistična improvizacija tudi začela: kot v ogledalu ali vizirju naprave za merjenje v cilj (odprtino odra sta namreč križala dva pravokotno sekajoča se trakova) je po dvigu zavese naš pravi parter »odzrcalil« zaigrani parter na odru.

Po dolgem, igralsko imenitno obvladanem »fiksiranju« parterja z odra, prežetem sprva s pričakujočo tišino, pa se je potrdilo, da tudi oder odzrcalja nas v avditoriju – igrano nervozo »gledalcev« z odra smo namreč začeli »odsevati« sami z resnično, neigrano nestrpnostjo. Uvodna (in osnovna) režiserjeva in scenografkina metafora za poglavitno Pirandellovo spoznanje o odru – življenju se je popolnoma posrečila. Nenadoma smo bili prav uglašeni za spremljanje in doumevanje improvizacije, ki jo je Janez Hočevar v vlogi režiserja začel izpeljevati z igralci pod njihovimi pravimi imeni in priimki.

Dramsko delo – tako nekako jih je prepričeval in navduševal – je zaprto v svoji večnostni umetniški obliki. Življenje mu odpira in podaljšuje človek, ki ga vsakič znova polni iz samega sebe. Gledališče je predstava, ne literatura, vsakič drugačna, vedno znova enkratna. Torej igrajte zgodbo o ljubosumnem možu in njegovi nesrečni žrtvi zares iz sebe, mimo besedila – Angelca Jankova, Rado Pavalec, Janez Klasinc, Sonja Blaževa . . .!

In so igrali in že je bil tu osrednji pirandellovski konflikt. Režiserju je bila njihova igra nenadoma preveč »resnična«. Vrešče je poskakovaje je – kot karikatura histeričnega maestra – terjal od njih distanco do igralske vloge ali – natančenje – zavest, da vlogo igrajo in ne živijo. Ko so mu v tem ugodili, pa je hotel od njih večje improvizatorske pristnosti.

Kako mu ustreči? Kdaj in do kod tako in kdaj in od kod drugače? Napetost je naraščala! Še posebno, ko tudi za improvizacijo vneti igralci naenkrat niso mogli zajemati »iz sebe« brez iztočnice iz besedila.

Da bi bila zadrega še večja, so se njihove zahteve po improvizacijski sproščenosti ali navezavi na besedilo križale z režiserjevimi. Ko so čutili potrebo po trdni iztočnici, je režiser zahteval od njih improvizacijo. Ko so čutili, da se sproščajo v življenjsko pristnost, jih je režiser »budil« iz vživetja s pozivi k distancirani igri.

Vsi po vrsti so se izkazali usodno razpeti med enkratnost predstave in »večnostno obliko« literarne umetnine. Vsi – a žal ob razhajajočih se trenutkih – so z režiserjem na čelu čutili potrebo zdaj po trdnosti besedila, zdaj po neomejenosti njegove interpretacije. Bili so – skratka – na odru, kar so na svetu: križani na prostost in ječo, marionetniki in marionete obenem.

V tej nezavedni stiski so »nagnali« režiserja z odra in zaigrali zgodbo po svoje – ekstatično, do nazavesti. Igralka v vlogi na srcu bolne žene naj bi, po Pirandellu – namreč v resnici imela bolno srce. Spet namig na prepletanje odra in življenja in za povrh še nauk režiserju kot na navzkrižje sveta tragikomično razpetemu umetniškemu oblikovalcu predstave: ko skozi »večnostne oblike« umetnine pripelješ igralca do tega, da »zapoje«, se umakni s svojo nadzorujočo voljo in ga pusti, da se izpoje do konca.

Miletu Korunu je bila ta drama, ki je v bistvu drama o režiserju odra – življenja ali nasploh umetnika, pisana na kožo. Pojmoval jo je povsem ustrezno – kot učno uro o odrski realizaciji nasploh, kot norčavo zaresno avanturo oblikovalca in kot muko raziskovalca in izpovedovalca.

Morda je bilo vsega tega osebno izpovednega in prizadetega premalo v režiserski karikaturi Janeza Hočevarja, a izpeljano je bilo gladko, natančno, brez najmanjšega spodrsljaja. Strogo razumsko, a odprto nadrazumnemu povsod tam, kjer se je približalo meji spoznave.

V shematičnem kristalu odra – življenja sta bila kot dve z neprodušno prosojno gmoto obliti jedrci živega klitja še posebno različni »improvizaciji« Sonje Blaževe in Janeza Klasinca.

JOŽE SNOJ

Koncert Mladinskega pevskega zbora iz Maribora

Drevi ob 19.30 bo v srednji dvorani Cankarjevega doma koncert Mladinskega pevskega zbora iz Maribora pod vodstvom dirigenta Branka Rajštra. Program bo obsegal skladbe iz zbirke partizana Cirila (Partizanka, Naša četa v boj, Pilotska, V mraku gozda, Na okna, Skojevska, Počiva jezero, Pikapolonica, Ljubljana, Katjuša, Še veš). Klavirsko spremljavo je napisal Ciril Cvetko, izvajala pa jo bo pianistka Nevenka Hohnjec. Na sporedu bo tudi krstna izvedba Balade o Šarhu, glasbene slike za mladinski zbor, klavir solo, kontrabas solo in tolkala Pavla Šivica na tekst Jožeta Snoja. Mladinski zbor bo izvedel tudi Pirnikovo Spomladi pojdeva na očkov grob, Gabrijelčičev Milijon, Lavrinov Teloh, dve koroški v priredbi Matije Tomca in druge pesmi.

M. Z.

Prostorske vrednote v naši občini

Arhitekturni muzej Ljubljana je v okviru akcije kulturne skupnosti občine Ljubljana Vič-Rudnik pripravil razstavo z naslovom Prostorske vrednote v naši občini. Avtorja razstave umetnostni zgodovinar Peter Krečič in arhitekt Marjan Loboda postavljata ob arhitektonskih spomenikih, krajinskih predelih ter ob izdelkih ljudskega stavbarstva vrsto temeljnih vprašanj o njihovi sedanji vlogi in prihodnji usodi. Rastavo, ki jo prirejajo v počastitev občinskega praznika in ob 40. obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda, naj bi po predstavitvi v preddverju ljubljanskega kina Vič, obšla še nekatere kulturne domove in delovne organizacije v občini. Otvoritev bo danes ob 12. uri. Na sliki: Pogled na staro Trnovo.

Konstruktivistična mapa

Obalne galerije iz Pirana so v ljubljanski Moderni galeriji pripravile srečanje z Avgustom Černigojem ob izidu njegovih grafik iz let 1926/27

Z duhovitim, anedoktično obarvanim in na šaljivo plat naravnanim tonom je eden naših najbolj zanimivih še živečih likovnih ustvarjalcev, Tržačan Avgust Černigoj v ljubljanski Moderni galeriji pripovedoval o svojih mladostnih likovnih nastopih in srečanjih s tedanjimi kulturniki. Pred poslušalci so se vrstile podobe srečanj s Kosovelom, Delakom, Kreftom, Micičem, Poljanskim, Pilonom, Špacapanom, Čargom, Izidorjem Cankarjem, Plečnikom in drugimi; prava panorama obrazov v neposrednih stikih, kot jih je iz spomina luščil dvainosemdesetletni slikar in grafik.

Srečanje z Avgustom Černigojem, ki sicer že desetletja stanuje v zelo skromnih razmerah v Trstu v ulici Torre Bianca 19, so tokrat pripravile Obalne galerije iz Pirana in predstavile prvo izmed načrtovanih likovnih map v svoji izdaji in pripravi. Deset konstruktivističnih linorezov iz leta 1926/27, ponatisnjenih v sitotisku iz revij Naš glas (1926) in Tank (1927), pomeni tedaj zelo uspel začetek širše zasnovane akcije, ki naj bi, po žagotovilu kustosa in urednika Andreja Medveda, v prihodnje obogatila galerijsko dejavnost tudi z zbirkami map priznanih slovenskih in jugoslovanskih likovnih ustvarjalcev. Černigojevi mapi naj bi sledila izdaja risb Miroslava Šuteja, risb Zmaga Jeraja, del Živka Marušiča, fotografska mapa, predstavitev risbe jugoslovanskih avtorjev in druge.

Pobuda za Černigojevo mapo je stara nekaj let, ko so v Trstu leta 1976 že pripravili podobno predstavitev njegovih konstruktivističnih del, vendar v povečanih dimenzijah, s čimer so grafike deloma izgubile svoj avtentični karakter. Nasploh so bile konstruktivistične grafike majhnih dimenzij, v revijah pa so jih objavljali kar z originalnih plošč. Pri ponatisu so se tokrat odločili za razmerje 1:1, kot so bile grafike objavljene. Originali namreč niso ohranjeni.

»Konstruktivizem na Slovenskem ni imel predhodnika, takšnega na primer, kot je bil v Rusiji Malevičev suprematizem ali v Nemčiji odmev züriške dade in še cele vrste drugih avantgardističnih gibanj, ni pa prišel na Slovensko v letu 1924 na povsem nedotaknjeno ledino,« je zapisal v uvodu k grafični mapi Peter Krečič, najuspešnejši raziskovalec Černigojevega dela. »Predvsem radikalni ekspresionistični umetnostni pojavi s težnjo k popolni abstrakciji so v nekaj kratkih letih toliko pripravili »teren«, da je bil pojav konstruktivizma mogoč, čeprav je bolj kot druge modernistične usmeritve vzbujal pri večjem delu občinstva odpor – tudi seveda zaradi svoje »spolitiziranosti«.

Avgust Černigoj je kot edini Jugoslovan na sloviti Gropiusovi šoli Bauhaus poslušal predavanja znamenitih profesorjev, kot so bili Paul Klee, Vasilij Kandinsky, Laszlo Moholy-Nagy, Lyonel Feininger in drugi. Leta 1924 je v Ljubljani pripravil prvo konstruktivistično razstavo, ki je vzbudila precejšnje polemike in odpor (meščanske katoliško orientirane publike in kritikov). Še najugodneje jo je ocenil Stane Melihar v Zapiskih delavsko kmečke matice.

Grafična mapa obsega le majhen del tedanjega Černigojevega ustvarjanja in še manjši del celotnega konstruktivističnega gibanja. Černigoj je tedaj ustvarjal zlasti konstrukcije in lepljenke, pa tudi risbe in olja. Med slednjimi je morda najzanimivejši portret Srečka Kosovela, naslikan v živo. Černigoj ga je, kot je dejal na predstavitvi mape, nekomu podaril, a se ne more spomniti komu. Noče ga nazaj, le rad bi vedel, če je še ohranjen in kje.

Med desetimi grafičnimi listi zavzema nemara osrednje mesto konstruktivistični portret Srečka Kosovela in Černigojev avtoportret iz leta 1926, dalje listi s figurativnimi motivi in čiste črkovne ureditve ter povsem abstraktne grafike. Mapa je dokument in pričevanje, kot jih je na Slovenskem malo, in spričo bogastva našega grafičnega izročila premalo. Pobuda je prišla iz obrobja slovenskega kulturnega prostora, prav pa bi bilo, ko bi jo posnemali tudi drugod. Mapa je izšla le v 50 oštevilčenih in podpisanih izvodih. Stane 3000 din.

MARIJAN ZLOBEC

Mira Ličen v galeriji DSLU

V novi galeriji Društva slovenskih likovnih umetnikov bodo danes odprli razstavo akademske slikarke Mire Ličen iz Pirana. Na ogled bo 24 slik, nastalih v zadnjih dveh letih.

Prva številka Paraplegika

Medicinski in rehabilitacijski strokovnjaki pri nas in v svetu že dolgo dokazujejo, da so prav invalidski šport, rekracija in telesna aktivnost za paraplegike »tisto edino zdravilo«, ki je ostalo kot sredstvo za zdravljenje telesa in duha v njem.

S to ugotovitvijo Ivan Peršak v prvi številki glasila Paraplegik kritično razčlenjuje okoliščine, ki so bile krive, da paraplegiki več kot desetletje niso uspeli pridobiti na morju primernih zmogljivosti za poletno rekreacijo.

V rubriki »Pravne novosti in pravna problematika,« so v glasilu natančna pojasnila, v katerih primerih so invalidi oproščeni plačila pristojbin, ki se plačujejo za cestna motorna vozila. Širše je predstavljeno tudi pokojninsko in invalidsko zavarovanje združenih kmetov in kmetov kooperantov ter kriteriji za včlanjevanje invalidov v osnovne invalidske organizacije.

Dobršen del prostora so v reviji tudi tokrat namenili športu in rekreaciji. Predstavljajo vrhunska športnika zveze paraplegikov Slovenije Jožeta Bamfija in Jožeta Okorna, ki sta za svoje izredne športne dosežke v prejšnjem letu prejela Bloudkove plakete.

Med invalidi na vozičkih je tudi precej voznikov osebnih avtomobilov. Za tiste, ki si doslej še niso pridobili dovolj izkušenj in spretnosti pri vstopanju in izstopanju z vozička v avto so v besedi in sliki prikazali eno od boljših in hitrih metod. Njena prednost je v tem, da 25 kilogramov težkega invalidskega vozička ni treba obračati.

»Paraplegik« tudi napoveduje novo raziskovalno nalogo o vključevanju funkcionalno oviranih oseb v življenjsko okolje.

D.B.

Obveščanje in odločanje št. 1/81

V socialistični družbi ni in ne more biti »novinarske resnice« družbenih resnic in podobno temu ni novinarske »hrabrosti« zunaj družbene in samoupravne. V letu 1979 je bila skupna naklada celotnega dnevnega, tedenskega in periodičnega časopisja v Jugoslaviji milijarda 300 milijonov izvodov. Naklada dnevnikov se je od 1975 do 1979 dvignila za 20 odstotkov. Razumljivo je potemtakem, da sredstva obveščanja pomembno oblikujejo človekovo zavest in da so tudi nepogrešljiva kot eden izmed usklajevalcev različnih samoupravnih interesov. Tako je v uvodnem članku Tito in informiranje zapisal Dobroslav Čulafić v prvi, sicer tematsko ubrani letošnji številki revije Obveščanje in odločanje. V središčnem delu revije je trinajst avtorjev (Tomo Martelanc, Ismail Bajra, Mihajlo Šaranović, Peter Karajanov, Slobodan Vujica, Mihajlo Stojaković, Zarja Pahor, Rastko Guzina, Milan Timotić, Franc Obolnar, Milena Trojanović, Karl Bravc in Melita Singer) odgovarja na vprašanja, kako časopisi, radio in televizija povezujejo jugoslovanske republike in pokrajine. Koliko je medrepubliškega sporočanja in spoznavanja, koliko je zaprtosti in koliko neizkoriščenih možnosti?

Tomo Martelanc v prispevku Odstopanje od idealnega modela komuniciranja med republikami in pokrajinama trdi, da ves vesoljni svet pozna nekaj zakonitosti, ki v bistvu odstranjujejo vsakršno, še tako nepremostljivo oviro komuniciranja v mednarodnem družbenoekonomskem in političnem sistemu. V našem samoupravnem prostoru bi morale biti prepreke zares nizke, medrepubliško komuniciranje pa razvito, dobro in nepristransko. Avtor razvršča več subjektivnih in objektivnih dejavnikov, ki onemogočajo izvedbo zamišljenih, najboljših poti medrepubliškega komuniciranja. Manj je naglašen tisti, ki je nedvomno odločilen – nerazvitost združevanja dela in sredstev v jugoslovanskem gospodarskem prostoru, pretirana zaprtost posameznih nacionalnih ekonomij in s tem tržišča. Zato tudi ne čudijo izsledki raziskav, da več kot četrtino pretoka sporočil v medrepubliškem komuniciranju zavzame dejavnost zveznih ustanov in federacije. Ali to pomeni, da bo z nadaljnjo decentralizacijo še manj sporočil iz posameznih republik in pokrajin? Temu sklepu navaja bralca dokaz iz raziskav – delež kulture, vzgoje in izobraževanja, znanosti, socialnega skrbstva in zdravstva itd., dejavnosti, ki so v pristojnosti ožjih družbenopolitičnih skupnosti, je v medrepubliškem komuniciranju majhen. Pa tudi sporočil zahtevnejših žurnalističnih zvrsti o dogajanjih v tem delu združenega dela je manjši. Avtor je zapisal, da »medrepubliško komuniciranje ni zgolj ideološka, politična domneva, marveč nujna razvojna komponenta v procesu nadaljnjega povezovanja republik in pokrajin, narodov in narodnosti in njihove integracije v jugoslovanskem družbenopolitičnem sistemu«.

Ismail Bajra pa je v statistično bogatem in preglednem članku Pomemben dejavnik vzajemnosti postregel z nadvse zanimivimi preglednicami in podatki. Časnik Delo, npr. objavlja 65,4 odstotka besedil o lastnem okolju in 34,6 odstotka sporočil o drugih republikah in pokrajinah. Boljše razmerje od njega imata le še Politika in Vjesnik. Radio Ljubljana objavlja 83,4 odstotka besedil o lastnem okolju, televizija pa celo 86,3. Po teh navedbah ljubljanski radio in televizija v primeri z drugimi središči objavljata najmanj besedil o drugih republikah in pokrajinah. Med vsemi več kot značilnimi ocenami in dejstvi v prispevku zveznega sekretarja za informacije je treba omeniti vsaj dvoje – da ni skoraj nobenega sodelovanja med uredništvi in da je prodajna mreža slabo razvita. Obširnejši so zapisi še o Tanjugu, Komunistu, Borbi, Večeru itd. Še to – leta 1976 je v Jugoslaviji izhajalo 3.018 časopisov, od tega 27 dnevnikov. Uredništvo se je premišljeno odločilo, ko je k sodelovanju povabilo še predstavnike glasil Interevrope, Energoinvesta in Ljubljanske banke.

V drugem delu revije piše o zakonodaji o javnem obveščanju Teodor Olić, Jak Koprivc o načrtih, da bi Delo doseglo 150.000 izvodov naklade (zdaj okrog 100.000), Tine Brilej o obveščanju v litijski občini, Vladimir Jerman in Jože Ropotar o dejavnosti sindikatov na področju obveščanja, Slavko Štante o dogovoru o vzpostavitvi in delovanju informacijskega sistema za ekonomske odnose s tujino, Franc Križaj pa o tem, kako bolje organizirati izmenjavo podatkov. Slobodan Vuković piše, da je o informiranosti kot procesu vključevanja ljudi v samoupravno odločanje še težko govoriti, Slavko Splichal pa objavlja sumarne rezultate mednarodne primerjalne raziskave javnih občil (»Nacionalni« kriteriji selekcije v mednarodnem komuniciranju).

JOŽE VOLFAND

GLEDALCI O PREMIERI

Režijsko izpiljena improvizacija

Reja Miljanović, dipl. tekstilna designerica: Zelo všeč mi je scena, ki je dosegla v svoji umirjenosti napetost v stiku z občinstvom. Predstava, ki bo gledalca pripravila k razmišljanju. Vprašam se, če v predstavi res improvizirajo. Najbolj razveseljivo pa je, da se na mariborskem odru sploh dogaja nekaj novega.

Andrej Čepon, zdravnik: Predstava je dobro pripravljena. Režiser jo je na mariborskem odru postavil verjetno drugače, kot si je zamislil Pirandello. Na našem odru so nocoj prikazali nekaj, kar je bilo napisano pred mnogimi leti, pa je še vedno zelo aktualno.

Slavko Štukovnik, dipl. inž.: Izvirnost dela me spominja na dobro pustovanje.

Sonja Marič, knjižničarka: Predstava mi je bila zelo všeč. Zadovoljila me je tako režijsko kot igralsko. Scena je sveža in živa. Menim, da je to ena najboljših letošnjih predstav.

Andrej Petan, gostinski delavec: Po poplavi monodram v mariborskem gledališču je slednjič prišla na oder predstava, ki je vredna svoje uprizoritve na velikem odru. Škoda, da smo nekaj podobnega videli na tem odru nedolgo tega, namreč v lepljenki »Pridite, predstava je.« V stiku z občinstvom je Korunova postavitev seveda veliko bolj izpiljena.

Milan Vahte, vzgojitelj: Dosežek za mariborski teater, škoda pa je, da režiser ni bil še bolj strog glede govorjenja igralcev. Namreč prvina improvizacije in normalnega pogovarjanja z režiserjem v sami igri (s Hočevarjem, ne Korunom) bi morale biti tudi govorno bolj nazorno prikazane, zdaj pa so igralci govorili v glavnem vedno v vzvišenem dramatičnem tonu.

DRAGICA PETROVIĆ

AVGUST ČERNIGOJ – Portret Srečka Kosovela, linorez, 1926

Besedna ekshibicija

V SMG je gostovala mlada zagrebška skupina »Akter« z delom (izbor fragmentov) V. Zuppe »Pravijo, da se je pekova hči spremenila v sovo«

V nedeljo zvečer so v Slovenskem mladinskem gledališču v Ljubljani gostovali mladi zagrebški gledališčniki, pripadniki skupine »Akter«; pod režijskim vodstvom Radeta Šerbedžije in Darka Runeka so uprizorili delo Vjerana Zuppe »Kažu, da je sova nekad bila pekova kći«.

Pod tem naslovom, ki je seveda prepisan iz »Hamleta« oz. dialogov blazne Ofelije (»They say the owl was a baker's daughter«, IV, 5), in ki se v slovenščini, v Župančičevem prevodu glasi: »Pravijo, da se je pekova hči spremenila v sovo« – je avtor zbral vrsto fragmentov iz Shakespearovih, Brechtovih, Borgesovih in Laingovih besedil ter jih zmontiral tako, da vsak odlomek zase in vsi skupaj pripovedujejo o silovitem naporu in želji po odprtem in čvrstem medčloveškem stiku, sproščeni in jasni in nepreračunljivi komunikaciji, hkrati pa zmerom znova tudi o tem, kako sta takšna komunikacija in »erotičen« stik nemogoča, kako sta se spremenila bodisi v izpraznjeno, rutinizirano ponavljanje ravnodušnih razosebljenih obrazcev in floskul, bodisi v grozljivo polaščanje in medsebojno izničevanje . . . Tako smo bili zares priča »bravuroznemu traktatu o shizofreniji govora«, kot zagrebški igralci sami opredeljujejo svojo ekshibicijo – odrski manifestaciji izgubljene izvirne kreativne Besede, nadomeščene s formalizirano in totalitarno splošno institucijo normativnega jezikovnega Reda.

Obenem pa smo bila priča zares sijajnemu, komičnemu in srhljivemu špektaklu, ki ga je izvajalo dvanajstero igralcev s silovito, neizmerno subtilno gledališko energijo, pa naj je šlo za glasovne bravure v skupinskih orkestracijah in v presunljivo nemočnih, raztrganih in ironiziranih individualnih nastopih, ali za mojstrsko dognano, naravnost virtuozno govorico teles, mizanscenskih grupacij, fizičnega druženja in razhajanja, stikanja in zmerom znova tudi bega vsaksebi – za napeto, dramatično, očitno tudi paradoksalno »dialektiko« odnosov med skupinskim in individualnim . . .

Bila je vsekakor »poučna« predstava, ki je pričala o vsestransko zanesljivem kolektivnem (ansambelskem) občutku, ne da bi hkrati izničevala vlogo posamičnih akterjev v komedijantski skupini, predvsem pa o zelo intenzivnem preizkušanju specifičnih možnosti avtonomnega gledališkega izrazja, se pravi polnega, »totalnega« teatra, ki ga je predstava kot teater tudi nenehoma jemala v misel, ga reflektirala in problematizirala, obenem pa mu služila z duhovito domiselnostjo, blestečo odrsko fantazijo in poezijo.

ANDREJ INKRET

Likovna razstava v Kolinski

V počastitev dneva vstaje, dneva OF, praznika dela in občinskega praznika prireja Kolinska na Šmartinski 30 razstavo likovne sekcije pri KUD »Vide Pregarc«. S svojimi deli: akvareli, kolaži, oljnimi platni in tempero se predstavljajo Janko Bešter, Ciril Jerič, Matjaž Rolih, Toni Tratnik in Vladimir Vojnovič.

Devetnajsti natečaj Oslobodjenja

Razpis sarajevskega dnevnika za najboljšo novinarsko zgodbo je imenovan po Andriću

Sarajevski dnevnik Oslobodjenje razpisuje že devetnajsti natečaj za novinarsko zgodbo, ki se imenuje po našem nobelovcu Ivu Andriću – bil je predsednik prve žirije, ki je odločala o najbolj uspešnih delih tega natečaja. Pravico do sodelovanja imajo vsi občani SFRJ, prijaviti pa morajo še neobjavljena dela, ki ne presegajo dolžine 150 tipkani vrst v srbohrvaščini v dveh izvodih. Sicer so pravila običajna: tekstu mora biti priložena zaprta ovojnica z imenom in naslovom pisca, ki bo avtorstvo dokazal s tretjo kopijo.

Razpis velja do 31. julija, žirija pa bo rezultate sporočila 30. avgusta. Nagrade (10.000, 8000 in 6000) din bodo podelili v rojstni hiši Iva Andrića v Travniku meseca oktobra ob obletnici osvoboditve mesta.

Naslov natečaja je Oslobodjenje, 71000 Sarajevo, Stupsko brdo (s pripombo: natečaj za novinarsko zgodbo).

Peter Townsend

OTROCI V VOJNI

15. nadaljevanje

Tako kot David je tudi James hodil v šolo, ko se je nenadoma znašel v stiski in ni bilo mogoče storiti drugega kot zbežati. Dolgo je trajalo, preden je prišel iz Ugande v Libreville (Gabon), kjer sem se pogovarjal z njim.

Njegova zgodba – kot zgodba Adama in Benjamina, s katerima sem se prav tako pogovarjal – prikazuje drug vidik terorja, ki je vladal v Ugandi pod Aminom, po drugi strani pa tragedijo milijonov šolarjev, gimnazijcev in študentov, ki so morali iznenada in največkrat za zmerom pretrgati učenje. Zaradi vojne in preganjanja je bila večina teh otrok za vselej obsojena na nevednost in lahko si mislimo, kolikšne psihološke in moralne probleme je to povzročilo ne le zanje, marveč za vso družbo. Kjerkoli na svetu sem se pogovarjal z otroki, ki jih je zalotila vojna, sem spoznal, da jih je takšen surovi izgon iz šole skoraj najbolj zaznamoval. Zdi se jim nekaj neodpustljivega in neznosnega, da se niso mogli izšolati.

★ ★ ★

Do petnajstega leta je imel James za najboljšega prijatelja belega dečka Johna. Čeprav je James hodil v črnsko, John pa v belsko šolo, sta bila neločljiva v prostem času, navdušena za šport – in še dandanes se Jamesu svetijo oči, kadar govori o tistih časih.

Leta 1971, ko je Amin prevzel oblast, je James začel hoditi v gimnazijo. Kot veliko drugih belcev je John tedaj odšel iz Ugande. Toda James je imel veliko prijateljev in tovarišev med Azijci. Občudoval je njihove starše, kajti vedel je, da jim Uganda precej dolguje za svojo blaginjo. (Toda Idi Amin Dada jih je kmalu izgnal tudi temu navkljub.)

Leta 1976 so se začele težave za Jamesa. Z nekaj tovariši je sestavil in delil letak, v katerem so zahtevali, naj vojska prepusti oblast civilistom. Čez nekaj dni je profesor, sicer Ugandec, povedal: »Varnostna služba ima v rokah tisti vaš letak. Najbolje je, če brž pobegnete.«

V soglasju s starši je James s štirimi tovariši pobegnil v Ruando. Od ondod sta dva odšla v Anglijo (kjer zdaj končujejo študij), dva v Tanzanijo, kjer sta se morala zaposliti v tovarni in ne moreta študirati, James pa je odšel v Zaire.

Na zairski meji so ga aretirali in vrgli v zapor. Celica ni imela okna, bila je umazana, polna človeških iztrebkov. V celici je bil z zločinci, ki so ga pretepali, mu pobrali vse, kar je še imel – zlasti denar. Ko so ga izpustili, so ga poslali v Kinšaso. Upal je, da bo lahko nadaljeval šolanje – kot mi je povedal, je samo zaradi tega begal okoli – je odšel v Brazzaville in tam je s pomočjo ruandskih študentov (sam ni imel niti ficka) celo leto lahko študiral francoščino in angleščino. Potem je bil spet brez denarja in sklenil je oditi v Gabon. Toda ni imel vizuma. Prenočil je v obmejni vasi in ženske, ki jim je bil všeč zaradi mladosti, resnosti in očarljivosti, so nekako pregovorile imigracijske uradnike, da so ga spustili čez mejo.

»Tisti dan se mi je zdelo, da se mi je sam bog nasmehnil,« je dejal James.

Brž ko je stopil na gabonska tla, je naletel na uradnika iz Librevilla, ki je bil na dopustu in ki mu je obljubil, da ga odpelje v svoje mesto, kamor je bil sicer že namenjen.

Tam sem se srečal z njim. Povedal mi je, da bi rad odšel v Veliko Britanijo in potem v ZDA, da bi nadaljeval študij. O tem sva se pogovarjala, ko sem zvedel, da imam letalsko zvezo in da se morava posloviti. Ko sva odhajala iz hotela, se je z avtomobilom pripeljal britanski veleposlanik Christopher MacRae. Predstavil sem mu Jamesa in mu razložil njegov primer. Veleposlanik je vzel iz listnice vizitko, jo dal Jamesu ter mu dejal, naj se zanesljivo oglasi pri njem. James je res imel srečo.

★ ★ ★

Adam in Benjamin, ki sem ju srečal v Budžumburi v Burundiju, sta bila še polna vtisov zaradi vsega trpljenja, ki sta ga morala prestati, ko sta bežala pred Aminom.

Adam je pri petih letih izgubil mater. Z očetom in starejšim bratom je živel v Kampali. Oče je bil oficir in dobro je poznal Amina. Fant sicer ni bil nikdar predstavljen ugandskemu predsedniku, vendar ga je tolikokrat videl od blizu, da pravi: »Bil je diktator in morilec.«

Adam je študiral v penzionatu. Ko se je nekega dne s knjigami pod pazduho odpravljal v šolo, ga je srečal tovariš in mu naglo povedal: »Tvojega očeta so ubili.« Adam je stekel na cesto, poklical taksi. Pred domačo hišo je res ležal oče, kri je tekla iz rane in mu močila uniformo. Zaboden je bil. Krvava sled je vodila v hišo.

Fant je bil tako pretresen, da sploh ni vedel, kaj naj stori. Ko so vojaki prišli po truplo, da bi ga pokopali, jih je prosil, ali sme z njimi. Niso ga pustili.

»Tega jim ne bom nikoli odpustil. Zdaj niti tega ne vem, kje je očetov grob . . .«

Ko se je vrnil v šolo, mu je ravnatelj rekel, naj nekaj časa ne hodi na predavanja. Začel je iskati brata, ki je bil tudi oficir. V letalstvu. V vojašnici so mu rekli: »Prihajamo s pogreba. Pokopali smo nekaj tovarišev. Vaš brat je bil tudi med njimi.« To je Adama dotolklo.

Ko se je kolikor toliko zbral, si je rekel, da bržkone tudi njega čaka takšna usoda. Čez dva dni je odšel iz Kampale in posrečilo se mu je skrivaj prekoračiti mejo z Ruando. Toda v glavnem mestu Kigali je zvedel, da Ugandci ne smejo ostati v Ruandi. Tako se je naposled znašel v Budžumburi. Toda šolanje v Burundiju je bilo zanj velika ovira: pouk je bil v francoščini, ki je ni znal. Začeti bi moral od vsega začetka ali pa odnehati.

Obupal je. Misli na mrtve domače, na domovino, na dekle, v katero je bil zaljubljen in ki jo je zapustil, ne da bi se utegnil posloviti od nje. Njegovo edino upanje je bilo, da se Amin poslovi od oblasti ali da umre. No, ugandski diktator je bil naposled strmoglavljen.

Tako kot Adam je bil tudi Benjamin hudo nezaupljiv med pogovorom z menoj. Moral sem paziti na vsako besedo, kajti fanta sta bila neznansko občutljiva. Bonjamin se je dvakrat med najinim pogovorom popolnoma zaprl vase, molčal je ter mrko gledal predse.

Benjamin je bil pohabljen in zelo težko je hodil. Čutil sem, da bi mi rad povedal svojo zgodbo, da pa ga to boli. Šele tedaj, ko sem zvedel, kaj se mu je pripetilo, sem spoznal njegova čustva.

Njegov oče je bil profesor, asistent za botaniko na univerzi v Kampali. Mati je bila babica. S starejšim bratom Josephom sta bila največja prijatelja. Imel je tudi mlajšo sestro. Kot mi je dejal, so to banalne podrobnosti, ki pa so zelo važne.

Sošolci so bili zelo obzirni z njim. Nikdar mu ni nihče nagajal zato, ker je bil pohabljen. Bil je dober učenec in pripravljal se je, da se počasi vpiše na univerzo.

V začetku leta 1977 se ga je polotil strah za očeta. Profesor sicer v javnosti ni nikdar kritiziral predsednika, zasebno pa je veliko govoril o njem. Ko je bil umorjen predsednik vrhovnega sodišča in ko je izginila cela vrsta visokih državnih uradnikov, so se Benjaminovi profesorji in sošolci zbali, da je njegov oče tudi na črnem seznamu.

Četrtega avgusta mu je nekaj reklo, naj prosi, da ga pustijo iz šole. Šel je domov. Mati je bila vsa prestrašena. Oče, mu je povedala, je šel prejšnji dan z Josephom na trg in ne enega ne drugega še ni nazaj. Bila je v vseh zaporih, pa zaman. Benjamin je bil skrben učenec in ni hotel zlorabiti posebnega dovoljenja, ki ga je dobil od ravnatelja, zato se je vrnil v šolo.

Čez tri dni ga je mati poklicala po telefonu in ga prosila, naj brž pride domov. Ko je prišel domov, je jokala poleg očetovega trupla. Našla ga je in prinesli so ga domov. O Josephu ni bilo nobenih sledov.

Po pogrebu se je Benjamin žalostno vrnil v šolo. Čez nekaj dni so ga obvestili, da je izginila mati. Pohitel je domov, toda hiša je bila prazna. Tudi sestra je izginila.

»Ostal sem čisto sam. To sem težko prenašal. Spoznal sem, da sem edini preživeli član naše družine. Zato lahko govorim o njej. Nihče ji nič ne more, ker ne obstaja več.«

Vendar je bil tedaj sam v veliki nevarnosti. Brez prtljage in z nekaj denarja je stopil v avtobus in se odpeljal, kolikor se je le dalo blizu tanzanijske meje. Kljub pohabljenosti je nadaljeval pot skozi goščo in posrečilo se mu je skrivaj prekoračiti mejo.

V Tanzaniji se je povezal še z dvema beguncema, Samom in Josephom. Sklenili so, da ne ostanejo v Tanzaniji, temveč se prebijejo v Burundi. Tam – tako so zvedeli – bi mogli nadaljevati študij, to pa je bila njihova poglavitna skrb.

Tako je Benjamin z dvema tovarišema šepaje prehodil sto dvajset kilometrov: v dveh dneh in dveh nočeh, skozi goščo in hribe. Niti za hip ni klonil. Ves čas je dohajal tovariša. Še več, fanta sta ga včasih prosila, naj hodi počasneje, ker nista mogla do sape.

Naposled so le prišli v Burundi in v Budžumburo. Toda tam so bili (tako kot Adam) hudo razočarani: nihče ni znal francosko.

»Vendar se učim,« je dejal Benjamin z odločnim glasom. »Hočem doštudirati, da bi koristil domovini, če se bom lahko vrnil.«

Ko sva se razšla, mi je rekel:

»Zanesem se na vas, Peter.«

Pomislil sem, da me ima za prijatelja, če mi je rekel Peter.

Tragični Bangladeš

Kot da krvavi spopadi pred razglasitvijo neodvisnosti in razdelitvijo dveh ljudstev v letu 1947 ne bi zadoščali, se je indijska podcelina v začetku leta 1971 pogreznila v eno najbolj nesmiselnih in najstrašnejših prelivanj krvi, kar jih je kdaj zagrešil človek.

Resnica o Jasenovcu tudi na filmskem platnu

Pogovor z režiserjem Lordanom Zafranovićem, ki ob sodelovanju scenarista Mirka Kovaća snema dokumentarec o grozodejstvih taborišča

V zadnjem času v nekaterih publikacijah in dnevnem tisku objavljajo podatke, ki zmanjšujejo zverinstva ustaškega taborišča Jasenovac, češ da je bilo v tem največjem koncentracijskem taborišču na tleh Jugoslavije pobitih le nekaj deset tisoč ljudi. S takšnim pisanjem posamezniki zavestno, tendenciozno in drzno omalovažujejo veličino žrtev in trpljenje jugoslovanskih narodov in narodnosti med NOB, našo revolucijo, v kateri smo izgubili milijon 700 tisoč ljudi. Takšne

LORDAN ZAFRANOVIĆ

informacije zmanjšujejo fašistične zločine, branijo zločince in potvarjajo zgodovino, žalijo grobove padlih borcev in drugih žrtev fašizma, so del naporov mračnih sil za snovanje družbe nasilja, mračnjaštva in smrti, za vrnitev časov bratomornega uničevanja, suženjstva in fašizma.

Tako so pred dnevi dejali na sestanku sveta spominskega območja Jasenovac. Koncentracijsko taborišče Jasenovac je bilo model fašističnega uničevanja človeka. Od enainštiridesetega do petinštiridesetega leta je bilo v njem pobitih več sto tisoč ljudi. V 162 grobnicah so posmrtni ostanki 500 tisoč žrtev. Število mrtvih so ugotovili s pomočjo sodobnih metod medicinske znanosti in antropologije. Vsem, ki želijo spoznati resnico, bo spominsko območje Jasenovac nudilo dokazno gradivo, so poudarili preživeli taboriščniki na omenjenem sestanku. Med dokaznim gradivom bo tudi dokumentarni film režiserja Lordana Zafranovića in scenarista Mirka Kovaća.

»Dokumentarec bo trajal 40 do 45 minut in bo namenjen obiskovalcem Jasenovca ter predvajanju na televiziji. Film bomo začeli snemati v nedeljo, 26. aprila na srečanju preživelih internirancev Jasenovca. Nato bomo nadaljevali z delom vse do meseca oktobra, ko bo film predvidoma izgotovljen«, pravi Lordan Zafranović.

Ali bo film temeljil le na izjavah očividcev?

»Ne. Gre za sodoben pristop k temu problemu, za analizo ustaštva, za analizo psihologije ustaških grozodejstev, ki so se kot posledica zrcalili v Jasenovcu in drugih taboriščih na ozemlju nekdanje ustaške tvorbe, tako imenovane NDH. S sodobno znanstveno metodo želimo dokazati, koliko žrtev je bilo v Jasenovcu, od kod so ubijalci in žrtve prišli ipd. Dosedanje preučevanje dokumentov me navaja na sklepanje, da je šlo za mnogo večja grozodejstva, kot se je o njih pisalo in govorilo v javnosti.«

Se pravi večje kakor jih obravnava scena v avtobusu iz vašega filma »Okupacija v šestindvajsetih slikah«?

»Scena v avtobusu je simbol okrutnega zla, ki sem ga želel izpovedati pri preučevanju zločinstva ne le na dubrovniškem območju temveč širše. Okupaciji je sledil Padec Italije, ki ga zdaj zaključujem. Premiera tega 124 minutnega igranega filma bo 4. julija in sicer hkrati v več mestih na Hrvaškem. Jasenovac pomeni logično nadaljevanje Okupacije in Padca Italije pri preučevanju zla, ki bi ga radi nekateri, kar je še posebej čutiti po Titovi smrti, potisnili v pozabo, ko odkrito ali prikrito želijo zmanjšati pomen NOB.«

Ali to pomeni, da bo dokumentarcu o Jasenovcu sledil igrani film?

»Da. Že zbrano gradivo daje čudovite in pretresljive zgodbe. Nismo se še odločili, katera nam bo služila za izpoved igranega filma. To bomo naredili po končanem delu na dokumentarnem filmu. Ta čas najbolj razmišljam o zgodbi preživelega taboriščnika, ki je med begom zašel na ozemlje taborišča – kar priča o ozemeljski razsežnosti jasenovške klavnice – in potlej z nadčloveškimi napori uspel s plavanjem po Savi priti na varno, čeprav povsem gol...«

Ob lanskem pretresljivem slovesu Zagreba od tovariša Tita ste posneli film »Zagreb živi s Titom«. Kdaj bomo film lahko videli?

»Kaže, da bo na sporedu zagrebške televizije ob obletnici bolečega slovesa mesta Zagreba od tovariša Tita, 5. maja. Za zdaj kaže, da ga bo predvajala le zagrebška televizija. Res je, da sem izhajal in takratne globoke bolečine Zagreba in Zagrebčanov med polurnim postankom modrega vlaka. Toda film v 35 minutah prikazuje vsa srečanja in revolucionarno delovanje tovariša Tita v Zagrebu, od prvega do zadnjega, saj je prav v Zagrebu izpisal mnoge najsvetlejše strani svoje revolucionarne poti,« je sklenil pogovor Lordan Zafranović.

PETER POTOČNIK

»Nova čitalnica« v Novi Gorici

Novogoričani so po dolgem času le dobili svojo odraslo amatersko gledališko skupino. V mestu, ki je bolj znano po drugih ljubiteljskih dejavnostih, je gledališko zaživelo z ansamblom Primorskega dramskega gledališča in sedaj že s tradicionalnim Srečanjem malih odrov, so se poskusom amaterskih mladinskih predstav sedaj pridružili tudi starejši. Svojo skupino so imenovali »Nova čitalnica«, za prvi nastop pa so izbrali tekst češkega dramatika Pavla Kohouta »Vojna v tretjem nadstropju ali Stara bo sama legla«. Duhovit tekst in scensko-režijske domislice so omogočile enajsterici igralcev, da so s komedijo nasmejali domače občinstvo, že v maju pa napovedujejo nekaj gostovanj po drugih severnoprimorskih krajih. Na sliki zaključni prizor. Foto: Andrej Korošec.

Monografija o lipicancih tudi v ZDA

Mladinska knjiga – TOZD koprodukcija pa je izvozila še več drugih del – monografij

Ob štiristoletnici lipiške kobilarne je Mladinska knjiga v Ljubljani izdala monografijo »Lipica« Milana Dolenca. Knjiga je nedavno izšla tudi v angleščini (prevedla Žarko Horvat in Susa Ann Pechy): pri Mladinski knjigi – TOZD koprodukcija so jo pripravili za ameriško založbo Control Data Arts (Minneapolis, Minnesota), in sicer skupaj z monografijo »Slovenski impresionisti«. »Lipico« so tej založbi izvozili v 10.000 izvodih, »Slovenskih impresionistov« pa 5.000 izvodov. Monografija o lipicancih je v ZDA doživela lep odmev, sodeč vsaj po zelo ugodni recenziji v ugledni ameriški reviji, namenjeni tistim, ki se ukvarjajo s knjigo Publishers Weekly.

Pripomniti je, da je založba MK lani izvozila še 3.000 izvodov monografije o Mersadu Berberju in 1.200 izvodov monografije Jakopič.

J. H.

moda
Trgovsko podjetje volna Ljubljana, Mačkova 2

Delavski svet
MODA o. sol. o.
Trgovsko podjetje VOLNA p. o.
Ljubljana, Mačkova 2

PONOVNO RAZPISUJE
DELA IN NALOGE

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA DO

Kandidati morajo izpolnjevati poleg pogojev, ki so določeni z zakonom in družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljaskih občin, še naslednje:
– da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo ustrezne organizacijske, ekonomsko-komercialne ali družboslovne smeri
– da imajo najmanj 5 let prakse pri enakih ali podobnih delovnih nalogah
– da so s svojim dosedanjim družbenopolitičnim in strokovnim delom pokazali ustvarjalno aktivnost
– da so aktivni in ustvarjalni samoupravljalci
– da niso bili nosilci posebnih pooblastil in odgovornosti oz. poslovodni organi v OZD, ki so zaradi slabega vodenja utrpele izgubo ali bile likvidirane

Mandat individualnega poslovodnega organa – direktorja traja 4 leta

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: MODA, Trgovsko podjetje VOLNA, Ljubljana, Mačkova 2 z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO«, v 15 dneh po objavi razpisa.
Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

17-2621

Aktualni tokovi v industrijskem oblikovanju

V petek bodo v Ljubljani odprli deveti BIO – Tokrat tudi mednarodna udeležba – 409 eksponatov

Priprave na 9. BIO (Bienale industrijskega oblikovanja), ki nas vsaki dve leti opozori na aktualna dogajanja na tem področju – vsake štiri leta pa, kot tudi letos v mednarodnem merilu – so tako rekoč pri kraju. Od petka, ko bo otvoritev bienala v Likovnem razstavišču Riharda Jakopiča, pa do 17. maja, bodo obiskovalci razstave imeli priložnost videti pregled dosežkov zadnjih štirih let na področju industrijskega oblikovanja v svetu.

V zadnjem času opažamo, da je to področje v naši industriji, zaradi gospodarskih težav, odrinjeno vstran. Zato bo skušal bienale na temo »Aktualni tokovi v industrijskem oblikovanju« opozoriti na neogibno potrebo, da predvsem v takem položaju ne smemo iti mimo te komponente v industrijski proizvodnji, posebno še, če usmerjamo to proizvodnjo na zahodno tržišče.

Omenjeni kritični položaj se nekoliko odraža tudi v številu sodelujočih držav – 8 (pred štirimi leti jih je bilo 13), a zato bo predstavljenih veliko več eksponatov (409). Med njimi bo predstavljenih največ izdelkov iz redne proizvodnje (360), nekaj jih bo šele v zasnovi (10), 39 pa bo celotnih grafičnih podob.

Bienale bo spremljal obširen dodatni – predvsem razstavni program. Sergio Gobbo bo v istih razstavnih prostorih predstavil videoprojekcijo »Naša ulica«, dan pred otvoritvijo bienala (23. aprila) pa bo v novih razstavnih prostorih Gospodarske zbornice v Igriški ulici predstavitev Imgrada, nekdaj običajnega podjetja za proizvodnjo gradbenih elementov iz Ormoža.

Proti konci bienala bosta na ogled še dve razstavi: Iskra bo v svojih razstavnih prostorih predstavila izdelke iz svoje proizvodnje, nagrajene na bienalih industrijskega oblikovanja, medtem ko bodo v Jurčku na Gospodarskem razstavišču predstavili obsežen oblikovalski opus Dietra Ramsa (prek 160 izdelkov), vodilnega oblikovalca Brauna v ZR Nemčiji.

B. R.

Predavanji ameriškega lingvista

Dne 21. in 22. aprila bo na obisku v Sloveniji priznani ameriški lingvist dr. Edward Anthony z Univerze Pittsbourgh, ZDA. Dne 21. aprila ob 11. uri bo predaval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, PZE za germanske jezike in književnost na temo: A Taxonomy of the English Question, in 22. aprila ob 10.30 na Pedagoški akademiji v Mariboru na temo: The Three L's: Literature, Language and Linguistics.

Dvojezična izdaja Racina

Skopska založba Makedonska knjiga in ljubljanska Cankarjeva založba pripravljata skupno dvojezično izdajo »Izbor iz ustvarjalnosti Koče Racina«. Pesmi in prozo tega pomembnega makedonskega pesnika in revolucionarja je izbral akademik Aleksander Spasov. Racinovi stihi bodo v slovenščini zazveneli v prepesnitvi Mileta Klopčiča in Ivana Minattija, medtem ko sta prozo prevedla Janko Moder in Janez Menart. Knjigo bodo predstavili v mesecu oktobru na Racinovih srečanjih, ki jih prirejajo v pesnikovem rojstnem mestu Titovem Velesu.

Prva predstavitev del beneških likovnikov

Slovesna otvoritev razstavne galerije v »Špetru Slovenov« – Novo likovno društvo v Benečiji

OD NAŠEGA DOPISNIKA

Med beneškimi Slovenci je vznikla še ena kulturnoprosvetna organizacija – društvo beneških likovnikov, ki šteje okoli 20 članov. In v soboto je dobilo društvo v Špetru Slovenov prostore razstavne galerije, v kateri je 16 likovnikov javnosti prvič skupinsko predstavilo svoja dela.

Slovesne otvoritve likovne razstave so se udeležili številni kulturni in drugi delavci, ki se borijo za narodnostni in kulturni preporod beneške Slovenije. Na krajevni listi demokratične enotnosti, ki je nasledila dolgoletno krščansko demokratsko upravljanje občine, izvoljen župan Giuseppe Marinic je v nagovoru udeležencem poudaril zavzetost občinske uprave za spodbujanje kulturno prosvetnih pobud, ki so nenadomestljiv izraz narodnostnega preporoda beneške Slovenije.

V pogovoru z našim sodelavcem pa je župan nanizal več iniciativ za odpiranje novih delovnih mest za občane, ki se vračajo z dela v tujini. Tako so v tej občini pred kratkim zgradili proizvodno halo za mešano italijansko–jugoslovansko podjetje Veplas; pravkar tudi končujejo priprave za gradnjo še enega gospodarskega objekta mešanega podjetja Hobles. V obeh podjetjih bo zaposlenih okoli 100 delavcev. Občinska uprava je prepričana, da bo največja slovenska občina v Benečiji z gospodarsko okrepitvijo postala tudi nosilec novih spodbud na širšem narodnostnem in kulturnem področju.

Beneški likovniki so v novi galeriji razstavili predvsem realistično zasnovana dela, ki odražajo stvarnost beneške Slovenije. Nekatera od njih pa so tudi abstraktni izraz dojemanja sveta. Vsekakor gre za obetaven začetek dejavnosti, ki je bila doslej ob strani drugih narodnostno osveščevalnih in kulturnih aktivnosti.

LOJZE KANTE

KMETIJSKI KOMBINAT VIPAVA

TOZD PREDELAVA VIPAVA
Komisija za delovna razmerja delavcev

objavlja
prosta dela in naloge

VODJE POSLOVNE ENOTE V LJUBLJANI
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Pogoji:
– končana ekonomska fakulteta ali VEKŠ I. stopnje
– triletne delovne izkušnje
– odslužen vojaški rok
– komunikacijska sposobnost
– družbena aktivnost
– šoferski izpit B kategorije
– poskusni rok 3 mesece

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija en mesec po objavi razpisa. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

18-2658

VČERAJ

OCENA

Tolažba ob tragediji

Po sedmih nedeljskih večerih se je minulo soboto nekoliko tragično končala nadaljevanka (TV Beograd in TV Novi Sad) **Svetozar Marković**. Tragično ne le zato, ker so lahko gledalci, ki manj bero, v zadnjem nadaljevanju izvedeli, da je veliki srbski književnik in socialist umrl v 29. letu starosti, osamljen, daleč od prijateljev in ljubljene osebe, v Trstu. Tragično tudi zato, ker sta tako scenarist Momčilo Milankov kot režiser Eduard Galić dovolila, da je nadaljevanka, večer za večerom izgubljala gledalce, ki jih že tako ni bilo niti približno toliko, kolikor jih je gledalo proslulo Velo misto.

Tudi bornih devetindvajset let življenja ustanovitelja socialističnega gibanja v Srbiji »na vzhodu«, znanca Černiševskega, Pisarova in Marxa, borca proti svojevrstni narodnostni romantiki v stari Srbiji, proti malomeščanstvu, je bilo težko strniti v sedem ur televizijske nadaljevanke. Reči moram torej, da je imel scenarist Milankov težko delo in ga morda tudi zato ni opravil najbolje. Težko delo je imel tudi režiser Eduard Galić, ki je moral – včasih na ceste in ulice, največkrat pa med kulise – stlačiti več kot 230 osebnosti, ki so imele kaj početi v Markovićevem življenju. Tudi režiser se ni ravno najbolje odrezal.

Gledalec, ki je najbrž prvo in drugo nadaljevanje, dijaška in študentska leta mladega Markovića, opazoval z zanimanjem, saj je šlo za prikaz življenja nastajajočega meščanstva v stari Srbiji, pa pozneje ni mogel prav spoznati, čemu se je Svetozar Marković, ki se mu je vsaj na videz dobro godilo, saj je lahko celo študiral s knezovo štipendijo, pozneje postal socialist, borec za zadružništvo, za nekakšno samoupravljanje. Samo nekoliko je bilo mogoče spoznati, da je bila Srbija tistih dni, ki je komajda spodila Turke, ki so ji žideli na hrbtu sedem dolgih desetletij, dežela malega kmeta, tu in tam kakšnega obrtnika.

Sedem epizod smo spremljali življenje Svetozarja Markovića, od njegovih dijaških let v Jagodini (današnje Svetozarevo), bivanja v Petrogradu, kjer je študiral tehniko in sodeloval v delu tajnih krožkov ruskih študentov, kjer se je spoznal z različnimi idejami naprednih gibanj v Rusiji in

Ekipa Svetozarja Markovića (v civilu režiser Eduard Galić)

Evropi, do njegove vrnitve v Beograd, kjer je pričel razvijati socialistično gibanje. Izgnali so ga v Novi Sad, od tod pa po letu dni madžarske oblasti spet nazaj.

Za nas, časnikarje, bo ostalo v spominu, da so ga za devet mesecev zaprli v Požarevac zaradi tiskovne pomote in ne zaradi socialističnih idej. Bolezen ga je v zaporu dokončno zlomila. Po prihodu iz zapora zagnano nadaljuje delo v Kragujevcu, izda časopis Oslobodjenje, list za znanost in politiko, ki močno odmeva tudi v skupščinskih klopeh, kjer nastaja opozicija okoli Adama Bogosavljevića. Oblast ga spet začne preganjati. Svetozar Marković se želi umakniti v Boko Kotorsko, kjer naj bi se zdravil in spočil in zato, da bi se izognil zaporu. V Trstu pa ne dočaka ladje proti jugu. Umre, ne da bi doživel prvo zmago prijateljev na občinskih volitvah v Kragujevcu, zmago, ki so jo prijatelji, znanci in prepričanci njegove ideje spremenili v veliko manifestacijo, na kateri so prvič razvili prapor z napisom »Samoupravljanje«.

Lazar Ristovski (Svetozar Marković) in Dragica Varagić (Milica) sta bila v nadaljevanki gotovo lepša od pravega Svetozarja in prave Milice, prav gotovo pa tudi manj prepričljiva. Bolj malo je bilo videti tistega, kar je zapisal Moša Pijade: »V manj kot sedmih letih svojega javnega dela je Svetozar pustil za seboj velikansko književno delo, razvil veliko politično dejavnost. V Srbiji 19. stoletja je bil najmočnejša in najsvetlejša osebnost, ki je vplivala na družbeno življenje še nekaj deset let pozneje!«

Ostaja tolažba. Svetozar Marković je bil že tak možak, da bodo njegovo življenje in delo še kdaj posneli. Tudi za televizijo.

IVAN VIDIC

OCENA

Vstaja

Nekega dne se stvari spet znajdejo tam, kamor sodijo. Stara dama zgodovina nas nenehno opozarja, da ostaja njena modrost nedotaknjena, tudi kadar pošljejo nadnjo vojaški škorenj, tanke, vislice, ognjene zublje, da je ne omaje niti grožnja »za enega našega postrelite sto, za enega ranjenega petdeset teh Balkancev« (peti del serije **Ustvarjanje Titove Jugoslavije**).

Najbrž so se tudi her Hitler in signor Mussolini, pa njegovo carsko visočanstvo Boris Koburški in Nedić in Pavelić, njuna ritoliznika, spraševali, le kaj je pičilo to narod, ki je še včeraj pozdravljal svoje »osvoboditelje«, se jih veselil. Toda ta narod, ki se je stoletja boril za svojo svobodo, je poznal zgodovino veliko bolje od tistih, ki so ga prišli o njej podučevati.

Od tujca si nikdar ne obetaj dobrega, če ti pride na obisk, ga pričakaj kot se spodobi, toda vsakega gosta je »za tri dana dosta«, nepozvanemu obiskovalcu pa je mesto sploh za vrati, kar vse so same prastare resnice, ki so se jih ljudje naučili v borbi za golo življenje. In tega življenja nisi dobil na krožniku, treba si ga je bilo prilastiti, od človeka-nečloveka, od skope zemlje, celo od gospoda Boga, ki tod nikdar ni bil razsipen in milosten ljudem, med katere je prihajal skupaj z najbolj neusmiljenimi, ki so ga imeli na jeziku in na pasovih (Got mit uns). Ti so prihajali, ne pa tudi ostajali. Ravno ko so začeli razmišljati o tem, kako jim je lepo, si je ta Balkanec nenadoma premislil in začel bojevati, včasih prej, včasih pozneje, odvisno pač od tega, kdo mu je prvi ponudil roko oziroma možnost.

A v tej svetovni apokalipsi je ljudstvu ponudilo roko ljudstvo, organizirano in zbrano okrog Partije in Tita (Partije iz ljudstva in Tita), puntarskega sina iz Gubčevega Zagorja. Brez velikih besed, brez lažnih obljub in obetov, s pozivom k žrtvovanju, odporu, je prijelo za orožje dvanajst tisoč komunistov. Nikakršen komunist ni tisti, ki ne pripelje s seboj vsaj še treh; a to so bili komunisti, za katerimi so hodile množice od prastare Karantanije do Samuilove Makedonije. Balkan je kdove kolikič že v svoji zgodovini postal »sod smodnika«, ki bo s svojo eksplozijo pokopal, osušil osvajalski pohlep imperija, katerega gonilna sila so nasilje, teror, nepravičnost. Stari modri Heraklit je njega dni govoril, da je ogenj začetek vsega; iz ognja pa se je rojevala Titova Jugoslavija, dežela po meri človeku, ki je vreden dostojnega življenja.

ZORAN ODIĆ

OCENA

Budni ob žogi

Bila naj bi ena sivih« **nogometnih sobot.** S tekmo povprečnih prvoligaških moštev Železničarja in Rijeke v Sarajevu, kjer so bile vključene televizijske kamere. Ena od tekem, ob kateri naj bi celo pravi nogometni navijač mimogrede zaspal.

Prvo presenečenje je bil sneg. Skoraj deset centimetrov ga je bilo. In drugo? Pripravil ga je mladi televizijski reporter **Andrej Stare** za področje TV Ljubljana), ki je že ob svojem »debutu« dokazal, da je ljubljanska televizija dobila zares sposobnega nogometnega komentatorja. Prijeten glas, dober jezik, nešablonsko izražanje, domiselne zanimivosti in solidno poznavanje nogometne igre, to so bile odlike mladega reporterja, ki se je izkazal že v svojem prvem neposrednem prenosu. S svojim nastopom je zasenčil mnoge kolege z večjo tradicijo in veljavo v komentiranju nogometnih prenosov. In to bi lahko bil razlog, da mnogi slovenski TV gledalci ob podobnih prenosih ne bi več obračali gumbov za kanale ter poslušali srbohrvatsko govorečih komentatorjev.

Morda se je Andrej Stare nekoliko zmotil le v sklepni oceni tekme, češ da je bila »prej slaba kot povprečna.« Glede na igralne razmere, razburljivost poteka in vnemo igralcev je bila to namreč kar nadpovprečna tekma. Seveda za naše (skromne) nogometne razmere. Lahko pa, da to niti ni bila napaka, temveč si je komentator že na štartu zastavil visoke kriterije za ocenjevanje igre. S temi pa se vsi, ki sicer komentirajo naš nogomet, ne morejo pohvaliti.

FRANCI BOŽIČ

DANES

Rimljanka in drugačna ženska

Tokrat gre za italijanski televizijski film (proizvodnja RAI), ki pa seveda ni bil narejen zgolj za mali ekran, kot tudi »navaden« celovečerni film ni narejen zgolj za veliki ekran. Čeprav razlika obstaja: ustvarjalci televizijskega filma potihem vedno upajo tudi na veliko kinodvorano, čeprav se pri delu ne uklanjajo njenim zakonitostim, ustvarjalcem filmov pa je povsem jasno, da bo njihov izdelek slej ko prej prikazala tudi televizija, pa tudi če bo šlo za pravi pravcati filmski spektakel.

Na letošnjem beograjskem Festu so predvajali nekaj televizijskih filmov in v posebni televizijski oddaji tudi ugotovili, da je znanim filmskim režiserjem pravzaprav pod častjo delati filme za TV, oziroma da na kaj takega niti pomislijo ne. Izjema so evropski filmski umetniki, so ugotavljali, posebno italijanski in francoski, ki včasih naletijo na več razumevanja pri televizijskih kot pa filmskih hišah.

Druga ženska (L'Altra Donna) je torej TV film Petra Del Monteja, ki so ga lani prikazovali na beneškem festivalu, letos pa na Festu. Scenarij zanj je napisal režiser sam v sodelovanju s Francescom Costo, glavne vloge pa igrajo Francesca De Sapio, Fantu Mengasha in Edmund Purdom (ameriški filmski igralec). Druga ali morda tudi drugačna ženska je dekle iz Etiopije, ki se v Rimu zaposli kot natakarica. Tako spozna »prvo žensko«, svojo poslovodkinjo, nevrotično, zavrto bitje, ki svoje psihične probleme rešuje s poskusi samomora.

Ob 21.00 na Zagrebu I.

Francesca De Sapio in Fantu Mengasha

RTV

TELEVIZIJA

LJUBLJANA

9.00 TV V ŠOLI: Koledar, Kakšno vodo pijemo, Pravljica, Dnevnik (Zg)
10.00 TV V ŠOLI: Prirodopis, Risanka, Književnost in jezik, Zgodba, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minte (Bg)
16.25 ŠOLSKA TV: Uničenje je večno, Plavanje II
17.20 POROČILA
17.25 KAPITAN KUK, slovaška pravljica
17.35 PTUJ 80, 4. del glasbene oddaje
18.05 PISANI SVET: Kako sem posnel film
18.35 OBZORNIK
18.45 OBRAMBA IN SAMOZAŠČITA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 KAM, KAKO? aktualna oddaja
20.55 J. Allen: DNEVI UPANJA, zadnji del angleške nadaljevanke
22.05 V ZNAMENJU

ODDAJNIKI II. MREŽE

17.10 DNEVNIK V MADŽARŠČINI (Ns)
17.30 DNEVNIK (Bg)
17.45 PIONIRSKI TV STUDIO
18.15 DOKUMENTARNA ODDAJA
18.45 ZELENI KABARET
19.30 DNEVNIK
20.00 RAZVOJ POPULARNE GLASBE
20.50 NEOBVEZNO, dokumentarna serija
21.35 ZAGREBŠKA PANORAMA
22.00 IZ ARHIVA ŠOLSKE TV (do 22.35)

ZAGREB I. PROGRAM

15.00 TV V ŠOLI: Kakšno vodo pijemo, Sonce, Vstaja jugoslovanskih narodov (do 16.00)
17.40 POROČILA
17.45 PIONIRSKI TV STUDIO
18.15 KOLEDAR
18.25 KRONIKA OBČINE OSIJEK
18.45 SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA, (Bg)
19.30 DNEVNIK
20.00 V SREDIŠČU, aktualna oddaja
21.00 DRUGA ŽENSKA, italijanski film
22.40 DNEVNIK

KOPER

15.30 NAMIZNI TENIS, prenos iz Novega Sada
16.30 PONOVITEV FILMA
18.00 ODPRTA MEJA
18.35 OTROŠKI KOTIČEK
19.00 RISANKE
19.15 TVD STIČIŠČE, DVE MINUTI
19.30 DIXIE DYNAMITE & PATSY TRITOLO, am. film, igra Warren Oates
21.00 TVD STIČIŠČE
21.10 TRNOVA POT, nadalj.
22.40 BALETNA ODDAJA

AVSTRIJA II. PROGRAM

16.10 NORE ZGODBE WALTA DISNEYA, risanki Bojazljivi zmaj in Veter na pašnikih
17.00 RAZGOVORI S HERODOTOM, 1. del dok. oddaje
18.00 PIONIRJI NA SEVERU, serijski film
19.15 KVIZ V RDEČE-BELO-RDEČEM
20.03 SVOJČAS, oddaja Teddyja Podgorskega

ITALIJA I. PROGRAM

15.30 SREČNI DNEVI, serijski film
17.30 KULTURNE AKUTALNOSTI
18.20 EISCHIED, serijski film
19.40 GOLOBIČINA KRILA, 1. del
20.50 ŽIVELA ITALIJA
21.50 V ŽIVO

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.08 L. M. Škerjanc: Melody za saksafon in klavir, S. Rahmaninov: Vokaliza za violino in godala, Georges Bizet: Carmen – Segudilla, B. Smetana: Prodana nevesta – uvertura; 11.05 J. Offenbach: Hoffmannove pripovedke – Hoffmannova romanca iz 1. dej., G. Verdi: Don Carlos – arija Eboli, A. Borodin: Knez Igor – arija Končaka, L. Delibes: Lakme – arija Lakme, G. Puccini: La Boheme – arija Rudolfa, Jakov Gotovac: Ero z onega sveta – arija Djule; 12.30 Kmetijski nasveti – mag. Janez Pogačnik: Racionalizacija gozdnogojitvenih del; 14.05 V korak z mladimi; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.50 Radio danes, radio jutri; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Sotočje (iz studia Radia Maribor); 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Atija Sossa; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi »Naša je drugačna«; 21.05 Od premiere do premiere (prva izvedba); 22.00 Poročila – Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 23.05 Lirični utrinki; 00.05–4.30 Nočni program – glasba (do 3.00)

DRUGI PROGRAM – stereo

8.00 Na valu 202; 13.05 Iz obdobja swinga – Hot club de France; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30–16.00 V plesnem ritmu z orkestrom RTV Novi Sad; 16.00 Pet minut humorja; 16.05 Popevke italijanskih avtorjev; 16.40 Spekter; 17.40 Iz partitur londonskega simfoničnega orkestra; 17.50 Ljudje med seboj; 18.00 Danes vam izbira; 18.55 Razgledi po kulturi; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Stereoarama; 20.00 Torkov glasbeni magazin; 21.00 Misel in pesem; 21.45 Zvočni portreti – David Holland (II. del); 22.15 Rezervirano za disco; 22.45 Zrcalo dneva; 22.55–23.00 Glasba

TRETJI PROGRAM – stereo

10.00 Poročila; 10.05 Radijska šola za srednjo stopnjo, Ustanovitev OF slovenskega naroda; 10.35 Samuel Barber: Adagio za godala, op. 11, Marijan Lipovšek: Suita za godala št. 2 – Larghetto, Arthur Honegger: Poletni pastorale – simf. stavek za komorni orkester; 11.20–12.00 Pojeta sopranistka Victoria de los Angeles in basist Boris Hristov; 16.33 Operne aktualnosti 40; 18.05 Družba in čas – Vlado Krivic: OF v Ljubljani; 18.20 Minute za Pinchasa Zukermanna, J. S. Bach: Koncert za violino in orkester v G-duru, H. Vieuxtemps: Koncert za violino in orkester št. 5 v a-molu, op. 37, Camille Saint-Saens: Introdukcija in Rondo capriccioso za violino in orkester, op. 28; 19.00 Z našimi skladatelji – pogovor z Igorjem Štuhcom; 20.00 Deseta muza; 20.20 S tujih koncertnih odrov; 22.20 Skupni program JRT – studio Jugoslovanska glasba

RADIO GLAS LJUBLJANE

15.00 RTV Ljubljana: Dogodki in odmevi; 15.30 Pogovarjamo se z vami; 16.00 Novice; 16.10 Bodice; 16.30 Otroško varstvo; 17.00 Novice – Klicaj dneva – Diagonele; 17.45 Za vsakogar nekaj; 18.00 Novice – Mikrofon vas išče – Spoznajmo se: Hempo Šid; 19.00 Konec oddaje.

RADIO ŠTUDENT

11.00 Pretegovanja; 12.00 Tolpa bumov: U. K. Subs – Diminished Responsibility (2); 12.30 Maligani: Stanovanjska vojna; 13.00 Reggae; 13.30 Poročila in obvestila; 13.45 Kulturna špajza in ŠKUC-eva vetrina

RADIO KOPER

6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Poročila; 7.25 Poročila; 13.00 Pregled dogodkov; 13.30 Poročila; 13.40 Male skladbe velikih mojstrov; 14.00 Mladim poslušalcem; 14.30 Poročila; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Primorska poje; 16.30 Primorski dnevnik

21. april

1967 V Grčiji je vojska prevzela oblast in ukinila vse ustavne institucije.

1943 Umrl je slovenski slikar Rihard Jakopič, duhovni vodja slovenskega impresionizma. Njegove krajine, interieri, portreti in tihožitja so dokumenti boja za vedno čistejši barvni izraz osebnega doživetja narave. Posebno znani sta njegovi sliki »Slepec« in »Neznanka«.

1942 Na Okroglem pri Kranju so nemški vojaki po dveh dneh ogorčenega boja uničili skupino trinajstih borcev Kokrške partizanske čete.

1919 Prebivalci Vinice v Beli krajini so odstavili občinski odbor in izvolili svojega, republikanskega. »Viniško republiko« je po 25. aprilu zatrla jugoslovanska vojska.

1910 Umrl je ameriški humoristični pisatelj Mark Twain, s pravim imenom Samuel Langhorne Clemens. Njegovo književno delo je obsežno in raznovrstno, vendar je najbolj uspel s knjigami, v katerih opisuje življenje ob reki Mississippi: »Dogodivščine Toma Sawerja«, »Doživljaji Huckleberryja Finna« in »Življenje na Mississippiju«.

1826 Rodil se je francoski filozof, zgodovinar in umetnostni teoretik Hippolyte Taine, znan predvsem po tem, da je skušal vnesti pozitivistično metodo v preučevanje umetnosti, literature in družbenega življenja. Njegovo najbolj znano delo je »Filozofije umetnosti«.

Blagajničarki je višje sodišče kazen potrdilo

Loredana Topolovec bo morala odsedeti devet let in pol in vrniti ves denar, ki si ga je prilastila kot blagajničarka hišnega sveta

LJUBLJANA, 20. aprila – Tukajšnje višje sodišče je v teh dneh potrdilo kazen 49-letni Loredani Topolovec, bivši blagajničarki hišnega sveta v Ulici bratov Učakar v Ljubljani – devet let in pol zapora za grabež družbenega premoženja in ponareditev poslovnih listin. Potrdilo ji je tudi varnostni ukrep, po katerem pet let po prestani kazni ne bo smela pri svojem delu imeti opravka z družbenim premoženjem. Hišnemu svetu pa bo morala vrniti 631.113 dinarjev.

Loredana Topolovec je avgusta 1978 pričela honorarno delati kot blagajničarka in finančna knjigovodkinja pri hišnem svetu v Ulici bratov Učakar 56 – 58. Zaradi visoke stanarine trisobnega stanovanja, ki ga je mož dobil v službi le z rednim moževim osebnim dohodkom petčlanska družina ni mogla shajati, zato si je Topolovčeva že takoj na začetku pričela »sposojati denar« iz blagajne hišnega sveta. Spočetka je denar vračala v blagajno, kasneje pa ne več. Prilaščanje je trajalo kar tri leta in pol, dokler je februarja lani niso odkrili. Izvedenec finančne stroke je izračunal pri pregledu dokumentacije, da je vzela 631.113 dinarjev. Očitno je šlo za premišljeno ravnanje, saj je od 38 stanovalcev pobirala denar za stanarino, vodo, centralno ogrevanje na plin, obratovalne stroške in prispevke za mestno zemljišče in snago, denar pa si je prilaščala le od prispevkov za plin. Plinarna v tistem času namreč ni redno izterjevala stroškov za ogrevanje. Ko je bila leta 1977 obveščena, da bodo pregledali njeno poslovanje, je ponaredila virmane in blagajniške izdatke, da je izgledalo, kot da je denar Plinarni sproti pošiljala. Poneverjati ji tri leta in pol niti ni bilo težko, saj je bila nekaj časa tudi predsednica hišnega sveta in so vsi računi, vsa pošta in torej tudi opomini in sodni pozivi šli skozi njene roke. V času poneverjanja je na kredit kupila garažo, z možem sta prišla tudi do avtomobila in na račun hišnega sveta si je naročila pleskanje stanovanja, polaganje tapet in tapisoma.

Kot olajševalne okoliščine pri odmeri kazni je sodišče štelo Loredani Topolovec, da je doslej nekaznovana, mati treh otrok in da je nevrotična, hudo motena osebnost in nevestnost plinarne pri izterjatvi stroškov za ogrevanje. Oteževalne okoliščine pa so bile tiste, ki so narekovale dokaj visoko kazen. Loredana Topolovec si je denar prilaščala daljše obdobje in poneverila visok znesek. Potem, ko so jo odkrili, ni pokazala niti najmanjše pripravljenosti, da bi dolg povrnila in da bi sodelovala z inšpektorjem SDK pri ugotavljanju škode in kasneje na sodišču. Doslej je povrnila 1.000 dinarjev. V kazen ji je sodišče vštelo tudi čas, ki ga je prebila v priporu, od 3. junija lani naprej.

Na prvostopno sodbo sta se pritožila zagovornica in mož Loredane Topolovec, vendar je višje sodišče njuni zahtevi po nižji kazni ali pa novem sojenju zavrnilo, češ, da je prvostopenjsko sodišče pravilno ugotovilo in upoštevalo v kazni vse okoliščine grabeža in ponareditve poslovnih listin.

BARBARA GUČEK

Nesreča ladje »Baltik«

TOKIO, 20. aprila (Tanjug) – Manjši japonski tanker »Eišin Maru«, ki ga je zanesel hud veter, je davi treščil v jugoslovansko ladjo »Baltik«, zasidrano v Jokohami. Obe ladji sta samo malo poškodovani in nikomur od članov posadke se ni nič zgodilo. Japonski tanker z nosilnostjo 2300 ton je bil prazen, ko je davi ob tretji uri in trideset minut po tamkajšnjem času zadel v ladjo reške Jugolinije.

O vzrokih nesreče so uvedli preiskavo, vendar so prepričani, da bo »Baltik« lahko nadaljeval plovbo.

Les vzel, plačal ga pa ni

LJUBLJANA, 20. aprila – Obtožnica s temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani očita 40-letnemu Tonetu Perovniku z Loga pri Vrhniki goljufijo, 45-letnemu Danilu Makovcu z Vrhnike pa ponareditev poslovnih listin. Oba sta bila takrat, oktobra 1977, zaposlena pri GG Ljubljana tozd Vrhnika, prvi v finančno-računskem sektorju, drugi kot tehnični vodja.

Makovec je na dobavnico, ki jo je prej izpolnil in podpisal, vpisal, da je les v vrednosti 20.339 dinarjev kupec Tone Perovnik že plačal na žiro račun GG Ljubljana, čeprav tega ni storil. Les je plačal šele decembra predlani, ko so kriminalisti pričeli zadevo raziskovati. Makovec je preiskovalnemu sodniku povedal, da je verjel Perovniku, ki mu je obljubil, da bo kamion lesa, ki ga je potreboval za gradnjo hiše, takoj plačal.

Perovnik je sam izdal interno navodilo (po katerem pa se potem sam ni ravnal) da v tozdu ne smejo izdati dobavnic za les, dokler ta ni plačan.

B. G.

Posvetovanje javnih tožilcev

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Grabežu kot enemu najhujših kaznivih dejanj gospodarskega kriminala – zakon predvideva zaporno kazen od 3 do 15 let – javni tožilci še naprej posvečajo veliko pozornosti. O tem vprašanju bodo razpravljali tudi na posvetovanju javnih tožilcev, ki se bo začelo jutri v Nišu.

Javni tožilci si namreč prizadevajo za čimbolj dosleden pregon storilcev, ki so samo lani oškodovali družbo za 213,946.000 dinarjev. Vendar pa ne smemo pozabiti, da mine tudi več let, preden odkrijejo takšno dejanje in obsodijo storilce, vse skupaj traja navadno dlje kot pri drugih oblikah gospodarskega kriminala. To potrjuje tudi statistika, ki je ugotovila, da v kar 75 odstotkov primerov mineta od časa, ko je bilo storjeno kaznivo dejanje, do takrat, ko storilca obsodijo, celo dve leti ali več.

Tako na primer traja postopek proti generalnemu direktorju »Ekspoljobilja« iz Hercegnovega, ki so ga obtožili za grabež 597.719 dinarjev, že več let, sodbe pa še ni. Lahko bi navedli tudi primer poslovodje na bencinski črpalki v Laškem, ki si je v sedmih letih prilastil več kot tri milijone dinarjev. Značilno za grabež je tudi to, da so storilci pogosto skupine zaposlenih v delovni organizaciji, ki so včasih povezani tudi z osebami zunaj nje.

Tako je na primer 60 oseb, skladiščnikov in transportnih delavcev zagrebške organizacije »Josip Kraš«, v štiriletnem »sodelovanju« s poslovodji v nekaterih prodajalnah povzročilo družbi za več kot pet milijard dinarjev škode. Podoben primer »združevanja« so odkrili tudi v beograjskem »Jugopetrolu«.

Omenjeni primeri kažejo, da pride največkrat do grabeža prav v trgovini, lahko pa ga zasledimo tudi v gostinstvu, kmetijstvu in še nekaterih dejavnostih. Storilci tega kaznivega dejanja so najpogosteje poslovodje, sami ali v sodelovanju z drugimi delavci v delovni organizaciji. Značilno je tudi, da ta kazniva dejanja najpogosteje odkrivajo organi službe za notranje zadeve, drugi pa jih precej redkeje prijavljajo. Škoda, ki jo tako povzročijo družbi, je očitno dovolj dober razlog, da lahko zastavimo vprašanje družbene samozaščite v delovnih organizacijah; ali bolje, zakaj notranje kontrole, samoupravne delavske kontrole in drugi v oškodovanih organizacijah združenega dela prijavijo organom pregona šele vsak šesti primer grabeža.

Pošto in banko ogoljufala za 1,3 milijona

SARAJEVO, 20. aprila – Regionalni SNZ v Sarajevu je v sodelovanju z delavci SNZ v Zenici, Valjevu in Beogradu ter z Interpolom prijel in pripri Slavoljuba Markovića, rojenega leta 1950 v Beogradu, strojnega ključavničarja brez zaposlitve in stalnega bivališča, ter Slobodana Mijaljkovića, rojenega 1951. leta v Bački Palanki, mizarja brez zaposlitve, s stalnim bivališčem v Zenici. S ponarejanjem hranilnih knjižic in čekov za izplačilo s tekočih računov gospodarske banke Sarajevo sta oškodovala poštno hranilnico in gospodarsko banko, podružnica Sarajevo, za skupaj 1,300.000 dinarjev.

Slavoljub Marković in Slobodan Mijaljković sta od oktobra leta 1979 do novembra leta 1980 ukradla 11 osebnih izkaznic. Na ukradene osebne izkaznice sta nalepila fotografijo Slavoljuba Markovića in zbrisala podatke na hrbtni strani. S temi izkaznicami sta na različna imena odprla 15 hranilnih knjižic v poštni hranilnici na okencih več pošt v Jugoslaviji. Na te hranilne knjižice sta vložila po 100 do 500 dinarjev, nato pa sta ponarejala vplačila in žige posameznih pošt ter dvigala večje vsote denarja, ki sta si ga razdelila. Tako sta poštno hranilnico oškodovala za 700.000 dinarjev.

Pred nekaterimi okenci, kjer so si blagajniki skrbneje ogledali hranilno knjižico in osebno izkaznico, je Slavoljub Marković takoj odnesel pete, tako je na več krajih pustil sedem osebnih izkaznic in hranilnih knjižic.

Ker sta se bala, da ju bodo odkrili, sta nehala dvigati denar s hranilnih knjižic in se lotila ponarejanja čekov za tekoče račune gospodarske banke Sarajevo. V slabih dveh mesecih sta z 202 ponarejenima čekoma v škodo sarajevske podružnice gospodarske banke dvignila 600.000 dinarjev.

Ker so na okencu neke banke v Titovem Užicu konec novembra 1980 posumili, da sta ček in osebna izkaznica ponarejena, sta se Marković in Mijaljković takoj umaknila, na okencu pa sta pustila ček in izkaznico. Nato se je Marković odločil, da bo pobegnil čez mejo. Tako je 25. novembra 1980 s potnim listom na ime Zorana Jovanovića odpotoval v Benetke, pred tem pa se je z Mijaljkovićem dogovoril, da mu bo pripeljal dekle. Tako je Slavoljub Marković z dekletom, ki se ji je prav tako zlagal, kako mu je ime, iz Italije odpotoval na pot okoli sveta.

M. A.

Podkupnina za prednost

Petar Risteski je vzel podkupnino za delo, ki bi ga tudi sicer moral opraviti – Podkupil ga je S. Fras, ki pravi, da je takšnih primerov več

MARIBOR, 20. aprila – Mariborsko javno tožilstvo je že pred časom zahtevalo preiskavo zoper Petra Risteskega, svetovalca v zvezni gospodarski zbornici in Stanka Frasa, direktorja DO Jeklo, Ruše. Petar Risteski je namreč utemeljeno osumljen, da je leta 1976, ko je bil še sekretar grupacije pri zvezni gospodarski zbornici, vzel podkupnino, ki mu jo je dal Stanko Fras. Kot kaže, je Risteski dobil za uslugo, ki jo je napravil Jeklu iz Ruš, 10.800 dinarjev in plačane potne stroške ter dnevnice za štiridnevno potovanje v Hamburg.

Vsa stvar je časovno sicer že precej odmaknjena, vendar pa preiskava kljub temu še ni zaključena. Risteski naj bi namreč podkupnino dobil že leta 1976, ko je Jeklu pri zvezni gospodarski zbornici izposloval devize po najugodnejšem deviznem režimu, ki jih je Jeklo potrebovalo za uvoz tehnologije za izdelavo avtopralne tehnike. Z njegovim posredovanjem je bilo Jeklu odobrenih 700 tisoč zahodnonemških mark že julija 1976, in sicer po režimu globalne devizne kvote.

Kot je povedal javni tožilec Jože Klinger, je bila podkupnina pokrita s civilnopravno pogodbo med DO Jeklo in Risteskim, v kateri je pisalo, naj bi Risteski izdelal dokumentacijo in elaborat o najugodnejših možnostih prodaje izdelkov DO Jeklo iz njenega programa vodne tehnike. Soglasje pristojnega samoupravnega organa v DO Jeklo za sklenitev te pogodbe je Stanko Fras izposloval z zlorabo svojega položaja in tako je Petar Risteski dobil plačilo za delo, ki ga ni nikoli opravil.

● Mariborsko temeljno javno tožilstvo je imelo lani opravka z dvema primeroma, ko sta voznika skušala podkupiti miličnike, da jima ne bi vzeli vozniških dovoljenj, ker sta vozila vinjena, dva poljska državljana pa sta ponujala cariniku sto dolarjev, da bi jima dovolil prepeljati v Jugoslavijo 12 palic srebra. V vseh primerih delavci milice oziroma carine podkupnine niso vzeli, temveč so zadevo prijavili.

Po pregledu preiskovalnega spisa je možno zaključiti, da Risteski ni vzel podkupnine za dejanje, ki ga ne bi smel opraviti, temveč za dejanje, ki bi ga sicer moral opraviti. Iz zbranih dokazov namreč izhaja, da so Jeklu namenjene devize bile pravilno dodeljene in bi jih moral v vsakem primeru dobiti. Stanko Fras je dal Risteskemu podkupnino oz. nagrado za to, da bi le-ta pismeno vlogo Jeklo Ruše »bolj skrbno« obravnaval.

V preiskavi, ki še ni končana, doslej niso mogli ugotoviti, ali je ‚naklonjenost' Risteskega do Jekla iz Ruš imela za posledico oškodovanje pravic kakšne druge jugoslovanske ozd. Na temeljnem javnem tožilstvu v Mariboru ocenjujejo takšno ravnanje kot družbi nevarno, prav pa bi bilo, če bi preverili izjavo Stanka Frasa, ki jo je dal delavcem UNZ Maribor – dejal je namreč, da je več uslužbencev zvezne gospodarske zbornice, ki zahtevajo podkupnino da je tudi več podjetij, ki to izkoriščajo.

MARJAN KOS

ŠTIRIINDVAJSET UR

Otroka zažgala podrast

LJUBLJANA, 20. aprila – Požar, ki je včeraj opoldan izbruhnil na Črnuški gmajni nad Črnučami sta zanetila otroka, ki sta kurila suhljat.

Da se ogenj ni razširil na bližnji gozd gre zasluga hitremu posredovanju prostovoljnih gasilcev, ki so plamene pogasili v nekaj minutah.

Ž. H.

Izsilil prednost

LJUBLJANA, 20. aprila – Voznik in dva sopotnika so se ranili v prometni nesreči, ki se je zgodila včeraj ob 19.15 v križišču Jamnikarjeve in Ceste na Brdo. Po Jamnikarjevi cesti, od Biotehniške fakultete proti Cesti na Brdo, se je peljal z osebnim avtom 31-letni Jovan Trbić. V križišču je zapeljal na prednostno cesto cesto na Brdo in izsilil prednost vozniku osebnega avta, 26-letnemu Jožetu Marnu. Kljub zaviranju in umikanju je Marn s sprednjim delom avta trčil v desno bočno stran Trbićevega vozila. V bolnišnico so odpeljali hudo ranjeno Trbićevo sopotnico, 27-letno Metko Kopitar in sopotnika v avtu Marna, 41-letnega Jožeta Starešiniča ter laže ranjenega voznika Marna. Škoda na obeh vozilih je za 200.000 dinarjev.

N. V.

Požar v kuhinji

MARIBOR, 20. aprila – V stanovanjski hiši Branka Markeža v Ptuju, v Peršanovi 34, je nastal požar v kuhinji, ker se je snela dimna cev. Zgoreli so kuhinjski elementi, vrata, okna in razna oprema. Škode je za 200.000 dinarjev.

D.P.

Umrl motorist

ČRNOMELJ, 20. aprila – Po cesti od Dragatuša proti Črnomlju je včeraj ob 17.40 vozil osebni avto 22-letni Jože Bruner iz Dobličke gore. Pri Dragatušu je prehiteval drugi osebni avto. Nasproti se je pripeljal na motornem kolesu 20-letni Jože Jesih in silovito trčil z Brunarjevim avtom. Jesih je na kraju nesreče umrl.

P.R.

Našli so ga v jarku

MARIBOR, 20. aprila – V obcestnem jarku pri hiši številka 55 v Poljčanah so našli mrtvega Mirka Brgleza, starega 52 let, iz Maribora, Zagrebška ulica 5. Ugotovili so, da je Brglez zdrsnil z glavo navzdol in se zadušil.

D.P.

Padel z voza in umrl

MARIBOR, 20. aprila – Na dvorišču domače hiše v Mali Varnici se je smrtno ponesrečil 12-letni A. B. Do nesreče je prišlo, ko je fant na kmečkem vozu žagal drva in pri tem izgubil ravnotežje ter padel na tla. Z glavo je udaril ob betonska tla in obležal mrtev.

D.P.

Z avtom v drevo

MARIBOR, 20. aprila – Anton Bedenik iz Kicarja 146 se je peljal z osebnim avtom po lokalni cesti od doma proti Ptuju. Med vožnjo ga je zaneslo na levo na nasip, od tam pa nazaj na desno in čez cesto v drevo. Pri tem se je hudo ranil sopotnik Štefan Šeimički iz Spodnjega Velovlaka 29.

D.P.

Padalo se ni odprlo

MARIBOR, 20. aprila – Na letališču v Moškanjcih pri Ptuju se je v nedeljo ob 13.35 pri skakanju iz letala smrtno ponesrečil padalec Konrad Vršič, star 23 let, doma iz Grlincev 39 v Slovenskih goricah. Do nesreče je prišlo, ker se Vršiču pri skoku iz letala ni odprlo glavno padalo, ko pa je aktiviral pomožno padalo, se je kupola le-tega v zraku raztrgala.

D.P.

Izsledili pobeglega voznika

ŽALEC, 20. aprila – Miličniki so v petek izsledili 30-letnega voznika osebnega avtomobila, Branka Setnikarja iz Prebolda, ki je v četrtek v Šentrupertu zadel in hudo ranil 70-letno kolesarko Jožefo Korun iz Šentruperta. Setnikar je pobegnil s kraja nesreče.

E. K.

Sedem ranjenih

VINSKA GORA, 20. aprila – Včeraj okrog 16. ure je vozil iz Černave proti Velenju voznik osebnega avtomobila, 33-letni Ivan Rozman iz Velenja. V Vinski gori je zavijal na levo, iz nasprotne smeri pa je takrat pravilno po svoji desni pripeljal voznik osebnega avtomobila, Boško Vurunič iz Celja in kljub zaviranju trčil vanj. Pri tem sta se laže ranila Vurunič in njegov sopotnik ter 5 sopotnikov v Rozmanovem avtomobilu.

E. K.

Zaradi neprimerne hitrosti s ceste

KOZINA, 20. aprila – Včeraj popoldne je voznik osebnega avtomobila Selim Jušič, začasno stanuje v Kozini, vozil od mejnega prehoda Krvavi potok proti Kozini. Zaradi neprimerne hitrosti ga je v levem ovinku vrglo s ceste na travnik, po katerem je vozil približno 60 metrov, nakar je treščil v drevo. Pri trčenju sta se hudo ranila sopotnika Zahid Jušič, ki začasno stanuje v Hrpeljah in 21-letna Irka, Imelda Sheehan, laže pa se je ranil voznik. Vse tri so odpeljali v izolsko bolnišnico. Na avtomobilu je škode za 40.000 dinarjev.

I. U.

Tihotapil kavbojke

KOZINA, 20. aprila – Sinoči je carinik na mejnem prehodu Krvavi potok za rezervnim kolesom avtobusa, ki ga je vozil Dragan Babič iz Senja, odkril 48 parov kavbojk. Babič je kavbojke kupil v Trstu in za njih plačal 14.400 dinarjev v Šibeniku pa bi jih prodal nekemu prekupčevalcu in s tem zaslužil 4.800 dinarjev. Kavbojke so cariniki zasegli, Babiča pa prijavili javnemu tožilstvu.

I. U.

Zaletel se je

LITIJA, 20. aprila – Ciril Jesenovec, star 62 let, iz Ponovič pri Litiji se je hudo ranil v včerajšnji prometni nesreči. Jesenovec se je peljal na motornem kolesu iz Vač proti Spodnjemu Hotiču. V Vačah je iz neznanega vzroka zapeljal na levo in se zaletel v drevo. Ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

N. V.

POD PRISEGO

Stala sem v telefonski celici in klicala domov. Pa je prišel ta moški, nakresan do konca in hotel vstopiti. »Zasedeno«, sem mu dejala. Pa je vseeno vstopil s pojasnilom, da je vsak lift najmanj za tri.

jana

SLOVIN-SLOVENIJAVINO
TOZD »VINARSTVO«
LJUBLJANA, Frankopanska 11

OGLAŠA
po sklepu Odbora za delovna razmerja
naslednje proste delovne naloge:

1. lesnega tehnika – tehnologa za Sodarstvo Tacen
Pogoj: končana TSŠ – lesna smer, odslužen vojaški rok

2. petih PK delavcev – mizarjev za Sodarstvo Tacen
Pogoj: končana osemletka, zaželene delovne izkušnje v mizarski stroki, odslužen vojaški rok

3. dveh PK delavcev za delo v proizvodnji
Pogoja: končana osemletka, odslužen vojaški rok

4. strojnega ključavničarja za vzdrževanje strojev in naprav v kleti
Delo je izmensko
Pogoj: končana poklicna šola kovinske smeri, odslužen vojaški rok

Za vse proste delovne naloge je določeno poskusno delo. Vloge kandidatov za objavljene proste delovne naloge sprejema Slovin – Slovenijavino, TOZD »Vinarstvo« Ljubljana, Frankopanska 11, kadrovska služba, in sicer 15 dni po objavi v dnevnem časopisu.

18-2645

OD VSEPOVSOD

Ptice ne marajo raket

FLORIDA, 20. aprila (AFP) – Izstrelitev vesoljskega trajekta Columbia ni prav nič navdušila ptic na otoku Merit, enemu od najlepših naravnih živalskih rezervatov. Po besedah strokovnjakov, ki imajo rezervat na skrbi, so ptice takrat, ko so trajekt izstrelili in je povzročil tresenje zemlje, odletele v mirnejše kraje. Zdaj se vračajo. Po mnenju strokovnjakov na otoku ni bilo panike, našli niso niti ene poginule ptice in niti enega razbitega jajca. Videti je, da se ptice zdaj počutijo varne.

Prepolni zapori

RIM, 20. aprila (Tanjug) – Italijanski pravosodni minister Sarti je izjavil, da so njihovi zapori prenatrpani in da je amnestija edina rešitev. 32.000 zapornikov bi takšno rešitev prav veselo pozdravilo. Zadnja amnestija je bila leta 1978, ko so spustili na svobodo 8.000 manjših zločincev. Nasprotniki amnestije menijo, da bi morala biti pomilostitev odvisna od zapornikovega vedenja, ne pa od prostorske stiske. Poleg tega je vprašanje, kam naj pri današnji brezposelnosti z vojsko nove delovne sile.

Nurejev na platnu

RIM, 20. aprila (Tanjug) – Znana baletna umetnika Rudolf Nurejev in Carla Frasci bosta igrala glavni vlogi v filmu, katerega dobiček bodo namenili reševanju Benetk. Gre za dolgomotražni film režiserja Maria Lanfranchija, ki ga bodo posneli pod pokroviteljstvom UNESCO. Prve prizore so že posneli med beneškim karnevalom. Z dobičkom nameravajo financirati restavriranje starih palač.

Rumeni diamant

ŽENEVA, 20. aprila (AFP) – Na dražbi umetniških predmetov, ki bo letos maja v Ženevi, bo tudi znameniti diamant Ashberg. Ta dragulj rumene barve, ki je težak 102,48 karata, je po velikosti na osemintridesetem mestu med obdelanimi diamanti na svetu. Ocenjen je na 1,5 milijona švicarskih frankov (približno 25,5 milijona dinarjev). V katalogu, ki so ga izdali pred dražbo, piše, da je bil last ruskih carjev in da je leta 1934 postal njegov lastnik švedski bankir Ashberg.

Ubit je bil domnevni morilec Raffaelle Esposito

RIM, 20. aprila (ANSA) – Neapeljska camorra je v južnoitalijanski vasi Somma Vesuviana na cesti ubila domnevnega morilca otroka. Nekdo je po telefonu poklical lokalni časnik in dejanje utemeljil z besedami. »Usmrtili smo morilca male Raffaelle Esposito. Otrok se ne sme nihče dotakniti!« Desetletna hčerka uličnega prodajalca je bila ugrabljena 13. januarja in verjetno še istega dne zadavljena s pasom. Primer je v Italiji povzročil veliko razburjenje, sam papež se je javno zavzel za dekličino osvoboditev. Med poizvedovanjem je padel sum na nekega sedemintridesetletnega moškega, ki je bil sedaj še pred koncem preiskave ubit.

Vožnja mimo kolone

Zvezni zakon o temeljih varnosti v cestnem prometu prepoveduje prehitevanje vozil ali vožnjo mimo nje

LJUBLJANA, 20. aprila – Pospešen razvoj prometa pri nas povzroča tudi vedno daljše kolone vozil na cestah. Čestokrat so te kolone izredno počasne, saj si nekateri vozniki ne upajo voziti hitreje, ker mnogi med njimi brez posebnega znaka hitro zavirajo ali spreminjajo smer vožnje.

Prehitevanje je pogost vzrok prometnih nesreč. Statistike kažejo, da je na drugem mestu, takoj za »neprilagojeno hitrostjo«. Vse to in še veliko drugih razlogov je zakonodajalca prisililo, da je vnesel v nov zakon točko, ki prepoveduje prehitevanje kolone vozil ali vožnjo mimo nje.

Takšnega prehitevanja je na naših cestah veliko, kar seveda povzroča med vozniki nemalokrat hudo kri. Do kolone vozil največkrat pride zaradi nekega tehtnega razloga (nesreča, zatrpan prehod itd.) Razen tega so se naši vozniki tudi že navadili v koloni voziti z največjo dovoljeno hitrostjo, torej je prehitevanje takšne kolone prekršek že sam po sebi, saj gre za prekoračitev dovoljene hitrosti. Zaradi tega lahko takšen ukrep oziroma prepoved samo pozdravimo in obenem pričakujemo, da bo prometna milica stroga pri nadzoru in kaznovanju kršiteljev tega člena zakona. Prehitevanje drugih vozil je bilo in ostane eno izmed najbolj zahtevnih prometnih opravil, ki jih ni tako preprosto obvladati. Predvsem je treba zares trezno presoditi ali je prehitevanje potrebno in varno.

Kazen za prehitevanje kolone ali vožnja mimo nje je 800 do 4000 dinarjev ali zapor do 60 dni. Vozniško dovoljenje lahko vzamejo za čas od treh mesecev do enega leta. Globa za nedisciplino po končanem prehitevanju je 200 dinarjev. Vse te kazni pa lahko kaj hitro poskočijo, če je prišlo zaradi prehitevanja do nesreče ali neposredne nevarnosti za udeležence v prometu. Globa znaša 300 do 1500 dinarjev, zapor lahko traja do 15 dni, vozniško dovoljenje lahko vzamejo za en do dva meseca.

Vozila s spremstvom in vozila s prednostjo po novem nimajo vselej prednosti, kot je bilo to do zdaj. Res je, da bodo vozila s spremstvom imela prednost pred drugimi vozili tudi poslej, vendar pa bo ta prednost prenehala takoj, ko bodo pripeljala v križišče, kjer je promet urejen s semaforom ali znaki, ki jih daje pooblaščena oseba. Povsem za novo določilo gre v primerih, ko so vozila organov za notranje zadeve in JLA opremljena z dvema modrima lučema in zagotavljajo prosto pot kakšnemu drugemu vozilu ali koloni. Odslej bodo morali vozniki posvečati več pozornosti tudi vozilom, katerim se zagotavlja prosta pot.

Za voznike in pešce, ki bodo ovirali vožnjo vozil s spremstvom ali prednostjo, znese globa 500 do 3000 dinarjev, zapor pa lahko traja do 30 dni. Če je prišlo zaradi oviranja vozil s spremstvom do nesreče ali neposredne nevarnosti za druge v prometu, globa znaša 800 do 4000 dinarjev ali zapor do 60 dni. Vozniško dovoljenje lahko vzamejo za čas od enega meseca do pol leta.

ŽARKO HOJNIK

ZVEDELI SMO...

da bodo prodajali na pultih posebnih prodaj v kletni etaži Emonine Trgovske hiše maximarket v Ljubljani po ugodnih cenah ženske frotiraste halje s kratkimi rokavi po 246,18 in 234,74 din, otroške trenirke (od 6 do 16 let) po enotni ceni 300 din, otroške kavbojke (od 4 do 10 let) pa po 180,49 din.

Ženski puloverji s kratkimi rokavi so od 238 do 359 din, brezrokavniki pa po 246,17 din.
Moške puloverje lahko kupite po 328 din.

Priporočamo tudi nakup moškega perila saj ga prodajajo že od 41,56 din dalje.

Za moško srajco s kratkimi rokavi boste odšteli 220 din.

Oglejte si tudi izbiro ženskih, moških in otroških kopalk po izredno ugodnih cenah.

21-71

Zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih
n. sol. o. Ljubljana
TOZD Učne delavnice b. o.
Ljubljana, Bežigrad 8

Delavski svet objavlja naslednje dopolnilo k objavljenemu razpisu del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Za opravljanje razpisanih nalog morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:
– da imajo višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri s poznavanjem grafike ali višjo strokovno izobrazbo grafične smeri s poznavanjem ekonomike DO.
Ostali objavljeni pogoji in določila glede zbiranja prijav ostanejo nespremenjeni.

21-2695

ATOMSKO MAŠČEVANJE

Joseph DiMona

26. nadaljevanje

Poslal mu bo v restavracijo dva agenta FBI. Rekel je Bennettu, naj mu pove imena ljudi, ki se jih boji, da bo lahko v Washingtonu sprožil preiskavo. Toda Bennett je odgovoril: »Ne po telefonu. Marsikaj vam lahko razkrijem. Ni vam znano, kam ste se podali. Vašo linijo utegnejo nadzorovati.«

»Govorim vam iz Bele hiše.«

»Prav to vam hočem dopovedati,« je odgovoril Bennett. »Govorice krožijo, a v tej organizaciji se je pokazalo, da je večina govoric utemeljenih.«

Ko je Williams poklical Jarvisa, je še zmeraj razmišljal o teh besedah. Ukazal je, naj dva agenta iz Plattsburga poiščeta Bennetta in ga pospremita v Washington.

Williams je vedel, da tehniki ameriške armade z zapletenimi elektronskimi napravami redno nadzorujejo komunikacijske linije Bele hiše, in skušajo odkriti, ali morda kdo ne skuša prestreči sporočil.

Toda Bennettovi pomisleki, da bi se mu izpovedal, so ga skrbeli iz drugih razlogov. Kako je lahko kanadski iskalec nafte dobil na Bližnjem vzhodu informacije o prisluškovanju telefonskih pogovorov z Belo hišo? Z govoricami, ki krožijo v neki organizaciji? Williams bi rad čimprej zvedel kaj več o tej organizaciji.

★ ★ ★

Še 23 ur, 10 minut. Jezero Champlain, 1. julija.

»Agent FBI«, ki je prišel v Bennettov motel še pred Peggy Du Pont, je sedel v zelenem buicku na parkirišču pred restavracijo. Čeprav je bil jezen, ni dovolil, da bi ta jeza skalila njegovo poklicno hladnokrvnost.

Bil je besen na samega sebe, ker bi skoraj izgubil vsako sled za Bennettom, ko je odšel na plažo ravno takrat, ko se je Bennett vrnil v motel. Ko se je vrnil tudi »agent«, mu je receptor povedal, da je Bennett že odšel in da se je za njim z avtom odpravila neka ženska.

Tega ni pričakoval. Le kdo bi lahko bila ta ženska, ki je tudi zasledovala Bennetta? Ko je »agent« videl, kako je neznanka v restavraciji odpeljala Bennetta k telefonu, se je zares vznemiril. Kaj ve o njem?

Za božjo voljo! Lahko bi samo opazoval dogodke in obvestil Washington, toda oni ne bi sprejeli nobenega opravičila. Prav s takimi besedami so ga poslali za Bennettom. Nobenega opravičila! Bennett in neznanka sta odšla od telefona. Sedla sta na najbolj nevarno mesto, v zadnji separe ob koncu točilne mize. Če bi uporabil pištolo, pa čeprav z dušilcem zvoka, bi tvegal, da bi ga, še preden bi pobegnil, ustavil kak morebiten heroj iz osebja.

Pištole torej ne more uporabiti, niti z dušilcem ne. Iz kovčka je vzel tanke gumijaste rokavice v barvi kože in si jih nataknil. Potem je potegnil na dan tudi majhno kovinsko škatlo in jo odprl. Siva snov v njej je spominjala na vosek. Izvedenci pravijo tej snovi triciklotinilin; to je kemični strup, ki deluje na žrtev v nekaj minutah. »Agent« si je razmazal snov po desni rokavici.

Nato je stopil v restavracijo, odšel k separeju, kjer je sedel Bennett, in rekel: »Gospod Bennett?«

Bennett ga je nezaupljivo pogledal. Človek je dodal: »FBI.« In s hlinjenim presenečenjem: »Ne dotikajte se orožja«. Hkrati je položil orokavičeno roko, tisto, na kateri je bil strup, na hrbet Bennettove roke. Bennett jo je odrinil, toda človek je vedel, da je že prepozno. Zasukal se je na petah in zapustil restavracijo. Bennett je strmel v svojo roko, potem je zgrabil prtiček in si jo silovito odrgnil. »Kurbini sinovi!« je vzkliknil. »Kurbini sinovi!«

»Kaj se dogaja?« je vprašala Peggy.

»Nekaj mi je dal na roko,« je zarjovel Bennett. »Doktorja, za božjo voljo, Peggy, pokličite doktorja!« Zaječal je, potem se je zrušil na tla separeja.

Peggy je zdrvela v bar: »Pokličite zdravnika, hitro!«

Zaropotal je avtomobilski motor. Peggy ni pogledala ven, da bi videla, ali je to avto tistega človeka, ki je prišel k njima. Strežnica, na katero se je obrnila, je zakričala kuharju, naj pokliče zdravnika, druga pa je z vodo odhitela proti separeju. Peggy se je vrnila k Bennettu in se sklonila nadenj: »Poklicali smo zdravnika, Malcolm,« je rekla. »Kdo je bil to?«

Bennettove ustnice so bledele. Rekel je: »Globoki ljudje... globoki ljudje... to so oni... Edwards ve... oh... lopovi... pomagajte mi, Peggy... pomagajte mi...«

Peggy je živela v pravi mori. Oči so se ji napolnile s solzami. Gledala je malega človeka. Zdaj so ga pretresali krči agonije. Klical jo je na pomoč. Nič ni mogla storiti zanj... Prišla je neka ženska, rekla, da je bolničarka, odrinila je Peggy in otipala Bennettu žilo.

Peggy se je spomnila, kaj je rekel Bennett. »Ne dotikajte se hrbta roke!« je vzkliknila tako silovito, da je presenečena bolničarka izpustila Bennettovo zapestje.

VRTNICA

Leonore Fleischer

Začetek

Trideset tisoč čevljev nad zemljo je rezalo nebo srebrno letalo. Na svetlikajočem se trupu se je bleščala z diamantno roso posuta vrtnica na dolgem peclju. Kdor jo je videl, jo je pri priči spoznal. Milijoni so vedeli, da je to Rosin simbol – vrtnica.

Rose – Vrtnica pa je v svojem zasebnem letalu zlovoljno naslanjala čelo na ledeno steklo majhnega okna. Gledala je skozenj, pa ni ničesar videla. Njen mali obraz, ki je ponavadi sijal od energije, je bil nekam upadel, brez leska v očeh. kotičke širokih rdečih ust je preplašeno povešala navzdol. Oblaki pod letalom so zakrivali južno Pensilvanijo; čez pol ure naj bi se spustili na newyorško letališče La Guardia. Zamišljena guba med lokoma zlatih obrvi se ji je še poglobila. S trepetajočo roko je segla po napol prazni steklenici na majhni mizici ob njeni strani. Ne da bi se trudila s kozarcem, je potegnila dolg požirek kar iz steklenice. Toplota žganja jo je nekoliko olajšala, vendar je še vedno živčno oklepala steklenico, ko se je spet zastrmela v oblake. Žganje ji je obležalo v želodcu.

Za njenim hrbtom so se fantje njene skupine opajali s hašem. Pipo so si podajali kot Indijanci. Njihov smeh se je mešal z rock glasbo iz prenosnega kasetofona. Od haša so bili krasno razpoloženi in srečni.

»Zaprite hudiča!« jih je Vrtnica na lepem nadrla in se divje zavrtela v svojem usnjenem stolu. »Če ne marate leteti, reve, pojdite z avtobusom!«

Dennis, ki je v skupini skrbel za potovanja, se je zarežal. »Le mirno, zvezda«, je bevsknil nazaj. »Če te kaj tišči, ne stresaj svoje tečnosti na nas. Primajaj se sem in poskusi malo tele dobre trave, mami. Spravi se k sebi.« Prijazno je pomahal s pipo proti Vrtnici.

Vrtnica se je brez besed obrnila nazaj. Dennis je imel prav. Ne bi se smela znašati nanje. Bili so mirni in so se brigali le zase. Spet je potegnila iz steklenice. Tudi sama je ponavadi skrbela za svoje posle. Živi in pusti živeti!

V glavnem je bilo le malo stvari, v katerih bi Vrtnica uživala bolj kot v potovanju s svojim zasebnim letalom. V sedemnajstih mesecih, kar je bila na vrhu, se še ni naveličala zvezdništva. Ljubila je svoj vrtljivi sedež, čisto spredaj, in svojo mizico. Še vedno jo je prevzelo, če je videla veliko rdečo vrtnico, naslikano na trupu, kjer jo je lahko vsak videl in vedel, kaj pomeni. Oboževala je prevlečene stene in toaletne prostore, polne ogledal, od katerih je bilo eno samo zanjo. Včasih si je želela, da bi jo ves svet videl, kako sedi na zasebni školjki v svojem stranišču. Kot šef.

Povsod po Ameriki so majhne pristajalne steze za zasebna letala in letališko osebje v delovnih oblekah je čakalo nanje in hitelo streč. Vrtnica jih je rada gledala, rada je tudi hodila k pilotu in poslušala, kako iz kontrolnega stolpa po radiu kličejo njeno letalo. Nekaj malega je celo vedela o načrtih poletov in navigacijskih kartah. Vse to je bilo zaradi nje; da se je Vrtnica lahko prevažala.

Ponavadi jo je veselilo, da so fantje potovali z njo, tisti iz spremljave in vodja potovanja Dennis, z vedno novimi spremljevalkami. Niso je motile razmetane kitare in ojačevalci. Večje stvari, tako luči in vsa elektronska šara, so se tako vozile z avtobusi in tovornjaki. Včasih se je tudi Vrtnica vozila z avtobusi in tovornjaki, zdaj pa ne več in tudi ni imela namena, da bi se še kdaj. Zdaj se je vozila v prvem razredu in ponavadi uživala vsako minuto posebej.

Danes pa ne. Danes je ni nič osrečevalo, niti njen vrtljivi sedež niti naslikana vrtnica in tudi ne oblaki, ki so se kopičili pod krili, ko so se začeli spuščati proti New Yorku. Zadaj v letalu se je družba dobro zabavala. Ko se je Vrtnica ozrla, je zagledala par dvignjenih dekliških nog, ki jih je očitno nekdo spravil kvišku. Tudi njej se je kaj takega velikokrat zgodilo, samo danes ne. Danes pa res ne.

Hudiča, je premlevala, saj letalo sploh ni njeno. Bilo je izposojeno od neke družbe, ki je bila nekako povezana z neko Rudgeovo družbo in vse skupaj je bilo zelo zapleteno. Prekleto letalo s pilotom in navigatorjem vred, z usnjenim sedežem, dragim toaletnim papirjem in kozarci v baru je služilo samo temu, da si ga konec leta lahko odbil od davka. Prav nič ni bilo tako, kot bi pričakoval, čisto nič.

Samo dvoje je držalo: prvič, da je Vrtnica utrujena prav do kosti, in drugič, da jo bo Rudge nagonil. Morda ne čisto tako kot takrat, ko je govorila z njim, ampak približno tako. Zlovoljno je strmela skozi okno v zemljo, ki se je že prikazovala pod krili. Hišice sredi dvorišč, široki trgi in parki so se v poletnem soncu lesketali kot dragulji. Ampak Vrtnica je vedela, da so hiše navadne škatle, turkizne lise pa plastični dvoriščni bazeni, ki so smrdeli po kloru in najbrž tudi puščali. Nič na svetu ni bilo tako, kot bi moralo biti.

Spodaj na letališču bo nanjo čakal Rudge, bolj zoprn od hudiča in zahteval bo pojasnila. Prav lahko si ga je predstavljala, kako sedi na zadnjem sedežu avtomobila ob robu pristajalne steze.

Kitajci so za izmenjavo trenerjev

Predsednik NTZJ Vlado Janžič se je pogovarjal s Xu Yinshengom

NOVI SAD – Predsednik namiznoteniške zveze Jugoslavije Vlado Janžič se je včeraj pogovarjal s predstavnikom kitajske federacije Xu Yinsengom, namestnikom kitajskega ministra za šport in podpredsednikom ITTF. Xu Yinseng, ki je bil leta 1965 v kitajskih reprezentanci na SPENT v Ljubljani, se je zahvalil za topel in prisrčen sprejem v Jugoslaviji, ki ga doživlja kitajska reprezentanca. Kitajski predstavnik je na željo NTZJ, da dobi, če je možno, za prihodnjo sezono kitajska trenerja (za Ljubljano in Beograd) rekel, da verjetno s tem ne bo problemov. Hkrati pa je izrazil željo, da bi tudi jugoslovanski košarkarski in nogometni trenerji naposled le prišli na Kitajsko, zlasti so Kitajci zainteresirani za košarkarskega trenerja, ki bi vadil njihovo državno reprezentanco. »V športu smo res veliko dosegli v namiznem tenisu, naša želja je, da napredujemo tudi v drugih panogah, v košarki in nogometu pa ne bi mogli dobiti boljših učiteljev, kot so Jugoslovani,« je izrazil priznanje Xu Yinskeng.

Naši fantje so sedmi, dekleta pa le enajsta

Na 36. svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu v boju za bron Japonci pemagali ČSSR s 5:1 – Jugoslavija : Poljska 5:4 – Šurbek poškodovan

NOVI SAD – Jugoslovanska moška reprezentanca je z zmago proti Poljski s 5:4 osvojila sedmo mesto na 36. svetovnem prvenstvu, s čimer je izpolnjen načrt našega strokovnega vodstva, ki je predvidelo uvrstitev od 5. do 8. mesta. To je namreč bolje od devetega mesta pred dvema letoma v Pjongjangu. Dekleta, ki so imela podobne ambicije, so razočarala in se niso uvrstile med prvo deseterico.

Poljaki so v drugem dvoboju z Jugoslavijo ukrepali taktično. Dryszela, ki je v petek zvečer dobil odločilni partiji proti Šurbku in Mesarošu, v dvoboju, v katerem je Jugoslavija izgubila tudi kolajno, so pustili na klopi in dali priložnost Jakubowiczu, da prvič zaigra na SPENS. Tako so že na papirju pokazali, da so izgubili vse ambicije za sedmo mesto. Zanj je bolj šlo Osmanagiću, ki je uvrstil v moštvo tudi Šurbka. Ta je sicer prispeval dve zmagi, toda deluje izredno utrujeno, pa še nova poškodba ga pesti. Komaj mu je zdravnik naše reprezentance dr. Sbutega pozdravil križ, že si je Šurbek včeraj dopoldne na treninu poškodoval prepono. Zaradi tega je Šurbek tudi izgubil proti Grubbi, kar pa ni vplivalo na našo končno zmago. Le Šurbek si je pokvaril sicer dobro bilanco – odigral je kar 25 partij in doživel šest porazov, kar je dosti bolje od sedmih porazov svetovnega prvaka Ona ali od osmih porazov evropskega prvaka Hiltona.

IZIDI: Šurbek – Jakubowicz 2:0 (19, 16), Karakašević – Kucharski 1:2 (–18, 19, –16), Kalinić – Grubba 0:2 (–13, –10), Šurbek – Kucharski 2:0 (12, 7), Kalinić – Jakubowicz 2:0 (6, 10), Karakašević – Grubba 1:2 (19, –12, –17), Kalinić – Kucharski 2:0 (18, 14), Šurbek – Grubba 0:2 (–17, –18), Karakašević – Jakubowicz 2:0 (9, 16).

»Zadovoljen sem z rezultatom, saj smo moštveni del SPENS končali z zmago, ne pa tudi z igro,« je izjavil zvezni kapetan Dušan Osmanagić. »Naša uvrstitev je realna, toda še dolgo nam bo žal za kolajno, ki smo jo že skoraj držali v rokah v prvem dvoboju s Poljaki. Revanša se nam je posrečila, toda ta zmaga ne more odtehtati vsega tistega, kar smo zgubili s porazom 4:5 proti Poljakom, v petek zvečer. Če objektivno gledamo, je sedmo mesto glede na sposobnosti naših igralcev, od katerih je v Novem Sadu le Karakašević dvakrat zaigral bolje, kot sicer zmore, največ, kar smo lahko odsegli.«

REZULTATI za 3. mesto: Japonska – ČSSR 5:1 (Čehoslovaki so nastopili brez poškodovanega Orlowskega); za 5.mesto: Francija – Anglija 5:2; za 7. mesto: Jugoslavija – Poljska 5:4; za 9. mesto: Koreja – DLR Koreja 2:3; za 11. mesto: Švedska – Italija 5:3; za 13.mesto: Zvezna republika Nemčija – Sovjetska zveza 5:3; za 15. mesto: Indonezija – Avstralija 5:0.

Iz prve kategorije sta izpadli Avstralija in Indonezija, uvrstili pa sta se Danska in ZDA.

Tudi naša ženska reprezentanca je ekipni del spensa končala z zmago, premagala je Anglijo s 3:2. Vendar je ta zmaga po številnih spodrsljajih zadostovala le za 11. mesto, kar je precej slabše od zadnjega svetovnega prvenstva, kjer je bila Jugoslavija osma.

ŽE SEDEM PORAZOV – Seiji Ono (Japonska).

IZIDI: Perkučin – Witt 1:2 (17, 19, –20), Palatinuš – Hammersley 0:2 (–14, –16), Perkučin, Palatinuš – Witt, Hammersley 2:0, (19, 13), Perkučin – Hammersley 2:0 (15, 17), Palatinuš – Witt 2:1 (13, 12, 19).

REZULTATI: za 3. mesto: DLR Koreja – Sovjetska zveza 3:0; za 5. mesto: ZRN – Romunija 3:0; za 7. mesto: Švedska – Madžarska 0:3; za 9. mesto: Japonska – ČSSR 3:0; za 11. mesto: Jugoslavija – Anglija 3:2; za 13. mesto: Francija – Finska 0:3; za 15. mesto: Hongkong – Indija 3:1.

Še o nedeljskih dogodkih

Jugoslovanska moška reprezentanca je izgubila tudi tretji dvoboj na SPENS. Tokrat jo je premagala Francija s 5:3 in jo izrinila iz boja za peto mesto. Tudi dekleta so bila neuspešna, izgubila so proti ČSSR z 1:3 in tako izpadle iz prve deseterice.

Na vrhu se je pri moških vse končalo po napovedih: v finalu sta Kitajska po zmagi nad ČSSR s 5:0 in Madžarska, ki je premagala Japonsko s 5:1. Pri ženskah je zlato rezervirano za Kitajsko, srebro pa za Južno Korejo, ki je presenetljivo premagala Ljudsko demokratično republiko Korejo s 3:1.

Računi našega vodstva, da bi si le priborili peto mesto, kar bi bilo več kot so sposobnosti naših igralcev, so bili grajeni na drugem francoskem igralcu Patricku Birocheauju. Ta naj bi oddal Jugoslaviji tri točke tudi zato, ker ima v medsebojnih obračunih s Kosanovičem negativno bilanco, kar 0:7. Toda Birocheau je vse račune postavil na glavo že v tretji partiji, ko je najprej premagal Šurbka, nato v šesti, ko je odpravil Kosanovića in še v osmi z zmago proti Kaliniću, kar je pomenilo 5:3 za Francoze. Tako je Birocheau iz planirane »žrtve« naših igralcev postal junak dvoboja. Šurbkova zmaga proti Secretinu ni bila več odločilna, bila je bolj prestižna za srdite obračune med evropskima namiznoteniškima velikanoma.

Precej bolj razburljiv, kot kaže rezultat, je bil polfinalni dvoboj med Madžarsko in Japonsko. Madžari so zmagali s 5:1, toda večina partij je trajala tri nize. Svetovni prvak Ono je doživel že šesti in sedmi poraz v Novem Sadu, med Madžari pa je najboljšo igro prikazal Klampar z dvema zmagama.

Serijo slabih nastopov so nadaljevala naša dekleta, čeprav je tokrat spet nastopila Palatinuševa, kar so imeli nekateri za čarobno paličico, ki naj prinese zmago. Toda Čehinj to naše skrivno orožje ni preplašilo. Hranchova je gladko premagala Palatinuševo, nato še Uhlikova, neuspešna je bila tudi naša dvojica Perkučin – Batinić. Edino točko je osvojila Batinićeva proti Uhlikovi, to pa je bilo premalo, da bi se Jugoslovanke lahko borile za deveto mesto.

Iz Novega Sada poročajo: Jože **Dekleva,** Vlado **Šlamberger,** Eva **Jeler** in Marjan **Zaplatil** (foto).

Halo, Novi Sad!

Prireditelji so za današnji dan, torek, ko na SPENS ne bo tekmovanj, . najprej najavili izlet za vse udeležence na Fruško goro. Včeraj pa se je – na lep sončni dan, potem ko je prej dva dni deževalo – nenadoma pojavilo obvestilo, da »zaradi izjemno neugodnih vremenskih razmer v aprilu« ne bo napovedanega celodnevnega izleta, ampak bodo igralci, sodniki in časnikarji odšli za pol dneva na izlet v Beograd. Vzroka sta verjetno dva: ali zaupanje v meteorološko napoved ali pa rahla utrujenost prirediteljev in služb SPENS, ki so začele (od varnosti v dvorani do reda v press-centru) že precej popuščati.

* * *

Izredno veselje je zavladalo v pakistanskem taboru, ko si je njihova reprezentanca priborila drugo mesto v tretji kategoriji (34. mesto na svetu) in se prebila v drugo kategorijo. Vodstvo pakistanske reprezentance je v hotelu Novi Sad za poročevalce na SPENS pripravilo prisrčen sprejem, na katerem so imeli tudi kolekcijo whiskyjev. Zabava je trajala do ranih jutranjih ur. Tudi majhen uspeh je za nekoga lahko velikanski...

* * *

V četrtek se bodo zbrali športni časnikarji, včlanjeni v AIPS, ki spremljajo namizni tenis, na redni letni konferenci. Predvsem bo govor o razmerah za delo na velikih namiznoteniških tekmovanjih, na dnevnem redu pa bodo tudi volitve novega vodstva. Po predlogu bo komisija za namizni tenis ostala z nespremenjenim vodstvom: predsednikom Stojanom Protićem (Jugoslavija), podpredsednikom Olafom Brockmannom (ZRN) in Mihalyjem Kozakom, generalnim sekretarjem z Madžarskega.

* * *

Eržebet Palatinuš je bila pripravljena podpisati pogodbo, da bi nastopala v nemški namiznoteniški ligi, vendar so načrti padli v vodo, ker še ni stara 28 let, torej še nima let, s katerimi gredo lahko jugoslovanski športniki – reprezentanti med zdomce. Zdaj v ZRN mrzlično iščejo primernega moža za Palatinuševo, saj bi kot gospa lahko vseeno nastopala v ZRN, ne glede na leta.

NOVOSADSKI DNEVNIK

Ob mizah je vse manj skrivanja čustev...

NOVI SAD – Ko so azijski igralci prevladovali v svetovnih namiznoteniških arenah, so bili med igro in po njej mirni, le smehljali so se, bežno stisnili roke nasprotnikom, ki so jih pometli z miz, pa tudi če so slučajno kakšno partijo izgubili.

Evropejci svojih čustev ne znamo tako skrivati, to še zlasti velja za športnike. Zunanji izbruh se kaže različno, največkrat je v tarzanovskem slogu, le da se, recimo, namiznoteniški igralci ne tolčejo po prsih, ampak skačejo, vpijejo, mečejo rekete v zrak, poklekajo na tla, skratka, kažejo trenutno neuravnovešenost.

Ko se je leta 1964 na evropskem prvenstvu Jugoslavija z veliko muko prebila v finale, v dvoboju z Nemčijo, ki je trajal skoraj šest ur, je bilo v jugoslovanskem taboru nepopisno slavje. Naslednje jutro je v malmoejskem časniku izšla velika slika na prvi strani s tega dogodka in naslov: Balkanske opice v baltiški hali. Če bi bili maščevalni, bi na SPENS lahko zapisali »švedske opice v novosadski dvorani« kajti tudi severnjaki, znani kot hladni ljudje, so zdaj že prevzeli navade drugih, kadar gre za veselje nad zmago. Pa ne samo Švedi, celo Japonci in Kitajci ne skrivajo več svojih čustev. Svetovni prvak Seiji Ono se je proti Madžarom veselil vsake točke kot otrok, imel je častne tekaške kroge okrog svoje strani mize, visoko dvigal roke. Tudi Kitajci, ki jim je šlo na SPENS doslej najtesneje s Švedi, so demonstrirali prav tako vse veselje nad zmago. Skratka, SPENS postaja dvojna predstava: ena je v boju za točke, druga pa po koncu partij, ki ni velikokrat nič manj zanimiva kot prva. Izbruh, ki sprosti vso napetost, kakršno v trenutkih odločitve zahteva vrhunski šport, je torej postal nekaj vsakdanjega. Le da nekateri to spoznajo prej, drugi pa šele kasneje. Vrhunski športniki namreč niso roboti, naviti za posamezno igro, ampak ljudje, ki jih prav tako prevladujejo čustva, kot druge, ki jim pa je šport, najsibo namizni tenis ali katerikoli drugi, le razvedrilo in zabava.

VLADO ŠLAMBERGER

Odprava napreduje po načrtu

Tretje pismo vodje odprave L-81 s Himalaje – Stena suha, nekaj težav

LJUBLJANA, 20. aprila – Današnje zvočno pismo Aleša Kunaverja je izredno izčrpno, tako da lahko po objavljeni fotografiji podrobno rekonstruiramo njihov vzpon. 8. tm. so bili že na višini 7000 m in dan kasneje – ko je nastajalo omenjeno pismo – so verjetno celo že dosegli mesto predvideno za tabor III (nekje pri točki 55, glejte skico vzpona, ki smo jo objavili v ponedeljski številki Dela-šport).

»Naša smer je identična doma narisani do točke 50, nato pa gre nekoliko poševno v desno nad skalni previs, nad njim pa se vrača nazaj v predvideno, k točki 55. Dalje bo šla predvidoma spet nekoliko (5 mm na objavljeni fotografiji) bolj desno do točke 60, med točkama 65 in 72 pa najverjetneje povsem direktno. Doslej je vsa smer do višine 52 opremljena z vsem potrebnim. Na točki 4 je kovinski most prek velike razpoke, »Daljnogled« je opremljen z lestvicami, tako da so tudi šerpe že lahko nesli tam preko v tabor II. Na točki 25 stoje trije šotori in skopano imamo tudi luknjo v led. Na točki 40, kjer je Dvojka, bodo danes postavili tretji šotor, malo nižje pa kopljejo fantje še luknjo v led. Vztrajajo, čeprav se zaradi drobirja v ledu, cepini pogosto lomijo. Pripraviti je potrebno povsem varno zavetje tudi za primer hudo slabega vremena.«

Iz nadaljevanja je razbrati, da je stena kar preveč suha, vendar so izgledi, da bo šlo, čeprav jih težave vedno znova presenečajo. Na srečo pa imajo odlično opremo, višinski čevlji (Alpina-Žiri) se obnašajo zelo dobro, prav tako novi tip togih derez. Radijske zveze med tabori in Bazo so zelo dobre (ko bi bile še z domovino mogoče!), šerpe dobro nosijo... O udeležencih pa vodja v vseh poročilih poroča samo z oceno odlično.

Poročajo tudi, da so končno le dobili (7. t.m.) prvo pošiljko pošte iz domovine, kar je zelo dvignilo moralo. Oni jo odpošiljajo vsakih pet dni, žal pa prihaja neredno zaradi težav z letalskim prevozom Siangboče – Lukla. So pa že vzpostavili »uradno« radijsko zvezo z ministrstvom za turizem, vendarle obvestil le-to ne daje v javnost. Poročajo tudi, da so na Lotoe (z vzhoda) vendarle namenjeni tudi Baski, ki pa se bodo najverjetneje »zadovoljili« s pristopom na Lotse Šar.

F. S.

Koristen zbor v Kamniku

Na dnevu slovenske moške košarke se je zbralo prek 60 trenerjev iz vse SRS

KAMNIK – Tudi letošnji dan slovenske moške košarke je lepo uspel. Ob treh selekcijah igralcev zveznih in republiških lig se je v Kamniku zbralo tudi okrog 65 trenerjev, ki so prisostvovali strokovnemu seminarju, nato pa je stekel še izčrpen razgovor o problematiki slovenske moške košarke. O tem bomo podrobneje še poročali.

Za kamniške privržence košarke sta bili vsekakor zanimivi tudi srečanji izbranih košarkarjev. V prvi tekmi je mladinska reprezentanca Slovenije premagala domačega ligaša z 88:73 (42:31), nato pa je selekcija zveznih prvoligašev premagala ekipo zveznih drugoligašev in republiških ligašev s 112:86 (60:42).

Ob tej priložnosti so razglasili tudi najboljšega kadeta in pionirja Slovenije za preteklo sezono. Lovoriki sta dobila Novomeščan Bajc in Celjan Turk.

Prihodnjo nedeljo se bodo na Jesenicah zbrale košarkarice, kajti na sporedu je še dan slovenske ženske košarke, ki tudi žanje vse večje uspehe.

Kanadčani še enkrat razočarali

Na hokejskem SP skupine A jih je v 3. kolu finalne skupine premagala Švedska

GÖTEBORG – V 3. kolu finalne skupine na letošnjem svetovnem prvenstvu skupine A so hokejisti Švedske premagali Kanado s 3:1 (0:1, 2:0, 1:0). Kanadčani so v 7. minuti dosegli vodilni gol, v drugi in tretji tretjini igre pa so bili Švedi veliko boljši. Tekma ni bila posebno kvalitetna, pa tudi razburljiva ne. Obe ekipi sta igrali dokaj fair. Švedi so na klopi za kaznovane presedeli 8 minut, Kanadčani pa tudi 8.

V tolažilni skupini je ZDA premagala Finsko s 6:4, ZRN pa Nizozemsko z 9:2. Finci so proti ZDA vodili v 46. min. 4:3, v silovitem finišu pa so Američani pokazali, kar znajo. V pičlih treh minutah so si zagotovili zmago.

Vrstni red po 3. kolu: 1. ZDA 6, 2. Finska 4, 3. ZRN 2, Nizozemska 0.

Edino Nizozemcev doslej še ni uspelo osvojiti točke.

ZADNJA VEST SZ : ČSSR 8:3 (5:1, 0:1, 3:1)

GÖTEBORG – Hokejisti SZ so gladko premagali ČSSR z 8:3 (5:1, 0:1, 3:1). Že v 22. sekundi igre so sovjetski hokejisti dosegli prvi gol, ko je bil izključen kapetan ČSSR Novy.

Vrstni red finalne skupine: 1. SZ 6, 2. Švedska 3, 3. ČSSR 3, 4. Kanada 0.

Cooperjev test na Vrhniki

VRHNIKA – ZTKO Vrhnika vabi občane na preverjanje gibalnih sposobnosti s Cooperjevim testom, ki ga bodo organizirali na vrhniškem stadionu v četrtek, 23. t. m. ob 16. uri.

Zbor TK Olimpija

LJUBLJANA – Teniški klub Olimpije vabi vse svoje tekmovalce na skupni sestanek, ki bo danes, 21. t. m. ob 19. uri v prostorih ŠD Olimpija, Celovška 25.

II. ZNL – ZAHOD

SVOBODA: zaslužili bi točko

Nogometaši Svobode so na zahtevnem gostovanju v Bugojnu presenetili domače z dobro, borbeno in fair igro. Toda v zadnji minuti so nezasluženo izgubili. Natančno so izpolnjevali taktične zamisli trenerja Hlavača in bi po prikazani igri zaslužili točko, vendar pa so po napaki obrambe v zadnjih trenutkih tekme podarili domačim drugo točko. Najtežjo in najodgovornejšo nalogo so imeli vsekakor obrambni igralci Zupančič, Busić in Drljačić, ki so z zanesljivim Redžo v vratih dobro opravili svojo nalogo. Omanović je bil v 89. minuti premalo zbran in je po nepremišljeni potezi omogočil nogometašem Iskre, da so nepričakovano slavili. Igralci Svobode bodo skušali sedaj čimprej pozabiti na nesrečen poraz in se čimbolje pripraviti za nedeljsko pomembno srečanje s Čelikom.

D. B.

I. ZNL V ŠTEVILKAH

Strelci slabi: samo 16 golov

Domači – gostje

V 25. kolu pet zmag domačinov, dva remija in dve zmagi gostov, razlika v golih 14:7. V 26. kolu pet zmag domačinov, trije remiji in ena zmaga gostov. Razlika v golih 13:4. Skupaj 131 zmag domačinov, 79 remijev in 22 zmag gostov. Skupna razlika v golih 404:109.

Zadetki

V 25. kolu 21 golov ali povprečno 2,33 na tekmo. V 26. kolu 17 golov ali povprečno 1,9 na tekmo. Doslej 594 golov ali povprečno 2,44 na tekmo.

Strelci

19 – Radović, 13 – Radonjić, 12 – D. Kostić, Borovnica in Živković, 11 – Halilhodžić, 10 – Kovačević (D), 9 – Lukić (Sa), Vulić in Medjedović, 8 – Kovačić, Smolek, Čop (N), D. Vujović (Bu), Zl. Vujović in Repčić, itd.

Avtogol

V 25. kolu je avtogol dosegel Terčič (Ol), v 26. kolu pa nihče. Doslej deset avtogolov.

Enajstmetrovke

V 25. kolu sta najstrožjo kazen uspešno izvedla Radonjić in Radović, Bošnjak (Zg) pa je zgrešil. V 26. kolu so bili uspešni izvajalci Radonjić, Petrović (CZ) in Kovačević (D), neuspešen pa Rukljać (Zg). Doslej 77 najstrožjih kazni, od tega 55 uspešno izvedenih.

Najvišji rezultat

V 25. kolu Rijeka : Vardar in Hajduk : Olimpija oba 3:1, v 26. kolu pa Velež : Zagreb 3:1. Doslej C. zvezda : Sloboda (3. kolo) 9:1.

Gledalci

V 25. kolu 93.000 ali povprečno 10.300 na tekmo, v 26. kolu pa 81.000 ali povprečno 9.000 na tekmo. Doslej 2.254.000 ali povprečno 9.500 na tekmo. Med moštvi ima največji obisk C. zvezda – 606.000 ali povprečno 23.300 na tekmo. V Ljubljani si je 13 tekem Olimpije ogledalo 117.000 gledalcev ali povprečno 9.000 na tekmo.

Rumeni in rdeči kartoni

V 25. kolu so bili izključeni Berjan, Uljan, Komšić in Spasojević, 10 nogometašev pa je dobilo rumeni karton. V 26. kolu sta bila izključena Bračun in Radović (Pa), šest nogometašev pa je dobilo rumeni karton. Doslej 26 rdečih in 418 rumenih kartonov.

Doma

Hajduk	13	11	2	0	28:6	24
C. zvezda	13	10	3	0	37:5	23
Velež	13	10	2	1	25:12	22
Radnički	13	9	3	1	21:7	21
Sloboda	13	8	4	1	24:13	20
Borac	13	8	4	1	21:10	20
Budućnost	13	7	5	1	22:7	19
Dinamo	13	7	5	1	21:7	19
Sarajevo	13	9	3	2	29:15	19
Rijeka	13	7	5	1	20:8	19
Vardar	13	7	5	1	19:9	19
Olimpija	**13**	**6**	**6**	**1**	**11:3**	**18**
Napredak	13	6	6	1	21:14	18
Vojvodina	13	7	4	2	19:12	18
Zagreb	13	7	3	3	29:19	17
Željez.J	13	6	5	2	17:13	17
Partizan	13	4	7	2	18:11	16
Beograd	13	3	7	3	12:10	13

V gosteh

Radnički	13	1	10	2	8:12	12
Partizan	13	4	3	6	18:20	11
C. zvezda	13	2	7	4	13:17	11
Olimpija	**13**	**1**	**7**	**5**	**12:22**	**9**
Velež	13	2	4	7	11:17	8
Željez.	13	2	4	7	9:22	8
Sloboda	13	2	4	7	12:26	8
Beograd	13	1	5	7	11:20	7
Sarajevo	13	2	3	8	10:25	7
Rijeka	13	2	2	9	16:26	6
Dinamo	13	1	4	8	7:20	6
Zagreb	13	1	4	8	5:25	6
Hajduk	13	0	5	8	8:21	5
Buduć.	13	0	5	8	7:21	5
Vardar	13	0	5	8	10:26	5
Vojvod.	13	0	4	9	7:22	4
Borac	13	1	2	10	6:23	4
Napredak	13	1	2	10	11:29	4

V. Ameršek in Turčik

V tekmovanju za »modri« trak Dela (najbolje ocenjeni nogometaš Olimpije) je za igro proti Hajduku pet točk dobil Bošnjak, tri V. Ameršek in eno Vujnović, za igro proti Sarajevu pa pet točk Iskra, tri Hajduk in eno V. Ameršek.

Vrstni red: 38 – V. Ameršek, 34 – Bošnjak in Budinčević, 33 – Hajduk, 19 – Petrović, 18 – Sejdić, 14 – Šarenac, 13 – Iskra, 12 – Voljč, 8 – Rožič, 6 – Vujnović, 3 – Elsner, 1 – Domadenik in Terčič.

V tekmovanju za »rdeči trak« Dela (najuspešnejši strelec slovenskih zveznih ligašev) je vrstni red naslednji: 12 – Turčik, 7 – Stanković, 6 – Poljanšek, Rožič, Djurović in Hrovatić, 4 – V. Ameršek, Srša, Rusmir in Voljč, 3 – Šarenac, 2 – Bošnjak, Djukić, Dubovina, Kek, Klemenc, Miljković, Narandža, Petrik, Prelogar, Trninić in Zupančič, 1 – P. Ameršek, Antonijević, Busuladžić, Domadenik, Dimitrijević, Djurić, Drljačić, Gagić, Kikić, Kolarić, Krempl, Maver, Omanović, Omladić, Sajdić, Simić, Terčič in Zejnilović; avtogoli Žunec, Dilnerović (oba GOŠK – Jug) in Vuksanović.

ZADNJA VEST

Kitajke zlahka svetovne prvakinje

NOVI SAD – V dobri uri je kitajska ženska reprezentanca osvojila Corbillon pokal po gladki zmagi – brez izgubljenega niza – proti Koreji s 3:0. Kitajke so bile v vsem boljše od nasprotnic in so zasluženo spet postale svetovne prvakinje.

Izidi: Qi Baoxiang – Lee Soo Ja 2:0 (16, 18), Cao Yauhua – Hwang Nam Sook 2:0 (13, 15). Cao Yauhua, Zhang Deying – Lee Soo Ja, Hwang Nam Sook 2:0 (13, 18).

Mariborčanom prvo mesto

MARIBOR – V dvorani B mariborskega sejmišča je karatejski klub »Boris Kidrič« pripravil prvo veliko mednarodno srečanje karateistov za »Kidričev memorial,« ki si ga je ogledalo blizu 1000 navdušenih gledalcev. Po lepem uvodnem ceremonialu so se pričeli boji med udeleženci iz štirih sosednih držav, kot gosti pa so nastopili še Zagrebčani. V močni konkurenci so karateisti pokazali veliko znanja, kar še zlasti velja za naše najboljše karateiste na čelu z reprezentantom Javorškom iz Maribora. Prva ekipa domačinov se je izjemno odlikovala, saj je gladko premagala vse tekmece, na koncu v finalu tudi Italijane in zasluženo osvojila najvišje odličje.

Rezultati skupine A: Asti (It): Borac (Zgb) 5:5, Borac : »Boris Kidrič« II. 7:3, Asti: »Boris Kidrič« 9:1; skupina B: Furstenfeld : »B. Kidrič« I. 2:8, Budimpešta : »B. Kidrič« I. 10:0, mesto: Borac : Furstenfeld 6:4, za 1. mesto »B. Kidrič« I. : Asti 9:1.

F.D.

V ČGP Delo najboljši Veterani

LJUBLJANA – Na igriščih Slovana je bil 12. tradicionalni turnir v malem nogometu za člane kolektiva ČGP Delo. Nastopilo je enajst ekip. Zmagali so Veterani (nad 35 let) in osvojili pokal v trajno last, saj so zmagali že tretjič zapored.

Vrstni red: Veterani, KKT, Stavci, Meterji, Fotografi, Rotacija, Ekspedit, Skladišče, Stavci II, Ofset in AOP. Vse tekme sta odlično sodila Dimitrije Nitić in Vlado Tavzes.

MIRO BOHINC

Izlet Akademika na tuje

LJUBLJANA – SK Akademik tudi letos organizira tradicionalni prvomajski izlet v Kaprun z odhodom 26. t. m. ob 4. uri in prihodom 2.maja. Prijave in informacije v klubskih prostorih, Trg osvoboditve 1/1, soba 56, tel. 21703 vsak ponedeljek med 19. in 20. uro in vsako sredo med 14. in 16. ter 19. in 20. uro. Vabljeni! Prijave do zasedbe mest.

SOMBOR – V prvem finalnem dvoboju tekmovanja za pokal evropskih pokalnih prvakinj so madžarske šampionke, igralke Spartacusa premagale domači RK Bane Sekulić z 18:17 (8:7). Povratna tekma bo v nedeljo v Budimpešti.

NAMIZNOTENIŠKE NOVICE

Gorenjska – Sava novi prvak pri članicah

LJUBLJANA, 20. aprila – S 5. krogom turnirjev so včeraj v republiški ženski ligi sklenili ekipno prvenstvo za sezono 80/81. Naslov prvaka je osvojila selekcija Gorenjske–Sava s štirimi točkami prednosti, potem ko vse do zadnjega turnirja ni izgubila. Sava je tako zamenjala na mestu prvaka ravenski Fužinar ter si pridobila pravico do formiranja selekcije za nastop na zvezni ravni, v medrepubliški ligi zahod. To je zelo lep uspeh ekipe, za katero so večino tekem igrale Breda Mesec, Bojana Blažič, Tadeja Bajželj in Irena Svetina, vodil pa jo je mladi trener Darko Pangrič. Ker je ženska liga v letošnji sezoni štela samo šest ekip, iz nje ne bo izpadla nobena vrsta.

Koncu se bliža tudi tekmovanje v moški A republiški ligi, kjer selekcija Zasavja–Kemičar nadaljuje z uspehi ter je takorekoč že novi prvak ter na pragu kvalifikacijskega tekmovanja za medrepubliško ligo – zahod. Hrastničani imajo pred zadnjim turnirjem, ki bo v soboto 25. t. m. v Murski Soboti, že 14 točk prednosti. Tudi če bi izgubili vsa srečanja, jih nobena izmed ekip ne more prehiteti. Bolj negotov je položaj na začelju, kjer sta v najtežjem položaju selekciji Pomurje–Lendava in Goriške. Njun obstoj je odvisen tudi od številnih drugih uvrstitev, predvsem pa od uvrstitve slovenskih ekip v medrepubliški ligi – zahod. Tudi po zadnjem kolu prihodnjo soboto (25. t. m.) v Lendavi še ne bo znano, katera izmed ekip bo vzela slovo, zaradi predvidenega povečanja zveznih lig, kakor tudi uvrstitve slovenskih ekip v teh ligah.

Razen turnirja zadnje skupine so sklenili tudi s tekmovanjem v I. B. republiški ligi – vzhod. Do konca jim je ostal le še turnir zadnje skupine v Velenju.

Zadnji turnir v ženski republiški ligi so igrali v prvi skupini v Vrtojbi v drugi pa v Ljubljani. Turnir najboljših treh v Vrtojbi je presenetljivo dobila koprska Semedela v postavi Lavrenčič, Pilgram in Škabar z zmago nad Vrtojbo 5:3 in vodečo Savo 5:2. Tudi Vrtojba je s tesnim izidom slavila nad Savo 5:4.

Vrstni red: 1. Semedela 4 točke (10:5), 2. Vrtojba 2 (8:9), 3. Sava 0 (6:10). Na turnirju druge skupine v Ljubljani je zmagala Petovia, ki je s 5:2 premagala Kajuh in Ilirijo, Kajuh pa je bil s 5:2 boljši od Ilirije. Vrstni red: 1. Petovia 4 (10:4), 2. Kajuh 2 (7:7), 3. Ilirija 0 (4:10).

Končni vrstni red ženskih ekip pa je naslednji: 1. Gorenjska – Sava 16 točk (46:29), 2. Obala – Semedela 10 (36:39), 3. Goriška – Vrtojba 4 (30:44), 4. Ptuj – Petovia 20 (50:22), 5. Lj. – Kajuh 8 (31:42), 6. Lj. – Ilirija 2 (29:36).

Člani v I. A rep. ligi so v prvi skupini igrali v Kranju. Kakor smo že omenili je zmagal hrastniški Kemičar, za katerega so igrali Medved, Zalaznik, Žerko, Vizjak in Markovič. Izidi so bili naslednji – 1. kolo: Kemičar – Triglav 5:2, Ilirija – Sobota 5:0, 2. kolo: Kemičar – Ilirija 5:2, Sobota – Triglav 3:5, 3. kolo: Kemičar – Sobota 5:2, Ilirija – Triglav 5:4.

Vrstni red turnirja: 1. Kemičar 6 točk (15:6), 2. Lj. – Ilirija 4 (12:4), 3. Gorenjska – Triglav 2 (11:13), 4. Pomurje – Sobota 0 (5:15). Skupni vrstni red selekcij pred zadnjim turnirjem je naslednji: 1. Zasavje – Kemičar 28 točk (74:42), 2. Lj. – Ilirija 14 (60:53), 3. Pomurje – Sobota 8 (45:64), 4. Gorenjska – Triglav 8 (46:66).

Zmagovalec druge skupine I. A rep. lige je selekcija Pomurja – Lendave, ki je dosegla dve zmagi in en poraz (po hudem boju z Goriško 4:5). Izidi turnirja – 1. kolo: Kajuh – Kočevje 5:2, Lendava – Goriška 4:5, 2. kolo: Kočevje – Goriška 5:2, Kajuh – Lendava 3:5, 3. kolo: Lendava – Kočevje 5:3, Goriška – Kajuh 1:5. Vrstni red: 1. Lendava 4 točke (14:11), 2. Kajuh 4 (13:8), 3. Kočevje 2 (10:12), 4. Goriška 2 (8:14). Skupni vrstni red pred zadnjim turnirjem: 5. Kočevje 20 točk (61:55), 6. Lj. – Kajuh 16 (62:52), 7. Pomurje – Lendava 12 točk (59:61), 8. Goriška 12 (49:63).

V I. B rep. ligi vzhod so igrali zadnji turnir v Poljčanah, Muti in Mariboru. V Poljčanah (za razvrstitve od 7.–9. mesta) je zmagal velenjski Tempo, ki je premagal s 5:2 Gornjo Radgono in 5:1 domačine, Gornja Radgona pa je premagala Poljčane 5:3. Vrstni red: 1. Tempo 4 (10:3), 2. Gornja Radgona 2 (7:8), 3. Poljčane 0 (4:10). V Muti so slavili domačini po zmagah nad Fužinarjem 5:2 in z istim izidom nad Ingradom, katerega je s 5:1 premagal tudi Fužinar. Vrstni red: 1. Muta 4 (10:4), 2. Fužinar 2 (7:6), 3. Ingrad 0 (3:10).

D. N.

Jesenice za petami Izoli

LJUBLJANA – Peti krog namiznoteniških turnirjev prve skupine I. B. republiške lige – Zahod na Jesenicah so dobili domačini, ki so zmanjšali prednost vodilne Izole na dve točki. Novi član I. A lige bo tako znan šele po zadnjem turnirju v Piranu, 25. t. m., medtem ko bo druga skupina imela zadnji turnir v Logatcu.

Izidi prve skupine – 1. kolo: Jesenice – Sava 5:3, Piran – Izola 1:5, 2. kolo: Jesenice – Piran 5:0, Sava – Izola 2:5, 3. kolo: Jesenice – Izola 5:2, Piran – Sava 4:5; vrstni red turnirja na Jesenicah: 1. Jesenice 6 točk (15:5), 2. Izola 4 (12:8), 3. Sava 2 (10:14), 4. Piran 0 (5:15); skupni vrstni red pred zadnjim turnirjem: 1. Obala – Izola 22 točk (66:44), 2. Gorenjska – Jesenice 20 (65:46), 3. Gorenjska – Sava 12 (51:64), 4. Obala – Piran 6 (41:69).

Druga skupina je igrala v Jaršah. Zmagala je Ljubljana. Manjkala je selekcija Notranjske, kateri je to že drugi odstop brez opravičila. Izidi – 1. kolo: Kamnik – Domžale: Dolenjska 2:5, Notranjska – Ljubljana 0:5, 2. kolo: Dolenjska – Ljubljana 3:5, Kamnik – Domžale – Notranjska 5:0, 3. kolo: Notranjska – Dolenjska 0:5, Ljubljana – Kamnik – Domžale 5:2; vrstni red: 1. Ljubljana 6 točk (15:5), 2. Dolenjska 4 (13:7), 3. Kamnik – Domžale 2 (9:10), 4. Notranjska brez točk (0:15); skupni vrstni red: 1. Ljubljana – ŽNTK 28 (74:20) 2. Dolenjska – Novo mesto 22 (66:30), 3. Kamnik – Domžale 8 (31:60), 4. Notranjska – Logatec 2 (12:73).

D. N.

Trije preleteli veliki »slovenski trikotnik«

Imeniten dosežek jadralnih letalcev iz Lesc – Dan desetletja slovenskega jadralnega letenja

LESCE – Kot kaže je bila minula nedelja dan desetletja v slovenskem jadralnem letenju. Prvič v zgodovini tega športa pri nas so jadralci samo nad Slovenijo obleteli 500 kilometrski trikotnik, podvig pa je uspel kar trem leščanskim jadralcem: Francu Štruklju, Ivu Šimencu in Karlu Čeču. Poleg teh treh odličnih dosežkov pa so jadralci naleteli veliko kilometrov križem po Sloveniji.

Veliki »slovenski trikotnik«, kot si ga je v obrisih zamislil že Franc Mirnik, so Štrukelj, Šimenc in Čeč začrtali in uresničili takole: prva obratna točka je bila v Hojdošu, druga v Vinici, tretja pa v Planici, kar je skupno 543 kilometrov.

Štrukelj in Šimenc sta za pot porabila nekaj več kot 6 ur, Čeč, ki je s tem letom dosegel tudi prvi pogoj za diamantni »C«, pa je bil v zraku nekaj več ko 8 ur. Fantje so v Lescah štartali ob 9.30, dviganja pa so bila, kot pripovedujejo, med 3 in 5 m/s. Vsekakor je treba še enkrat poudariti, da gre za resnično vrhunski dosežek slovenskega jadralnega letenja.

Številni drugi jadralci pa so se lotili 300-kilometrskega slovenskega trikotnika – uspešni so bili: Vili Ekar in Tone Čerin (oba ALC) ter Marjan Kikelj in Herman Debevc (oba Lj).

Med celjskimi jadralci se je s 540 kilometrov dolgim letom v lomljeni liniji izkazal Vojko Starovič, ki se pripravlja na svetovno prvenstvo v jadralnem letenju. Njegova pot je bila: Celje – Lesce – Ajdovščina – Opatija – Celje – Čakovec. Črtomir Rojnik je opravil 350 km (Celje – Lesce – Ajdovščina – Čakovec – Maribor), Poglajen in Baure pa 280 km (Celje – Lesce – Maribor – Celje).

Seveda pa to ni bilo vse, saj ni manjkalo številnih manjših preletov.

N. S.

PO DOMAČIH KRAJIH

VELIKI ZDENCI – Najboljši jugoslovanski mladi kegljački so na prijateljskem dvoboju z madžarskimi mladinci v prvem dvoboju zmagali s 5219:5121, v drugem pa s 5269:5121, naše mladinke pa so izgubile obe tekmi – z 2445:2483 in 2329:2552. Liović je zboljšal rekord kegljišča z 958 kegljı.

Maribor zmagovalec v I. B ligi vzhod

MARIBOR – Maribor je s pomlajeno ekipo osvojil prvo mesto v . 1. B republiški ligi vzhod, potem ko je zmagal tudi na zadnjem turnirju v Mariboru. Izidi: Maribor – Petovia 5:0, Maribor – Žalec 5:0, Žalec – Petovia 5:0; vrstni red: 1. Maribor 4 točke (10:0), 2. Žalec 2 (5:5), 3. Petovia O (0:10); skupni vrstni red po končanem tekmovanju v prvih dveh skupinah: 1. Maribor 16 točk (46:23), 2. Žalec 10 (35:35), 3. Ptuj – Petovia 4 (23:38), 4. Fužinar 14 (43:27), 5. Muta 10 (35:37), 6. Ingrad – Celje 6 (30:44), 7. Pomurje – Gornja Radgona 12 (35:22), 8. Velenje – Tempo 10 (35:22), 9. Ptuj – Poljčane 2 (13:39). Uvrstitve od 1.–6. mesta so dokončne, skupina C od 7.–9. mesta pa igra v soboto 25. t. m. še zaostali turnir.

D. N.

TENIS

Šašakova druga v Tarantu

TARANTO – Na mednarodnem teniškem turnirju je Jugoslovanka Renata Šašak izgubila šele v finalu. Premagala jo je Pazderova (ČSSR) s 6:4, 6:2. Na poti v zaključno igro je Šašakova premagala po vrsti Melovo (Italija) s 6:3, 6:2, v osmini finala Drescherjevo (Nizozemska) s 6:3, 6:0, v četrtfinalu Plchovo (ČSSR) s 6:1, 6:7, 6:3 in v polfinalu Suchersko (ČSSR) s 3:6, 6:2, 6:3.

B. L.

Dosegli so soglasje o večini vprašanj

Posvet o telesni kulturi Ljubljane v Preddvoru – Dopolnili so akcijski program reševanja problemov

PREDDVOR – Na dvodnevnem posvetu TKS in ZTKO ljubljanskih občin ter TKS Ljubljana in mestne ZTKO so poglavitno pozornost namenili uskladitvi stališč o akcijskem programu reševanja aktualnih vprašanj ljubljanske telesne kulture, oblikovanju skupnih izhodišč za dopolnitev in spremembe zasnove vrhunskega športa v našem glavnem mestu, pripravi novih samoupravnih ustanovitvenih aktov in organiziranosti telesne kulture ter organiziranosti skupnih služb TKS.

V petek popoldne in v soboto zjutraj so udeleženci skupaj obravnavali vsa omenjena vprašanja, nato pa so v posameznih komisijah pripravili osnutke ugotovitev in stališč posveta. Na sklepnem zasedanju so najodgovornejši ljubljanski telesnokulturni delavci dopolnili pripravljena besedila posameznih komisij, ki jih bodo predlagali skupščinam TKS v obravnavo in sprejem, nekatera pa bodo služila kot izhodišče za nadaljnje delo obeh mestnih in občinskih ZTKO in TKS. Sklepnemu delu posveta je prisostvoval tudi predsednik ZTKOS in predsedujoči predsedstva ZTKJ Marjan Lenarčič, ki se je tudi aktivno vključeval v obravnavo ključnih vsebinskih vprašanj.

Akcijski program ljubljanske telesne kulture, v okviru katerega so na posvetu zlasti posvetili posebno pozornost problematiki vzdrževanja in upravljanja s TK objekti, dobiva vse bolj zaokroženo obliko in visoka stopnja doseženega soglasja o metodah in ukrepih reševanja ključnih problemov ljubljanske TK je zagotovilo, da ga bo moč brez bistvenih sprememb in dopolnil sprejeti tudi v samoupravnih organih TKS in ZTKO. Sestavni del akcijskega programa so tudi stališča in ugotovitve posveta o drugih obravnavanih problemih, pri čemer so bili posebne pozornosti deležni predlogi ugotovitev in stališč komisije o spremembah in dopolnilih zasnove vrhunskega športa. Občinske ZTKO in TKS naj bi v prihodnje sodelovale (skupaj z OTKO) pri uresničevanju zasnove vrhunskega športa, neposredno pa naj bi prevzele predvsem odgovornost za delo s temeljnimi in usmerjevalnimi selekcijami, medtem ko bi se v okviru skupnega programa TK na ravni mesta dogovarjali o delu in financiranju vrhnjih selekcij (ekip) v športnih igrah ter o programih in delu z vrhunskimi in perspektivnimi športniki (na podlagi individualnih programov) v individualnih panogah. Pri tem naj bi bili vsi športniki v načelu izenačeni glede na raven njihovih dosežkov.

OTO GIACOMELLI

Reprezentanti pripravljeni

SKOPJE – Jugoslovanski rokoborci prostega sloga so sklenili priprave za evropsko prvenstvo, ki bo od 23. do 26. t. m. na Poljskem. Naši so dobro pripravljeni, vendar pomlajeni; v ekipi so: Dimčevski (48 kg), Efremov (52), Janev (57), Bajrami (62), Ristov (68), Čaroli (74) in Memeti (82).

Lokostrelci tudi v snegu

RADOVLJICA – V izredno mrzlem in vetrovnem vremenu z občasnimi snežnimi meteži je bil v Novi vasi pri Radovljici prvi spomladanski pregledni turnir v field + hunter disciplini. Ta turnir in pa prihodnji, ki bo v nedeljo, 26. t. m. na Starem gradu pri Kamniku veljata za izbiro reprezentance, ki bo nastopila v soboto in nedeljo, 2. in 3. maja, v Bad Goisernu (Avstrija) na troboju Avstrija–Italija–Jugoslavija za alpski pokal.

Rezultati: člani – instinktivno: 1. Bleiweis (JB) 314, 2. Natlačen (Postojna) 306, 3. Letnar (Kamnik) 286; mladinci: 1. Colnar 306, 2. Desnica 220, 3. Repič (vsi Kamnik) 210; ženske: 1. Drobnič 144, 2. Bleiweis 129, 3. Štukovnik (obe JB) 102; moški, prosti slog: 1. Podržaj 461, 2. Pock (oba Exoterm) 436, 3. Oblak (Donat) 435; mladinci: 1. Podržaj (Exoterm) 435, 2. Lukan 386, 3. Desnica (oba Kamnik) 284; compoundu: 1. Smolej (JB) 370.

D. B.

Minerva : Rudar 24:24 in ne 24:27

LJUBLJANA – Tekma SRL Minerva – Rudar se je končala z neodločenim izidom 24:24 (17:17) in ne 24:27, tako kot smo pomotoma poročali včeraj. Minerva ima tako 20 točk in je četrta, Rudar pa 12 in je osmi. Za napako se opravičujemo.

Razburljivi boji na Kodeljevem

Na republiškem prvenstvu delavcev UNZ zmagi Maribora in Celjana Avseca

LJUBLJANA – V dvorani na Kodeljevem so se na 13. republiškem prvenstvu v jiu-jitsu pomerili delavci iz vseh slovenskih UNZ ter izobraževalnega centra RSNZ. Nastopilo je 42 tekmovalcev, ki so prikazali izredno kvalitetne in razburljive boje. Vse ekipe so bile za prvenstvo odlično pripravljene, tako da so bili boji razburljivi prav do konca. Med ekipami je bila najboljša UNZ Maribor, druga je bila Ljubljana-okolica, tretja Celje, četrta IC RSNZ, peti Koper, šesti pa Kranj. Nastopilo je 11 ekip.

Med posamezniki pa je že drugič zapored zmagal Celjan Roman Avsec, ki je bil v finalu boljši od Rastka Kanižarja (Ljubljana-okolica).

Posamični rezultati: 1. Avsec (UNZ Celje), 2. Kanižar (Ljubljana-okolica), 3. Bosnič (Kranj), 4. Krempel (Maribor), 5. Mohorko (Maribor), 6. Časar (Maribor).

Najboljši posamezniki in ekipe s tega prvenstva bodo od 8. do 10. maja nastopili na državnem prvenstvu pripadnikov organov za notranje zadeve, ki bo v Beogradu.

ŽARKO HOJNIK

Antončič prvi v Alassiu

KOPER – Enega največjih mednarodnih uspehov so dosegli jadralci koprskega Jadra v razredu »optimist« na tradicionalni regati v Alassiu pri Genovi, kjer je na regati v soboto in nedeljo nastopilo skupaj 145 jadralcev iz Francije, Švice, Italije in Jugoslavije.

Rezultati: 1. Antončič (Jug) 5, 7, 2. Koversario 6,0, 3. Maglione 11,7 (oba Ita), 10. Juriševič, 14. Orel, 27. Hajdinjak, 83. Kocjančič (vsi Jug).

JOŽE KREFT

Razočaranje in nesreča

RIO DE JANEIRO – Nogometaši Botafoga so pripravili pravo senzacijo. Na Maracani so premagali domači Flamengo pred 135.000 gledalci in se izkazali ne le z zmago nad brazilskim državnim prvakom, temveč tudi z igro, ki jo strokovnjaki kujejo v zvezde. Razočaranje domačih navijačev pa je prineslo tudi nesrečo, kajti v gneči pri izhodih je bilo 14 ljudi ranjenih, eden je umrl,še štirje pa so v smrtni nevarnosti.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH

Prvi poraz Pihajlićeve Zdaj vodi Markovićeva

Na ženskem državnem prvenstvu so odigrale 12. kolo – Lazarevićeva že brez možnosti za naslov

ARANDJELOVAC, 20. aprila – Tri kola pred koncem ženskega državnega prvenstva je vodstvo prevzela edina neporažena udeleženka Markovićeva. Prej vodilna Pihajlićeva je namreč že po enajstih potezah izgubila z Živkovićevo. Iz boja za državni naslov pa je po novem porazu že izpadla Lazarevićeva.

Rezultati 12. kola: Štadler : Smokvina 1:0, Čejić : Sofrevska remi, Živković : Pihajlić 1:0, Bajković : Marković 0:1, Lazarević : Gostović 0:1, Nikolin : Maksimović remi, Prokopović : Maček prek., Dragašević : Rakić prek.

Vrstni red: Marković 9,5, Nikolin, Pihajlić 9, Lazarević 8, Maksimović 7,5, Maček 6,5 (1), Čejić, Gostović 6,5, Prokopović 6 (1), Živković 6, Štadler 5, Dragašević 4,5 (1), Rakić 4 (1), Sofrevska 3, Bajković 2,5, Smokvina 0,5.

Druga zmaga Wiesejeve

PANONIJA – Mladinke so v 2. kolu evropskega pokala igrale takole: Wiese : Goicu 1:0, Markov : Vujić remi, Jeruslanova : Stupina remi, Meyer : Tartici remi, Rojek : Grous 0:1, Bažaj : Polgar prek., prosta je bila Finkova.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz 1. kola je Stupina premagala Markovo, srečanji Boicu – Jeruslanova in Polgar – Rojek pa sta se končali remi.

Vrstni red: Wiese 2, Stupina, Grous 1,5, Fink 1 (–), Jeruslanova, Boicu, Badici, Meye, Hajkova 1 itd.

Ceškovski nezadržen

BANJALUKA – Rezultati 5. kola mednarodnega turnirja: Mihaljčišin : Filipović prek., Cebalo : Farago 0:1, Bukić : Nikolić 1:0, Hausner : Sax remi, Ceškovski : Vukić 1:0, Lakić : Velimirović remi.

Vrstni red: Ceškovski 4,5, Bukić 3, Sax, Vukić 2,5 (1), Farago, Velimirović 2,5, Filipović 2 (1), Cebalo, Nikolić 2, Hausner 1,5 (1), Lakić 1,5, Mihaljčišin 0,5 (2).

Djurić lovi Janso

VRNJAČKA BANJA – V 9. kolu tradicionalnega mednarodnega turnirja so igrali takole: Kostić : Schmidt 1:0, Djukić : Jansa remi, Barlov : Ž. Nikolić prek., Rajković : Šahović remi, Haik : Martinović prek., Orak : Karlsson prek., Čabrilo : Skembris remi, Sznapik : Djurić prek.

Vrstni red: Jansa 7, Djurić 6 (1), Skembris 6, Sznapik, Karlsson 6 (1), Čabrilo 5, Nikolić 4,5 (1), Schmidt 4,5, Haik 4 (1) itd. Djurić je prekinil v boljšem položaju in ima realne možnosti, da dohiti vodilnega Janso.

POHIŠTVO – GRADBENI MATERIAL lesnina INŽENIRING – ZUNANJA TRGOVINA

Hotel Pokljuka – poučna zgodba o tem, kako se ne sme gospodariti

Stavba je zanemarjena, osebja primanjkuje, gostov skoraj ni, če pa so, nimajo kaj početi, izgube so čedalje večje, zato bo le treba nekaj narediti, predvsem pa poskrbeti za dobro vodstvo

POKLJUKA, aprila – Kaže, da se je barka, ki jo predstavlja Tozd Hoteli Pokljuka, potopila že tako globoko, da so jo pripravljeni zapustiti tudi njeni dosedanji kapitani – DO Gostinstvo škofjeloškega Alpetoura. Ni in ni šlo. Pa čeprav ne bi mogli reči, da z njo nekateri niso imeli smelih načrtov. Celo lipicance so pripeljali tja gor, pa jih spet odpeljali, saj je bilo belim konjičem tamkaj prehladno. Danes pa bi potrebovali kar krepko vprego, da bi jih potegnila iz izgube. Po letu 1972, kar so prišli pod streho Alpetoura, namreč ni bilo leta, v katerem bi se ji Pokljuka izognila. Lani pa je bila rekordna – morast oblak nad delavci je pomenilo dobrih tri milijone dinarjev izgube.

To je bil alarm za ljudi na radovljiški »občini«, kot sicer ob vseh obračunih, ko so morali razpravljati o izgubarjih, da bo končno vendarle treba nekaj storiti s to Pokljuko. Prav tako pa tudi za Alpetour, v katerem nekateri, drugi pa seveda ne, priznavajo, da so se do pokljuškega tozda v preteklosti vedli preveč mačehovsko.

Alpetour je s Pokljuko prav gotovo resno mislil, saj se je je lotil in leta 1973 dokončal obnovo Športhotela, ki je danes zgovoren dokaz, kaj lahko slabi gospodarji naredijo v kratkem času iz stavbe. Hotel je tako zanemarjen, da bi ga morali spet obnavljati. V tozd Hoteli Pokljuka sodijo Športhotel, ki ima 90, depandansa Jelka, ki ima 36 ležišč, ter tri vile, od katerih so vse zelo slabo ohranjene in le v eni od njih še žive delavci tozda.

Lani so imeli 18.900 prenočitev, od teh pa le 1.460 tujih. Izkoriščenost je bila 41, samega hotela pa 37,6 odstotna.

Celotni prihodek je bil za 16, dohodek pa kar za 56 odstotkov manjši kot leto poprej. Porabljena sredstva so naraščala 22 odstotkov hitreje kot celotni prihodek, v njem pa predstavljala kar 81,7 odstotka. Republiško povprečje dohodka na delavca v panogi sezonskega gostinstva je bilo 228.230, v tozd Pokljuka pa 69.338 dinarjev na leto. Od oktobra do aprila so delavci zaradi izgube dobivali znižane osebne dohodka – povprečje je dalo 6.321 dinarjev.

Iz izgube v izgubo

Da je dolg hud volk, so rekli včasih, drži pa še danes. Konec leta so imeli v celoti 18, od teh pa za 14 milijonov dinarjev zunanjih dolgoročnih kreditov. Ob tem, ko so stalni stroški pomenili kar 37 odstotkov celotnega prihodka, je šlo za odplačilo dolgoročnih kreditov lani 1,7 milijona, letos pa je treba za to ustvariti 1,8 milijona, za obresti je šlo lani 880.000 in letos 667.000 dinarjev. Stalnih stroškov je bilo lani 3,8, letos jih bo 4,1 milijona dinarjev. Če k temu prištejemo še bruto osebne dohodke, ki naj bi zajemali 28 odstotkov celotnega prihodka, je očitno, kako velikega pomena je ob takih obremenitvah dobra izkoriščenost zmogljivosti. Te pa so bile leta 1978 izkoriščene 45,6 leto kasneje 47,9 in lani 41-odstotno. Brez izgube so bili le december, januar, februar in avgust.

Vendar v DO Gostinstvo še danes pravijo, da s tem izgube ne bi bistveno znižali, ker se večina stroškov (amortizacija, investicijsko vzdrževanje in obresti) ne zmanjšuje skladno z zmanjšanjem obsega poslovanja ali ostanejo celo enaki. Je pa res, da je bilo včasih v hotelu več »personala« kot gostov in da bo letos hotel zaprt od srede marca pa do 20. junija (odprli ga bodo le za prvomajske praznike).

Očitno sanacijskih programov v samem Alpetouru niso jemali dovolj resno, saj se niso držali zadolžitev in rokov za odpravo notranjih in zunanjih vzrokov za izgubo.

Čudni »ključni delavci«

Med prvimi in najpomembnejšimi nalogami je bilo dobiti nove delavce za ključna delovna mesta, ki naj bi stopili na prste tudi številnim dolgoprstnežem med zaposlenimi. Za hotel je bila vsa leta značilna precejšnja fluktuacija, lani pa je bila kar 74-odstotna. V letu dni in pol so izmenjali tri računovodje, dve vodji recepcije, tri vodje strežbe, sedem vzdrževalcev, štiri ekonome, šoferje, natakaje. V polni sezoni morajo imeti zaposlenih od 25 do 30 ljudi. Pred letošnjo zimo so ostali le z enim natakarjem in kuharjem, zato so dobili pomoč iz bratskega tozda iz Strunjana.

Vendar pa s »ključnimi« delavci niso imeli srečne roke. V dveh letih so zamenjali kar tri direktorje, dva sta delala z dodatkom v. d., eden pa je bil brez tega. Prav ta pa je bil zares svojevrsten direktor.

Po eni strani tako »sposoben«, da je hotel za isti čas prodal štirim različnim agencijam, hkrati pa tako širokogruden gospodar, da so s kombijem odšli po tri jarce in po nekaj kilogramov sira kar v Travnik. Za čas njegove vladavine se je tudi zgodilo, da gostje v zgodnjem nedeljskem popoldnevu niso mogli dobiti čaja, prav tako pa ne kozarcev za kokakolo, ker pač niso bili pomiti. Dečva, ki je stregla pri mizah, je bila v trenirki ter ob fem preizkušala raztegljivost žvečilnega gumija.

V tej hiši se že leta res ni vedelo, kdo pije in kdo plača. Najbolj čisto je bilo sicer pri računih, ki so jih plačevali gostje. V žepih tistih, ki so s Pokljuke morali oditi, je odšlo tudi marsikaj tistega, kar je pripadalo hotelu. Veliko pove, da še ob koncu lanskega leta niso imeli vpeljanega materialnega knjigovodstva.

Malo delavcev, še manj gostov

Umazanega perila je bilo veliko, zaposleni pa so ga prali tudi drugje, ne le doma. Zato ni čudno, da so ob slabi ponudbi tudi zaradi tega izgubljali stare goste, nove pa je bilo le težko ali kar nemogoče pridobiti.

Na Pokljuko je prišlo veliko takih delavcev, ki drugam niso mogli. Vendar ni čudno, da se je je vsakdo branil. Večkrat je odrezana od sveta, saj niti telefon večkrat ne dela, delavci v vseh letih niso dobili niti enega družbenega stanovanja. Živijo v vili Vesna, kjer so bili to zimo brez vode, za 15 ljudi sta dve stranišči. Zato pa zaradi nizkih osebnih dohodkov odhajajo tudi slabi delavci, ki jim je Pokljuka le za prvo odskočno desko drugam. Seveda bi bili krivični, če bi pisali, da na Pokljuki ni bilo dobrih delavcev. Marsikdo je odšel zaradi medsebojnih razprtij. Od starih delavcev jih je zdaj ostalo le še štirinajst.

Še bolj kot delavcev je hotelu, ki že nekaj časa ne zasluži tablice B kategorije, manjkalo gostov, saj jim pozimi nimajo ponuditi drugega kot kratkega smučišča in vlečnic ob hotelu, poleti pa gob pod smrekami.

Nasploh so zaradi oddaljenosti vsi stroški višji kot v dolini. Zato ni čudno, če si na Pokljuki že nekaj časa žele, da bi bili bolj povezani z Bledom. Če bi bili del Bleda, bi laže reševali kadrovske probleme, pocenili bi se nabava in prodaja.

Povezava z Bledom

Računajo, da bi do formalnega izstopa iz Alpetoura (s tem se strinjajo tudi v Škofji Loki) prišlo 1. oktobra, Pokljuko pa naj bi prevzelo Hotelsko turistično podjetje Bled, vendar ne kot samostojen tozd.

Seveda bo treba najprej pokriti izgubo. Polovico so je že pokrili Alpetourovi tozdi, ostalo pa naj bi pokrili s sredstvi rezervnega sklada radovljiške občine. Gre za prenos kratkoročnih in dolgotočnih obveznosti. Brez povečevanja zmogljivosti – pozimi bi lahko prodali postelj še za dva hotela – bi za redno investicijsko vzdrževanje letos potrebovali okoli 15 milijonov dinarjev.

VLASTA FELC

● EGS pije kri

Neodvisni britanski dnevnik »The Guardian« piše, da so se uresničile najstrašnejše slutnje gorečih nasprotnikov evropske gospodarske skupnosti z odločitvijo EGS, da od 200 prostovoljcev v Veliki Britaniji vzame krvne vzorce. Izbrali jih bodo v sedmih predmestjih Londona in 12 drugih mestih. Potrebovali jih bodo za ugotaljanje onesnaženosti s svincem v državah EGS. Vlade članic EGS bi morale prepričati vsega 3.800 »poskusnih kuncev«, da bi bil rezultat proučevanja veljaven. Britaniji so dali čas do konca letošnjega leta. Zbrane rezultate bodo poslali na sedež EGS; kaj bo potlej z njimi, je skrivnost.

● »Podkupnine« za poskus

Ameriški avtomobilski koncern Chrysler iz Detroita se je odločil, da bo vsakemu kupcu, ki bo hotel preizkusiti njegovo novo vozilo, dal še petdeset dolarjev. S tem skušajo povečati zanimanje za nakup. Ameriški avtomobilski koncerni so dajali v mesecu marcu velike popuste, ko pa je program potekel, je prodaja spet močno upadla.

Čudo tehnike je drag špas

Večina Britancev meni, da je concorde zgrešen projekt – Jezijo se, ker jih stane več kot Francoze

OD DOPISNIKA TANJUGA

LONDON, 20. aprila – »Ustavimo to moderno frankensteinsko spako, ki samo nekontrolirano požira denar«. Takšen poziv je na britansko vlado naslovil te dni predstavnik parlamentarnega odbora za industrijo in turizem.

Spaka je prekrasno nadzvočno potniško letalo concorde, čudo moderne tehnologije, zračno plovilo izrednih oblik in osupljive hitrosti. V Veliki Britaniji se je ponovno začela debata o tem, ali se izplača za stvar, ki prinaša samo ugled in izgube – tako piše Daily Telegraph – zapravljati denar davkoplačevalcev.

Pred skoraj dvajsetimi leti je bil podpisan francosko-britanski sporazum in pred dvanajstimi je prvič poletela »čudežna ptica«, to najbolj dovršeno potniško letalo sedanjosti. Samo britansko državno blagajno je projekt stal okrog 900 milijonov funtov, nič bolje se ni godilo Francozom. Danes je v prometu 14 concordov, polovica pri British Airways, polovica pri Air France.

Prah je v Veliki Britaniji spet dvignilo poročilo skupnega odbora britanskega parlamenta za industrijo in trgovino, ki je tudi priporočil, naj se zadeva concorde razčisti čimprej, najkasneje pa do leta 1985. Državna blagajna to letalo namreč še vedno subvencionira in do leta 1985 bo to stalo novih 123 milijonov funtov. Francozi bodo plačali nekaj manj in to povzroča še posebno razburjenje v Londonu. Člani parlamenta ugotavljajo, da so zapletene finančne pogodbe, veliko število neposredno udeleženih in sodelovanje dveh suverenih držav povzročili, da se ta projekt vleče brez kontrole, in to v času, ko druge javne izdatke strogo motrijo.

Večina Britancev meni, da je concorde, kar se tiče stroškov in denarja, zgrešen projekt. Graditi so ga začeli na napačnih ocenah razvoja zračnega prometa in možnosti prodaje ter v času, ko je bilo gorivo še poceni.

Toda britanski ugled v svetu je v nevarnosti in to je stvar, »ki je ne moremo zanemariti« piše Times. Neki poslanec pa je jezno vzkliknil. »Britanija je vodilna država na svetu v tej tehnologiji in če bomo govorili o tem, da vržemo projekt v staro šaro, se nam bo smejal ves svet!«

DAVOR HOLJEVIĆ

● Evropski liberalec

David J. Williams, ki že od leta 1973 živi v Zvezni republiki Nemčiji, je prvi državljan kakšne druge države Evropske gospodarske skupnosti, ki je prevzel vodilno vlogo v liberalni stranki (FDP) dežele Baden-Württemberg. Dvaintridesetletni prevajalec, doma iz Walesa, je postal predsednik heidelberške okrožne zveze FDP. Deželni predsednik Jürgen Morlock je k tej izvolitvi pripomnil: »Resno se trudimo, da bi imeli enake politične možnosti vsi državljani EGS, ki se zavzemajo za liberalno stvar«.

Energija na domačiji

Na brazilskih kmetijah delujejo biodigestorji, ki predelujejo odpadke v plin ali gnojilo – Dobre izkušnje v Indiji in LR Kitajski

OD DOPISNIKA TANJUGA

RIO DE JANEIRO, aprila – Med viri energije, ki utegnejo v bližnji prihodnosti vsaj deloma nadomestiti nafto, so med najbolj privlačnimi vsekakor – smeti ali, bolje rečeno, razni odpadki. S preprosto predelavo je mogoče iz njih dobiti plin metan, pa tudi kmetijska gnojila.

Naprava, ki jo uporabljajo v Braziliji za to predelavo, se imenuje biodigestor. Industrija je izum že vpeljala v proizvodnjo, namenjeno kmetijstvu.

Nekateri strokovnjaki so mnenja, da se z biodigestorjem za čenja zgodovinska etapa v življenju vasi, saj bistveno olajšuje življenje kmetijskega prebivalstva, ki je začelo v čedalje večjem številu odhajati v mesta, kjer je življenje lažje in udobnejše. Vsako kmečko gospodarstvo namreč lahko samo pridobiva energijo.

Na podlagi tehnologije, ki jo je brazilska industrija že izpopolnila, je mogoče biodigestor prav zlahka sestaviti. To je komora, zakopana v zemljo in izdelana iz kompaktne opeke ali kovine. Sestoji se iz dveh delov, v katerih izgorevajo odpadki, ne da bi imel zrak dostop (anaerobna fermentacija). Po želji je mogoče dobiti plin ali gnojilo. Najpreprostejši model za pridobivanje plina, ki zadošča za dnevne potrebe petčlanskega gospodinjstva, ni dražji od 50.000 cruzeirov (okoli 20.000 dinarjev).

Na brazilskih kmetijah je zdaj že okoli 1500 biodigestorjev, računajo pa, da jih bodo do konca leta uvedli še kakih 6000. Po računih ministrstva za kmetijstvo bi lahko Brazilija v rekordno kratkem času premogla kar 1,5 milijona takih obratov. Statistika pove, da jih imajo na Kitajskem že okoli 7 milijonov, pa tudi v Indiji jih izdelujejo čedalje več.

Toda na nedavnem simpoziju o »bioplinu« v Braziliji so znanstveniki izrazili nekatere dvome o tem alternativnem viru energije.

Na kmetijsko-veterinarski fakulteti v Jaboticabalu v državi Sao Paulo že od 1975. leta proučujejo uporabo te tehnologije. Profesorji Luis Beduschi, Mario Benincasa in Roberto Lopez sicer pravijo, da je biodigestor na kmetiji sicer koristen, da pa je lahko od njega več škode kot koristi, ker je njegova uporaba precej kratkotrajna.

Za kaj pravzaprav gre? Ti trije profesorji pravijo, da je treba »zemlji vrniti, kar ji vzameš, da bi lahko spet dajala«. Na primer: za pridelek 180 vreč koruze po 60 kilogramov, kolikor znaša donos na enem alkerju (24,2 kvadratnega metra), je treba zemlji odvzeti 390 kg dušika, 66 kg fosforja, 33 kg soli, 101 kg apnenca, 66 kg žvepla, 99 kg magnezija, 6 kg železa itd.

Brazilski znanstveniki zato poudarjajo, da bi morali, preden bi začeli množičneje izkoriščati »bioplin« kot vir energije, natančneje proučiti posledice, ki jih lahko povzroči v zemlji izkoriščanje odpadkov za pridobivanje plina, kajti tako postaja siromašnejša in se počasi spreminja v puščavo.

MIROSLAV MILANOVIĆ

INEX adria aviopromet ljubljana

INEX ADRIA AVIOPROMET LJUBLJANA, Titova 48

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela oziroma naloge

I. v komercialnem sektorju:

1. opravljanje samostojnih komercialnih del
na področju domačih rednih linij
Zaposliti želimo enega delavca za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Delavec bo delo opravljal v Ljubljani
Pogoji: – visoka ali višja izobrazba ekonomske, komercialne ali druge ustrezne smeri
– aktivno znanje angleškega jezika, znanje teleksiranja
– poznavanje predpisov o zračni plovbi
– 4 leta delovnih izkušenj pri komercialnem poslovanju v letalskem prometu in turizmu
– poskusno delo 3 mesece

2. spremljanje in koordiniranje izvajanja dnevnega plana letenja na letališču Sarajevo
Zaposliti želimo enega delavca za določen čas (nadomeščanje delavca med služenjem vojaškega roka)
Delavec bo delo opravljal v Sarajevu
Pogoji: – višja ali srednješolska izobrazba prometne ali druge ustrezne smeri
– aktivno znanje angleškega jezika
– usposobljenost za radijsko komuniciranje
– 2 leti delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih delovnih nalogah
– izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem področju
– poskusno delo 3 mesece

3. prodaja letalskih vozovnic v predstavništvu Sarajevo
Zaposliti želimo enega delavca za določen čas (nadomeščanje delavca med služenjem vojaškega roka) s polnim delovnim časom
Delavec bo delo opravljal v Sarajevu
Pogoji: – srednješolska izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri
– pasivno znanje angleškega in še enega tujega jezika
– znanje teleksiranja
– dve leti delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih delovnih nalog v turizmu ali letalskem prometu
– poskusno delo 3 mesece

II. v sektorju skupnih služb:

1. čiščenje poslovnih prostorov, garderob in sanitarij
Zaposliti želimo enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom
Delavec bo opravljal delo v Ljubljani
Pogoji: – popolna ali nepopolna osnovna šola
– eno leto delovnih izkušenj pri opravljanju enakih delovnih nalog ali brez delovnih izkušenj
– izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču ali obmejnem področju
– poskusno delo 3 mesece

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Inex Adria Aviopromet, Ljubljana, Titova 48, v 15 dneh po objavi.
Vlog brez priloženih dokazil o izpolnjevanju pogojev ne bomo upoštevali.

17-2636

VISOKA OKNA

Piše: Janez Švajncer
Riše: Janez Logar

1. Darko je največji na tem dvorišču pred petnajstnadstropnico. Stanuje najviše: v petnajstem nadstropju. Njemu je to po volji, njegovi materi Magdi pa ne. Oče Tomaž ne more ničesar reči, ker je trenutno na službenem potovanju. Darko ga ne pogreša, saj ima mnogo prijateljev. Sploh pa je silno zaposlen. Na dvorišču divja med parkiranimi avtomobili. Tako si po bližnjici utre pot tja do stebra. Na njem je tabla z napisom: PAZITE NA SNAGO. Tale steber je zjutraj že trikrat ležal na tleh.

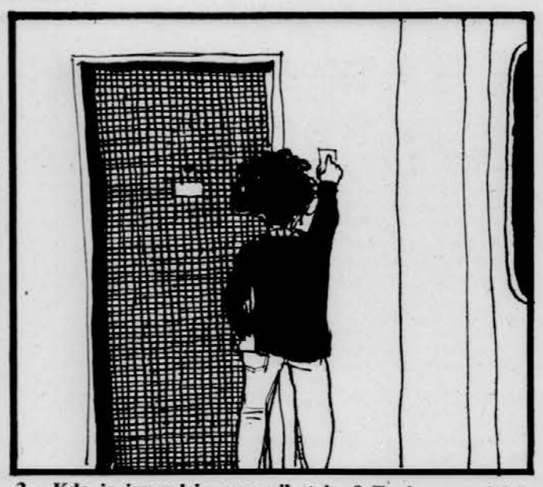

2. Kdo je izruval in prevrnil steber? To je vznemirjalo Darka. Zato je zjutraj takoj pohitel k Mitji. Močno je potrkal na vrata. Ko so se naglo odprla, je odskočil, sicer bi ga zadela v nos. »Zgoden si,« se je oglasila Mitjeva mama. »Greš na pot okoli sveta?« – »Ne, ne. Mitji moram nekaj važnega sporočiti.« – »Samo ne zdaj. Mitja je bolan in ne sme iz postelje.« Že so se zadrlesknila vrata, da se je ropot odbil od sosednjih sten. Darko se je zdrznil, zmignil z rameni in stekel proti dvigalu.

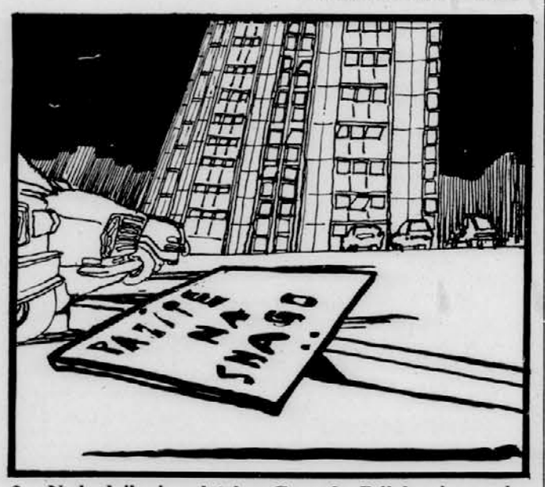

3. Na hodniku je naletel na Gorazda. Prijel ga je za roko in potegnil k sebi. »Daj mir!« je zavrisnil Gorazd. »Pusti me, da se odpeljem z liftom. Že tako sem pozen.« Darko mu je z dlanjo pokril usta. »Ne govori toliko. Šola bo že počakala nate.« Povzdignil je glas: »Si ti izruval steber na dvorišču? Pazi se, da te ne znokautiram.« – »Jaz ne vem za noben prevrnjen steber,« je zajecljal Gorazd. »Zato pojdeš z menoj, da ti ga pokažem.« Darko je odprl vrata in potisnil prijatelja v dvigalo.

KRIŽANKA

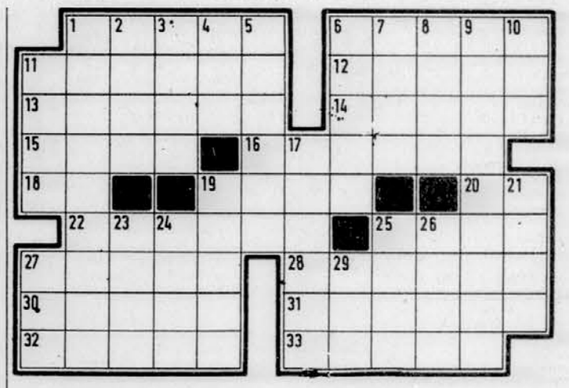

VODORAVNO: 1. nemška lingvista in pisatelja, ki sta zaslovela z zbirko pravljic (Wilhelm in Jacob), 6. nemška denarna enota, 11. francoski general, po odhodu Napoleona poveljnik v Egiptu (Jean Baptiste, 1753 do 1800), 12. reka na Hrvaškem, pritok Lonje, 13. predvojna nemška plesalka in filmska igralka (»Indijski nagrobni spomenik«), 14. pastirska koča visoko v gorah, 15. četrti mesec v židovskem koledarju, 16. pomorščak, 18. kemijski znak za silicij, 19. pritok Save pri Medvodah, 20. avtomobilska oznaka Tetova, 22. indonezijska poročevalska agencija, 25. prvi predsednik alžirske ljudske skupščine (Ferhat), 27. sorta pšenice, 28. naše ime italijanskega pristanišča Taranta, 30. levi pritok Save vzhodno od Brežic, 31. južnoafriška reka, dolga 1.860 km, 32. monarh, vladar, 33. dolgi prečni drogovi.

NAVPIČNO: 1. poklicni borilec v starorimskih cirkusih, 2. gojenje domačih živali za zakol in prodajo, 3. reka v Srbiji, desni pritok Zapadne Morave, 4. nekdanja poročevalska agencija za Srednji Vzhod, 5. žuželka, ki gloda korenine rastlin, 6. krona orientalskih vladarjev ali pokrivalo starojudovskih visokih svečenikov, 7. ime dveh prelazov na Velebitu (Mali in Veliki), 8. originalno ime za glavno mesto Italije, 9. igranje s kartami, 10. orel iz germanske mitologije, 11. žitni plod, 17. pridigar, govornik, učitelj govorništva, 19. umrli prvi predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije (Djuro), 21. ena najstarejših italijanskih plemiških rodbin, 23. glasbeno znamenje, 24. ime nemškega in nizozemskega šaljivca Eulenspiegla, 25. otočje v Atlantiku pred zahodno afriško obalo, 26. ime danskega šahovskega velemojstra Larsena, 27. reka v južni Škotski, ki se izliva v Irsko morje pri Whittyju, 29. avans, nadav.

TELEKS
informativni tednik dela

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. Lin Piao, 7. Troja, 12. Iberka, 13. srobot, 14. Davis, 15. Stupica, 16. Oran, 17. marš, 18. ral, 19. cvetača, 22. las, 25. Alan, 26. Abel, 30. Antonin, 32. Asama, 33. Stanek, 34. stelit, 35. Terek, 36. slanina.

EVA PERON

John Barnes

24. nadaljevanje

V naslednjih dneh je kosila s predsednikom Vincentom Auriolom v gradu Rambouillet, kjer se je pojavila v blesteči beli nabrani obleki, potiskani z velikimi modro zelenimi cvetlicami. Potem je večerjala z zunanjim ministrom Bidaultom, obiskala Versailles in se udeležila sprejema v Cercle d'Amérique Latine na Avenue d'Iena, kjer se je zvrstil pred njo ves latinskoameriški diplomatski zbor. Ženske so ji delale poklone in se umikale tri korake. Ob tej priložnosti je bila oblečena najbolj razkošno v večerno lame obleko z razkritimi rameni, ki se ji je prilegala tesno kot luske morski deklici. K tej obleki je nosila ogromno ogrlico z dragulji, njej primerne dolge uhane, tri zapestnice z dragulji in pajčolan iz zlatega lameja, ki ji je padal s plavih las, počesanih v slogu pompadur, do konca vlečke na večerni obleki. Zlate sandale z visokimi petami, posutimi z dragimi kamni, so se iskrile in pritegnile pozornost vseh, ko je šla po marmornatem stopnišču, držeč v roki vlečko. V zgodnjih urah naslednje jutro je jedla v gosposki restavraciji Catelan v Boulonjskem gozdu, kjer so drugi gostje stali na mizah pod drevjem, da bi videli Presidento.

Reporterka iz pariškega dopisništva ameriškega tednika *Newsweek*, ki je dobila nalogo, naj napiše reportažo »iz ženskega zornega kota«, je takole opisala Evo: »Visoka je 163 centimetrov, a je videti večja. Ima temno rjave oči (ki jih opisujejo kot črne), lase barve medu z rdečkastimi prebliski (lahko sedi na njih) in zelo belo polt, ki jo še poudarja z bledo podlago. Ne uporablja rdečila za lica, ustnice pa si maže z zelo temnim ličilom. Ima brezhibne zobe in ustnice ima razprte v nenehnem utrujajočem smehljaju zato, ker ne govori ne francosko ne angleško in mora delati vtis, kot da jo zanima pogovor. Ne kadi in ne pije in se neznansko hitro zredi, tako da jo vsak dan masirajo in jo tudi vsak dan pregleda njen zdravnik. Jé malo in en član njenega spremstva vselej izgine v kuhinjo, kjer po naključju obeduje. Ugotovila je, da je poletje v Parizu bolj vroče kot v Argentini, in je v Cercle d'Amérique Latine večkrat pripomnila, da je zmeraj hladneje, če so vrata zaprta, tako da ne more vroč zrak v sobo.«

Očitno je usihala zaradi temperatur, ki so se dan za dnem dvigale čez trideset stopinj. Ljudje v njeni bližini so govorili, da je zelo utrujena in da slabo spi. Navajena je bila preproste hrane *bife* in *papas fritas* (zrezki in pečen krompir) in zato je bila zanjo močna francoska hrana s šampanjcem neznosno neprebavljiva, kakor je bil brezokusni pšenični kruh, ki so ji ga servirali pri vsaki jedi. S tem so brez dvoma hoteli vljudno povedati, kako Francozi potrebujejo argentinsko pšenico. Tako bogata je bila Argentina in tako revne velike stare države v Evropi, da se je Evita lahko šla dobrodelnico, kamor je prišla – v Španijo, Italijo in celo Francijo – s pesetami, pesi, franki iz svoje torbice za reveže in z orjaškimi posojili za njihove vlade. In res je bil eden izmed najpomembnejših trenutkov med njenim obiskom v Parizu, ko je v slogu vélike dame predsedovala pri podpisovanju trgovinske pogodbe med Francijo in Argentino, s katero je Francija dobila posojilo v znesku 600 milijonov pesov (približno 4 milijonov dolarjev). S tem je bilo mogoče kupiti dosti argentinske pšenice in tudi govedine, čeprav to ni oviralo nekega francoskega dnevnika, da ne bi zadirčno zapisal, da bo »madam Perón postala užitna za francoske delavce in kmete, kadar bo pripravljena kot kos argentinske zmrznjene govedine«.

EVITA IN JUAN PERON

Zaradi takih pripomb je razumljivo upadalo Evitino navdušenje za Francijo. Njena prisebnost jo je začela nekoliko zapuščati. Ko je naprosila štiri vodilne modne kreatorje, naj ji zasebno pokažejo svoje zbirke oblek v Ritzu, kar se dotlej še ni zgodilo, se je Evita pojavila eno uro pozneje, pustila manekenke čakati v majčkenih garderobah, kjer je bila temperatura skoraj 38 stopinj, in jim potem povedala, da ne utegne gledati oblek. Potem je prišlo do druge nevšečnosti v najbolj elegantnem Restaurant des Ambassadeurs, kjer sta ji dva klovna, oblečena v kamelo, ponudila šopek cvetja – skozi kameljo zadnjico. Evite to ni zabavalo in s svojim spremstvom je odšla, medtem ko so se drugi gosti škodoželjno muzali.

Okrog enih ponoči je Evita telefonirala v Buenos Aires in govorila z možem. Navadila se je že, da je vsako noč delila z njim veselje in žalostne dogodivščine dneva. Vsak večer je poslala v Buenos Aires zavoj vseh njenih slik, ki so jih posneli čez dan. In povsod, kamor je prišla, so njeni gostitelji poskrbeli, da so bile generalove slike na vidnem mestu. Nikoli nista bila tako dolgo drug brez drugega in gotovo sta oba čutila osamljenost, ki je spremljevalka oblasti. Četudi so ju obdajali pomočniki, pripravljeni, da ju na mah ubogajo, sta bila kljub temu osamljena nekako v smislu tiste stare melodije Irvinga Berlina: »Kaj naj počnem samó s fotografijo, da ji pripovedujem svoje tegobe?«

Tegobe, ki jih ne morejo odgnati ne pomočniki ne fotoreporterji in o katerih sta se prav gotovo pogovarjala v tistih dolgih nočnih telefonskih pogovorih. Med njimi je bilo vprašanje, ali naj obišče Veliko Britanijo ali ne.

Britanski premier Clement Attlee jo je povabil v svojo domovino, ko je Foreign Office dobil od britanskega veleposlaništva v Buenos Airesu sporočilo, da bi bilo povabilo dobrodošlo. Sprva so bili Britanci prav veseli priložnosti, da bi svoje razmajane odnose z Argentino postavili na nekoliko bolj prisrčne temelje. Perón jih je odpihnil kot gospodarske dejavnike iz države, ki so jo dolgo imeli za svoj šesti dominion. Njihove investicije v Argentini so se skoraj čez noč skrčile z 250 milijonov funtov na štiri milijone, ker so jih morali prodati, sicer bi jih razlastili, kot so jim grozili. Zato tudi niso imeli več tiste ekonomske moči nad Argentino, s katero so jo štirinajst let poprej prisilili, da je podpisala trgovinsko pogodbo, v kateri je tudi privolila, da bo ukinila zasebne avtobusne linije v Buenos Airesu samo zato, ker so ogrožale rentabilnost mestnega transportnega sistema v britanski lasti. Toda zdaj je bilo Britancem samo do tega, da bi zavarovali dobave govedine, ki so jo obupno potrebovali. Če je to pomenilo omogočiti ženi argentinskega predsednika nekaj prijetnih dni v Angliji, potem je bila britanska vlada srečna, da jo lahko toplo pozdravi. Žal se je zadeva iztekla nekoliko drugače.

V bistvu je šlo za to, da so Britanci dosti teže pozabljali na svojo kolonialistično miselnost kot na svoj imperij in Attleejeva laburistična vlada je skrbela za priprave na obisk z vso obzirnostjo in občutljivostjo kakega konservativnega diplomata iz devetnajstega stoletja, pristaša politike topnjač. Nalogo sestaviti program obiska so zaupali anglošpanskemu svetu, katerega tajnik da je prav primerna osebnost za to, »ker dobro pozna Latinsko Ameriko. Bil je metodistični misijonar tam in je raziskoval ozemlje ob toku Amazonke navzgor«.

FESTIVAL LJUBLJANA

Sreda, 22. aprila ob 19.30 – Viteška dvorana Festivala

HUBERT BERGANT, čembalo.
Spored: Telemann, Pachelbel
Vstopnice so v prodaji od 11. do 13. in od 18. do 19. ure pri blagajni Festivala.

GLEDALIŠČE

DRAMA SNG
Torek, 21. aprila, ob 19.30 – **Abonma TŠ 3.**
Vaclav Havel: PROTEST – Pavel Kohout: ATEST
Sreda, 22. aprila, ob 10.30 – **Za Šolski center za vzgojo pisarniških kadrov.**
N. V. Gogolj: REVIZOR (komedija).
Sreda, 22. aprila, ob 20. uri – **Abonma Dijaški 4 večerni.**
Vaclav Havel: PROTEST – Pavel Kohout: ATEST
Četrtek, 23. aprila, ob 19.30 – **Izven abonmaja.**
William Shakespeare: MEASURE FOR MEASURE (Milo za drago). Gostuje The Actors Touring Company iz Londona. Vstopnice so v prodaji (tel. 20-171).

MALA DRAMA SNG
(vhod iz Igriške ulice)
Torek, 21. aprila, ob 20. uri – **Izven abonmaja (zadnjikrat).**
Zvonimir Bajsić: KAKO SE DAN LEPO ZAČNE (komedija). Igrata Marija Benkova in Andrej Kurent. Vstopnice pri blagajni Drame (tel. 20-171.

OPERA IN BALET SNG LJUBLJANA
Torek, 21. aprila ni predstave.
Sreda, 22. aprila, ob 19.30 – G. Donizetti: KAPLJICE ZA LJUBEZEN ZA ABONMA C in izven.
Četrtek, 23. aprila, ob 19.30 – G. Puccini: LA BOHEME ZA ABONMA PREMIERSKI in izven.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
GLEDALIŠKA PASAŽA
Torek, 21. aprila, ob 19.30 – M. O'Malley: MILI BOG V NEBESIH. Za abonma KOL E.
Sreda, 22. aprila, ob 14.30 – S. Vošnjak: OB TABORNEM OGNJU. Zaključena za NARODNO BANKO. ob 19.30 – M. O'Malley: MILI BOG V NEBESIH. Za abonma RED SREDA.
Četrtek, 23. aprila, izjemoma, ob 15. uri – M. O'Malley: MILI BOG V NEBESIH. Za abonma RED ČETRTEK – POPOLDANSKI.
izjemoma, ob 20. uri – Aristofan-P. Hacks: MIR. Za abonma KOL M.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
Torek, 21. aprila, ob 13. in 14. uri – Kajetan Kovič: ZLATA LADJA. Gostovanje v Novem mestu (petdesetič, enainpetdesetič).
Sreda, 22. aprila, ob 10.45 – Kajetan Kovič: ZLATA LADJA na Osnovni šoli »Ledina« (dvainpetdesetič).
Četrtek, 23. aprila, ob 20. uri – Adrian Mitchell: ROBINZON in ČLOVEK PETEK (Man Friday) PREMIERA.
Očarljivo berilo našega otroštva doživlja v dialogih prevzetih po filmu Jacka Golda svojo duhovito in politično izostreno inačico. Življenje in svet, kot ju vidi iznajdljivi in močni brodolomec Robinzon Crusoe, se ob srečanju z domorodcem Petkom izkažeta v vsej svoji samovolji duhovnega in materialnega kolonializma. Duhovita, smešna in bridka igra o sožitju ljudi je namenjena našim mladim in tudi starejšim obiskovalcem. Uprizoritev smo postavili v spodnji dvorani Slovenskega mladinskega gledališča. Igrata Ivo Ban (Petek) in Branko Grubar (Robinzon). Delo je prevedel Dušan Tomše, režiral Janez Pipan, scenografinja in kostumografinja je bila Ejti Štih, skladatelj Jani Golob, dramaturg Marko Slodnjak, koreografinja Ksenija Hribar in korepetitor Brane Demšar.
Rezervacije vstopnic od 9. do 13. ure po telefonu 311-010.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Krekov trg 2
Četrtek, 23. aprila, ob 18. uri – M. Bor: VRNITEV BLAŽONOVIH, drama. Predpremiera za organizatorje kulturne dejavnosti v OZD in prosvetnih institucijah. V počastitev 40. obletnice vstaje.
Petek, 24. aprila, ob 19.30 – M. Bor: VRNITEV BLAŽONOVIH, drama. Premiera. Red Premierski in izven. V počastitev 40. obletnice vstaje.
Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 16. do 18. ure, na dan predstave pa dve uri pred začetkom predstave.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
MARIONETE – Levstikov trg 2
Torek, 21. aprila, ob 20. uri – S. Exupery: MALI PRINC. Za Gimnazijo Bežigrad.
Sreda, 22. aprila, ob 10. uri – Jan Malik: ŽOGICA MAROGICA. Za VVZ Žiri.
Četrtek, 23. aprila, ob 9. uri – F. Puntar: »A«. Za OŠ Tone Tomšič.
Ob 17. uri – F. Puntar: »A«. Za izven.
Sobota, 25. aprila, ob 15. uri – Jan Malik: ŽOGICA MAROGICA. Za izven.

ROČNE LUTKE
Židovska steza 1
VSAK DAN od 21. aprila do vključno nedelje, 26. aprila, je mogoč ogled razstave PARTIZANSKO LUTKOVNO GLEDALIŠČE od 9. do 13. ure in popoldne od 16. do 18.30. Na razstavi si boste lahko ogledali animirane odlomke predstav PARTIZANSKEGA LG, in sicer od 21. do 25. aprila ob 10., 11.30 in 17. uri.
Sreda, 22. aprila, ob 17. uri – Otroci otrokom: ZGODBE STRICA JURIJA, PTICE IN GRM. Ti dve predstavi bodo izvajali otroci iz KS Bičevje. Tokrat bo predstava v dvorani KS, Trg osvoboditve, Židovska steza 2. Otroci amaterji bodo veseli vašega obiska!

ROČNE LUTKE
KS ZG. ŠIŠKA – Vodnikova 141
Sobota, 25. aprila, ob 10. uri – Grafenauer–Rode: ZA 9. VRATI. Za izven.
Prodaja vstopnic uro pred predstavo ali rezervacije po telefonu 20-475 in 27-414, vsak dan od 8. do 12. ure.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Torek, 21. aprila, ob 18. uri – J. Svetokriški: EN SREČEN, VESELI INU VSEH TROŠTOV POLNI DAN VOŠČIM – jubilejna 200. predstava v Slovenski Matici v Ljubljani. Nastopa Jože Zupan. Pred predstavo bo predavanje dr. Jožeta Koruze o Janezu Svetokriškem
Ob 19.30 – W. Shakespeare MILO ZA DRAGO – gostovanje Actor Touring Company iz Londona na velikem odru za izven.
V torek, 21. aprila ob 19.30 bodo na velikem odru mariborskega gledališča že drugič prišli v goste angleški gledališčniki iz Londona, sicer ne ista gledališka skupina, ki je že bila pred časom pri nas, ampak znamenita Actor Touring Company. Tokrat se nam bodo predstavili s Shakespearovo komedijo Milo za drago. Ta skupina bo prvič gostovala v Jugoslaviji. Poleg Maribora bodo nastopili še v ljubljanski Drami, Zagrebu in Beogradu.
Vstopnice lahko rezervirate po telefonu 28-628 ali pri gledališki blagajni, ki je dnevno odprta od 11. do 12.30 in od 18. do 19.30.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Torek, 21. aprila, ob 16. uri – S. Rapajić: ZGODBE O TITU. Predstava v Prešernovem gledališču za OŠ France Prešeren Kranj.

CANKARJEV DOM

SREDNJA DVORANA: Torek, 21. 4. ob 19.30: nastop Mladinskega pevskega zbora Maribor, pod vodstvom dirigenta Branka Rajštra v počastitev 40-letnice vstaje slovenskega naroda. Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu, vsak dan (razen nedelje) od 9. do 14. ure in od 17. do 19. ure oziroma do začetka predstave. Rezervacije po telefonu 25-275.

KINO

SPORED ZA TOREK
KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: sovj. film LETIJO ŽERJAVI. Režija: Mihail Kalatozov. Glav. vl.: Tatjana Samojlova, Aleksej Batalov. Predstavi ob 16. in 18. uri.
Program Carla Theodora Dreyera: franc.-nem. film VAMPIR. Režija: Carl Th. Dreyer. Glav. vl.: Julian West, Maurice Schutz, Sybille Schmitz, Rena Mandel. Predstava ob 20. uri. Prireja Društvo slovenskih filmskih delavcev.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: amer. barv. CS film, erot. komedija DESETICA (10). Prod.: Warner Bross, 1980. Glasba: Henri Mancini. Kamera: Frank Stanley. Scenarij in režija: Blake Edwards. V glav. vl.: Dudley Moore, Julie Andrews, Bo Derek (prvič v filmu), Robert Webber in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Film ni primeren za otroke!
KINO KOMUNA: PREMIERA – amer. barv. CS film, sodobna drama AMERIŠKI GRAFITI II (More American Graffiti). Prod.: CIC – International, 1979. Glasba: pop-glasba 60-ih let. Fotografija: Caleb Deshanel. Scenarij in režija: B. W. Norton. V glav. vl.: Paul Le Mat, Candy Clark, Cindy Williams, Bo Hopkins, Ron Howard in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. (Naslednja premiera: polj. barv. film, družb. drama DIRIGENT, režiserja Andrzeja Wajde.)
Ob 10. uri MATINEJA amer. barv. CS filma, polit. grozljivke ZIMSKA UBIJANJA (Jeff Bridges, John Huston, Anthony Perkins in drugi.)
KINO BEŽIGRAD: PREMIERA – amer. barv. film, krim. PRIJATELJ V STISKI (A Friend in Deed). Prod.: Universal, 1979. Glasba: Richard de Benedictis. Kamera: William Kronnjagger. Scenarij: Peter S. Fischer. Režiser: Ben Gazzara. Glav. vl.: Peter Falk kot poročnik Colombo. Druge vloge: Richard Kily, Michael McGuire, Rosemary Murphy in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20.uri.
(Naslednji film: amer.-jamaj. glasb. kom. ROCKERJI z bobnarjem Leroy Wallace Horsemouthom in skupinami Burning Spear, Bunny Wailer, The Upsetters in drugimi.)
KINO TRIGLAV: FILM – TO JE AKCIJA, revija akcijskih filmov: franc. barv. krim. BELMONDO V MISIJI PRAVICE (L'alpageur). Scenarij in režija: Phillip Labro. Glav. vl.: Jean-Paul Belmondo, Bruno Kremer, Jeane Negrini in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20.
KINO VIČ: Cindy Pickett, novo odkritje Rogerja Vadima v amer. barv. erot. drami NOČNE IGRE (Night Games). Prod.: Golden Harvest, 1979. Glasba: John Barry. Kamera: Dennis Lewiston. Scenarij: Anthon Diether, Clarke Reynolds. Režija: Roger Vadim. Igrajo še: Barry Primus, Joanna Cassidy, Paul Jenkins in drugi. Filmske novice št. 15. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!
KINO ŠIŠKA: NEDOSEGLJIVI MOST (A Bridge Too Far), eden največjih filmskih projektov ameriške kinematografije, barv. CS voj. spektakel. Ameriško-angleška koprodukcija! Prod.: United Artists, 1977. FEST 78! Glasba: John Addison. Kamera: Geoffrey Unsworth. Scenarij: William Goldman. Režija: Richard Attenborough. Glav. vl.: Robert Redford, Sean Connery, Elliott Gould, Gene Hackman, Laurence Olivier, Dirk Bogarde, Ryan O'Neal in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 15.30, 18.15 in 21. uri.
KINO SLOGA: TA AMERIKA – II. DEL, amer. barv. dok. film. Scenarij in režija: Romano Vanderbes. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
OTROŠKI KINO MOJCA: DOŽIVLJAJI LADA (Lad: A Dog), amer. barv. mlad. film. Režija: Aram Avakian in Leslie H. Martinson. Predstavi ob 16. in 17.30.
KINO CENTER – KRANJ: ital. barv. erot. kom. TEREZINO TELO, ob 16., 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!
KINO STORŽIČ – KRANJ: franc. barv. krim. film KIFELJC ALI BANDIT, ob 16., 18. in 20. uri. V glav. vl.: Jean-Paul Belmondo.
KINO TRŽIČ: angl. barv. film DOMOV PRED POLNOČJO, ob 18. in 20. uri. Režija: Peter Walker. Igrajo: James Aubrey, Alison Elliot.
KINO DOM – KAMNIK: amer. barv. fant. grozljivka LADJA SMRTI, ob 18. in 20. uri. V glav. vl.: George Kennedy. Film ni primeren za otroke!
KINO RADOVLJICA: franc. barv. film DEKLICA V PLAVEM, ob 20. uri.
KINO BLED: amer. barv. film PEKLENSKA ČETRT, ob 20. uri.
KINO RADIO – JESENICE: amer. film FILM NA ŽARU, ob 17. in 19. uri.
KINO PLAVŽ – JESENICE: angl. film VELIKI ROP ZLATEGA VLAKA, ob 18. in 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM – ZAGORJE OB SAVI: amer. barv. film, vestern WANDA NEVADA, ob 18. uri.
Nem. barv. zab. film MONIKA V LJUBEZNI PRI ŠESTNAJSTIH, ob 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM – TRBOVLJE: amer. barv. VV film V VRTINCU. Zaradi dolžine filma izjemoma samo ob 17. uri. Zaradi dolžine dvojne cene. Med filmom bo 15 minut odmora.
KINO SVOBODA II – TRBOVLJE: nem.-švic. film, kom. KAKO POSTANEŠ ŠVICAR, ob 17. in 19. uri.
KINO KRKA – NOVO MESTO: amer. barv. film TIGROVE OČI, ob 17. in 19. uri.
KINO BREŽICE: zahodnonem.-jug. barv. film WINETOU V DOLINI SMRTI, ob 20. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: franc. barv. film KATARINA IN KOMPANIJA, ob 17. in 19.30.
KINO PARK – MURSKA SOBOTA: franc. barv. CS film STANJE V REDU, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA – NOVA GORICA: angl. film KLIC K VRAGU, ob 18. in 20. uri.
KINO SVOBODA – ŠEMPETER PRI GORICI: franc. film EMANUELA, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA – KOPER: franc. dok. film PARIŠKI NORI KONJ, ob 16., 18. in 20. uri.
KINO ZVEZDA – IZOLA: ital. kom. MLADA NEVESTA, ob 18. in 20. uri.
KINO TARTINI – PIRAN: hongkong. avant. film MOČAN PEKINŠKI ČLOVEK, ob 18. uri.
Filmsko gledališče: Po »Pločevinastem bobnu« nov vzpon zahodnonemške kinematografije: ZAKONSKO ŽIVLJENJE MARIJE BRAUN. Režija: R. W. Fasbinder, igrajo: Hanna Schygulla, Klaus Lowitz. Srebrni medved Berlin 79! FEST 80! Predstava ob 20. uri.

KINO MARIBOR:

KINO GLEDALIŠČE: polj. barv. družb. drama DIRIGENT, ob 15.30, 17.45 in 20. uri. Režiser: Andrzej Wajda. V glav. vl.: John Gielgund, Kristina Janda, Andrzej Sever. Film s FEST 81.
KINO UNION: amer. barv. krim. film EDEN PROTI VSEM, ob 15.30 in 17.45. Režiser: Paul Aaron. V glav. vl.: Jennifer O'Neil, Chuck Noris, Clu Galager.
Ob 20. uri predstave ne bo.
KINO PARTIZAN: amer. barv. krim. film EDEN PROTI VSEM, ob 10. uri.
Angl. barv. krim. film PO KANALU DO ZLATA, ob 15.30, 17.45 in 20. uri. Režiser: Francis Megahy. V glav. vl.: Ian McShane, Warren Clarke.
KINO UDARNIK: ital. barv. erot. kom. PLAČANI LJUBIMEC, ob 15.30 in 17.45. Režiser: Pasquale Festa Campanile. V glav. vl.: Flavio Bucci, Linda Polito, Pino Caruso.
Ob 20. uri predstava za Študentske domove.
V sredo, 22. aprila bo ob 10. uri matineja v KINU PARTIZAN z amer. barv. krim. filmom EDEN PROTI VSEM.

RADIO MARIBOR

7.30 Danes za vas; 8.00 Poročila; 8.05 Obvestila, zabavna glasba in EP; 8.35 Polke in valčke igrata Alpski kvintet in ansambel Borisa Kovačiča s pevci; 14.00 Novice; 14.05 Zabavna glasba; 14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku; 14.15 Obvestila, zabavna glasba in EP; 14.25 Napevi, ki jih radi poslušamo; 14.40 Naši zbori – moški pevski zbor Štefan Goršek-Čaki z Otiškega vrha, vodi Ferdo Navodnik; 15.30 Prijetno popoldne vam želijo; 16.00 Dnevnik; 16.20 Obvestila; 16.30 Na tekočem traku iz studia 3; 17.00 Mladi – mladim; 17.30 Koncert na domačem valu; 18.00 Sotočje; 18.45 Mladina poje – posnetki s srečanja zborov »Mladina poje in igra«.

OBVESTILA

NARODNA GALERIJA. Razstava Dunajski bidermajer je zelo obiskana. Prispevek k boljšemu poznavanju tega obdobja pa bo zanimivo predavanje prof. dr. Janka Kosa, ki bo danes ob 17.30 v Narodni galeriji predaval o literaturi v času bidermajerja.
21-2642-O

OLIB

najlepši otok zadarskega arhipelaga, kompleten penzion junij–september 260 in 280 din, julij–avgust 350 in 330 din. Otroci imajo popust.
Rezervacija 1.000 din.
Poljoprivredna zadruga, 57296 Olib.
1-2122

ŠKUC
Stari trg 21, Ljubljana

Torek, 21. aprila, od 10. do 22. ure, predstavitev SREČNE NOVE UMJET + nosti ter IZDAJATELJSKEGA INFORMATIVNEGA DOKUMENTARNEGA PROGRAMA z zgodovinskim diskurzom (foto tapeta dokumentacije, slide dokumenta).
Ob 19. uri tiskovna konferenca z vsemi udeleženci na način TRIBINE, ki se loteva kritike načina dela na Univerzah.
Ob 20. uri SPOLJNI PROGRAM: promocija knjige Kazimira Maljeviča – Suprematizam/Bezpredmetnost (Slobodan Mijušković, Žarana Papić), TOMAŽ BREJC – Predavanje o umetnosti K. Maljeviča.

POCENI POTOVANJA

BUDIMPEŠTA – ZAKOPANE – KRAKOV – VARŠAVA – VROCLAV – PRAGA – KARLOVE VARI – BRNO – BRATISLAVA – DUNAJ – MARIBOR (14 dni, avtobus)
ODHODI: 22. in 31. maja; 12., 20. in 25. junija. Cena: 6.400,00 din.
BRATISLAVA – PRAGA – DRESDEN – VZHODNI BERLIN – POZNANJ – VARŠAVA – KRAKOV – BUDIMPEŠTA (13 dni, avtobus)
ODHODI: 8., 15. in 21. junija. Cena: 6.200,00 din.
MOSKVA – LENINGRAD – VARŠAVA – PRAGA (16 dni, vlak)
ODHODI: 19. in 28. maja; 17. in 26. junija. Cena: 7.980,00 din.
KIJEV – LENINGRAD – VOLGOGRAD – MOSKVA (15 dni, vlak, letalo)
ODHODI: 24. maja in 7. julija. Cena: 9.580,00 din.
MOSKVA – KIJEV – ODESA – KIŠINJEV – BUKAREŠTA (15 dni, vlak)
ODHODA: 25. junija in 4. julija. Cena: 7.580,00 din.
BUDIMPEŠTA – MOSKVA – LENINGRAD (12 dni, vlak)
ODHOD: 2. julija. Cena: 5.980,00 din.
BUDIMPEŠTA – MOSKVA – RIGA – LENINGRAD (14 dni, vlak)
ODHOD: 17. julija. Cena 6.800.00 din.
BUDIMPEŠTA – MOSKVA – TALIN – LENINGRAD (14 dni, vlak)
ODHOD: 6. avgusta. Cena: 7.800,00 din.
BUDIMPEŠTA – MOSKVA – ULJANOVSK – KAZANJ – LENINGRAD (17 dni, vlak, letalo)
ODHOD: 30. avgusta. Cena: 8.780,00 din.
BUDIMPEŠTA – MOSKVA – TAŠKENT – BUHARA – SAMARKAND (15 dni, vlak, letalo)
KURS RUSKEGA JEZIKA – ROSTOV VELIKI (27 dni, vlak)
ODHOD: 10. julija. Cena: 13.500,00 din.
KOMPLETNI PENZIONI.
RO ZA MEDNARODNI IN DOMAČI MLADINSKI TURIZEM »KARAVAN«, Beograd, Trg bratstva in jedinstva 7, telefon: 641-993.
21-70

zavod tivoli

CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI
obratuje: ob torkih in četrtkih od 10.30 do 12. ure, od ponedeljka do petka od 16. do 17.30 in od 20. do 21.30, ob sobotah od 9.30 do 13.30, od 14. do 18. ure in od 18.30 do 21.30 ter ob nedeljah od 9.30 do 13.30, 14. do 18. ure. Obvezne so plavalne kape.

Plavalni tečaj za odrasle se prične 4. maja. Informacije in prijave po telefonu 315-522, int. 74.
Zadnji plavalni tečaj za otroke se prične 1. junija.

BOWLING
obratuje v ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 16. do 22. ure. Ob sobotah in nedeljah od 14. do 22. ure. Poseben popust za organizirane skupine. Informacije po telefonu 315-522, int. 74.

ZLATI KLUB – SAVNA
obratuje vsak dan, razen sobote in nedelje od 9. do 22. ure. V torek samo za žene, druge dneve mešano, ter v soboto od 8. do 18. ure mešano. Poseben popust za sindikate.

AVTODROM IN VRTILJAK
obratuje vsak dan od 9. do 21. ure.

stopoteka SUPER

obratuje vsak dan razen ponedeljka od 20. do 2. ure, ob četrtkih stara glasba, druge dneve ROCK, NOVI VAL, HARD ROCK, COUNTRY. V stopoteki ne vrtimo več DISKO glasbe.

ČUK KLUB
Odprt vsak dan, razen torka od 20. do 3. ure. V nedeljo, ponedeljek, sredo, četrtek za ženske prost vstop. Konzumacija je obvezna v znesku od 100 din.
23. aprila REZERVIRANO za MATURANTE.

RESTAVRACIJA SULC
odprta vsak dan od 10. do 22. ure.

LETNI BIFE
odprt vsak dan od 7.30 do 21.30.

MINI GOLF
obratuje od ponedeljka do petka od 14. ure dalje, ter ob sobotah in nedeljah od 10. ure dalje.

TENIŠKA IGRIŠČA
odprta vsak dan od 7. do 19. ure. Možnost nakupa sezonskih kart. Informacije po telefonu 315-522, int. 81 ter na igriščih.

PREDAVANJE

Predavanje habil. prof. dipl. ing. V. Turnška, najavljeno za torek, 21. aprila 1981, je zaradi nenadne bolezni predavatelja **preloženo.**
Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo – Visokošolska delovna organizacija združenega dela gradbeništvo in geodezija.
21-69

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA
1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrične klinike – Vrazov trg 1. tel.: 310-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotavljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje–Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.
4. Nočna, nedeljska in praznična zobna ambulanta je v prostorih enote za zobozdravstveno varstvo Nebotičnik – TOZD Center, v drugem nadstropju, Kidričeva 1.
Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.
»Klic v duševni stiski« deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715.

MARIBOR
ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 22-222
V mestu: dr. Djordje Radič, okoliška dežurna služba: dr. Kruno Šalinovič in dr. Ivan Florjančič, ambulantna dežurna služba: dr. Janko Pisanec, pediatrična dežurna služba: dr. Andrej Golec.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Centralna lekarna, Prešernov trg 5.
MARIBOR
Nočna in nedeljska dežurna lekarna: Lekarna Glavni trg 29.

V vseh lekarnah
CERDAL®
posebna rastlinska mešanica z okusom kave, ki ureja prebavo zaužite hrane.
ALKALOID SKOPJE

K sodelovanju vabimo strokovnjake „za programiranje v programskem jeziku
COBOL (IBM)
Ponudbe na oglasno agencijo pod oznako »Cobol team«.
21-2656

SELITVE in prevoze opravljamo solidno in točno. Tel. (061) 341-079. **PR-P-5787-165**

PREVOZE, kompletne selitve opravimo strokovno. Prevoz oseb. Zanesljivi in točni. Informacije po telefonu (061) 263-756. **PT-106769-165**

PREVOZNE storitve, kompletne selitve, prevoz oseb, vleko prikolic, opravimo za zasebni in družbeni sektor. Telefon (061) 345-417. **P-PR-7037-165**

KOMPLETNE selitve, prevoze, opravimo strokovno, za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 342-420. **PR-PT-106725-165**

SAP-VIATOR

SAP VIATOR
DO GOLFTURIST
TOZD Turizem in rent-a-car, n. sub. o. Ljubljana

oglaša prosta dela in naloge

1. TURISTIČNEGA REFERENTA
v poslovalnici Ljubljana
(za določen čas – nadomeščanje delavca na odsluženju vojaškega roka)
Pogoji: srednja strokovna izobrazba – gimnazijski maturant – 1 leto delovnih izkušenj

2. ADMINISTRATORJA V TAJNIŠTVU TOZD
(za določen čas – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
Pogoji: srednja strokovna izobrazba, 1 leto delovnih izkušenj

3. TURISTIČNEGA REFERENTA V POSLOVALNICI VRHNIKA
Pogoji: srednja strokovna izobrazba, znanje enega svetovnega jezika, 1 leto delovnih izkušenj

Pisne ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite na naslov: SAP-VIATOR, TOZD Turizem in rent-a-car, Trdinova 3, 61000 Ljubljana

Delavski svet
razpisuje za 4 leta prosta dela in naloge

VODJE FINANČNO – ANALITSKE SLUŽBE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da ima višjo ali srednjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri
– da ima 3 leta oz. 5 let delovnih izkušenj
– znanje enega tujega jezika

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo TOZD Turizem in rent-a-car« na naslov: SAP VIATOR, TOZD Turizem in rent-a-car, Trdinova 3, Ljubljana.
O izidu razpisa bomo prijavljene kandidate obvestili v desetih dneh po izbiri.
18-2659

DE

ČGP Delo, TOZD Delavska enotnost KNJIGARNA – GALERIJA, Ljubljana, Tavčarjeva 5

Ko proslavljamo štiridesetletnico vstaje naših narodov in narodnosti – začetek osvobodilnega boja in naše revolucije – in ko se pripravljamo na III, kongres samoupravljalcev Jugoslavije, pohite naše misli k tovarišu Titu, delavcu, revolucionarju in organizatorju vseh naših dosežkov v bitki za resnično oblast delovnih ljudi. Spomin nanj, na leta, ki smo jih preživeli z njim in pod njegovim vodstvom, živi in bo živel v našem zdajšnjem in prihodnjem samoupravnem prizadevanju. Zato tudi tolikšno povpraševanje po umetniških reprodukcijah Josipa Broza Tita – znanih likovnih umetnikov Božidarja Jakca, Mila Milunovića, Gabrijela Stupice in Safeta Zeca, ki sta jih izdala »Rad« Beograd in ČGP Delo iz Ljubljane in jih lahko uokvirjene naročite ali kupite v knjigarni DE, Ljubljana, Tavčarjeva 5.
15-2565

Mercator sestavljena organizacija združenega dela za dejavnost kmetijstva, industrije, trgovine, gostinstva in storitev, n. sub. o Ljubljana

Mercator – Rožnik, Ljubljana, n. sub. o. TOZD GRMADA, trgovina na drobno, n. sub. o. Ljubljana, Vojkova 45

Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge:

1. **POSLOVODJA** poslovne enote Tomačevo – 1 delavec
POSLOVODJA poslovne enote Mlekarna Titova 89 – 1 delavec
Pogoja
– KV šola za prodajalce
– 2-mesečno poskusno delo
2. **PRODAJALKE** (za delo v blagajni)
Pogoja:
– šola za prodajalce
– 1-mesečno poskusno delo
3. **NATAKARICE**
Pogoja:
– gostinska šola ali osemletka s prakso v stroki
– 1-mesečno poskusno delo
4. **KUHARICE**
Pogoja:
– gostinska šola ali osemletka s prakso
– 1-mesečno poskusno delo
5. **ČISTILKE**
Pogoja:
– osemletka ali vsaj 6 r. osnovne šole
– 1-mesečno poskusno delo
6. **MESARJA-SEKAČA**
Pogoja:
– KV živilska šola mesarske stroke
– 1-mesečno poskusno delo
7. **DELAVCA-RAZVAŽALCA**
Pogoja:
– dokončana osemletka, izpit A kategorije
– 1-mesečno poskusno delo

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajo osebno v kadrovski službi na gornji naslov, najpozneje v 15 dneh po objavi.
Kandidate bomo pisno obvestili o izbiri najkasneje v 15 dneh po izbiri.
18-2657

ČGP »DELO« LJUBLJANA
Ljubljana, Titova 35

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje del in nalog

SREDNJEROČNO IN DOLGOROČNO PLANIRANJE ZA TOZD, DO IN DSSS
(nadomeščanje delavk na porodniškem dopustu)

Kandidati morajo poleg splošnih, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– končana ekonomska fakulteta
– delovne izkušnje v analitično planski smeri

Prijave sprejemamo 15 dni po prvi objavi
Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajo v kadrovski službi ČGP »DELO«, Ljubljana, Titova 35.
16-65

STAVBNO POHIŠTVO inles
ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO

Razpisna komisija za imenovanje individualnega poslovodnega organa direktorja

DES TOZD Elektro Krško

razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA DES TOZD ELEKTRO KRŠKO

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:
– visoka šola elektro, ekonomske, organizacijske ali pravne smeri in 8 let delovnih izkušenj, pridobljenih v elektrogospodarstvu
– višja šola za elektro, ekonomske, organizacijske ali pravne smeri in 12 let delovnih izkušenj, pridobljenih v elektrogospodarstvu
– da je gospodarsko razgledan in sposoben organizator dela, kar izhaja iz uspešnosti opravljanja dosedanjih delovnih nalog
– da ima ustrezne moralno-politične vrline
Poslovodni organ bo imenovan za štiri leta.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno v 15 dneh po objavi na naslov – DES Ljubljana, TOZD Elektro Krško, cesta 4. julija 32, z oznak – »za razpisno komisijo«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.
17-2628

ELEKTRO GORENJSKA DELOVNA ORGANIZACIJA ZA DISTRIBUCIJO IN PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE, n. sub. o., KRANJ, Cesta JLA 6
TOZD ELEKTRO SAVA KRANJ, n. sub. o., KRANJ, Stara cesta 3

Delavski svet TOZD Elektro Sava Kranj

razpisuje
v skladu s 77. členom statuta TOZD
dela oz. naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA TOZD ELEKTRO SAVA KRANJ

Poleg pogojev, predpisanih v 511. členu Zakona o združenem delu, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
– dipl. el. ing. ali dipl. ekonomist, el. ing. ali ekonomist
– 5 let prakse v gospodarstvu
– da ima ustrezne moralnopolitične vrline in da je širše družbenopolitično aktiven
Mandat traja 4 leta.
Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.
Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici na naslov: TOZD Elektro Sava Kranj, Kranj, Stara cesta 3 z oznako »za razpisno komisijo«.
Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.
20-2669

sladkogorska

Odbor za delovna razmerja

TOZD Blagovni promet DO Sladkogorske tovarne papirja n. sol. o., 62214 Sladki vrh

objavlja
prosta dela in naloge:

1. **odpremnika v skladišču Sladkogorske v Ljubljani**
2. **dveh skladiščnih delavcev v skladišču Sladkogorske v Ljubljani**

Dela in naloge bomo sklenili za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom
Pogoji za zasedbo so:
pod 1.
KV trgovec z najmanj enoletnimi delovnimi izkušnjami v skladišču blaga široke potrošnje
pod 2.
končana osemletka ter vsaj 6 mesecev delovnih izkušenj
Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati naslovijo odboru za delovna razmerja TOZD Blagovni promet in pošljejo na naslov: Sladkogorska tovarna papirja, 62214 Sladki vrh – kadrovski oddelek.
Oglas velja 15 dni po objavi v dnevniku. Kandidate bomo o opravljeni izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.
18-2641

PIONIR

Splošno gradbeno podjetje »PIONIR« Novo mesto TOZD Tehnična komerciala in inženiring

razpisuje proste delovne naloge in opravila

VODJE INŽENIRING PROJEKTA III. za elektroinstalacije

Pogoji za sprejem:
– dipl. gr. inž. in 5 let delovnih izkušenj ali
– gradbeni inženir in 7 let delovni izkušenj ali
– gradbeni tehnik in 8 let delovnih izkušenj
Za opravljanje navedenih delovnih nalog mora imeti kandidat pooblastilo
Kandidat bo pridobil lastnost delavca v združenem delu s polnim delovnim časom, za nedoločen čas in s trimesečnim poizkusnim delom
Ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisom in dokazili o izobrazbi sprejema 15 dni po objavi SGP »PIONIR«, Kettejev drevored 37, kadrovski oddelek, 68000 Novo mesto.
Kandidate bomo o rezultatih razpisa obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.
17-2604

IZDAJA ČGP DELO, TOZD »DELO« GLASILO SZDL SLOVENIJE • NASLOV UREDNIŠTVA LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3, TELEFONA 23-522, 23-526 • MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA • YU DELO 31-255 • POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA • TISK ČGP DELO, TOZD TISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANA, TITOVA 35 • NAROČNINA IN DOSTAVA, LJUBLJANA, PARMOVA 33, TELEFONA 347-971, 347-888, • POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 8 DIN, SOBOTNA ŠTEVILKA 10 DIN • NAROČNINA ZA ZASEBNE NAROČNIKE 180 DIN MESEČNO • NAROČNIKI LAHKO DOBIJO SAMO PETKOVO ŠTEVILKO ZA 32 DIN MESEČNO ALI SOBOTNO ZA 40 DIN MESEČNO, PETKOVO IN SOBOTNO ŠTEVILKO SKUPAJ ZA 72 DIN MESEČNO • NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN TOZD DELO ŠTEVILKA 50102-603-48909 • MESEČNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZRN 23,50 DM, ZDA 11 DOL., AVSTRIJA 166 ŠIL., ITALIJA 11.270 LIR, FRANCIJA 55 F. F., ŠVICA 21,50 ŠVIC. F., ŠVEDSKA 52 Š. KRON • LETNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZDA 132 DOL., AVSTRIJA 1.992 ŠIL., ZRN 282 DM, FRANCIJA 657 F. F., ŠVICA 256 ŠVIC. F., ŠVEDSKA 621 Š. KRON, ITALIJA 135.240 LIR • PLAČILA NA DEVIZNI RAČUN PRI LB ŠTEVILKA 50100-620-107-25730-115/5; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V TREH DNEH OD NAROČILA • NAROČNINA JE SAMO MESEČNA • ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA • OGLASNA AGENCIJA DELA, LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, 61001 LJUBLJANA, TELEFON 21-896 • SPREJEM MALIH OGLASOV: TELEFON 28-111 • SPREJEM OSMRTNIC: OB DELAVNIKIH OD 7. DO 16. URE OZ. OB SOBOTAH OD 7. DO 11. URE OSEBNO (ŠUBIČEVA 1), PO TELEKSU YU DELO OG 31633, S TELEGRAMOM ALI PO TELEFONU 28-111 ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH SPREJEMA OSMRTNICE (DO 16. URE) NEPOSREDNO CENTRALNA REDAKCIJA »DELA«, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 OSEBNO ALI PO TELEFONU 23-522 ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • ROKOPISOV NE VRAČAMO

TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 21-882

ŽG – Centralne delavnice TOZD za vzdrževanje lokomotiv Moste o. sol. o. 61110 LJUBLJANA, Zaloška c. 217

Komisija za delovna razmerja oglaša prosta dela in naloge

– strojepiske

Za oglašena dela in naloge zahtevamo končano dveletno administrativno šolo oz. uspešno končan nadaljevalni tečaj strojepisja
Zaželene so izkušnje pri opravljanju navedenih del in nalog

Za opravljanje navedenih del in nalog bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Poskusno delo traja 2 meseca.

Pisne ponudbe sprejema 15 dni po objavi – Kadrovsko splošna služba, ŽG – CD TOZD za vzdrževanje lokomotiv Moste, Ljubljana, Zaloška c. 217.

20-2688

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI PODRUŽNICA LJUBLJANA Titova 66

po določilih 93. člena statuta Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji

ponovno razpisuje
razpisna komisija pri Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji podružnici Ljubljana prosta dela in naloge:

– POMOČNIKA DIREKTORJA ZA PODROČJE PLAČILNEGA PROMETA IN DRUŽBENEGA RAČUNOVODSTVA

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:
1. usposobljenost na ravni visoke strokovne izobrazbe praviloma ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
2. 5 let ustreznih delovnih izkušenj
3. ustrezne moralnopolitične vrline

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema razpisna komisija Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji podružnice Ljubljana, Titova 66, v 15 dneh po objavi razpisa.
Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po izbiri.

21-2704

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA, Mestni trg 26

komisija za medsebojna delovna razmerja DZS

objavlja
naslednja prosta dela in naloge

a. za poslovalnice v Ljubljani:

1. **PRODAJANJE (en delavec)**
   Pogoji: triletna poklicna šola (dokončana šola za prodajalce), delovne izkušnje so zaželene
2. **DOSTAVLJANJE BLAGA NAROČNIKOM (en delavec)**
   Pogoj: osnovna šola

b. za poslovalnico v Kočevju:

3. **DOSTAVLJANJE BLAGA NAROČNIKOM IN ČIŠČENJE POSLOVALNICE (en delavec)**
   Pogoj: osnovna šola

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas. Za vsa dela in naloge je predviden poseben pogoj poskusnega dela.

Pisne prijave z dokazili sprejema splošno-kadrovski sektor Državne založbe Slovenije na gornji naslov, in sicer 15 dni od dneva objave. Prijave brez dokazil komisija ne bo obravnavala.
Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili.

21-2696

UNITAS TOVARNA ARMATUR p. o. LJUBLJANA CELOVŠKA 224

RAZPISUJEMO
prosta dela in naloge

1. **VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA**
   Pogoji:
   – pravna fakulteta II. stopnje in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na ustreznem delu ali
   – višja šolska izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj na ustreznem delu
2. **VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA**
   Pogoji:
   – strojna fakulteta II. stopnje in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na ustreznem delu ali
   – višja šolska izobrazba strojne smeri in 5 let delovnih izkušenj na ustreznem delu
   – znanje angleškega ali nemškega jezika

Za ugotovitev moralnopolitične primernosti kandidatov bodo uporabljena določila družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na področju ljubljanskih občin.
Izbrani kandidat bo imenovan za dobo štirih let.

in OBJAVLJAMO naslednja prosta dela

1. **NASTAVLJALCA STRUŽNIH-VRTALNIH POLAVTOMATOV (1 delavec)**
   Pogoji: KV strugar in več let delovnih izkušenj
   OD znaša okoli 12.000 din
2. **MONTERJA CENTRALNE KURJAVE (1 delavec)**
   Pogoji: KV vodovodni instalater in več let delovnih izkušenj
   Osebni dohodek znaša okoli 11.000 din
3. **DELO V BRUSILNICI, GALVANI IN LIVARNI (več NK delavcev)**
   Osebni dohodek znaša okoli 8.000 do 10.000 din

Vsa prosta dela sklenemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo po samoupravnem splošnem aktu.
Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh po objavi oz. razpisu. S stanovanji ne razpolagamo.

21-2698

TKK

Razpisna komisija razpisuje proste naloge in opravila

DIREKTORJA TOZD TKK SRPENICA

Poleg z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še pogoje, določene v 91. členu Statuta TOZD, in sicer:
– da je inženir kemije, ekonomist ali pravnik
– da ima pet let delovnih izkušenj na vodilnih delih
– da ima sposobnost organiziranja in vodenja
– da je moralnopolitično neoporečen

Imenovanje direktorja TOZD velja za 4 leta.

Prijave z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po razpisu na naslov: HELIOS Domžale TOZD TKK tovarna kemičnih izdelkov in proizvodnja krede Srpenica, 65224 Srpenica.

21-2705

POSVETOVANJE O PREDLOGU NAČRTA ZA:

1. OBREMENITVE V GRADBENIŠTVU
2. OBREMENITVE SILOSOV
3. MOSTOVI ZA PEŠCE IN CESTE

Posvetovanje bo 6. in 7. maja 1981 v Opatiji, v hotelu »Imperijal«.
Vse zainteresirane organizacije in strokovnjake vabimo, da se udeležijo posvetovanja.
Jugoslovansko društvo za raziskovanje in preučevanje materiala in konstrukcij Beograd, Kneza Miloša 9/1, tel. (011)342-589.

18-2647

»UMETNI KAMEN-KAMIN« Ljubljana, Titova 178

objavlja
prosta dela in naloge
za nedoločen čas

OBRATNEGA ELEKTRIKARJA

(vzdrževalca strojev in elektro naprav v delavnici in na gradbišču)

Pogoj: KV elektrikar
Poseben pogoj: izpit B kat.

Pisne ponudbe z dokazili pošljite na naslov: »Umetni kamen-Kamin« Ljubljana, Titova 178, v 15 dneh po objavi.

20-2685

Komisija za delovna razmerja

ŠOLSKEGA CENTRA ZA BLAGOVNI PROMET LJUBLJANA, Poljanska cesta 28 a

objavlja prosta dela in naloge

administratorja

Pogoji: končana 2-letna administrativna šola, 1 leto delovnih izkušenj in dobro obvladanje slovenskega jezika

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi.
Kandidate bo komisija o izbiri obvestila v 30-dneh po končanem zbiranju ponudb.

20-2675

Delavski svet
TOZD Psihiatrični oddelek Ormož
objavlja prostá dela in naloge:

1. 2 zdravnikov specialistov ali specializantov iz psihiatrije
Pogoj: opravljen specialistični izpit iz psihiatrije ali izpolnjeni pogoji za pridobitev specializacije

2. socialnega delavca
Pogoja: višja šola za socialne delavce, strokovni izpit

3. višje medicinske sestre
Pogoja: višja šola za zdravstvene delavce – oddelek za medicinske sestre, strokovni izpit

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Kandidate vabimo, da pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtev na naslov: Komisija za delovna razmerja, TOZD Psihiatrični oddelek Ormož

Ponudbe sprejemamo 20 dni
O izidu izbire bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

20-2681

Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine

objavlja
prosta dela in naloge

snažilke
Pogoji:
nekvalificirana delavka
priučitev 1 mesec

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidatke naj svoje ponudbe pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Plečnikov trg 2, Ljubljana.

21-2699

ABC POMURKA DO Drogerija Milana Majcna 12

Komisija za delovna razmerja TOZD Maloprodaja

objavlja
prosta dela in naloge

prodajalca – cvetličarja

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom, ki traja 3 mesece.

21-2694

Sprejem osmrtnic: ob delavnikih od 7. do 16. ure oz. ob sobotah od 7. do 11. ure osebno (Šubičeva 1). Po teleksu YU DELO OG 31633, s telegramom ali po telefonu 28-111 za naročnike izven Ljubljane. Ob nedeljah in praznikih sprejema osmrtnice (do 16. ure) neposredno centralna redakcija »Dela«, Ljubljana, Tomšičeva 3 osebno ali po telefonu 23-522 za naročnike izven Ljubljane. Rokopisov ne vračamo.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče

IVAN JAMŠEK

železniški upokojenec

Pogreb pokojnika bo v torek, 21. aprila 1981, ob 16. uri na pokopališče na Savi
Do 15. ure leži v domači hiši

Žalujoči:
žena Fani, sinova Franci in Janez z družinama in drugo sorodstvo

Renke, Sava, 21. aprila 1981

Prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustila moja ljubljena žena, mamica, tašča in babica

SLAVICA CONRADI

rojena Pirc
dolgoletna gostinsko turistična delavka v pokoju

Pogreb drage in nepozabne pokojnice bo v sredo, 22. aprila 1981, ob 15.30 na mestnem pokopališču v Celju

Žalujoči:
mož Rikardo, sin Žarko, snaha Mila, vnukinja Alesi z družino ter brat Jože

Celje, Rače, Slovenska Bistrica, Ljubljana, Aleksinac, Trbovlje

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

AVGUSTA PEKLENKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ali kakorkoli drugače počastili njegov spomin ter nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

Boleče in nepričakovano nas je zapustila naša ljuba žena, mama, sestra, teta, babica in prababica

MARA SMOLE

roj. Snoj

Od drage pokojnice se bomo poslovili v sredo, 22. aprila 1981, ob 16. uri na tržiškem pokopališču

Žalujoči:
mož Karl, hčerki Tatjana Pirih, Gita Mally in sestra Mila Hladnik z družinami ter drugo sorodstvo

Tržič, Ljubljana, Jesenice, Portorož, 20. aprila 1981

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustila naša sodelavka

DARINKA LISJAK

Od pokojnice smo se poslovili v ponedeljek, 20. aprila 1981, Ohranili jo bomo v trajnem spominu

Kolektiv LB temeljne banke Nova Gorica

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in stric

JOŽE PAPEŽ

delavec Medexa

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1981, ob 15. uri iz vzhodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo v sedemnajsti vežici

Žalujoči:
žena Vera, sin Niko, atek Jakob, sestri Marija in Olga z družinama, brat Franci z družino, brat Milan ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Žvirče, Novo mesto, Toronto, 18. aprila 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame

MARIJE VIDENIČ

roj. Mojškerc

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki ste našo mamo spremili na zadnji poti, darovali cvetje in sočustvovali z nami. Hvala za poslovilne besede predstavniku društva upokojencev Štepanjskega naselja, župniku Kranjcu za lep pogrebni obred. Hvala sodelavcem OOS, IMP TOZD EM, KDIC in PKŠ. Iskrena hvala osebju Doma starejših občanov Poljane, dr. Ličini in sestram Kliničnega centra, ki so ji lajšali zadnje ure in dr. Trobčevi, ki je vsa leta skrbela za njeno zdravstveno stanje.

Sinova Marko in Bogdan z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta in tasta

CIRILA LUŽANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga tako številno spremili na zadnjo pot, darovali cvetje, nam izrazili pisna in ustna sožalja. Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali

Žalujoči:
vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše ljubljene hčerke in sestre

ROŽE OBLAK

se najlepše zahvaljujemo njenim sodelavcem iz CKSG Portorož, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili cvetje in vsem, ki so izrekli sožalje. Dr. Tomincu se posebej zahvaljujemo za njegove poslovilne besede in opravljeni obred. Iskrena hvala njeni prijateljici Danici za sestrsko pomoč med dolgoletno boleznijo.

Mama in bratje

GLOBOKO PRETRESENI SPOROČAMO, DA NAS JE NENADOMA ZAPUSTILA NAŠA DRAGA ŽENA, MAMA, HČERKA, SESTRA, SNAHA

MIRA HANDANOVIĆ

ROJ. KRUPLJANIN

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V ČETRTEK, 23. APRILA 1981, OB 17. URI IZ VZHODNE POSLOVILNE DVORANE NA LJUBLJANSKIH ŽALAH-NAVJU
NA DAN POGREBA BO V PETNAJSTI MRLIŠKI VEŽICI

ŽALUJOČI:
MOŽ DŽEVAD, HČERKA SNEŽANA, SIN JASMIN, OČE ZDRAVKO, MAMA NEVENKA, SESTRA LJUBICA, TAST ZIJAD, TAŠČA EMINA IN DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, BANJALUKA, SANSKI MOST, 18. APRILA 1981

Umrl je naš ljubi

METOD DEMŠAR

Pogreb bo v četrtek, 23. aprila 1981, ob 16. uri
na ljubljanskih Žalah-Navju
Žara s posmrtnimi ostanki bo na dan pogreba v drugi mrliški vežici

Za njim žalujejo:
Danica, Meta, Boris, Mojca, Maruša, Manica in sorodniki

Ljubljana, Radovljica, Naklo, 18. aprila 1981

Za nas se je razdala in nas zapustila naša ljuba mami

ERNA VRENJAK

rojena Dovič

Pogreb bo v sredo, 22. aprila 1981, ob 16. uri izpred njenega doma, Vir – Šaranovičeva 30, na pokopališče v Dobu
Do pogreba leži v mrliški vežici v Domžalah

V globoki žalosti:
sin Viki z Bojano in Brigito, hčerka Mojca, sestra Zvonka z družino in vsi sorodniki

Vir, Domžale, Ljubljana, 20. aprila 1981

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je umrl naš oče, dedek in pradedek

IVAN MAROLT

Od njega se bomo poslovili v sredo, 22. aprila 1981, ob 15. uri iz mrliške vežice na pokopališče v Polju

Žalujoči:
sin Janez z ženo Minko, snaha Tatjana, vnuki Marjan, Mitja, Mojca, pravnuk Anže, sestre Mici, Ivanka ter drugo sorodstvo

Ljubljana-Polje, Piran, Vevče, Aliquippa, 19. aprila 1981

ZAHVALA

Ob bridki, nenadomestljivi izgubi našega dragega

ANTONA JAVHA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, poslovnim prijateljem, ki ste se tako številno udeležili pogrebne poslovitve, mu darovali vence in cvetje, ali kakorkoli drugače počastili njegov spomin. Zahvaljujemo se vam, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje, v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Slovenija avto za organizacijo pogrebne svečanosti, izkazano pomoč in ganljive poslovilne besede o njegovem življenju in delu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči:
vsi njegovi

Ljubljana, aprila 1981

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in dida

LOJZETA TRTNIKA – MATEVŽA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti ter ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali cvetje oziroma prispevali humanitarnim ustanovam. Iskreno se zahvaljujemo osebju bolnišnice dr. Petra Držaja, oddelku Emona ter zdravnikom dr. Skokovi, dr. Pertotovi, dr. Gabrovčevi in dr. Pippu, govornikom tov. Vrhovcu, tov. Jakliču in tov. Penci-Dečku, komandi garnizije Ljubljana, Roška ul. za spremstvo, občinski organizaciji ZZB NOV Ljubljana Center, ZZB NOV in drugim družbenopolitičnim organizacijam Krajevne skupnosti Tabor, Slikoplesk-Termoplastu, Fakulteti za strojništvo, Iskri, Avtomatika, del. skupnosti 2 in stanovalcem Tabor 6, 7 in 8 ter Vrhovčeva 2 in 4 ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se tako številno poslovili od njega

Žena Anica ter hčerki Marjana Slapničar in Nataša Lobe v imenu vsega sorodstva

Ljubljana, 16. aprila 1981

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 68. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric

ANTON STRITAR

pekovski mojster v pok.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1981, ob 14. uri na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo ležal v tretji mrliški vežici

Žalujoči:
žena Francka, sin Tone z družino, hči Silva z družino, sin Jože, sin Franci z družino, sestri Ela in Malči in drugo sorodstvo

Dravlje, Smlednik, Ljubljana, Kranj, Izola, Litija, 18. aprila 1981

Nepričakovano nas je zapustila naša sodelavka

MARIJA UŠTAR

roj. Kobiljšek

Pogreb pokojnice bo v torek, 21. aprila 1981, ob 17. uri izpred hiše žalosti, Soteska 5 pri Moravčah

Kolektiv Rašica, TOZD Moravče

Sporočamo žalostno vest, da nam je umrla naša dobra mama, stara mama in prababica

REZKA PRIJATELJ

Pečkova mama iz Dolenjih Lazov 31

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 21. aprila 1981, ob 16. uri na pokopališču v Hrovači pri Ribnici na Dolenjskem. Do pogreba leži v mrliški vežici v Hrovači

Žalujoči:
sinovi Nace, France, Ivan, z družinami, hči Rezka z možem, vnuk Milenko z družino in drugo sorodstvo

Krško, Ljubljana, Dolenji Lazi, Hannover

Sporočamo, da je v 82. letu preminila naša draga žena, mama, babica in prababica

ROZALIJA FRANK

roj. Kunej
upokojenka

Pogreb bo v četrtek, 23. aprila 1981, ob 13. uri na štepanjskem pokopališču

Žalujoči:
mož Aleksander, sin Aldo z ženo, vnuka Bogdan in Sonja z družinama in pravnuki, sestri Fanči in Pepca

---

Boleče nas je prizadela vest, da ne bo prišel več med nas naš predan in vesten dolgoletni sodelavec

mag. el. znanosti

MIRKO TOPIĆ

dipl. ing. elektrotehnike

Iskreno se mu zahvaljujemo za pomoč in za sodelovanje

Sodelavci laboratorija za sisteme, avtomatiko in kibernetiko fakultete za elektrotehniko v Ljubljani

V Ljubljani, 17. aprila 1981

Sporočamo, da nas je zapustil naš dolgoletni sodelavec

DRAGO ZEMLJIČ

trgovski potnik v pokoju

Od dolgoletnega vzornega in nepozabnega tovariša se bomo poslovili v torek, 21. aprila 1981, ob 15. uri na Pobreško pokopališče v Mariboru

Delavci DO AGROTEHNIKA-GRUDA Ljubljana

ZDRAVSTVENI CENTER KOPER o. o.
Delavski svet
TOZD Bolnišnica PIRAN

razpisuje
dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. **DIREKTORJA TOZD Bolnišnica Piran**
2. **VODJE otorinolaringološkega oddelka TOZD**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
pod 1.:
– da ima visoko strokovno izobrazbo zdravstvene usmeritve oziroma pravne, ekonomske, organizacijske ali upravno pravne usmeritve
– da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi oziroma strokovnih delih ali opravilih
– da ima organizacijske sposobnosti in sposobnosti vodenja delavcev TOZD
– da je moralno-politično neoporečen.
pod 2.:
– visoka šola, strokovni in specialistični izpit
– 3 leta delovnih izkušenj na področju del in nalog specialista otorinolaringologa
– organizacijske in vodstvene sposobnosti, sposobnosti ekonomskega poslovanja, moralnopolitične kvalitete, sposobnost usklajevanja medljudskih odnosov, znanje enega ali več tujih jezikov.

Mandat za razpisana dela in naloge traja 4 leta.
Prijave z ustreznimi dokazili naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni center Koper, Kidričeva 21, 66000 Koper, z oznako na ovojnici, da je za razpisno komisijo delavskega sveta Bolnišnica Piran.

Vse kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po poteku prijavnega roka.

21-2700

---

eta

Razpisna komisija delavskega sveta
TOZD Plošča
združen v OZD »ETA« Cerkno

objavlja po sklepu delavskega sveta TOZD razpis opravil in nalog za

direktorja TOZD Plošča
(individualni poslovodni organ)

Kandidat mora poleg z zakonom predpisanih izpolnjevati še naslednje pogoje:
– srednja strokovna izobrazba in pet let delovnih izkušenj pri ustreznih opravilih in nalogah
ali
– višja strokovna izobrazba in tri leta delovnih izkušenj pri ustreznih opravilih in nalogah
– da je gospodarsko razgledan in sposoben organizator dela, kar izhaja iz uspešnosti izvrševanja dosedanjih opravil oz. nalog
– da ima ustrezne moralno-politične vrline

Mandat razpisanih opravil in nalog traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: »Tovarna »ETA« Cerkno, kadrovska služba z oznako »Za razpisno komisijo«. O izidu razpisa bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po izbiri.

20-2687

---

belinka
tovarna kemičnih izdelkov

BELINKA, tovarna kemičnih izdelkov, n. sol. o.
LJUBLJANA, Šentjakob ob Savi 13

Po sklepu kadrovske komisije TOZD BELLES razpisujemo prosta dela in naloge

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
v razvojno-tehnološkem sektorju

Pogoja: – srednja izobrazba ustrezne smeri
– 6 mesecev delovnih izkušenj

Delo združujemo za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

DELAVCA ZA EMBALIRANJE
Pogoji: – OŠ
– 1 mesec delovnih izkušenj
Delo združujemo za nedoločen čas

Kandidati naj pošljejo prijave s potrebnimi dokazili na naslov: BELINKA, tovarna kemičnih izdelkov, n. sol. o. Ljubljana p. p. 5/1.

Prijave za objavljena dela in naloge sprejemamo 15 dni po objavi v dnevnem časopisu. O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

20-2689

Umrla je naša draga mama, babica, prababica, tašča in teta

SOFIJA RAJKOVIČ

roj. Savič

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 23. aprila 1981, ob 18. uri iz zahodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo v sedmi vežici

Žalujoči:
sin Rajko, hčeri Vera in Zdenka z družinami, zet Stane Habič in drugo sorodstvo

Ljubljana, Knjaževac, Trogir, 20. aprila 1981

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene

BRANISLAVE MEJAK

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala tudi DO Angora, DO Tosama, podjetju Mlinostroj, Onkološkemu inštitutu, župniku ter prijateljicam iz samopostrežbe Emona iz Vira

Mož Janez s sinom Borisom

Najprej delovni čas, potem urni kazalci

Predsedstvo slovenske skupščine se zavzema, da bi predlog zakona o uvedbi zimskega časa umaknili z dnevnega reda seje zveznega zbora

LJUBLJANA, 20. aprila – Predsedstvo slovenske skupščine je na popoldanski seji določilo dnevni red dveh majskih zasedanj zborov. Na prvih sejah bodo delegati med drugim obravnavali tudi predlog zakona o Triglavskem narodnem parku in osnutek novega skupščinskega poslovnika. Te seje zborov bodo 20. maja, naslednje pa teden dni pozneje, in sicer 27. maja.

Ko so člani predsedstva govorili o pripravah na aprilsko zasedanje vseh treh zborov, so sklenili uvrstiti na dnevni red sej 29. aprila tudi osnutek sprememb in dopolnitev letošnje resolucije o glavnih smernicah in okvirih politike družbenoekonomskega razvoja ter o izvedbi sklenjenih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije. To gradivo med drugim predvideva, da bo najkasneje do konca letošnjega julija potrebno sprejeti energetsko bilanco Jugoslavije za tekoče srednjeročno obdobje, že do 20. decembra letos pa tudi to bilanco za prihodnje leto.

Mimo tega so opredeljeni nosilci spodbujanje razvoja živinoreje na individualnih kmetijskih gospodarstvih. Zraven pa je tudi zahteva, kako bodo morale republike in pokrajini do konca junija 1981 sprejeti svoje bilance potreb po hrani in možnostih za njihovo zadovoljevanje.

Ker bo zvezni zbor jugoslovanske skupščine te dni odločal o zakonu o uvedbi zimskega časa, je predsedstvo slovenske skupščine posebej spregovorilo tudi o tem. Bogdan Osolnik je razložil možnosti, kaj storiti v primeru, če bo vendar prevladala zahteva za sprejem omenjenega zakona. Po mnenju predsedstva skupščine SRS je še vedno osrednje vprašanje, zakaj zvezni izvršni svet ni pripravljen preučiti možnosti uvedbe poletnega časa kot ga imajo vse zahodnoevropske države. Še posebej pa, zakaj ne analizira problema razporejanja delovnega časa, ki je osrednje vprašanje razprav o tem zakonu.

Kakor je povzel Milan Kučan, se predsedstvo slovenske skupščine zavzema za umik predloga tega zakona z dnevnega reda.

ALENKA LESKOVIC

Jugoslovansko-bolgarsko sodelovanje

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Zvone Dragan in namestnik predsednika ministrskega sveta LR Bolgarije Georgij Jordanov sta danes v Beogradu podpisala promemorijo o rezultatih usklajevanja možnosti za razvoj gospodarskega, trgovinskega in znanstveno-tehničnega sodelovanja med SFRJ in LR Bolgarijo v obdobju od 1981. do 1985. leta.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Zvone Dragan in namestnik predsednika ministrskega sveta LR Bolgarije Georgij Jordanov vodita delegaciji obeh držav, ki sta na današnjem sestanku končali plansko proučevanje možnosti za razvoj dvostranskega gospodarskega sodelovanja v prihodnjem petletnem obdobju.

ZADNJA VEST

Svetovni prvak je LR Kitajska

NOVI SAD, 20. aprila – Mnogo hujši je bil finalni spopad moških ekip Kitajske in Madžarske na 36. svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu, kot je bilo najprej pričakovati. Na koncu pa so vendarle naslov zasluženo osvojili kitajski igralci z zmago s 5:2.

Izidi: Shi Zhiao : Jonyer 0:2, (–17, –21), Cai Zhenhua : Klampar 2:0, (16, 10), Xie Saike : Gergely 2:1 (17, –22, 22), Shi Zhiao : Klampar 1:2 (13, –17, –10), Xie Saike : Jonyer 2:0 (15, 19), Cai Zhenhua : Gergely : 2:1 (16, –14, 15), Xie Saike : Klampar 2:1 (–15, 16, 15).

Delegacija ZSJ na Kitajskem

Jugoslovansko sindikalno delegacijo – vodi jo Rade Galeb – je sprejel Li Hsiennien

PEKING, 20. aprila (Tanjug) – Podpredsednik CK KP Kitajske Li Hsiennien je danes sprejel delegacijo zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi član predsedstva Rade Galeb. V prisrčnem pogovoru so poudarili, da ima sindikalno sodelovanje v razvoju odnosov med Jugoslavijo in Kitajsko pomembno vlogo, dosedanje rezultate pa so ocenili kot zelo dobre. Li Hsiennien je opozoril na ugodne pogoje za izboljševanje sodelovanja v naslednjem obdobju. Ko so prišla na vrsto mednarodna vprašanja, je dejal, da Kitajska podpira gibanje neuvrščenosti in vlogo, ki jo ima v njem Jugoslavija in druge države, ki se bore za izvirna načela gibanja. Posebej je poudaril, da Kitajska ceni prispevek predsednika Tita k razvoju gibanja, pa tudi njegov prispevek k uspehu konference na vrhu v Havani.

Verski vrh v Iranu v krizi

Grožnje verskemu voditelju iranskih Azerbejdžancev Šarijat-Madariju – Še vedno nemirno v Tabrizu?

TEHERAN, 20. aprila (Tanjug) – Šele iz ostrih groženj, naperjenih zoper verskega voditelja iranskih Azerbejdžancev, ajatolo Šarijat-Madarijo in prepovedano muslimansko ljudsko-islamsko republikansko stranko (MNIRP), je mogoče zaslutiti, kakšna nevarnost grozi enotnosti islamske republike Irana zaradi nemirov, ki se – po uradno nepotrjenih vesteh – širijo v Tabrizu in drugih mestih zahodnoiranske pokrajine Vzhodni Azerbejdžan.

Revolucionarna sodišča in revolucionarna garda v iranskem verskem središču Komu »opozarjajo danes kontrarevolucionarje Koma, da naj prenehajo snovati zaroto«. Eden izmed pristašev vladajoče islamsko-republikanske stranke (IRP) in hkrati ugledni član verskega središča hodžatoleslam Faher je to zagrozil, ne da bi imenoval kako osebnost, vendar je jasno, da njegova svarila veljajo znanemu ajatoli Šarijat-Madariju.

Ta ajatola je verski voditelj skoraj 13 milijonov iranskih Azerbejdžancev, ki žive pretežno v dveh zahodnih iranskih pokrajinah, Vzhodnem in Zahodnem Azerbejdažnu. Hodžatoleslam Faher ostro opozarja »pristaše muslimanske ljudske stranke«, kakor v Teheranu uradno imenujejo prepovedano MNIRP. Enako je posvaril ajatolo Šarijat-Madarija, ki ga je ta stranka svoje dni razglasila za svojega duhovnega voditelja.

Imam Homeini je enkrat samkrat vagrozil Šarijat-Madariju, ki ga prav tako ni imenoval. Po neuradnih vesteh ajatola Šarijat-Madari pridiga v Komu. V Teheranu so to pred nekaj dnevi označili kot zaroto v verskem središču Komu.

OGLEDALO

– Kdo bi si mislil, da se bomo potem, ko smo že prešli v obdobje hladnega piva, spet vrnili h kuhanemu žganju!

OTO REISINGER, Vjesnik

Tretja faza varčevalnih ukrepov

Italijanska vlada namerava s spremembami v indeksaciji plač ublažiti inflacijo

RIM, 20. aprila (AP) – Italijanska vlada razmišlja o tretji fazi varčevalnega programa, katerega namen je zadržati inflacijo in izboljšati plačilno bilanco države.

Začetni ukrepi, v okviru katerih so postavili kreditne omejitve in ukrepe za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja, so naleteli med sindikati na različen odmev, pa tudi na hudo nasprotovanje komunistične partije. Tretjo fazo varčevalnega programa, ki naj bi bila namenjena spremembam v sistemu indeksacije plač, bi lahko uvedli že v začetku prihodnjega meseca, po odločujočem sestanku z delavskimi sindikati, ki so ga sklicali za 6. maj. Kot prednostno nalogo je sprejela koalicijska vlada premiera Forlanija boj proti inflaciji, ki se je marca povzpela do letne stopnje 20,1 odstotka, primanjkljaj v italijanski plačilni bilanci se je povečal marca na 1,19 bilijona lir.

Dragi računi za ceste

Letos bo na slovenskih cestah najbolj kritično za temeljitejše vzdrževanje in posodabljanje cest – Za anuitete že 1,760 milijarde dinarjev

LJUBLJANA, 20. aprila – Cestarji bodo imeli letos največ težav, ko bodo popravljali že obstoječe ceste. Medtem ko na eni strani razpravljamo o tem, kako imamo premalo sodobnih cest, in bi jih bilo treba zgraditi več, se na drugi kaže žalostna podoba o poškodovanih cestah, o še vedno več kot 900 kilometrov makadamskih regionalnih cest, o slabih mostovih in podobnem. Rednega vzdrževanja cest zato ne bi smeli še naprej siromašiti, toda ob vseh drugih potrebah kaže, da se nagibamo ravno k temu.

Tako je menil tudi izvršilni odbor republiške skupnosti za ceste (RSC) in ocenjeval, da je to slabo. Če bomo namreč zanemarili letošnje poškodbe na cestah, ki so nastale zaradi zmrzali, ali pa če bomo na primer zakopali samo globlje luknje na cestah, bomo drugo leto za popravilo plačevali dosti višje račune. Že zdaj pa je jasno, da letos ne bo dosti denarja niti za tako imenovano investicijsko vzdrževanje cest, kamor med drugim spadajo tudi zidovi ob cestah, ureditev »črnih« točk itd. Podobno se bo je tudi v združenih cestnih podjetjih Slovenije, češ da z denarjem, ki ga imajo, cest ne bodo mogli zadovoljivo urediti. To ponazarjajo s tem, da je bilo lani za redno vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji namenjenih 1,05 milijarde dinarjev, letos pa le nekaj več, upoštevati pa je treba podražitve teh del. Še težje bo seveda z investicijskim vzdrževanjem, za katerega smo lani porabili 901 milijon dinarjev, letos pa naj bi za ta dela namenili le 130 milijonov dinarjev. Cestna podjetja menijo, da bi morali zagotoviti vsaj še 612 milijonov dinarjev, če hočemo obdržati ceste na zdajšnji ravni.

Predlog letošnjega finančnega načrta RSC, ki ga bodo v kratkem obravnavali delegati skupščine RSC, govori o okoli 6,873 milijarde dinarjev dohodkov in izdatkov skupnosti. Takoj pa kaže dodati, da so svoje dohodke predvsem zaradi nujne finančne izravnave nalašč nekoliko »napihnili«.

Tako so med drugim predvideli, da bi jim organizacije združenega dela – izvajalke nekaterih cestnih del pomagale s tako imenovanimi blagovnimi krediti, ki naj bi letos znašali kar 188,7 milijona dinarjev. Le nekaj manj kot lani naj bi dobili tudi prispevka od prodaje pogonskega goriva – letos okoli 1,57 milijarde dinarjev (lani 1,62 milijarde). Ob tem še vedno ni znano, koliko se bo od zadnje podražitve motornih goriv še dodatno steklo za ceste. Izvršilni odbor je bil nezadovoljen s predlogom, da bi zdaj za ceste dobili le 73,3 odstotka posebnega prispevka v ceni goriv. Položaj v cestnem gospodarstvu je namreč takšen, da skoraj ne dopušča nadaljnjega realnega presihanja denarja za cestna dela. Zato bo skupnost za ceste ponovno zahtevala od republikšega izvršnega sveta, da pripravi tak zakon, ki tako imenovanega cestnega denarja iz cene goriv ne bo razdeljeval še za energetiko in za železnice.

Čeprav je torej znan predlog letošnjega finančnega načrta, je v njem še vedno več neznank. Za zdaj je predvideno, da bi za enostavno reprodukcijo na tem področju namenili 3,82 milijarde dinarjev, vendar pa je ta vsota visoka le na videz – saj je v njej zajeto tudi odplačilo (1,760 milijarde dinarjev) različnih posojil. Za gradnjo novih cest pa naj bi letos odšteli 2,9 milijarde dinarjev (v glavnem gre za tiste, ki jih že delajo), za lanske obveznosti, ki so ostale od gradnje mostov, pa naj bi dali še 152 milijonov dinarjev.

STOJAN ŽITKO

Jasneje opredeliti, kako bomo brzdali cene

Med dopolnili resolucije so tudi ukrepi, s katerimi naj bi zajezili neprestane podražitve

LJUBLJANA, 20. aprila – Odbor zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose in odbor za družbenoekonomski razvoj skupščine SR Slovenije ter slovenska delegacija v zboru republik in pokrajin so danes na skupni seji obravnavali osnutek sprememb in dopolnil resolucije o družbenoekonomskem razvoju Jugoslavije v letu 1981.

Zvezno resolucijo o družbenoekonomskem razvoju v letu 1981 je namreč potrebno uskladiti z družbenim planom Jugoslavije za obdobje 1981–1985, je povedal vodja slovenske delegacije v zboru republik in pokrajin Marko Bulc. Dejal je, da je bilo precej dilem, ali ne bi bilo nujno v resoluciji hkrati spremeniti tudi postavljene okvire rasti, saj jih gospodarstvo v prvem trimesečju ni doseglo. Zvezni izvršni svet je menil, da to ni potrebno, tako osnutek sprememb in dopolnil resolucije prinaša tiste naloge, ki jih doslej v resoluciji ni bilo, smo se pa zanje opredelili v družbenem planu.

S tako zasnovanim osnutkom sprememb in dopolnil resolucije so se člani obeh odborov strinjali, v razpravi pa so oblikovali nekaj konkretnih pripomb. Menili so, da je tisti del osnutka, ki govori o tem, da bo potrebno sprejeti ukrepe za ublažitev in odpravo škode v nedavnih poplavah, ni potreben. Imamo namreč že dogovorjen solidarnostni sistem ob naravnih nesrečah, pa tudi ocena škode poplav še ni narejena.

V osnutku je tudi zapisano, da zvezni izvršni svet določi poseben program, kako se bodo izpolnjevale obveznosti in naloge iz družbenega plana Jugoslavije. Poudarili so, da bi moral ta program določati med drugim tudi materialne odnose med republikami. Za uspešnejše gospodarjenje bi bilo namreč potrebno čimprej jasno določiti, kakšne so materialne obveznosti posameznih republik.

V razpravi so podprli tisti del sprememb in dopolnil resolucije, ki se dotika politike cen, čeprav se ne nanaša na naloge iz družbenega plana. Menili so, da je v resolucijo potrebno zapisati nekatere ukrepe, s katerimi bi zajezili neprestane podražitve in tako do konca leta ujeli v resoluciji že postavljene cilje. Vendar bi morali le-te opredeliti jasneje, kot pa so sedaj podani v osnutku. Predvsem bi morali pospešiti izvajanje in uveljavljanje zakona o planu ter ustvarjanje pogojev za njegovo dosledno uporabo.

Dotaknili so se tudi dopolnila, da je treba s kompenzacijami omejevati rast cen kruha, mleka, mesa, sladkorja in olja. Strinjali so se, da se to zapiše v resolucijo, da pa obenem republiški izvršni svet ugotovi, katere od teh živil bo mogoče kompenzirati v Sloveniji.

Na današnji seji so spregovorili tudi o predlogu zakona o spremembah in dopolnilih zakona o delovnih razmerjih. Z manjšimi pripombami so se strinjali z večino predlaganih sprememb, menili pa so, da bi bilo potrebno izdelati analizo, kako se sedanji zakon uresničuje v praksi. Tako bi se delegati v skupščini lažje odločili, katere spremembe je potrebno sprejeti.

Hkrati so podprli predlog, da naj zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka preneha veljati. Omenjeni zakon od leta 1974, ko smo sprejeli zakon o združenem delu, tako ali tako ni več veljaven. Doslej ga nismo razveljavili, ker do letos nismo imeli ustreznih družbenih dogovorov.

BOJAN PLEŠEC

Ne samo veliki hoteli

Tudi zasebni sektor bi lahko mnogo prispeval k razvoju turizma – Nujna zaščita pravic turista – Tudi turistične ceste in področja

LJUBLJANA, 20. aprila – V zakonu o turistični dejavnosti je treba že v uvodu jasneje, širše in celovito opredeliti pojem in vlogo turizma v naši družbi, s številnimi prednostmi, ki jih imamo od turizma, pri čemer je »dotekanje deviz« samo eden izmed vidikov te dejavnosti, so menili na seji komiteja za turizem pri izvršnem svetu SR Slovenije, ko so obravnavali osnutek zakona o turistični dejavnosti.

Menili so tudi, da je zakonski osnutek preobširen, nekateri so rekli, da je naslov precej »ambiciozen«, zato pa je dosti skromnejša vsebina. Ogrevali so se za to, da bi ne označevali samo turističnih krajev, marveč tudi turistična področja in turistične ceste. Seveda pa bi morali zelo določno opredeliti pogoje, kdaj lahko ta ali oni kraj dobi napisno tablo »turistični«. Isto naj bi seveda veljalo za ceste in področja. Ob tem so nekateri opozorili, da lahko marsikje hitro postavimo table o turističnih cestah, vendar bi bilo to precej jalovo početje, ko vemo, da v mnogih krajih nimajo niti osnovne infrastrukture (elektrike, vodovodov), ki je pogoj za razvoj turizma.

Večkrat so tudi opozorili, da brez zasebnega sektorja ne moremo pričakovati hitrejšega razvoja turizma. Na tem področju pa smo, kot je dejal predsednik turistične zveze Slovenije Leopold Krese, precej »sramežljivi«.

Zakon o nacionalizaciji namreč določa, da sme imeti zasebnik le 70 kvadr. metrov poslovnih površin. Če bi bili dosledni, bi po tem zakonu morali zapreti v Sloveniji najmanj polovico zasebnih gostišč ali pa še več. Marsikdo se je vprašal, ali lahko sploh upamo, da bodo zdomci, ki se vračajo domov, še vlagali svoje prihranke v gostinske in turistične objekte, ko pa o zasebnem turizmu ne izrečemo jasne in dokončne besede. Morda bodo zdomci še odpirali nove majhne bifeje, čeprav bi bilo za našo družbo precej koristneje, da bi dobili čim več novih in dobrih gostišč s prenočitvenimi zmogljivostmi. Ob tem smo znova slišali, da bo tudi letos sosednja Avstrija v turizmu nedvomno iztržila okrog osem milijard dolarjev (!), čeprav v tej državi nimajo samo velikih in dragih hotelov, marveč zlasti množico majhnih in prijetnih gostišč ter penzionov, po katerih tuji turisti tudi najbolj sprašujejo.

Slednjič so še menili, da je v zakonskem osnutku kar preveč predpisovanja združenemu delu, kaj naj bi vse moralo narediti, kako se poslovno povezovati in podobno, namesto da bi ekonomski računi spodbujali povezovanje. Omenili pa so tudi kazni in sankcije za tiste turistične organizacije, ki goste opeharijo in jim ne nudijo natančno vseh tistih storitev, ki jih pogosto na prospektih ali cenikih obljubljajo. Te kazni so v tujini že davno ustaljena praksa za zaščito turistov in tudi pri nas se je že marsikatera organizacija »opekla«, ker se ni držala tistega, kar je obljubljala.

IGOR PREŠERN

TELEKS

Srzentić se je sestal z Brandtom

BUDVA, 20. aprila (Tanjug) – Predsednik centralnega komiteja zveze komunistov Črne gore Vojo Srzentić se je danes v Miločeru pogovarjal s predsednikom socialdemokratske stranke Zvezne republike Nemčije Willijem Brandtom, ki biva v Črni gori na krajšem dopustu.

Med daljšim in prijateljskim pogovorom je Srzentić seznanil Brandta z aktualnimi vprašanji družbenoekonomskega razvoja SR Črne gore in dejavnostjo zveze komunistov te republike. Beseda je tekla tudi o aktualnih vprašanjih sodelovanja in odnosov med državama ter odnosov med Zvezo komunistov Jugoslavije in socialdemokratsko stranko Zvezne republike Nemčije.

Kampučijska »past« za zasedbene sile

Vietnam sicer krepi svojo vojaško navzočnost v Kampučiji, toda režim Henga Samrina se ne more utrditi

BANGKOK, 20. aprila – Tajska trdi, da je Vietnam poslal v Kampučijo nove okrepitve, vendar se provietnamski režim v Phnom Penhu ne zmore stabilizirati, saj se vse bolj krepi osvobodilni boj. Sam Vietnam pa se po drugi strani ubada s hudimi gospodarskimi problemi.

V Bangkoku menijo, da vietnamske okrepitve v Kampučiji niso velike in da ne pomenijo večjega ogrožanja tajske varnosti, temveč da je njihov namen okrepiti vlado Henga Samrina, ki so jo Vietnamci ustanovili v začetku leta 1979. V Kampučiji je zdaj po podatkih vojaških strokovnjakov od 175.000 do 200.000 vietnamskih vojakov.

Vendar jim je vedno teže nadzorovati kampučijsko ozemlje, še posebej pa zagotoviti vsaj zasilno delovanje Samrinovega režima. Menijo, da se jim postavlja po robu vsaj 30.000 dobro izurjenih in zelo pogumnih kampučijskih partizanov, pa še veliko več gverilcev, ki niso neposredno povezani z rednimi partizanskimi silami.

V poslanici ljudstvu je predsednik Demokratične Kampučije Kie Samphan ob kampučijskem novem letu poudaril, da je za minulih 12 mesecev značilna krepitev boja oboroženih sil in ljudstva proti vietnamskim napadalcem in da so se gverilski boji razširili na vse dele države, celo na vzhodne kraje, ki meje na Vietnam.

Samphan je poudaril, da je »vse ugodnejši vojaški položaj posledica podpore kampučijskega ljudstva v boju proti vietnamski invaziji«. Prav tako je omenil, da imata pozitiven vpliv na razpoloženje ljudstva in na osvobodilni boj mednarodna solidarnost in podpora, ki preprečujeta intervencionistom doseči cilj.

Poročevalec hamburškega »Die Welt« neposredno potrjuje te Samphanove ocene o težavah, s katerimi se ubadajo invazijske sile in vlada v Phnom Penhu. Dopisnik omenja, da je »začel delovati policijski aparat, ki so ga postavili Vietnamci«, in da so ječe v Kampučiji spet polne, saj »samo v Phnom Penhu vsak teden izgine za zaprtimi vrati 40 do 50 ljudi, ker so naklonjeni gverilcem, ker kritizirajo režim, ali pa preprosto zaradi stikov s tujci«.

Dopisnik »International Herald Tribune« po drugi plati opisuje gospodarski položaj v Vietnamu kot težaven. Pogovarjal se je tudi z vietnamskimi funkcionarji. Novinar piše, da se je petletni načrt »lani končal brez uspeha«. Industrijska proizvodnja je upadla, kmetijstvo stagnira. Založenost trga je skromna.

Dopisnik Heralda pravi, da so notranje gospodarske težave morda eden od vzrokov za vietnamsko intervencijo v Kampučiji, saj »vietnamska okupacija Kampučije ni tako draga stvar, kot ponavadi mislijo, ker orožje prihaja iz Moskve, vojaki pa so mladi Vietnamci, ki bi bili sicer brezposelni«.

Na Kosovu zaključili s popisom

PRIŠTINA, 20. aprila (Tanjug) – Pokrajinski zavod za statistiko je sporočil, da se je danes končal popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj na ozemlju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Po istem sporočilu imajo občani, ki jih zaradi odsotnosti ali kakšnega drugega razloga popis ni zajel, možnost, da se v naslednjih dveh dneh zglasijo v svoji krajevni pisarni, krajevni skupnosti ali pri občinski popisni komisiji.

V Beograd pripotoval general Ersin

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Poveljnik turških kopenskih sil armadni general Nuretin Ersin je danes pripotoval na uradni in prijateljski obisk v našo državo in k našim oboroženim silam na povabilo načelnika generalnega štaba Jugoslovanske ljudske armade admirala Branka Mamule.

Kulikov v Bolgariji

SOFIJA, 20. aprila (Tanjug) – Vrhovni poveljnik skupnih oboroženih sil držav članic varšavskega sporazuma, maršal ZSSR Viktor Kulikov, je danes pripotoval v Sofijo. Spremlja ga tudi načelnik štaba skupnih oboroženih sil, armadni general Anatolij Gripkov.

Kot sporoča tiskovna agencija BTA ju je na sofijskem letališču pričakal bolgarski minister za ljudsko obrambo, armadni general Dobrij Džurov. Bolgarska tiskovna agencija ni navedla nobenih podrobnosti o tem, kakšen je namen obiska dveh visokih vojaških funkcionarjev varšavskega sporazuma.

Najnevarnejši poklic

WASHINGTON, 20. aprila (AFP) – Ob začetku razprave v zvezni preiskovalni komisiji o kriminaliteti v ZDA je šef za statistiko pravosodnega ministrstva Harry Scar izjavil, da so Združene države ena izmed dežel z najvišjo stopnjo nasilja. Število ubojev je leta 1976 v ZDA znašalo 8,8 na 100.000 prebivalcev, kar je sedemkrat več kot v Veliki Britaniji in petkrat več kot na Japonskem. Število kraj v ZDA je sedemnajstkrat večje v primerjavi z Japonsko in dvanajstkrat večje kot v Veliki Britaniji. Scar je tudi dejal, da je najnevarnejši poklic biti predsednik ZDA, ker je do zdaj vsak deseti predsednik bil ubit, na vsakega petega pa so izvršili atentat. Poseben problem je tudi v tem, da se najtežji zločini, kar so po ameriškem zakonu uboji, posilstva, kraje in napadi s strelnim orožjem, le redko prijavljajo sodiščem oziroma da se šele pri vsakem tretjem od teh zločinov sproži sodni postopek.

Plačilo za trpljenje

LANSING, 20. aprila – Se demindvajsetletni Anni Biundo Ruffino, ki je svojega moža tožila, da ji je uničil življenje, ker jo je na poročno noč obtožil, da ni nedolžna, je sodišče prisodilo 250.000 dolarjev odškodnine. Ruffino, po rodu iz Sicilije, je leta 1966 pobegnil iz domovine v Kalifornijo. Sodnik se je odločil potem ko mu je strokovnjak priskrbel dokaz o sicilskih navadah in morali. (Telefoto: UPI)

Papir iz hijacinte

NEW DELHI, 20. aprila (PTI) – Indijski znanstveniki so izpopolnili tehnologijo za izdelavo papirja iz vodne hijacinte (zumbule), plevela, s katerimi se otepajo v večini držav v razvoju v tropskem pasu, ker raste zelo hitro na površini tako čistih kot umazanih voda. V okviru poizkusnega projekta v laboratoriju Hajderabad v južni Indiji izdelujejo danes več različnih vrst papirja in lepenke iz listov vodne hijacinte, ki jo nabirajo na jezeru.

Ta vrsta plevela, ki plava na površini vode, se tako razmnoži, da ovira plovbo in proizvodnjo energije v hidroelektrarnah, poleg tega pa so pravo gojišče za žuželke. Zdaj so indijski znanstveniki v sodelovanju z malezijskimi, bangladeškimi in srilanškimi raziskovalci v okviru mednarodnega programa, ki je z več kot 200.000 dolarji financiral tudi program Združenih narodov za zaščito človekovega okolja, odkrili praktičen način za uničevanje plevela ter hkrati metodo za proizvodnjo biomase, ki jo uporabljajo v industriji papirja. Doslej so kot osnovno surovino uporabljali zgolj les. Papir iz vodnih hijacint je cenejši, ker je surovina lahko dosegljiva, treba jo je samo nabrati. Ta plevel so leta 1905 prinesli v Indijo kot okrasno rastlino. Ker se hitro razmnožuje, se je razširila po vsej državi. Ocenjujejo, da rastlina pokriva okoli milijon hektarov zahodne Bengalije.

Dvesto deset puščavskih šotorov

DŽEDA, 20. aprila – Pred dnevi je saudski kralj Halid ben Abdul Aziz v bližini Džede odprl letališče »Kralj Abdul Aziz«, ki je največje na svetu. Stalo je več kot 5 milijard dolarjev, na njem pa bodo pristajala predvsem letala, ki v Meko in Medino prevažajo romarje iz vsega muslimanskega sveta. Gradilo ga je

11.000 delavcev in več kot 2.500 inženirjev in tehnikov iz več evropskih in azijskih držav. Na fotografiji: strešna konstrukcija, ki je ena od značilnosti novega letališča. Sestavljena je iz 210 stiliziranih puščavskih šotorov, ki počivajo na 440 betonskih nosilcih (Telefoto: Tanjug)

S korenjem nad raka?

ATLANTA, 20. aprila (UPI) – Betakaroten, ki daje korenju lepo oranžno barvo, aktivno deluje proti raku, poročajo strokovnjaki ameriške medicinske fakultete Albert Einstein. Po besedah doktorja Elija Seifterja, ki je pred kratkim imel referat na sestanku zveze ameriških društev za eksperimentalno biologijo, je betakaroten sredstvo, ki lahko omeji ali celo prepreči rast presajenih celic raka. Podaljšuje življenje živalic, na katerih so delali poizkuse, ter povečuje dovzetnost za kemoterapijo in obsevanje. Raziskovalci omenjenega laboratorija proučujejo delovanje vitamina A v boju proti raku že celih petnajst let. Menijo, da presežek tega vitamina v organizmu lahko upočasni razvoj nekaterih oblik tumorja na dojkah podganjih samic. Tumorji so se zmanjšali predvsem pri tistih živalih, ki so jih hkrati hranili s karotenom in jih obsevali. Potrebne so nadaljnje raziskave, da bi ugotovili, kako ta snov deluje, posebno pri ljudeh. Betakarotena je največ v zeleni povrtnini, gobah in korenju, ki mu daje značilno barvo.

PA ŠE TO

ZA BELO LJUBLJANO – Vodja službe za tehnologijo in razvoj v komunalnem podjetju Ljubljana je o prizadevanjih za lepše okolje v Ljubljani rekel naslednje: »Ni težko dobiti sredstva za urejanje okolja, težje je ljudem vcepiti miselnost, da naj ne bi pazili le na svoje neposredno okolje, temveč tudi na skupne zelene površine. Tukaj pa morajo veliko storiti sredstva javnega obveščanja, zlasti občinska glasila, če želimo jeseni in prihodnjo pomlad nadaljevati z našo akcijo od tega, kar smo že dosegli.« Čista resnica, da bi občinska glasila morala narediti več. Nekatera so takšna, da jih mnogi ljudje sploh ne berejo, zato se valjajo po zelenicah okrog blokov, kar res ne prispeva k lepšemu okolju.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 21. april 1981

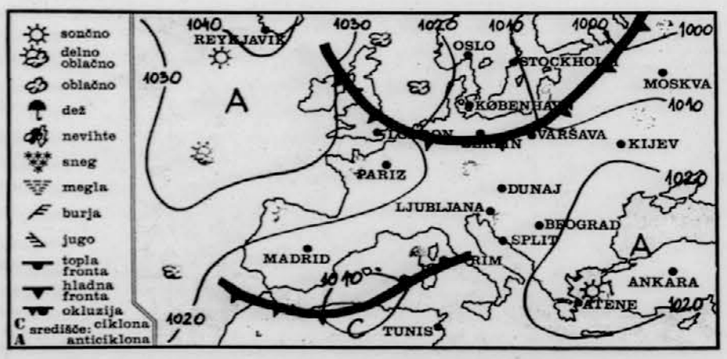

SLOVENIJA

Spremenljivo do pretežno oblačno, ponekod v zahodnih in osrednjih krajih bodo občasno manjše padavine. Najnižje nočne temperature bodo med 4 in 0, v obalnem pasu 7, najvišje dnevne med 8 in 14.

JUGOSLAVIJA

V zahodnih krajih države bo zmerno do pretežno oblačno, drugod še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in Balkanom je območje visokega zračnega pritiska. Višinsko jedro hladnega zraka, ki je nad Francijo in zahodnimi Alpami, povzroča pri nas predvsem oblačnost.

KAKO KAŽE ZA SREDO

Spremenljivo oblačno in hladno.

Vreme in temperatura dne 20. aprila 1981 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	oblačno	11
Planica	oblačno	6
Brnik	oblačno	12
Kredarica	rahlo sneži	–9
Maribor	rahlo oblačno	12
M. Sobota	pololblačno	12
Sl. Gradec	oblačno	10
Celje	pololblačno	13
Novo mesto	rahlo oblačno	13
Nova Gorica	oblačno	12
Portorož	oblačno	10
Reka	oblačno	13
Pulj	oblačno	13
Hvar	rahlo oblačno	14
Dubrovnik	rahlo oblačno	13
Zagreb	pololblačno	13
Beograd	pret. oblačno	12
Sarajevo	pretežno jasno	9
Titograd	rahlo oblačno	14
Skopje	oblačno	12
Celovec	oblačno	11
Gradec	rahlo oblačno	10
Dunaj	pololblačno	10
Benetke	dežuje	8
Milano	rahlo dežuje	6
Genova	rahlo dežuje	8
Rim	pret. jasno	16
Pariz	pololblačno	9
Berlin	pololblačno	9
Stockholm	pret. oblačno	11
Moskva	pret. oblačno	8

Civilizacija mori reke

Ko je bilo bo rečnih bregovih še malo naselij, so odplake povzročale le malo škode. Organski odpadki so se spremenili v hrano za preprosta bitja, s katerimi so se hranile ribe. Reka se je sama očistila, še preden je pritekla do naslednje vasi. Tako praktičnemu odplakovalnemu sistemu se niso hoteli odpovedati.

Vasi so zrasle v mesta. Reka je v vročih poletnih dneh nekoliko zaudarjala, a meščani so vedeli, da bo umazana voda kmalu izginila v »neskončno« morje.

V večini mest odstranijo zdaj vsaj del nesnage, preden izlijejo odpadke v reko. Primitivne rastline odstranijo skoraj tretjino trdnih snovi. Višje razvite rastline uporabljajo bakterije, da spremenijo organske snovi v neorganske nitrate in fosfate. Tudi to prekinja naravni ciklus reke. »Prečiščena« reka ima preveč hrane. Nitrati in fosfati so hrana za vodne rastline, na primer alge. Alge pa potrebujejo za življenje sončno svetlobo. Ko postane plast alg, predebela in svetloba ne more več prodirati globlje, alge v nižjih plasteh odmrejo in potonejo na rečno dno. Razpadajoče alge pa porabljajo kisik in zaradi tega poginjajo ribe.

Spominska praznovanja – slovesna in množična

Prireditve v Ljubljani od 23. aprila do 9. maja – Zaključna slovesnost bo na Trgu revolucije – Shodi Celjanov na planinskih postojankah

LJUBLJANA, 20. aprila – Od 23. aprila dalje se bodo v Ljubljani vrstile prireditve v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, praznovanja 1. maja in obletnice osvoboditve našega glavnega mesta. Zaključek vseh prireditev bo 25. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva« – 9. maja

Poglejmo kaj se bo v Ljubljani dogajalo zadnje dni aprila in prve dni maja: že 23. tega meseca bo v Domu Ivana Cankarja ob 19. uri prireditev razstave o Osvobodilni fornti z naslovom »Država v državi«, istega dne ob 18. uri bo v hali Kodeljevo slovesnost ob moščanskem občinskem prazniku. Tega dne bo tudi otvoritev razstve »Tematika NOB v slovenski dramatiki« v Narodni univerzitetni knjižnici.

V petek, 24. aprila, bo ob 10. uri skoraj 50 tisoč učencev ljubljanskih osnovnih in srednjih šol sklenilo okrog Ljubljane živ obroč, dolg skoraj 35 kilometrov. Dve uri pred tem bodo ljubljanski mladinci na Brezovici sprejeli štafeto mladosti, ki jo bodo ob 11. uri predali grosupeljskim mladincem na Škofljici. Med tem bo šestnajst osnovnih šol sprejemu štafetne palice v Titovih zavodih Litostroj – približno ob 9.45. V Študentskem naselju bo tega dne tudi start II. »Teka Osvobodilne fronte«. Dan kasneje bodo občinski praznik slavili tudi v viški občini, prireditev bo v krajevni skupnosti Vič.

Za marsikoga bo privlačen avto rally »Po poteh partizanske Ljubljane«, ki bo startal 26. aprila, ob 9. uri s parkirišča Hale Tivoli. Istega dne ob 20. uri se bodo po Ljubljanici spustili čolnički v spomin na tako prvomajsko akcijo leta 1943.

V ponedeljek, 27. aprila, bo v Domu Ivana Cankarja slavnostna akademija v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, ki jo bo prenašala tudi televizija. Ob 19.40 bo ognjemet z Ljubljanskega gradu.

Prvomajska srečanja na Rožniku so že tradicionalna, letos razmišljajo o takem srečanju tudi na Zajčji dobravi.

Omenimo naj tudi začetek mladinskega pohoda na Reki 3. maja; to bo pohod mladine dveh pobratenih mest, v počastitev obletnice ustanovitve OF in vstaje ter bo zaključen 9. maja na XXV. množičnem pohodu na Trgu revolucije.

V tem času – 7. maja ima svoj praznik tudi občina Center. Dan kasneje bodo v Domu Ivana Cankarja – ob 20. uri slovesnosti ob obletnici osvoboditve Ljubljane. Tega dne bodo položili vence k spomenikom: Ilegalec, Grobnica narodnih herojev, Gramozna jama, Spominski park Žale in Spomenik žrtvam na Urhu.

Zaključne prireditve bodo 9. maja, ko bo XXV. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva«. Ta bo letos imel štiri različne dolge proge, prvi start pa bo ob 6. uri.

Pohod se bo končal ob 11. uri na Trgu revolucije, kjer bo tudi slovesnost s kulturnim programom. Prireditelji obljubljajo, da bo poskrbljeno za dober prigrizek in tudi za ples.

Popoldan ob 17. uri se bo začel »Partizanski marš« za moške ekipe, pol ure kasneje start »Kolesarskega kriterija prijateljstva«; športne prireditve se bodo vrstile do večera, ko bo »Tek prijateljstva« – ob 20. uri.

Omenimo naj še I. kolesarski maraton »Ob žici okupirane Ljubljane« s startom v Zajčji dobravi, ki bo 10. maja in bo dolg 90 kilometrov.

V počastitev 40-letnice OF, vstaje jugoslovanskih narodov, ustanovitve JLA in praznika dela bo celjska občinska konferenca SZDL pripravila veliko slovesnost v četrtek, 23. tega meseca, ob 19. uri v dvorani Golovec. Slavnostni govornik bo sekretar občinskega komiteja ZKS Aleš Ilc, v kulturnem programu pa bo sodelovalo kulturno-umetniško društvo ‚Žikica Jovanović-Španac' iz Beograda. Ansambel pod umetniškim vodstvom znanega glasbenega pedagoga celjskega rojaka Franca Klinarja s Svetine se bo predstavil z narodnimi plesi in pesmijo.

S te slovesnosti bo krenila lokalna štafeta mladosti po nekaterih krajevnih skupnostih v celjski občini in od tod do Kokarij v Savinjski dolini, od koder jo bodo člani kajakaškega društva po Savinji prepeljali do Celja, kjer se bo pridružila zvezni štafeti.

Po tradiciji, ki je prebivalce delavskega Celja spodbujala, da so se v čast 1. maju zbirali na množičnih shodih na Celjski koči, Svetini, Šmohorju in drugih, največ planinskih postojankah, bo tudi letos na praznični dan več privlačnih srečanj. Največji shod delavcev in drugih celjskih občanov bo na Gričku. Po odzivu celjskih občanov iz prejšnjih let – prvič so na Gričku priredili množični shod pred petimi leti – se bo gotovo tudi letošnjega srečanja udeležilo več tisoč ljudi, ki jim bo, upajmo, naklonjeno tudi vreme.

Za izletnike bodo primerno poskrbeli tudi na vseh, že naštetih tradicionalnih izletniških točkah – še zlasti na Celjski koči in Svetini. Tu bodo – podobno kot na drugih hribih in vzpetinah v občini že na večer pred praznikom zagoreli kresovi, mladina pa bo ob njih poskrbela za kulturni in zabavni program.

DOPISNIKI DELA

Na razdrobljeni zemlji racionalnost ni mogoča

Za uspešen razvoj kmetijstva v brežiški občini je nujna tudi zagotovitev socialne varnosti za zasebne kmetovalce – Izkoristiti naravne danosti

BREŽICE, 20. aprila – V občini, kjer se še vedno kar 30 odstotkov prebivalstva ukvarja s kmetijstvom in kjer so nadvse ugodni pogoji za kmetijsko proizvodnjo, morajo splet odprtih vprašanj reševati še bolj celovito. Temu doslej ni bilo tako, zato je nova priložnost sedaj, ko tudi v brežiški občini dokončno oblikujejo srednjeročne programe ter razpravljajo o razvoju in preobrazbi kmetijstva.

Ob tem izpostavljajo dvoje področij, namreč tista nerešena vprašanja, na katera lahko vplivajo sami, posebej pa še na ona, kjer gre za širšo kmetijsko problematiko, odvisno od učinkovitejše zakonodaje. Tudi v Brežicah ugotavljajo, da je povprečna velikost kmetij 3 do 4 hektare, kar pomeni, da na tako razdrobljenih površinah ni mogoča racionalna proizvodnja ter smotrna izkoriščenost mehanizacije – premnogi od 1.200 traktorjev že predstavljajo breme – povečuje se število mešanih kmetij, pa tudi na področju agrarnih operacij je bilo premalo storjenega. Posebno vprašanje pa predstavlja tudi podvajanje pospeševalnih in hranilno-kreditnih služb, tako da so razdrobljeni tudi kadri in finančna sredstva, s tem pa zmanjšani tudi končni učinki. Prav zato bi veljalo uskladiti tudi razvojne načrte domače Agrarie in Slovina oziroma na novo organizirati njuni temeljni organizaciji kooperantov.

● Brežiško kmetijstvo želi v letu 1985 zagotoviti samooskrbo, ob tem pa tudi tržne viške z odkupom mleka, živine, sadja, jagodičevja in grozdja, načrtujejo pomembne naložbe in združevanje zemljišč. Dotlej pa bo treba preseči tudi neurejenost na trgu, zlasti s Hrvaško, saj tamkajšnji prekupčevalci, ki jim nihče ne stopa na prste, ponujajo tudi do 40 odstotkov višje cene pri kilogramu žive teže.

Razvoj kmetijstva pa ovirajo tudi širša vprašanja, pri čemer imamo v mislih zlasti starostno zavarovanje kmetov, predvsem pa edino dologoročno rešitev – invalidsko pokojninsko zavarovanje. Ker ni obvezno, ga kmetje ne koristijo, zanj pa se ne odločajo tudi zato, ker kmetijski pridelki nimajo ekonomske cene. Še zdaj tudi ni jasno, če bo sploh kdaj sprejet zakon o intervencijah v kmetijstvu. Tudi našteti primeri nerešenih vprašanj so vzrok, da kmetje ne čutijo socialne varnosti ter prave pripadnosti svoji delovni organizaciji.

VLADO PODGORŠEK

TELEKS

Nosilce štafete bodo toplo sprejeli

Belokranjci in Dolenjci se skrbno pripravljajo na sprejem štafete mladosti

ČRNOMELJ, NOVO MESTO, 20. aprila – V Beli krajini in na Dolenjskem so stekle priprave na letošnji sprejem štafete mladosti, ki bo prišla v Belo krajino v četrtek, 23. aprila, dan kasneje pa na Dolenjsko, in sicer v novomeško občino. Mladinci iz Metlike bodo štafetno palico sprejeli od svojih vrstnikov iz Ozlja v četrtek ob 12. uri, da bi jo potem ponesli iz Metlike proti Gradacu in Črnomlju, ob 14.30 pa jo bodo v Starem trgu ob Kolpi izročili mladincem iz Kočevja.

Osrednje občinske proslave bodo v Metliki, Črnomlju in Novem mestu, kjer vodstva mladine pripravljajo slovesne sprejeme s kulturnim programom. Ob sprejemu štafete mladosti bodo v vojašnicah v Črnomlju in v Novem mestu tudi slovesne zaobljube mladih vojakov, ko bodo vojaki tudi pozdravili nosilce štafete mladosti.

S. D.

PREDSTAVLJAMO:

Dole pri Litiji

Krajevna skupnost Dole pri Litiji je po površini največja med 18 krajevnimi skupnostmi v litijski občini. Meri 57 kvadratnih kilometrov in ima 918 prebivalcev, ki živijo v 24 vaseh in zaselkih. Občinskih kategoriziranih cest je kar 69 kilometrov. Z občinskim središčem, Litijo, imajo krajani slabe zveze, le enkrat na dan z avtobusom.

Mlade je vleklo v mesta

Še pred dobrima dvema letoma so bile Dole pri Litiji najmanj razvita krajevna skupnost v občini. Krajani so se v glavnem ukvarjali s kmetijstvom. Ker ni bilo v bližini možnosti za zaposlitev, so se predvsem mladi selili v mesta. O tem je zgovoren podatek, da je živelo na Dolah in v okolici več kot dva tisoč krajanov, danes pa jih je le še nekaj več kot 900. Izseljevanje se je v zadnjih letih ustavilo, zlasti po zgraditvi obrata Kovinarske iz Krškega.

Trden program Kovinarske

Prvič v zgodovini Dol so s prizadevanjem občine, krajevne skupnosti in delovne organizacije Kovinarske iz Krškega odprli v kraju proizvodni obrat. »Danes dela v obratu 31 krajanov. Imamo 12 vajencev in 3 štipendiste na srednji tehniški šoli,« je povedal Tomaž Žnidaršič, vodja obrata na Dolah.

»Leta 1979, v prvem letu obstoja, smo ustvarili 12 milijonov dinarjev celotnega prihodka, lani že 21 milijonov, za letos načrtujemo 27 milijonov dinarjev. V prihodnosti se bo obrat še hitreje razvijal. Tudi naš proizvodni program je trden in perspektiven. Nova usmeritev v naši proizvodnji je izdelava opreme za zaključna dela, za tega izdelujemo še transporterje, polže in opremo za asfaltne baze. Glede na našo usmeritev in proizvodnjo, se resno pripravljamo na razširitev proizvodnih prostorov. Letos bi radi pripravili vse potrebno, prihodnje leto začeli graditi proizvodne prostore na okoli 1.000 kvadratnih metrih. To bi tudi pomenilo, da bi bilo v obratu na Dolah zaposlenih v prihodnosti 100 krajanov, za kar je tu dovolj delovnih rok.«

Pripravljajo nov samoprispevek

»V stari Jugoslaviji so bile Dole zapuščen kraj. Ni bilo elektrike, vode, cest. Celo učitelje so kazensko premeščali na Dole«, je pripovedoval malo v šali malo zares Mirko Vrtačnik, predsednik skupščine krajevne skupnosti. »Z lastnimi sredstvi smo leta 1954 začeli kraj elektrificirati. 1961 smo zgradili prvi vodovod, tudi z lastnimi močmi. Danes ima vodo iz vodovodov že 90 odstotkov vseh hiš. Ljudje so se lotili reševanja tudi drugih krajevnih problemov. Letos se nam izteče prvi krajevni samoprispevek. Doslej smo tako zbrali 1,200.000 dinarjev. Pripravljamo pa novega.«

Dole se vse hitreje razvijajo

Najbolj pereče probleme, razen cest, so na Dolah rešili. Lani so skozi vas položili asfalt. Velika pridobitev za kraj je nova trgovina (slika), kjer se je izkazala tudi kmetijska zadruga Gabrovka – Dole. Razen z živili je založena tudi z blagom, ki ga potrebujejo kmetje. V trgovini je mogoče kupiti tudi nekatere kmetijske stroje. Sicer pa tudi nova trgovina kaže, da se Dole vse hitreje razvijajo.

»Organi krajevne skupnosti so že predlagali, da bi v maju občani na referendumu odločali o novem krajevnem samoprispevku. Predlagamo 2-odstotni prispevek za obdobje petih let in računamo, da bo glasovanje tudi zdaj uspešno. Zbrali bi 1,200.000 dinarjev,« pravi Mirko Žavrl, predsednik sveta krajevne skupnosti. »Zdaj dajemo prednost napeljavi telefonskega omrežja. Radi bi, da bi imela telefon vsaka vas. Postavili bomo 700 drogov, posamezni interesenti pa bi prispevali še po 20.000 dinarjev za telefon. Sredstva iz krajevnega samoprispevka bi namenili še za vzdrževanje cest, urejanje pokopališč in druga dela.«

Zmeraj sklepčni delegati

Delegati iz Dol pri Litiji so najbolj delavni v zboru krajevne skupnosti občinske skupščine Litija. »Naša delegacija šteje 7 članov. Smo sami kmetje. Pred zasedanjem skupščine se redno sestajamo ob nedeljah. V skupščini smo res delavni, čeprav smo včasih tudi sitni. Delegacija je vedno sklepčna in tudi na sejah skupščine še nismo manjkali,« pove Lojzka Jesenšek, ki že šest let uspešno vodi dolsko delegacijo. Na dolsko šolo hodi 95 učencev iz Dol in okolice. »Do 4. razreda imamo kombiniran pouk, od 5. do 8. razreda so čisti oddelki. Naši krajani so proti, da bi se učenci višjih oddelkov prešolali v Gabrovko, čeprav bi imeli tam sodobnejši pouk. Toda že zdaj morajo mnogi na pot že ob 4 ali pol petih zjutraj, da pridejo do naše šole. V taki zimi, kot je bila letošnja, pa bi morali, če bi bili prešolani v Gabrovko, ostati dva meseca doma,« pravi Janez Kobal, ki je pred petnajstimi leti prišel učit na Dole.

Šola je že »utrujena«.

Sedanja šola na Dolah že lep čas ni primerna, obnova stavbe zaradi dotrajanosti in nefunkcionalnih prostorov, ne bi bila smotrna. Dole, glede na svoj razvoj, potrebujejo tudi manjše prostore za kulturno in družbenopolitično življenje. Oddaljenost od Litije tudi narekuje gradnjo zdravstvene postaje. Odsotnost staršev nujno zahteva tudi urejeno otroško varstvo. Vse to so razlogi, da so v program tretjega občinskega samoprispevka v litijski občini vključili zidavo nove osnovne šole s štirimi matičnimi učilnicami, večnamenskim prostorom, kuhinjo, otroškim vrtcem z dvema oddelkoma ter splošno in zobno zdravstveno ambulanto. Celotna investicija na Dolah bo stala 24.774.000 dinarjev.

Na Dolah je tudi športno življenje vse živahnejše, posebno odkar so uredili športno igrišče pri šoli, načrtujejo pa tudi športni center za smučanje. V maju bodo dokončali, največ s prostovoljnim delom, novo vlečnico.

Besedilo in slike: Pavle Burkeljc

Skladi skupne porabe se počasi polnijo

V prvih treh mesecih se je nateklo precej manj, kot so Ribničani načrtovali

RIBNICA, 20. aprila – V ribniški občini so zbrali za potrebe skupne porabe v letošnjih prvih treh mesecih manj denarja kot so pričakovali. Namesto načrtovanih 16,66 odstotka več sredstev kot lani, se je v sklade skupne porabe nateklo le 13 odstotkov več denarja. Ker so programe že ob načrtovanju krčili, bo ta zmanjšan dotok še zaostril položaj. Jasno je, da bo zaradi tega treba odstraniti iz programov vse načrtovane dopolnilne naloge.

Osebni dohodki so torej v povprečju ostali na lanski ravni ali pa so se malenkostno dvignili, vendar premalo, da bi lahko prispevki narasli za pričakovano stopnjo rasti. V Ribnici pričakujejo, da se bo raven prispevkov dvignila na pričakovano šele v drugi polovici leta, ko bodo dohodki porasli. Popravki programov zaradi izpada dohodkov v prvem delu leta bodo zato nujni. Zaradi vsesplošne rasti cen pa bodo še toliko bolj boleči, vendar drugega izhoda ni.

M. D.

Gostinci zapostavljeni

V Kranjski gori je otroško varstvo premalo prilagojeno delovnemu času gostinskih delavcev – Stanovanj ni, prevoza z avtobusi pa tudi ne

KRANJSKA GORA, 20. aprila – Razgovor o problemih zaposlenih v gostinstvu in turizmu jeseniške občine je konec tedna v Kranjski gori sicer sklical svet za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL Jesenice, vendar se je pokazalo, da to v nobenem primeru niso le »ženska« vprašanja.

V jeseniški občini je v turizmu približno 860 zaposlenih, od teh pa je kar 80 odstotkov žensk. Na kranjskogorskem pogovoru pa so seveda največ govorili o Kranjski gori, ki je pravzaprav edino turistično središče te železarsko obarvane občine.

Najprej so spregovorili o otroškem varstvu. V treh oddelkih je bilo že letos premalo prostora. V prihodnje naj bi vsako leto odklonili od 20 do 50 otrok, medtem, ko za otroke do treh let družbenega varstva sploh ni. Prav v Kranjski gori se zaposluje veliko mladih od drugod, ki pa so prišli brez starih mam in zato malčke »prenašajo kot mucke mlade,« je dejal nekdo od predstavnikov močnejšega spola. V gostinstvu je veliko družin, kjer sta v njem zaposlena oče in mati.

Trdijo, da se otroško varstvo premalo prilagaja delovnemu času gostinskih delavcev. Vrata vrtca so odprta od 7. do 15. ure, delavnik gostinca pa se začenja že ob šestih. Žele si, da bi bil odprt tudi ob sobotah in nedeljah. Do prvega poskusa, da je bil odprt v soboto, je sicer pred leti prišlo, vendar ni uspel. Prispevek, ki so ga morali plačati, je bil za starše previsok.

Ker v tem petletnem obdobju občinska skupnost otroškega varstva za nove naložbe nima denarja, naj bi to skušali rešiti v okviru krajevnega samoprispevka, vpeljati pa bi bilo treba tudi varstvo v družinah, kjer naj bi našli varstvo tudi najmlajši, so rekli na sestanku.

Tako kot manjka za njihove otroke prostora v vrtcih, za gostince, manjka tudi stanovanj. Pri tem bi lahko rekli, da so imele hotelske hiše v preteklosti ob pomanjkanju denarja tudi premalo razumevanja ali pa so bile pri tem premalo iznajdljive, zdaj pa v Kranjski gori ni nobene družbene stanovanjske gradnje.

Z zaposlovanjem v gostinstvu ni nič drugače kot drugod. Zanimanja za to med domačimi mladimi ni. Večina tistih, ki so zaposleni v njem, je od drugod. V preteklih petih letih so v jeseniški občini imeli razpise za 103 natakarje in 92 kuharjev, dobili pa sedem natakarjev in šest kuharjev. Pa še ti se raje zaposlijo v radovljški občini. Letos, ko bi potrebovali 20 natakarjev in 18 kuharjev, se je za poklic kuharja odločilo 8, za natakarja pa dva učenca. Iz Kranjske gore se je za gostinstvo – za kuharja – odločil en sam.

Za gostinstvo se običajno odločijo le tisti, ki ne morejo drugam. Tega pa so »krivi« predvsem starši, so dejali na sestanku, ki mlade odvračajo od gostinstva, saj v njem res ne morejo videti nobenih ugodnosti. Zato naj bi, če se že delavnika ne da spreminjati, izboljšali vsaj osnovne osebne dohodke, ne pa, da so osebni dohodki odvisni od raznih dodatkov.

Tako kot so se dogovorili, kako naj bi skušali omiliti težave z otroškim varstvom, zaposlovanjem oziroma pridobivanjem mladih za ta poklic pa na sestanku s starši in pedagogi, bodo skušali rešiti tudi težave gostincev zaradi prevoza z dela.

Zadnji, »ta nesrečni avtobus«, kot so rekli, odpelje iz Kranjske gore že ob 21, delavnik pa se konča šele ob 23. uri. Samo v Kompasu je 60 delavcev, ki se vozijo proti Jesenicam.

Viator za njihove prošnje, naj bi zadnji avtobus zapeljal iz Kranjske gore, po 23. uri, ni imel posluha. Pač, uvedel bi to progo, če bi gostinci podpisali samoupravni sporazum, da bodo plačevali tudi morebitne prazne sedeže oziroma morebitno izgubo.

Seveda gostinci na to ne morejo pristati, saj bi tako lahko podpisovali samoupravni sporazum za vsako vožnjo posebej, ki so sicer kaj čudno razporejene. Nekateri avtobusi odpeljejo od njih skorajda prazni, drugi pa tako napolnjeni, da vseh potnikov niti ne morejo pobrati. Viatorju predlagajo, naj bi avtobus vozil vsaj med sezono, ko ga potrebujejo tudi turisti. Kaj o tem menijo pri Viatorju, pa na razgovoru ni bilo slišati, ker njihovega predstavnika kljub vabilu v Kranjsko goro ni bilo.

VLASTA FELC

Akademija v počastitev 40. obletnice vstaje

NOVO MESTO, 20. aprila – Občinska konferenca SZDL Novo mesto bo pripravila slavnostno akademijo v počastitev 40. obletnice vstaje in ustanovitve Osvobodilne fronte, ki bo v domu JLA v Novem mestu v soboto 25. aprila. Kulturni program bodo pripravili Dolenjski oktet, mešani pevski zbor Krka in folklorna skupina Kres iz Novega mesta ter recitatorji. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi občinska priznanja Osvobodilne fronte in srebrne znake sindikatov.

S.D.

Dopolnilo

V rubriki »Občine med seboj« smo 8. aprila objavili nepopolne podatke o sodelovanju občine Trbovlje z drugimi občinami. Tako ima ta družbenopolitična skupnost od 31. maja leta 1964 listino o pobratenju s francosko občino Sallaumines, od 19. novembra leta 1974 z občino Lazarevec (SR Srbija), 1. avgusta 1978. leta pa se je pobratila z občino Jesenice.

Ponekod za kadre ni nihče odgovoren

Na Gorenjskem je v kadrovskih službah le desetina delavcev z višjo izobrazbo

KRANJ, 20. aprila – Kadrovske službe v delovnih organizacijah, ki so eden izmed nosilcev načrtne kadrovske dejavnosti v naši družbi, so na Gorenjskem še vedno večinoma preslabo organizirane in strokovno prešibke. Temu v precejšnji meri botruje podcenjujoč odnos do kadrovske dejavnosti, ki po pomenu zaostaja za drugimi poslovnimi funkcijami v delovni organizaciji.

● Med okoli 800 ljudmi, ki so v delovnih organizacijah na Gorenjskem zaposleni na kadrovsko-socialnem področju, je le 11 odstotkov strokovnjakov z visoko izobrazbo. Največ – 41 odstotkov – jih je s srednjo šolo. Z višjo izobrazbo jih je 24 odstotkov, prav toliko pa tudi z nižjo izobrazbo oziroma priučenih.

Podatki, zbrani po posameznih gorenjskih občinah, kažejo, da ima le manjše število večjih delovnih organizacij dobro organizirano kadrovsko službo, v kateri so visoko usposobljeni strokovnjaki, ki obvladajo celotno področje kadrovske dejavnosti. V jeseniški občini ima dobro kadrovsko službo samo železarna, kjer se s tem delom ukvarja 87 ljudi. V Tržiču imajo to službo dobro le v Peku in BP, torej samo v večjih podjetjih.

Mnogo več je srednje velikih in nekoliko manjših delovnih organizacij, kjer kadrovsko službo sicer imajo, a je prešibka, da bi bila kos svojim nalogam. Marsikje te službe ne obravnavajo enakovredno z drugimi, zato ni kaj prida upanja, da bi jo izboljšali.

Največji problem pa so majhne delovne organizacije, ki jih je na Gorenjskem sorazmerno veliko. V teh kadrovsko plat svojega dela večinoma jemljejo kot postransko zadevo, s katero se največkrat ukvarja tisti, ki je najbolj pri roki.

Niso pa redki primeri, ko za kadrovsko področje ni nihče posebej odgovoren. V tržiški občini je, na primer, takih delovnih organizacij kar četrtina, v radovljiški občini pa petina.

Ob vsem tem ni čudno, da je zelo malo delovnih organizacij, ki celoviteje načrtujejo kadrovsko politiko in da je malo izdelanih kadrovskih analiz, ki bi bile osnova za načrtovanje sprememb na tem področju. Zaradi tega jih v delovnih organizacijah na Gorenjskem na tem področju čaka še veliko dela.

LADO STRUŽNIK

Zvijača z lažno torbico

Pionirjem, ki nosijo kurirčkovo pošto, ne zmanjka domislic, s katerimi poskrbijo, da zaupna pošta vedno pravočasno pride v prave roke

IZOLA, LOM POD STORŽIČEM, VELENJE, PTUJ, NOVO MESTO, 20. aprila – Kurirčkova pošta, ki so jo konec tedna varovali učenci osnovne šole Vojka Šmuc v Izoli, danes ni prišla daleč. Dopoldne so jo sprejeli pionirji italijanske osnovne šole Dante Alighieri, ki so pripravili na Trgu padlih pred spomenikom padlih borcev krajši kulturni program, nato pa tajno sporočilo v italijanskem jeziku prebrali v osnovni šoli, kjer bo torbica ostala do jutra.

Mimo zased, po pravih, nekdanjih kurirskih poteh, so v soboto hiteli otroci podružnične šole Lom pod Storžičem s kurirčkovo torbico. Pri samotni domačiji kmeta Pavšelna so jo izročili nekdanjemu komandantu kurirske postojanke G 34, Hanziju Klemencu. Otroci so nekdanjega komandanta spraševali, ta jim je z besedo obujal čase in dogodke med vojno. Nato so zaupno pošto varno spravili nazaj do šole. Danes zjutraj pa je pionirska trojka v spremstvu graničarjev ponesla torbico po stari kurirski poti v Čadovlje čez Sedlo v Podljubelj. Oddali so jo otrokom podružnične šole, ki so jo opoldne že izročili vrstnikom v osnovni šoli heroja Grajzerja. Koroška proga kurirčkove pošte se te dni mudi v velenjski občini. Potem ko so torbico shranili čez noč v osnovni šoli Ravne pri Šoštanju, so kurirji danes najprej krenili proti Zavodnjam. Pri spomeniku se je ob tej priložnosti zbralo tudi veliko krajanov, pionirji pa so nato nadaljevali pot proti domačiji Žgonk, kjer so jih že čakali kurirji osnovne šole Veljko Vlahović, ki so se odpravili naprej – proti Žlebniku, kjer je padel veliki partizanski pesnik Karel Destovnik Kajuh. Za ta del poti so se pionirji še posebej skrbno pripravili. Da torbica z zaupno vsebino nikakor ne bi prišla v roke nepoklicanim, so si omislili predhodnico, lažnega kurirja, celo lažno torbico in v njej nepomembno sporočilo. Osrednja današnja predaja je bila pri Žlebniku, nato pa so pionirji zavili proti Topolšici in Belim vodam, kjer bo torbica ostala čez noč.

S Tomaža, kjer so kurirčkovo pošto varovali v soboto in nedeljo, so jo danes najprej ponesli do Velike Nedelje in Podgorc, ormoški šolarji pa so jo v Forminu zaupali vrstnikom iz ptujske občine. Učenci osnovne šole iz Gorišnice pa so pripravili miting. Na Ptujskem polju so se kurirji ustavili še v Dornavi, potem pa so pošto spet sprejeli šolarji iz Slovenskih goric, kjer so bile prireditve na Polenšaku, v Juršincih in Vitomarcih.

Danes dopoldne so kurirčkovo pošto sprejeli pionirji v Orehovici, ki so jo nato ponesli v Drago, kjer so jo na skriti javki ob Krki izročili pionirjem z osnovne šole »29. oktober« iz Šmarjete. Tu so pionirji pripravili partizanski miting s kulturnim programom, zbranim pa je spregovoril borec Jože Lužar iz Novega mesta. Nato so po skritih stezicah pionirji iz Šmarjete ponesli kurirčkovo torbo do svojih vrstnikov v Škocjan, kjer bo prenočila do jutri.

DOPISNIKI DELA

jana

Na reviji bo nastopilo tisoč pevcev

NOVO MESTO, 20. aprila – Zveza kulturnih organizacij občine Novo mesto bo ob koncu tega tedna pripravila tradicionalno pevsko revijo z naslovom ‚S pesmijo v pomlad', na kateri bo nastopilo 22 mladinskih in mešanih članskih zborov.Otroški in mladinski pevski zbori bodo imeli nastop v četrtek 23. aprila ob 16. uri, zbori odraslih pa dan kasneje s pričetkom ob 19.30. S. D.

Iskra

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom:

TOZD ZUNANJI TRG

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
– za opravljanje zahtevnejših administrativnih del
POGOJA:
– končana upravno administrativna šola
– 2 leti delovnih izkušenj

TOZD DOMAČI TRG

BLAGAJNIČARKO
– za opravljanje blagajniških in administrativnih del v trgovini Ljubljana
POGOJA:
– šola za prodajalce
– eno leto delovnih izkušenj
Delo je izmensko

2 DELAVCEV
za prevažanje blaga z viličarjem
POGOJI:
– končana osnovna šola
– tečaj iz varstva pri delu
– tečaj za voznika viličarjev
– 6 mesecev delovnih izkušenj

DELAVCA
– za opravljanje skladiščnih del
POGOJI:
– končana poklicna šola elektro smeri ali šola za prodajalce
– tečaj za skladiščnika
– eno leto delovnih izkušenj

Kandidati naj se v 15 dneh po objavi prijavijo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

17-2605

Občine med seboj

ŽALEC – Občina Žalec je že več kot deset let pobratena z vojvodinsko občino Bačka Palanka, od leta 1974 pa še s srbsko občino Kruševac.

Začetni stiki z občino Bačka Palanka, ki so se omejevali zgolj na izmenjavo delegacij in stike delavcev občinskih upravnih organov, so se po sprejemu dogovora o načinu in oblikah sodelovanja začeli ugodno razvijati tudi na drugih področjih.

Tudi s pobratenim Kruševcem se je že razvilo konkretno sodelovanje med organizacijami združenega dela, sodelujejo pa tudi šole ter organizacije in društva. Najširša oblika sodelovanja so vsakoletna srečanja oziroma obiski prebivalcev obeh občin – »vlak bratstva in enotnosti«. Na prvem srečanju bratstva in enotnosti aprila leta 1976 na osnovni šoli Jovana Popovića v Kruševcu so se predstavniki osnovnih šol Božena Plazzeriano iz Varaždina, Brata Lolić iz Travnika, Ivan Farčnik-Buč z Vranskega, Njegoš iz Cetinja, Svit Naum iz Bitole in Jovan Popović dogovorili za trajno sodelovanje ter za sodelovanje svojih krajevnih skupnosti.

Za praznik mladosti so izbrali delovne akcije

Belokranjska mladina je pripravila v počastitev 25. maja več enodnevnih delovnih akcij, pa tudi proslave

ČRNOMELJ, 20. aprila – Letošnji mesec mladosti nameravajo mladi v Beli krajini počastiti s številnimi delovnimi akcijami – all kot sami pravijo, delovno. Nekatere delovne akcije so že v teku, tako so se te dni s pripadniki črnomaljske garnizije že lotili obnove stadiona na Loki, kjer bo od 3.–7. junija 36. športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja.

Načrtujejo tudi pogozdovanje na Mirni gori in ureditev brigadirskega naselja v Kotu pri Semiču, kjer bo v poletnih mesecih domovala republiška mladinska delovna akcija »Bela krajina 81«. Vsem tem se pridružujejo še enodnevne delovne akcije, kjer računajo na velik odziv osnovnošolske in srednješolske mladine.

Razen tega v Beli krajini mladi pripravljajo tradicionalno zabavnoglasbeno prireditev »Glas mladih Bele krajine«, ki bo na programu že četrtič, tekmovanje mladih tekstilcev iz tega dela Slovenije itd.

Opozoriti velja tudi na srečanje z mladino pobratene občine Duga Resa, ki ga bodo popestrili s kulturnim in športnim programom.

Na belokranjskih gričkih bodo dan pred rojstnim dnevom tovariša Tita zagoreli kresovi, na sam praznik pa je na programu razglasitev najboljših spisov na temo »Tito«, ki jo je razpisala občinska konferenca Zveze socialistične mladine Črnomelj.

Praznovanje bo sklenjeno z množičnim pohodom mladine na Gornje Laze, kjer bo osrednja dolenjska proslava z odkritjem spomenika padlim belokranjskim partizanom, v počastitev 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti ter dneva borca 4. julija.

V tem času se bo zvrstilo veliko najrazličnejših prireditev, kjer bo belokranjska mladina izrazila svojo pripadnost socialistični družbi.

SLAVKO DOKL

VSAK ČETRTEK NOVI Stop POGLEJMO SI V OČI!

Pol stoletja artiškega društva

Prosvetno društvo Oton Župančič je pripravilo obsežen letni spored prireditev

ARTIČE PRI BREŽICAH, 20. aprila – Pol stoletja mineva, odkar so v Artičah ustanovili prosvetno društvo, ki sedaj nosi ime po slovenskem pesniku Otonu Župančiču. Društvo je zato skupaj s krajevno skupnostjo zastavilo nadvse obsežen program celoletnih aktivnosti, pri čemer bodo nekatere prireditve imele tudi širši, republiški pomen.

Jubilej organiziranega kulturno prosvetnega dela bodo najprej predstavili z razstavami, izdajo brošure ter literarnim večerom, sledila bo vrsta koncertov ter večer narodnih pesmi in plesov, 28. junija na po že tretja republiška revija pihalnih orkestrov. Zaključna prireditev bo sicer šele ob dnevu republike, vendar bodo že prihodnji mesec obnovili tudi prosvetni dom ter ob njem odkrili skulpturo v lesu, med drugim pa uresničili tudi del načrta komunalnih dejavnosti.

V. P.

Najprej delovni čas, potem urni kazalci

Predsedstvo slovenske skupščine se zavzema, da bi predlog zakona o uvedbi zimskega časa umaknili z dnevnega reda seje zveznega zbora

LJUBLJANA, 20. aprila – Predsedstvo slovenske skupščine je na popoldanski seji določilo dnevni red dveh majskih zasedanj zborov. Na prvih sejah bodo delegati med drugim obravnavali tudi predlog zakona o Triglavskem narodnem parku in osnutek novega skupščinskega poslovnika. Te seje zborov bodo 20. maja, naslednje pa teden dni pozneje, in sicer 27. maja.

Ko so člani predsedstva govorili o pripravah na aprilsko zasedanje vseh treh zborov, so sklenili uvrstiti na dnevni red sej 29. aprila tudi osnutek sprememb in dopolnitev letošnje resolucije o glavnih smernicah in okvirih politike družbenoekonomskega razvoja ter o izvedbi sklenjenih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije. To gradivo med drugim predvideva, da bo najkasneje do konca letošnjega julija potrebno sprejeti energetsko bilanco Jugoslavije za tekoče srednjeročno obdobje, že do 20. decembra letos pa tudi to bilanco za prihodnje leto.

Mimo tega so opredeljeni nosilci spodbujanje razvoja živinoreje na individualnih kmetijskih gospodarstvih. Zraven pa je tudi zahteva, kako bodo morale republike in pokrajini do konca junija 1981 sprejeti svoje bilance potreb po hrani in možnostih za njihovo zadovoljevanje.

Ker bo zvezni zbor jugoslovanske skupščine te dni odločal o zakonu o uvedbi zimskega časa, je predsedstvo slovenske skupščine posebej spregovorilo tudi o tem. Bogdan Osolnik je razložil možnosti, kaj storiti v primeru, če bo vendar prevladala zahteva za sprejem omenjenega zakona. Po mnenju predsedstva skupščine SRS je še vedno osrednje vprašanje, zakaj zvezni izvršni svet ni pripravljen preučiti možnosti uvedbe poletnega časa kot ga imajo vse zahodnoevropske države. Še posebej pa, zakaj ne analizira problema razporejanja delovnega časa, ki je osrednje vprašanje razprav o tem zakonu.

Kakor je povzel Milan Kučan, se predsedstvo slovenske skupščine zavzema za umik predloga tega zakona z dnevnega reda.

ALENKA LESKOVIC

Popravila cest na Hrvaškem

ZAGREB, 20. aprila (Tanjug) – Do 1. maja bodo v SR Hrvaški odpravili zimsko škodo na vseh magistralnih, pa tudi na mnogih regionalnih cestah. Z deli bodo nadaljevali tudi na ostalih prometnicah. Tako bodo do bližnje turistične sezone lahko sprejele povečano število vozil.

To so poudarili na seji republiškega komiteja za pomorstvo, promet in zveze, ki so ji prisostvovali predstavniki turistične zveze, delovnih organizacij in sisov za ceste, pa tudi drugih organizacij in skupnosti, ki se v tej republiki ukvarjajo z vprašanji prometa in turizma.

Največ dela bo s popravilom že obstoječih cest, od novih pa bodo – kot so napovedali – v sezoni odprli predor »Učka« s priključnimi cestami, ki bo znatno olajšal promet od Reke proti zahodu. Hkrati bodo izročili prometu tudi celotno krožno avtomobilsko cesto okoli Zagreba, z najsodobnejšimi viadukti in križišči, v dolžini približno 33 kilometrov. Povezali jo bodo tudi z modernim odsekom ceste od Ivanje reke do Lipovljanov in s cesto proti Karlovcu, Reki, južnemu in srednjemu Jadranu.

Poplave v Kolumbiji

BOGOTA, 20. aprila (AFP) – Po začasnih podatkih o poplavah, ki so pred štirimi dnevi zajele Kolumbijo, je izgubilo življenje najmanj 50 ljudi, na tisoče pa jih je ranjenih. Poplave so zajele južne in zahodne kraje države, škodo pa ocenjujejo na skoraj pet milijonov dolarjev.

Grozijo s prekinitvijo dialoga

Na poslabšanje odnosov med skupnostima na Cipru vplivajo verjetno tudi bližnje volitve

NIKOZIJA, 20. aprila (Tanjug) – Čeprav se je medciprski dialog zaradi predvolilne dejavnosti na obeh ciprskih straneh ta hip pravzaprav omejil na formalnost, voditej ciprskih Turkov Denktas in predsednik republike Kiprianu grozita, da bosta pogovore prekinila.

Kiprianu je na primer sinoči na nekem predvolilnem zborovanju izjavil, da ne Makarios ne on nista nikoli privolila v »dve coni« v takem pomenu, kot ga temu pojmu pripisuje turška stran, ali v pomenu, ki bi utegnil slediti iz izmenjave ciprskega prebivalstva. Poudaril je še, da bi dialog utegnili tudi prekiniti, če ciprski Turki ne bodo dali svojih predlogov o teritorialni plati ciprskega problema

Denktas pa trdi, da ne bo predložil omenjenih predlogov, dokler Kiprianujeva vlada načeloma ne sprejme federacije »dveh con«.

Verski vrh v Iranu v krizi

Grožnje verskemu voditelju iranskih Azerbejdžancev Šarijat-Madariju – Še vedno nemirno v Tabrizu?

TEHERAN, 20. aprila (Tanjug) – Šele iz ostrih groženj, naperjenih zoper verskega voditelja iranskih Azerbejdžancev, ajatolo Šarijat-Madarijo in prepovedano muslimansko ljudsko-islamsko republikansko stranko (MNIRP), je mogoče zaslutiti, kakšna nevarnost grozi enotnosti islamske republike Irana zaradi nemirov, ki se – po uradno nepotrjenih vesteh – širijo v Tabrizu in drugih mestih zahodnoiranske pokrajine Vzhodni Azerbejdžan.

Revolucionarna sodišča in revolucionarna garda v iranskem verskem središču Komu »opozarjajo danes kontrarevolucionarje Koma, da naj prenehajo snovati zaroto«. Eden izmed pristašev vladajoče islamsko-republikanske stranke (IRP) in hkrati ugledni član verskega središča hodžatoleslam Faher je to zagrozil, ne da bi imenoval kako osebnost, vendar je jasno, da njegova svarila veljajo znanemu ajatoli Šarijat-Madariju.

Ta ajatola je verski voditelj skoraj 13 milijonov iranskih Azerbejdžancev, ki žive pretežno v dveh zahodnih iranskih pokrajinah, Vzhodnem in Zahodnem Azerbejdžanu. Hodžatoleslam Faher ostro opozarja »pristaše muslimanske ljudske stranke«, kakor v Teheranu uradno imenujejo prepovedano MNIRP. Enako je posvaril ajatolo Šarijat-Madarija, ki ga je ta stranka svoje dni razglasila za svojega duhovnega voditelja.

Imam Homeini je enkrat samkrat zagrozil Šarijat-Madariju, ki ga prav tako ni imenoval. Po neuradnih vesteh ajatola Šarijat-Madari pridiga v Komu. V Teheranu so to pred nekaj dnevi označili kot zaroto v verskem središču Komu.

OGLEDALO

– Kdo bi si mislil, da se bomo potem, ko smo že prešli v obdobje hladnega piva, spet vrnili h kuhanemu žganju!

OTO REISINGER, Vjesnik

Tretja faza varčevalnih ukrepov

Italijanska vlada namerava s spremembami v indeksaciji plač ublažiti inflacijo

RIM, 20. aprila (AP) – Italijanska vlada razmišlja o tretji fazi varčevalnega programa, katerega namen je zadržati inflacijo in izboljšati plačilno bilanco države.

Začetni ukrepi, v okviru katerih so postavili kreditne omejitve in ukrepe za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja, so naleteli med sindikati na različen odmev, pa tudi na hudo nasprotovanje komunistične partije. Tretjo fazo varčevalnega programa, ki naj bi bila namenjena spremembam v sistemu indeksacije plač, bi lahko uvedli že v začetku prihodnjega meseca, po odločujočem sestanku z delavskimi sindikati, ki so ga sklicali za 6. maj. Kot prednostno nalogo je sprejela koalicijska vlada premiera Forlanija boj proti inflaciji, ki se je marca povzpela do letne stopnje 20,1 odstotka, primanjkljaj v italijanski plačilni bilanci se je povečal marca na 1,19 bilijona lir.

Dragi računi za ceste

Letos bo na slovenskih cestah najbolj kritično za temeljitejše vzdrževanje in posodabljanje cest – Za anuitete že 1,760 milijarde dinarjev

LJUBLJANA, 20. aprila – Cestarji bodo imeli letos največ težav, ko bodo popravljali že obstoječe ceste. Medtem ko na eni strani razpravljamo o tem, kako imamo premalo sodobnih cest, in bi jih bilo treba zgraditi več, se na drugi kaže žalostna podoba o poškodovanih cestah, o še vedno več kot 900 kilometrov makadamskih regionalnih cest, o slabih mostovih in podobnem. Rednega vzdrževanja cest zato ne bi smeli še naprej siromašiti, toda ob vseh drugih potrebah kaže, da se nagibamo ravno k temu.

Tako je menil tudi izvršilni odbor republiške skupnosti za ceste (RSC) in ocenjeval, da je to slabo. Če bomo namreč zanemarili letošnje poškodbe na cestah, ki so nastale zaradi zmrzali, ali pa če bomo na primer zakopali samo globlje luknje na cestah, bomo drugo leto za popravilo plačevali dosti višje račune. Že zdaj pa je jasno, da letos ne bo dosti denarja niti za tako imenovano investicijsko vzdrževanje cest, kamor med drugim spadajo tudi zidovi ob cestah, ureditev »črnih« točk itd. Podobno se bo je tudi v združenih cestnih podjetjih Slovenije, češ da z denarjem, ki ga imajo, cest ne bodo mogli zadovoljivo urediti. To ponazarjajo s tem, da je bilo lani za redno vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji namenjenih 1,05 milijarde dinarjev, letos pa le nekaj več, upoštevati pa je treba podražitve teh del. Še težje bo seveda z investicijskim vzdrževanjem, za katerega smo lani porabili 901 milijon dinarjev, letos pa naj bi za ta dela namenili le 130 milijonov dinarjev. Cestna podjetja menijo, da bi morali zagotoviti vsaj še 612 milijonov dinarjev, če hočemo obdržati ceste na zdajšnji ravni.

Predlog letošnjega finančnega načrta RSC, ki ga bodo v kratkem obravnavali delegati skupščine RSC, govori o okoli 6,873 milijarde dinarjev dohodkov in izdatkov skupnosti. Takoj pa kaže dodati, da so svoje dohodke predvsem zaradi nujne finančne izravnave nalašč nekoliko »napihnili«.

Tako so med drugim predvideli, da bi jim organizacije združenega dela – izvajalke nekaterih cestnih del pomagale s tako imenovanimi blagovnimi krediti, ki naj bi letos znašali kar 188,7 milijona dinarjev. Le nekaj manj kot lani naj bi dobili tudi prispevka od prodaje pogonskega goriva – letos okoli 1,57 milijarde dinarjev (lani 1,62 milijarde). Ob tem še vedno ni znano, koliko se bo od zadnje podražitve motornih goriv še dodatno steklo za ceste. Izvršilni odbor je bil nezadovoljen s predlogom, da bi zdaj za ceste dobili le 73,3 odstotka posebnega prispevka v ceni goriv. Položaj v cestnem gospodarstvu je namreč takšen, da skoraj ne dopušča nadaljnjega realnega presihanja denarja za cestna dela. Zato bo skupnost za ceste ponovno zahtevala od republiškega izvršnega sveta, da pripravi tak zakon, ki tako imenovanega cestnega denarja iz cene goriv ne bo razdeljeval še za energetiko in za železnice.

Čeprav je torej znan predlog letošnjega finančnega načrta, je v njem še vedno več neznank. Za zdaj je predvideno, da bi za enostavno reprodukcijo na tem področju namenili 3,82 milijarde dinarjev, vendar pa je ta vsota visoka le na videz – saj je v njej zajeto tudi odplačilo (1,760 milijarde dinarjev) različnih posojil. Za gradnjo novih cest pa naj bi letos odšteli 2,9 milijarde dinarjev (v glavnem gre za tiste, ki jih že delajo), za lanske obveznosti, ki so ostale od gradnje mostov, pa naj bi dali še 152 milijonov dinarjev.

STOJAN ŽITKO

Jasneje opredeliti, kako bomo brzdali cene

Med dopolnili resolucije so tudi ukrepi, s katerimi naj bi zajezili neprestane podražitve

LJUBLJANA, 20. aprila – Odbor zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose in odbor za družbenoekonomski razvoj skupščine SR Slovenije ter slovenska delegacija v zboru republik in pokrajin so danes na skupni seji obravnavali osnutek spremenb in dopolnil resolucije o družbenoekonomskem razvoju Jugoslavije v letu 1981.

Zvezno resolucijo o družbenoekonomskem razvoju v letu 1981 je namreč potrebno usklditi z družbenim planom Jugoslavije za obdobje 1981–1985, je povedal vodja slovenske delegacije v zboru republik in pokrajin Marko Bulc. Dejal je, da je bilo precej dilem, ali ne bi bilo nujno v resoluciji hkrati spremeniti tudi postavljene okvire rasti, saj jih gospodarstvo v prvem trimesečju ni doseglo. Zvezni izvršni svet je menil, da to ni potrebno, tako osnutek sprememb in dopolnil resolucije prinaša tiste naloge, ki jih doslej v resoluciji ni bilo, smo se pa zanje opredelili v družbenem planu.

S tako zasnovanim osnutkom sprememb in dopolnil resolucije so se člani obeh odborov strinjali, v razpravi pa so oblikovali nekaj konkretnih pripomb. Menili so, da je tisti del osnutka, ki govori o tem, da bo potrebno sprejeti ukrepe za ublažitev in odpravo škode v nedavnih poplavah, ni potreben. Imamo namreč že dogovorjen solidarnostni sistem ob naravnih nesrečah, pa tudi ocena škode poplav še ni narejena.

V osnutku je tudi zapisano, da zvezni izvršni svet določi poseben program, kako se bodo izpolnjevale obveznosti in naloge iz družbenega plana Jugoslavije. Poudarili so, da bi moral ta program določati med drugim tudi materialne odnose med republikami. Za uspešnejše gospodarjenje bi bilo namreč potrebno čimprej jasno določiti, kakšne so materialne obveznosti posameznih republik.

V razpravi so podprli tisti del sprememb in dopolnil resolucije, ki se dotika politike cen, čeprav se ne nanaša na naloge iz družbenega plana. Menili so, da je v resolucijo potrebno zapisati nekatere ukrepe, s katerimi bi zajezili neprestane podražitve in tako do konca leta ujeli v resoluciji že postavljene cilje. Vendar bi morali le-te opredeliti jasneje, kot pa so sedaj podani v osnutku. Predvsem bi morali pospešiti izvajanje in uveljavljanje zakona o planu ter ustvarjanje pogojev za njegovo dosledno uporabo.

Dotaknili so se tudi dopolnila, da je treba s kompenzacijami omejevati rast cen kruha, mleka, mesa, sladkorja in olja. Strinjali so se, da se to zapiše v resolucijo, da pa obenem republiški izvršni svet ugotovi, katere od teh živil bo mogoče kompenzirati v Sloveniji.

Na današnji seji so spregovorili tudi o predlogu zakona o spremembah in dopolnilih zakona o delovnih razmerjih. Z amandmi pripombami so se strinjali z večino predlaganih sprememb, menili pa so, da bi bilo potrebno izdelati analizo, kako se sedanji zakon uresničuje v praksi. Tako bi se delegati v skupščini lažje odločili, katere spremembe je potrebno sprejeti.

Hkrati so podprli predlog, da naj zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka preneha veljati. Omenjeni zakon od leta 1974, ko smo sprejeli zakon o združenem delu, tako ali tako ni več veljaven. Doslej ga nismo razveljavili, ker do letos nismo imeli ustreznih družbenih dogovorov.

BOJAN PLEŠEC

Ne samo veliki hoteli

Tudi zasebni sektor bi lahko mnogo prispeval k razvoju turizma – Nujna zaščita pravic turista – Tudi turistične ceste in področja

LJUBLJANA, 20. aprila – V zakonu o turistični dejavnosti je treba že v uvodu jasneje, širše in celovito opredeliti pojem in vlogo turizma v naši družbi, s številnimi prednostmi, ki jih imamo od turizma, pri čemer je »dotekanje deviz« samo eden izmed vidikov te dejavnosti, so menili na seji komiteja za turizem pri izvršnem svetu SR Slovenije, ko so obravnavali osnutek zakona o turistični dejavnosti.

Menili so tudi, da je zakonski osnutek preobširen, nekateri so rekli, da je naslov precej »ambiciozen«, zato pa je dosti skromnejša vsebina. Ogrevali so se za to, da bi ne označevali samo turističnih krajev, marveč tudi turistična področja in turistične ceste. Seveda pa bi morali zelo določno opredeliti pogoje, kdaj lahko ta ali oni kraj dobi napisno tablo »turistični«. Isto naj bi seveda veljalo za ceste in področja. Ob tem so nekateri opozorili, da lahko marsikje hitro postavimo table o turističnih cestah, vendar bi bilo to precej jalovo početje, ko vemo, da v mnogih krajih nimajo niti osnovne infrastrukture (elektrike, vodovodov), ki je pogoj za razvoj turizma.

Večkrat so tudi opozorili, da brez zasebnega sektorja ne moremo pričakovati hitrejšega razvoja turizma. Na tem področju pa smo, kot je dejal predsednik turistične zveze Slovenije Leopold Krese, precej »sramežljivi«.

Zakon o nacionalizaciji namreč določa, da sme imeti zasebnik le 70 kvadr. metrov poslovnih površin. Če bi bili dosledni, bi po tem zakonu morali zapreti v Sloveniji najmanj polovico zasebnih gostišč ali pa še več. Marsikdo se je vprašal, ali lahko sploh upamo, da bodo zdomci, ki se vračajo domov, še vlagali svoje prihranke v gostinske in turistične objekte, ko pa o zasebnem turizmu ne izrečemo jasne in dokončne besede. Morda bodo zdomci še odpirali nove majhne bifeje, čeprav bi bilo za našo družbo precej koristneje, da bi dobili čim več novih in dobrih gostišč s prenočitvenimi zmogljivostmi. Ob tem smo znova slišali, da bo tudi letos sosednja Avstrija v turizmu nedvomno iztržila okrog osem milijard dolarjev (!), čeprav v tej državi nimajo samo velikih in dragih hotelov, marveč zlasti množico majhnih in prijetnih gostišč ter penzionov, po katerih tuji turisti tudi najbolj sprašujejo.

Slednjič so še menili, da je v zakonskem osnutku kar preveč predpisovanja združenemu delu, kaj naj bi vse moralo narediti, kako se poslovno povezovati in podobno, namesto da bi ekonomski računi spodbujali povezovanje. Omenili pa so tudi kazni in sankcije za tiste turistične organizacije, ki goste opeharijo in jim ne nudijo natančno vseh tistih storitev, ki jih pogosto napr prospektih ali cenikih obljubljajo. Te kazni so v tujini že davno ustaljena praksa za zaščito turistov in tudi pri nas se je že marsikatera organizacija »opekla«, ker se ni držala tistega, kar je obljubljala.

IGOR PREŠERN

TELEKS

Avstrija bo dobila manj premoga iz Poljske

DUNAJ, 20. aprila (Tanjug) – Avstrijska sredstva javnega obveščanja poudarjajo, da bo Poljska dobavila Avstriji za polovico manj premoga kot lansko leto. Lani je Poljska poslala Avstriji 1,1 milijona ton premoga, vendar pa to ni zadostovalo. Letos bodo Avstrijci dobili le 600 tisoč ton premoga. To bo prizadelo predvsem gospodinjstva in industrijo, še zlasti veliki koncern Vest Alpina v Linzu. Avstrijski listi pa pišejo, da se Poljska pravzaprav ne bi smela tako obnašati do Avstrije, ker je ta eden njenih najpomembnejših kreditorjev. Domnevajo pa, da bodo druge zahodnoevropske države še bolj prizadete kot Avstrija.

Kampučijska »past« za zasedbene sile

Vietnam sicer krepi svojo vojaško navzočnost v Kampučiji, toda režim Henga Samrina se ne more utrditi

BANGKOK, 20. aprila – Tajska trdi, da je Vietnam poslal v Kampučijo nove okrepitve, vendar se provietnamski režim v Phnom Penhu ne zmore stabilizirati, saj se vse bolj krepi osvobodilni boj. Sam Vietnam pa se po drugi strani ubada s hudimi gospodarskimi problemi.

V Bangkoku menijo, da vietnamske okrepitve v Kampučiji niso velike in da ne pomenijo večjega ogrožanja tajske varnosti, temveč da je njihov namen okrepiti vlado Henga Samrina, ki so jo Vietnamci ustanovili v začetku leta 1979. V Kampučiji je zdaj po podatkih vojaških strokovnjakov od 175.000 do 200.000 vietnamskih vojakov.

Vendar jim je vedno teže nadzorovati kampučijsko ozemlje, še posebej pa zagotoviti vsaj zasilno delovanje Samrinovega režima. Menijo, da se jim postavlja po robu vsaj 30.000 dobro izurjenih in zelo pogumnih kampučijskih partizanov, pa še veliko več gverilcev, ki niso neposredno povezani z rednimi partizanskimi silami.

V poslanici ljudstvu je predsednik Demokratične Kampučije Kie Samphan ob kampučijskem novem letu poudaril, da je za minulih 12 mesecev značilna krepitev boja oboroženih sil in ljudstva proti vietnamskim napadalcem in da so se gverilski boji razširili na vse dele države, celo na vzhodne kraje, ki meje na Vietnam.

Samphan je poudaril, da je »vse ugodnejši vojaški položaj posledica podpore kampučijskega ljudstva v boju proti vietnamski invaziji«. Prav tako je omenil, da imata pozitiven vpliv na razpoloženje ljudstva in na osvobodilni boj mednarodna solidarnost in podpora, ki preprečujeta intervencionistom doseči cilj.

Poročevalec hamburškega »Die Welt« neposredno potrjuje te Samphanove ocene o težavah, s katerimi se ubadajo invazijske sile in vlada v Phnom Penhu. Dopisnik omenja, da je »začel delovati policijski aparat, ki so ga postavili Vietnamci«, in da so ječe v Kampučiji spet polne, saj »samo v Phnom Penhu vsak teden izgine za zaprtimi vrati 40 do 50 ljudi, ker so naklonjeni gverilcem, ker kritizirajo režim, ali pa preprosto zaradi stikov s tujci«.

Dopisnik »International Herald Tribune« po drugi plati opisuje gospodarski položaj v Vietnamu kot težaven. Pogovarjal se je tudi z vietnamskimi funkcionarji. Novinar piše, da se je petletni načrt »lani končal brez uspeha«. Industrijska proizvodnja je upadla, kmetijstvo stagnira. Založenost trga je skromna.

Dopisnik Heralda pravi, da so notranje gospodarske težave morda eden od vzrokov za vietnamsko intervencijo v Kampučiji, saj »vietnamska okupacija Kampučije ni tako draga stvar, kot ponavadi mislijo, ker orožje prihaja iz Moskve, vojaki pa so mladi Vietnamci, ki bi bili sicer brezposelni«. V članku je še rečeno, da »razen posamičnih nemirov, predvsem na jugu države, vendarle ni nikakršnih dokazov o resnejši politični opoziciji režima«, da pa so gospodarske težave in socialne tegobe takšne, da že napovedujejo revizijo gospodarske politike oziroma več pozornosti, posvečene materialnemu stimulansu.

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI!

V Beograd pripotoval general Ersin

BEOGRAD, 20. aprila (Tanjug) – Poveljnik turških kopenskih sil armadni general Nurétin Ersin je danes pripotoval na uradni in prijateljski obisk v našo državo in k našim oboroženim silam na povabilo načelnika generalnega štaba Jugoslovanske ljudske armade admirala Branka Mamule.

Beginova priljubljenost raste

KAIRO, 20. aprila (Tanjug) – Po zadnjih anketah izraelskega inštituta za raziskovanje javnega mnenja je v Izraelu trenutno najbolj priljubljena osebnost minister za kmetijstvo Ariel Šaron, ki zagovarja odločno politiko nadaljnjega naseljevanja zasedenih ozemelj in utrjevanja sedanjih naselij.

Ankete tudi kažejo, da priljubljenost premiera Begina in njegove stranke Likud še vedno narašča in da se je Begin »že resno približal laburistu Perezu«.

Nihče sicer ne dvomi o zmagi laburistov na splošnih volitvah junija letos, sodeč po trenutnem razpoloženju izraelskih volilcev, pa bo ta zmaga tesna.

Najnevarnejši poklic

WASHINGTON, 20. aprila (AFP) – Ob začetku razprave v zvezni preiskovalni komisiji o kriminaliteti v ZDA je šef za statistiko pravosodnega ministrstva Harry Scar izjavil, da so Združene države ena izmed dežel z najvišjo stopnjo nasilja. Število ubojev je leta 1976 v ZDA znašalo 8,8 na 100.000 prebivalcev, kar je sedemkrat več kot v Veliki Britaniji in petkrat več kot na Japonskem. Število kraj v ZDA je sedemnajstkrat večje v primerjavi z Japonsko in dvanajstkrat večje kot v Veliki Britaniji. Scar je tudi dejal, da je najnevarnejši poklic biti predsednik ZDA, ker je do zdaj vsak deseti predsednik bil ubit, na vsakega petega pa so izvršili atentat. Poseben problem je tudi v tem, da se najtežji zločini, kar so po ameriškem zakonu uboji, posilstva, kraje in napadi s strelnim orožjem, le redko prijavljajo sodiščem oziroma da se šele pri vsakem tretjem od teh zločinov sproži sodni postopek.

Plačilo za trpljenje

LANSING, 20. aprila – Se demindvajsetletni Anni Biundo Ruffino, ki je svojega moža tožila, da ji je uničil življenje, ker jo je na poročno noč obtožil, da ni nedolžna, je sodišče prisodilo 250.000 dolarjev odškodnine. Ruffino, po rodu iz Sicilije, je leta 1966 pobegnil iz domovine v Kalifornijo. Sodnik se je odločil potem ko mu je strokovnjak priskrbel dokaz o sicilskih navadah in morali. (Telefoto: UPI)

Papir iz hijacinte

NEW DELHI, 20. aprila (PTI) – Indijski znanstveniki so izpopolnili tehnologijo za izdelavo papirja iz vodne hijacinte (zumbule), plevela, s katerimi se otepajo v večini držav v razvoju v tropskem pasu, ker raste zelo hitro na površini tako čistih kot umazanih voda. V okviru poizkusnega projekta v laboratoriju Hajderabad v južni Indiji izdelujejo danes več različnih vrst papirja in lepenke iz listov vodne hijacinte, ki jo nabirajo na jezeru.

Ta vrsta plevela, ki plava na površini vode, se tako razmnoži, da ovira plovbo in proizvodnjo energije v hidroelektrarnah, poleg tega pa so pravo gojišče za žuželke. Zdaj so indijski znanstveniki v sodelovanju z malezijskimi, bangladeškimi in srilanškimi raziskovalci v okviru mednarodnega programa, ki je z več kot 200.000 dolarji nanciral tudi program Združenih narodov za zaščito človekovega okolja, odkrili praktičen način za uničevanje plevela ter hkrati metodo za proizvodnjo biomase, ki jo uporabljajo v industriji papirja. Doslej so kot osnovno surovino uporabljali zgolj les. Papir iz vodnih hijacint je cenejši, ker je surovina lahko dosegljiva, treba jo je samo nabrati. Ta plevel so leta 1905 prinesli v Indijo kot okrasno rastlino. Ker se hitro razmnožuje, se je razširila po vsej državi. Ocenjujejo, da rastlina pokriva okoli milijon hektarov zahodne Bengalije.

Dvesto deset puščavskih šotorov

DŽEDA, 20. aprila – Pred dnevi je saudski kralj Halid ben Abdul Aziz v bližini Džede odprl letališče »Kralj Abdul Aziz«, ki je največje na svetu. Stalo je več kot 5 milijard dolarjev, na njem pa bodo pristajala predvsem letala, ki v Meko in Medino prevažajo romarje iz vsega muslimanskega sveta. Gradilo ga je

11.000 delavcev in več kot 2.500 inženirjev in tehnikov iz več evropskih in azijskih držav. Na fotografiji: strešna konstrukcija, ki je ena od značilnosti novega letališča. Sestavljena je iz 210 stiliziranih puščavskih šotorov, ki počivajo na 440 betonskih nosilcih (Telefoto: Tanjug)

S korenjem nad raka?

ATLANTA, 20. aprila (UPI) – Betakaroten, ki daje korenju lepo oranžno barvo, aktivno deluje proti raku, poročajo strokovnjaki ameriške medicinske fakultete Albert Einstein. Po besedah doktorja Elija Seifterja, ki je pred kratkim imel referat na sestanku zveze ameriških društev za eksperimentalno biologijo, je betakaroten sredstvo, ki lahko omeji ali celo prepreči rast presajenih celic raka. Podaljšuje življenje živalic, na katerih so delali poizkuse, ter povečuje dovzetnost za kemoterapijo in obsevanje. Raziskovalci omenjenega laboratorija proučujejo delovanje vitamina A v boju proti raku že celih petnajst let. Menijo, da presežek tega vitamina v organizmu lahko upočasni razvoj nekaterih oblik tumorja na dojkah podganjih samic. Tumorji so se zmanjšali predvsem pri tistih živalih, ki so jih hkrati hranili s karotenom in jih obsevali. Potrebne so nadaljnje raziskave, da bi ugotovili, kako ta snov deluje, posebno pri ljudeh. Betakarotena je največ v zeleni povrtnini, gobah in korenju, ki mu daje značilno barvo.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 21. april 1981

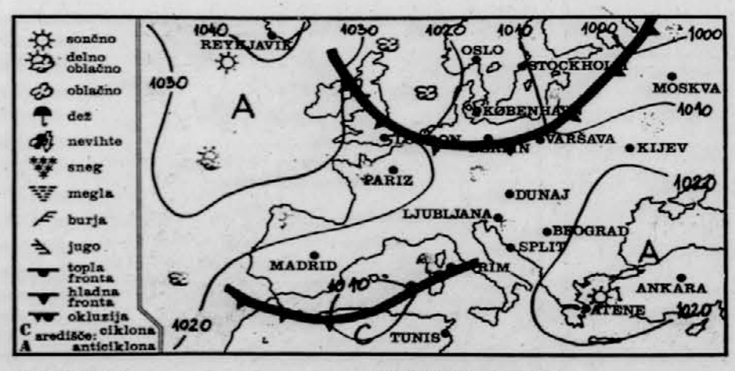

SLOVENIJA

Spremenijivo do pretežno oblačno, ponekod v zahodnih in osrednjih krajih bodo občasno manjše padavine. Najnižje nočne temperature bodo med 4 in 0, v obalnem pasu 7, najvišje dnevne med 8 in 14.

JUGOSLAVIJA

V zahodnih krajih države bo zmerno do pretežno oblačno, drugod še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in Balkanom je območje visokega zračnega pritiska. Višinsko jedro hladnega zraka, ki je nad Francijo in zahodnimi Alpami, povzroča pri nas predvsem oblačnost.

KAKO KAŽE ZA SREDO

Spremenljivo oblačno in hladno.

Vreme in temperatura dne 20. aprila 1981 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	oblačno	11
Planica	oblačno	6
Brnik	oblačno	12
Kredarica	rahlo sneži	–9
Maribor	rahlo oblačno	12
M. Sobota	pololačno	12
Sl. Gradec	oblačno	10
Celje	pololačno	13
Novo mesto	rahlo oblačno	13
Nova Gorica	oblačno	12
Portorož	oblačno	10
Reka	oblačno	13
Pulj	oblačno	13
Hvar	rahlo oblačno	14
Dubrovnik	rahlo oblačno	13
Zagreb	pololačno	13
Beograd	pret. oblačno	12
Sarajevo	pretežno jasno	9
Titograd	rahlo oblačno	14
Skopje	oblačno	12
Celovec	oblačno	11
Gradec	rahlo oblačno	10
Dunaj	pololačno	10
Benetke	dežuje	8
Milano	rahlo dežuje	6
Genova	rahlo dežuje	8
Rim	pret. jasno	16
Pariz	pololačno	9
Berlin	pololačno	9
Stockholm	pret. oblačno	11
Moskva	pret. oblačno	8

Civilizacija mori reke

Ko je bilo bo rečnih bregovih še malo naselij, so odplake povzročale le malo škode. Organski odpadki so se spremenili v hrano za preprosta bitja, s katerimi so se hranile ribe. Reka se je sama očistila, še preden je pritekla do naslednje vasi. Tako praktičnemu odplakovalnemu sistemu se niso hoteli odpovedati.

Vasi so zrasle v mesta. Reka je v vročih poletnih dneh nekoliko zaudarjala, a meščani so vedeli, da bo umazana voda kmalu izginila v »neskončno« morje.

V večini mest odstranijo zdaj vsaj del nesnage, preden izlijejo odpadke v reko. Primitivne rastline odstranijo skoraj tretjino trdnih snovi. Višje razvite rastline uporabljajo bakterije, da spremenijo organske snovi v neorganske nitrate in fosfate. Tudi to prekinja naravni ciklus reke. »Prečiščena« reka ima preveč hrane. Nitrati in fosfati so hrana za vodne rastline, na primer alge. Alge pa potrebujejo za življenje sončno svetlobo. Ko postane plast alg, predebela in svetloba ne more več prodirati globlje, alge v nižjih plasteh odmrejo in potonejo na rečno dno. Razpadajoče alge pa porabljajo kisik in zaradi tega poginjajo ribe.

PA ŠE TO

ZA BELO LJUBLJANO – Vodja službe za tehnologijo in razvoj v komunalnem podjetju Ljubljana je o prizadevanjih za lepše okolje v Ljubljani rekel naslednje: »Ni težko dobiti sredstva za urejanje okolja, težje je ljudem vcepiti miselnost, da naj ne bi pazili le na svoje neposredno okolje, temveč tudi na skupne zelene površine. Tukaj pa morajo veliko storiti sredstva javnega obveščanja, zlasti občinska glasila, če želimo jeseni in prihodnjo pomlad nadaljevati z našo akcijo od tega, kar smo že dosegli.« Čista resnica, da bi občinska glasila morala narediti več. Nekatera so takšna, da jih mnogi ljudje sploh ne berejo, zato se valjajo po zelenicah okrog blokov, kar res ne prispeva k lepšemu okolju.

Spominska praznovanja – slovesna in množična

Prireditve v Ljubljani od 23. aprila do 9. maja – Zaključna slovesnost bo na Trgu revolucije – Shodi Celjanov na planinskih postojankah

LJUBLJANA, 20. aprila – Od 23. aprila dalje se bodo v Ljubljani vrstile prireditve v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, praznovanja 1. maja in obletnice osvoboditve našega glavnega mesta. Zaključek vseh prireditev bo 25. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva« – 9. maja

Poglejmo kaj se bo v Ljubljani dogajalo zadnje dni aprila in prve dni maja: že 23. tega meseca bo v Domu Ivana Cankarja ob 19. uri prireditev razstave o Osvobodilni fornti z naslovom »Država v državi«, istega dne ob 18. uri bo v hali Kodeljevo slovesnost ob močšanskem občinskem prazniku. Tega dne bo tudi otvoritev razstve »Tematika NOB v slovenski dramatiki« v Narodni univerzitetni knjižnici.

V petek, 24. aprila, bo ob 10. uri skoraj 50 tisoč učencev ljubljanskih osnovnih in srednjih šol sklenilo okrog Ljubljane živ obroč, dolg skoraj 35 kilometrov. Dve uri pred tem bodo ljubljanski mladinci na Brezovici sprejeli štafeto mladosti, ki jo bodo ob 11. uri predali grosupeljskim mladincem na Škofljici. Med tem bo še slovesnost ob sprejemu štafetne palice v Titovih zavodih Litostroj – približno ob 9.45. V Študentskem naselju bo tega dne tudi start II. »Teka Osvobodilne fronte«. Dan kasneje bodo občinski praznik slavili tudi v viški občini, prireditev bo v krajevni skupnosti Vič.

Za marsikoga bo privlačen avto rally »Po poteh partizanske Ljubljane«, ki bo startal 26. aprila, ob 9. uri s parkirišča Hale Tivoli. Istega dne ob 20. uri se bodo po Ljubljanici spustili čolnički v spomin na tako prvomajsko akcijo leta 1943.

V ponedeljek, 27. aprila, bo v Domu Ivana Cankarja slavnostna akademija v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, ki jo bo prenašala tudi televizija. Ob 19.40 bo ognjemet z Ljubljanskega gradu.

Prvomajska srečanja na Rožniku so že tradicionalna, letos razmišljajo o takem srečanju tudi na Zajčji dobravi.

Omenimo naj tudi začetek mladinskega pohoda na Reki 3. maja; to bo pohod mladine dveh pobratenih mest, v počastitev obletnice ustanovitve OF in vstaje ter bo zaključen 9. maja na XXV. množičnem pohodu na Trgu revolucije.

V tem času – 7. maja ima svoj praznik tudi občina Center. Dan kasneje bodo v Domu Ivana Cankarja – ob 20. uri slovesnosti ob obletnici osvoboditve Ljubljane. Tega dne bodo položili vence k spomenikom: Ilegalec, Grobnica narodnih herojev, Gramozna jama, Spominski park Žale in Spomenik žrtvam na Urhu.

Zaključne prireditve bodo 9. maja, ko bo XXV. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva«. Ta bo letos imel štiri različne dolge proge, prvi start pa bo ob 6. uri.

Pohod se bo končal ob 11. uri na Trgu revolucije, kjer bo tudi slovesnost s kulturnim programom. Prireditelji obljubljajo, da bo poskrbljeno za dober prigrizek in tudi za ples.

Popoldan ob 17. uri se bo začel »Partizanski marš« za moške ekipe, pol ure kasneje start »Kolesarskega kriterija prijateljstva«; športne prireditve se bodo vrstile do večera, ko bo »Tek prijateljstva« – ob 20. uri.

Omenimo naj še I. kolesarski maraton »Ob žici okupirane Ljubljane« s startom v Zajčji dobravi, ki bo 10. maja in bo dolg 90 kilometrov.

V počastitev 40-letnice OF, vstaje jugoslovanskih narodov, ustanovitve JLA in praznika dela bo celjska občinska konferenca SZDL pripravila veliko slovesnost v četrtek, 23. tega meseca, ob 19. uri v dvorani Golovec. Slavnostni govornik bo sekretar občinskega komiteja ZKS Aleš Ilc, v kulturnem programu pa bo sodelovalo kulturno-umetniško društvo „Žikica Jovanović-Španac" iz Beograda. Ansambel pod umetniškim vodstvom znanega glasbenega pedagoga celjskega rojaka Franca Klinarja s Svetine se bo predstavil z narodnimi plesi in pesmijo.

S te slovesnosti bo krenila lokalna štafeta mladosti po nekaterih krajevnih skupnostih v celjski občini in od tod do Kokarij v Savinjski dolini, od koder jo bodo člani kajakaškega društva po Savinji prepeljali do Celja, kjer se bo pridružila zvezni štafeti.

Po tradiciji, ki je prebivalce delavskega Celja spodbujala, da so se v čast 1. maju zbirali na množičnih shodih na Celjski koči, Svetini, Šmohorju in drugih, največ planinskih postojankah, bo tudi letos na praznični dan več privlačnih srečanj. Največji shod delavcev in drugih celjskih občanov bo na Grički. Po odzivu celjskih občanov iz prejšnjih let – prvič so na Grički priredili množični shod pred petimi leti – se bo gotovo tudi letošnjega srečanja udeležilo več tisoč ljudi, ki jim bo, upajmo, naklonjeno tudi vreme.

Za izletnike bodo primerno poskrbeli tudi na vseh, že naštetih tradicionalnih izletniških točkah – še zlasti na Celjski koči in Svetini. Tu bodo – podobno kot na drugih hribih in vzpetinah v občini že na večer pred praznikom zagoreli kresovi, mladina pa bo ob njih poskrbela za kulturni in zabavni program.

DOPISNIKI DELA

Večina za samoprispevek v vasi Podbež

V KS Podgrad bodo z denarjem iz samoprispevka gradili ceste, vodovod in PTT mrežo

PODGRAD – Prav gotovo je spoznanje, da lahko predvsem sami s trdno voljo in večkratnim odrekanjem prispevajo k nadaljnjemu razvoju svoje vasi, prispevalo k temu, da se je 150 vaščanov Podbež stoodstotno udeležilo referenduma za krajevni samoprispevek.

Skoraj 95 odstotkov prebivalcev te ilirskobistriške vasice v krajevni skupnosti Podgrad se je odločilo za dvoodstotni samoprispevek v naslednjih petih letih.

S to solidarnostno akcijo bodo modernizirali poldrug kilometer ceste do Podbež ter pripravili vse potrebno za ureditev vodovodnega in telefonskega omrežja v vasi.

Da bodo zastavljene cilje dosegli v celoti, bo vsako leto sleherni med njimi opravil še po 80 ur prostovoljnega dela.

M. T.

Kakšna naj bo skupna strokovna služba sisov

Novogoriški predlog delovnih nalog za novo organizirano obliko kljub precejšnjemu zmanjšanju števila zaposlenih ni dovolj racionalen

NOVA GORICA, 20. aprila – V novogoriški občini že dalj časa potekajo priprave za oblikovanje skupne strokovne službe občinskih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Dosedanja dogovarjanja o tem, kakšna naj bo ta skupna strokovna služba, pa očitno doslej niso pripeljala do najboljše rešitve. Sedanji predlog namreč pomeni le nekakšen kompromis med sedanjo organiziranostjo strokovnih služb občinskih sisov družbenih dejavnosti in med resničnimi potrebami ter zahtevami po čim bolj učinkovitem uresničevanju nalog na tem področju.

Izvršni svet novogoriške občinske skupščine je že lani imenoval posebno delovno skupino, da bi pripravila predlog za novo organizacijo skupne strokovne službe sisov družbenih dejavnosti in ustanovitvene akte te službe. Delovna skupina je skupaj s predstavniki sedanjih strokovnih služb občinskih sisov pred kratkim res izdelala predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi nove skupne strokovne službe in hkrati začrtala tudi novo organizacijsko obliko.

Zakon o svobodni menjavi dela namreč določa skupno strokovno službo za več samoupravnih interesnih skupnosti, vendar ne obvezno za vse. V novogoriški občini pa so menili, da bi bilo najbolj racionalno, če bi oblikovali takšno službo za vse sise družbenih dejavnosti: za občinsko zdravstveno skupnost, medobčinsko zdravstveno skupnost, skupnosti socialnega skrbstva, socialnega varstva, otroškega varstva, za izobraževanje, kulturo, telesno kulturo in tudi raziskovalno skupnost.

Skupna strokovna služba naj bi zaživela že 1. julija letos. V njej pa naj bi bilo pet organizacijskih enot: tajništvo sisov, analitsko-planski oddelek in oddelki za splošne zadeve, za knjigovodstvo in za uveljavljanje posameznih pravic. Z združitvijo sedanjih strokovnih služb bi zmanjšali število zaposlenih od sedanjih 94 na 66.

Kljub tolikšnemu zmanjšanju števila zaposlenih pa vendarle tudi nova organizacijska oblika še ohranja nekatere dosedanje nedvomno neracionalne predloge in tudi take, ki pravzaprav pomenijo le kompromis s sedanjo organizacijo strokovnih služb sisov.

Člani izvršnega sveta novogoriške skupščine so na zadnji seji zato menili, da predlog predvidenih delovnih nalog in opravil v skupni strokovni službi ni docela v skladu z določili zakona o svobodni menjavi dela in drugimi zakoni s področja družbenih dejavnosti. Predvsem namreč ohranja delovne naloge tajnikov skupščin sisov in sicer za vse sise. Tajnikov bi bilo v skupni strokovni službi torej tudi odslej sedem, pa čeprav očitno v posameznih strokovnih službah sisov ni bilo dovolj nalog zanje.

Pri nekaterih sisih bi očitno lahko racionalizirali delo tajnikov. Na področju sisov za otroško varstvo, telesno kulturo in morda tudi za kulturo se nedvomno delovne naloge podvajajo, saj so v novogoriški občini dovolj dobro organizirane posamezne organizacije, ki načrtujejo svoje programe: vzgojnovarstveni zavod, v okviru katerega delujejo otroški vrtci, občinska zveza telesno-kulturnih organizacij, zveza kulturnih organizacij in podobno.

Prav delo tajnikov skupščin sisov posameznih družbenih dejavnosti je nemalokrat povzročalo probleme pri usklajevanju potreb in programov. Tajniki so se namreč poistovetili s svojim sisom in zato seveda zagovarjali le njegove potrebe.

Nedvomno so glede podvajanja nalog vprašljiva tudi opravila in naloge predvidenih referentov za samoupravno organiziranost sisov in nekatere naloge analitsko planskega oddelka. Zato so člani izvršnega sveta menili, da kaže bolj stvarno proučiti, katere delovne naloge so v skupni strokovni službi res nujne. Delegati v skupščinah sisov družbenih dejavnosti pa se bodo morali odločiti, kakšno strokovno službo naj bi imeli v novogoriški občini.

BORIS ŠULIGOJ

SLAVICA CRNICA

V NEKAJ VRSTAH

Oseminosemdeset dreves za Tita

ILIRSKA BISTRICA – V ilirskobistriški občini je že nekaj časa v teku akcija »88 dreves za tovariša Tita«. Zlasti prizadevni so po osnovnih šolah. Za taborniki, planinci in radio klubom iz Bistrice so se je lotili tudi pionirji osnovne šole Tone Tomšič iz Knežaka. Pomagali so jim vojaki in kot svetovalci gozdarji iz tamkajšnjega gozdnega gospodarstva, ki so šolarjem preskrbeli tudi sadike. (P. N.)

Letos več strokovnih srečanj

KOPER – Obalna podružnica Jugoslovanskega združenja za motorje in vozila načrtuje letos več strokovnih srečanj, na katerih naj bi izmenjavali izkušnje o posameznih temah. Jasarsko srečanje je bilo namenjeno informiranju o strokovnih problemih, v četrtek bo v Tomosu predaval inženir Florjančič o zanesljivosti, njenem pomenu in uporabi v industriji. Ker gre za relativno novo problematiko, je srečanje dostopno za vse, vabljeni pa so predvsem tisti, ki jih zanimajo problemi okrog zanesljivosti in kakovosti. (J. K.)

Lončnice so že na balkonih

IDRIJA – Čeprav v globelih okoli Idrije še vedno vztrajajo zaplate snega, ki so dokaz, da v tem delu Primorske nastopi pomlad nekoliko kasneje kot drugod, pa so se pomladanskega razpoloženja navzeli tudi Idrijčani. K njemu sodijo opravila, ki so značilna za ta letni čas. Na balkonu, stisnjenem med mrke hiše stare Idrije, pa so se lotili presajanja lončnic, kar obeta, da bo tudi ta balkon ozelenel in kmalu razbil sivino starega mesta. (Foto: K. R.)

Očistili so okolico Lesonita

ILIRSKA BISTRICA – V tukajšnji delovni organizaciji LKI Lesonit so se pred kratkim zaposleni lotili čiščenja svoje okolice. Spodbudila jih je podobna akcija v samem občinskem središču. Osemdeset prostovoljcev in prostovoljk je v nekaj urah očistilo prostor okrog tovarne. Akcija ni bila prva in, pravijo, da tudi zadnja ne, saj bo treba očistiti tudi dvoriščne prostore tovarne. (Foto: P. N.)

Šolo v Dolanah obnavljajo

PIVKA – Šolarji iz Dolan pri Pivki že nekaj časa zvedavo pogledujejo proti svoji podružnični šoli, ki »nosi« letnico 1903. Ta čas, ko se z avtobusom vozijo mimo nje v osnovno šolo v Pivki, so dolanska šolska vrata sicer zaprta, vendar pa je v zgradbi precej živahno. Šolo obnavljajo, njeni učenci pa si obetajo, da bodo znova prestopili prag domačih učilnic z novim šolskim letom. Pa tudi sicer vaščani Dolan pozorno spremljajo dela v šoli, saj bo v njej dobil svoje mesto še redni oddelek vzgojnovarstvenega zavoda iz Postojne. Doslej so bili namreč dolanski malčki deležni samo 80-urnega programa »Cicibanovih ur.« (M. T.)

Učenci pripravili kulturni teden

SELNICA OB DRAVI – Učenci osnovne šole v Selnici ob Dravi bodo tudi letos posebno slovesno zaključili tekmovanje za bralno značko. Danes jih bosta obiskala priljubljena mladinska pisateljica Branka Jurca in pisatelj Ivan Potrč. Pripravili bodo kulturni program in razgovor z njima ter tudi knjižno razstavo. Kulturni teden selniških osnovnošolcev se je pričel že v nedeljo s proslavo ob tradicionalnem pohodu Djure Djakovića in Nikole Hečimovića. Včeraj je bila v šoli premiera lutkovne igrice, v četrtek pa bodo s kulturnim programom in kresovanjem tabornikov slovesno sprejeli občinsko štafeto na Gradišču, Dugu in v Selnici, kjer bo štafeta prenočila. (B. Č.)

Zidali bodo precej manj

Ker se bo s samoprispevkom nabralo premalo denarja za načrtovano gradnjo šol in vrtcev, so delegati piranske občine predlagali nove vire financiranja

PIRAN, 20. aprila – Z denarjem, ki naj bi ga zbrali v okviru samoprispevka, v piranski občini ne bodo mogli zgraditi vseh tistih objektov osnovnega šolstva in otroškega varstva, ki so si jih zadali za to srednjeročno obdobje. To je bila temeljna in nič kaj obetavna ugotovitev na današnji seji vseh treh zborov občinske skupščine v Piranu. V okviru samoprispevka se bo nabralo nekaj manj sredstev, kot so načrtovali (109 milijonov), ker so odpadli nekateri finančni viri, hkrati pa so se cene na področju gradbeništva tako razbohotile, da lahko za isti denar sedaj zgradijo precej manj.

Kaj torej storiti? Delegati v zboru združenega dela so vlekli vsak na svojo stran. V osnovni šoli Lucija so trdili, da je potrebno najprej zidati šolo pri njih, v Sečovljah zahtevajo novo telovadnico, v Portorožu vrtec in osnovno šolo (sedanji prostori so higiensko in zdravstveno neprimerni...). Vsem postaja jasno, da bo v tem srednjeročnem obdobju mogoče uresničiti le tri ali štiri od sprva predvidenih objektov.

Ker so delegati piranske skupščine ugotovili, da je program zidave šol in vrtcev iz sredstev samoprispevka nerealen, bo o njem junija ponovno odločala občinska skupščina. Šele po odločitvah junijske skupščine bo mogoče videti, katere objekte bodo v piranski občini najprej zgradili. Delegati so danes tudi predlagali, da naj bi družbenopolitične organizacije do junija preučile vse možnosti, ali je mogoče povečati stopnjo sedanjega samoprispevka, ki sedaj znaša 2 odstotka, s čimer naj bi pridobili več sredstev za uresničitev prvotno postavljenega programa.

Hkrati so nekateri menili, da bi tudi morebitno povečanje stopnje samoprispevka še zmeraj prinašalo premalo denarja za uresničitev vseh načrtov. Zato naj bi denar za zidavo šol in vrtcev iskali tudi drugod. Tako so predlagali, da bi združevali sredstva po posebnem samoupravnem sporazumu za zidavo vrtcev, h kateremu naj bi pristopile zainteresirane delovne organizacije. Samoupravna komunalna interesna skupnost in enota za urejanje stavbnega zemljišča naj bi preučili vse možnosti, da bi stroške za gradnjo komunalne opreme poiskali v okviru le-teh. Predlagali so tudi, da naj bi v okviru vzgojno-izobraževalnega zavoda združevali amortizacijo z vseh osnovnih šol in vrtcev iz občine in ta denar usmerjali za zidavo novih objektov. Delegati so se zavzeli, da bi kazalo graditi čim ceneje in racionalneje, pri tem pa so se dobro zavedali, da so za zidavo novih šol predvideni določeni normativi, od katerih ne bodo mogli odstopati... Skratka – v sleherni razpravi je bilo čutiti spoznanje, da se (predvsem zaradi zaostrenega gospodarskega položaja) sedaj v nekaj letih ne da nadomestiti vsega, kar je v osnovnem šolstvu in otroškem varstvu doslej primanjkovalo.

Sicer pa so danes delegati piranske občinske skupščine spregovorili tudi o nekaterih vprašanjih s področja kmetijstva. Tako so dali v enomesečno javno razpravo osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za razvoj kmetijstva in s tem zagotavljanje redne oskrbe s kmetijskimi proizvodi. Seznanili so se tudi z nekaterimi nalogami, ki jih sedaj izvajajo na področju agrošivilstva v piranski občini. Za zdaj v Drogi (ki je predvidena kot nosilec vrtninarstva in sadjarstva na obalnem območju) še niso ustanovili tozd Kooperantov, ampak le delovno enoto pri tozdu Živila. Ta delovna enota ima vse značilnosti temeljne organizacije Kooperantov, saj kmetovalce samoupravno in dohodkovno povezuje. Prav tako so se pri Drogi in Agrariji že dogovorili za skupno usklajevanje odkupnih cen, tako da letos ne bo več smelo prihajati do razlik pri odkupu pridelkov, kot je bilo to v prejšnjih letih. Hranilno-kreditna služba iz Agrarije naj bi delovala tudi za Drogo in sicer tako, da bo vsaka delovna organizacija imela svoj kreditni odbor. Že letos naj bi začeli (na podlagi srednjeročnih načrtov) vlagati v hidromelioracijo šestdesetih hektarjev zemljišč doline Gorgo pri Sečovljah, za kar naj bi porabili dobrih pet milijonov dinarjev. Drugo leto pa naj bi za hidromelioracijo doline Krnice (108 hektarjev) porabili dobrih 9 milijonov dinarjev. Dokončno pa naj bi še vsa odprta vprašanja s področja kmetijstva rešili v novem agroživilskem kompleksu, ki naj bi ga na obalno-kraškem območju organizirali v začetku prihodnjega leta.

DOPISNIKI DELA

jana

Do celodnevne šole ni mogoče priti čez noč

V koprski občini je v celodnevno šolo vključenih le 7,8 odstotka učencev

KOPER, 20. aprila – Čeravno se v koprski občini zlasti v zadnjih letih, ob pomoči občanov oziroma s pomočjo samoprispevka, ki ga plačujejo za razvoj osnovnega šolstva in varstva, trudijo, da bi kar se da izboljšali pogoje za delo in življenje osnovnošolcev, pa mnogih prizadevanj ne morejo uresničiti.

Celodnevna šola je gotovo med tistimi cilji, ki so sicer zelo privlačni, vendar težko uresničljivi. Dejstvo je namreč, da je v koprski občini trenutno v celodnevno osnovno šolo vključenih 362 učencev v 19 oddelkih, in to v osnovni šoli na Škofijah ter šoli v Gračišču, to pa je le 7,8 odstotka osnovnošolcev, kar je dobra dva odstotka manj kot znaša republiško povprečje. Tudi v prihodnje se številke o povprečnem številu šolarjev v celodnevni šoli za koprsko občino ne bodo bistveno spremenile. Zaostajale bodo za republiškimi povprečji, v koprski občini preprosto ni mogoče čez noč preseči zaostanka, ki so si ga nabrali na tem področju šolanja.

Ta zaostanek v kakovosti pouka pa bi lahko vsaj delno nadomestili s podaljšanim bivanjem. To je v koprski občini dovolj razvito, saj je vanj vključenih 17 odstotkov otrok (v SRS je povprečje 12 odstotkov), načrtujejo pa, da bi se v podaljšano bivanje v naslednjih letih vključilo 23 odstotkov otrok, kar bo spet nad republiškim povprečjem, ob spremenjenih materialnih, zlasti pa prostorskih pogojih pa dobra osnova za celodnevno osnovno šolo.

DUŠAN GRČA

Nižje prispevne stopnje?

CERKNICA, 20. aprila – V cerkniški občini so po zaključnih računih ugotovili za štiri milijone 683 tisoč dinarjev presežkov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti. S prispevno stopnjo za letošnje leto so jih že poračunali za milijon 160 tisoč dinarjev, dva milijona 400 tisoč dinarjev presežkov občinske zdravstvene skupnosti pa so namenili za kritje izgube v TOZD Zdravstvo Cerknica ter delno poravnavo neplačanih obveznosti zdravstvenim tozdom. Skratka, iz lanskega leta je ostalo še za dober milijon dinarjev presežkov sisov družbenih dejavnosti.

M. T.

Zvijača z lažno torbico

Pionirjem, ki nosijo kurirčkovo pošto, ne zmanjka domislic, s katerimi poskrbijo, da zaupna pošta vedno pravočasno pride v prave roke

IZOLA, LOM POD STORŽIČEM, VELENJE, PTUJ, NOVO MESTO, 20. aprila – Kurirčkova pošta, ki so jo konec tedna varovali učenci osnovne šole Vojka Šmuc v Izoli, danes ni prišla daleč. Dopoldne so jo sprejeli pionirji italijanske osnovne šole Dante Alighieri, ki so pripravili na Trgu padlih pred spomenikom padlih borcev krajši kulturni program, nato pa tajno sporočilo v italijanskem jeziku prebrali v osnovni šoli, kjer bo torbica ostala do jutra.

Mimo zased, po pravih, nekdanjih kurirskih poteh, so v soboto hiteli otroci podružnične šole Lom pod Storžičem s kurirčkovo torbico. Pri samotni domačiji kmeta Pavšelna so jo izročili nekdanjemu komandantu kurirske postojanke G 34, Hanziju Klemencu. Otroci so nekdanjega komandanta spraševali, ta jim je z besedo obujal čase in dogodke med vojno. Nato so zaupno pošto varno spravili nazaj do šole. Danes zjutraj pa je pionirska trojka v spremstvu graničarjev ponesla torbico po stari kurirski poti v Čadovlje čez Sedlo v Podljubelj. Oddali so jo otrokom podružnične šole, ki so jo opoldne že izročili vrstnikom v osnovni šoli heroja Grajzerja. Koroška proga kurirčkove pošte se te dni mudi v velenjski občini. Potem ko so torbico shranili čez noč v osnovni šoli Ravne pri Šoštanju, so kurirji danes najprej krenili proti Zavodnjam. Pri spomeniku se je ob tej priložnosti zbralo tudi veliko krajanov, pionirji pa so nato nadaljevali pot proti domačiji Žgonk, kjer so jih že čakali kurirji osnovne šole Veljko Vlahović, ki so se odpravili naprej – proti Žlebniku, kjer je padel veliki partizanski pesnik Karel Destovnik Kajuh. Za ta del poti so se pionirji še posebej skrbno pripravili. Da torbica z zaupno vsebino nikakor ne bi prišla v roke nepoklicanim, so si omislili predhodnico, lažnega kurirja, celo lažno torbico in v njej nepomembno sporočilo. Osrednja današnja predaja je bila pri Žlebniku, nato pa so pionirji zavili proti Topolšici in Belim vodam, kjer bo torbica ostala čez noč.

S Tomaža, kjer so kurirčkovo pošto varovali v soboto in nedeljo, so jo danes najprej ponesli do Velike Nedelje in Podgorc, ormoški šolarji pa so jo v Forminu zaupali vrstnikom iz ptujske občine. Učenci osnovne šole iz Gorišnice pa so pripravili miting. Na Ptujskem polju so se kurirji ustavili še v Dornavi, potem pa so pošto spet sprejeli šolarji iz Slovenskih goric, kjer so bile prireditve na Polenšaku, v Juršincih in Vitomarcih.

Danes dopoldne so kurirčkovo pošto sprejeli pionirji v Orehovici, ki so jo nato ponesli v Drago, kjer so jo na skriti javki ob Krki izročili pionirjem z osnovne šole »29. oktober« iz Šmarjete. Tu so pionirji pripravili partizanski miting s kulturnim programom, zbranim pa je spregovoril borec Jože Lužar iz Novega mesta. Nato so po skritih stezicah pionirji iz Šmarjete ponesli kurirčkovo torbo do svojih vrstnikov v Škocjan, kjer bo prenočila do jutri.

DOPISNIKI DELA

Razstavo o varnosti so preselili v Novo Gorico

Razstava, ki so jo pripravili v prostorih skupščine občine, bo odprta do 26. aprila – Obiskovalci iz štirih občin

NOVA GORICA, 20. aprila – V prostorih skupščine novogoriške občine so danes popoldne slovesno odprli razstavo Varnost in družbena samozaščita, ki sta jo pripravila zvezni in republiški sekretariat za notranje zadeve. Razstava bo odprta do 26. aprila, ogledali pa si jo bodo prebivalci vseh štirih občin severnoprimorske regije.

Nova Gorica je že 98. kraj v Jugoslaviji, v katerem je z dokumentacijskim gradivom in fotografijami predstavljena organizacijska in vsebinska dejavnost varnostnega sistema in sistema družbene samozaščite v naši domovini. Od leta 1974, ko so razstavo prvič postavili v Beogradu ob 30-letnici varnostne službe, je doslej v vseh republikah in pokrajinah doživela velik odmev. V Sloveniji pa so jo uvrstili med prireditve, ki so letos posvečene 40-letnici vstaje slovenskega naroda in seveda tudi 40. obletnici ustanovitve varnostno-obveščevalne službe Osvobodilne fronte ter Narodne zaščite.

V severnem delu Primorske je pokrovitelj razstave Varnost in družbena samozaščita medobčinski komite za SLO in družbeno samozaščito. Da bi si jo lahko ogledalo čim več prebivalcev vseh štirih občin, predvsem pa mladina in člani društev, družbenih in družbenopolitičnih organizacij, katerih dejavnost je neposredno povezana s prizadevanji za krepitev splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, so v vseh občinah pri občinskih konferencah SZDL oblikovali posebne koordinacijske odbore, ki bodo pripravili organizirane oglede. Izbrali pa so tudi vodnike po razstavi, in sicer iz vrst pedagoških delavcev, zgodovinarjev in bivših članov varnostno-obveščevalne službe.

Na vseh osnovnih in srednjih šolah v severnoprimorski regiji pa bodo učenci v dneh razstave pisali literarne prispevke na temo varnost in družbena samozaščita.

SLAVICA CRNICA

Iskra

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom:

TOZD ZUNANJI TRG

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
– za opravljanje zahtevnejših administrativnih del
POGOJA:
– končana upravno administrativna šola
– 2 leti delovnih izkušenj

TOZD DOMAČI TRG

BLAGAJNIČARKO
– za opravljanje blagajniških in administrativnih del v trgovini Ljubljana
POGOJA:
– šola za prodajalce
– eno leto delovnih izkušenj
Delo je izmensko

2 DELAVCEV
za prevažanje blaga z viličarjem
POGOJI:
– končana osnovna šola
– tečaj iz varstva pri delu
– tečaj za voznika viličarjev
– 6 mesecev delovnih izkušenj

DELAVCA
– za opravljanje skladiščnih del
POGOJI:
– končana poklicna šola elektro smeri ali šola za prodajalce
– tečaj za skladiščnika
– eno leto delovnih izkušenj

Kandidati naj se v 15 dneh po objavi prijavijo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

17-2605

Razvoj obale se opira na obsežne raziskave

Prednost bodo imele raziskave o razvoju turizma, industrije, energetike in pomorskega gospodarstva

KOPER, 20. aprila – Raziskovalna skupnost treh obalnih občin si je za letos zastavila obsežen program raziskav, morda celo preobsežen, tako da bo bržkone nekaj programskih zamisli obtičalo na papirju.

Izmed številnih predlaganih raziskav so se na skupnosti odločili, da bodo dali prednost tistim, ki bi pokazale, kakšne so nadaljnje možnosti v razvoju turizma, industrije in pomorskega gospodarstva ter kako bi zagotovili zadostne količine energije za potrebe obale.

Ker se s problemi vodne oskrbe in prometnih povezav že ubadajo ustrezne samoupravne interesne skupnosti, naj bi z raziskavo o oskrbi obale z energijo natančno ugotovili, kakšne so možnosti za izkoriščanje sončne energije, morja in vetra, kako izkoristiti odpadke za pridobivanje energije in podobno. Izdelali naj bi tudi načrt, kje bosta potekala plinovod in toplovod.

Druga raziskava naj bi ugotovila, kakšne so možnosti nadaljnjega razvoja turizma, predvsem, kako bi razširili to pomembno dejavnost tudi v zaledju obale.

Obsežni raziskavi naj bi obdelali tudi nadaljnje razvojne možnosti pomorskega gospodarstva in industrije. Raziskava o razvoju industrije naj bi pokazala, kakšne so nadaljnje možnosti razvoja motorne in avtomobilske ter kovinske industrije na obali. Pri tem bi morali upoštevati tudi prednosti, ki jih temu območju ponuja maloobmejno sodelovanje. S to raziskavo naj bi tudi ugotovili, kakšne so možnosti za poživitev podeželja, če bi postavili manjše industrijske obrate.

Uresničitvi tako obsežno zastavljenega raziskovalnega programa se postavlja po robu več ovir, zlasti pomanjkanje denarja, ki bi ga lahko zagotovili le ob večjem posluhu združenega dela za raziskovalno dejavnost.

IZTOK UMER

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

Občine med seboj

ŽALEC – Občina Žalec je že več kot deset let pobratena z vojvodinsko občino Bačka Palanka, od leta 1974 pa še s srbsko občino Kruševac.

Začetni stiki z občino Bačka Palanka, ki so se omejevali zgolj na izmenjavo delegacij in stike delavcev občinskih upravnih organov, so se po sprejemu dogovora o načinu in oblikah sodelovanja začeli ugodno razvijati tudi na drugih področjih.

Tudi s pobratenim Kruševcem se je že razvilo konkretno sodelovanje med organizacijami združenega dela, sodelujejo pa tudi šole ter organizacije in društva. Najširša oblika sodelovanja so vsakoletna srečanja oziroma obiski prebivalcev obeh občin – »vlak bratstva in enotnosti«. Na prvem srečanju bratstva in enotnosti aprila leta 1976 na osnovni šoli Jovana Popoviča v Kruševcu so se predstavniki osnovnih šol Božena Plazzeriano iz Varaždina, Brata Lolić iz Travnika, Ivan Farčnik-Buč z Vranskega, Njegoš iz Cetinja, Svit Naum iz Bitole in Jovan Popović dogovorili za trajno sodelovanje ter za sodelovanje svojih krajevnih skupnosti.

Glasbena šola v Tolminu deluje že trideset let

Ob tej priložnosti bodo danes učenci te šole priredili koncert – Negovanje domačih skladb

TOLMIN, 20. aprila – V kroniki tolminske glasbene šole bo jutrišnji koncert mladih glasbenikov iz petih šolskih in glasbenih središč Tolminske zapisan kot poseben mejnik v 30-letnem delovanju tukajšnje glasbene šole in njenih oddelkov.

Tolminska glasbena šola, ki je začela redno delovati 7. maja 1951, ko so imenovali za njenega prvega ravnatelja Janeza Žnidarja je namreč prav v tem šolskem letu uspela razpresti svojo mrežo oddelkov do take mere, da se leti, velikosti občine navkljub, dostopni skoraj vsem tolminskim otrokom.

Tolminski šoli, ki je že ob ustanovitvi štela preko 100 učencev, kar priča tudi o bogati glasbeni tradiciji Tolmincev, sta se namreč kmalu pridružila oddelka v Bovcu in v Kobaridu. Kasneje je začel delovati glasbeni oddelek še v Podbrdu, lani pa so ga ustanovili tudi na Mostu na Soči.

Prav ta razpredenost mreže glasbenega izobraževanja pa je tudi ena izmed pomembnejših značilnosti tolminske šole. Druga pa so prav gotovo sodobne, demokratične pedagoške oblike dela, ki so tudi pripomogle k zmanjšanju osipa gojencev. Ta je sedaj neznaten.

Iz vrst 120 učencev tolminske glasbene šole in njenih štirih zunanjih oddelkov se bodo na jutrišnjem koncertu seveda predstavili le nekateri. Torkov nastop, na katerem bodo mladi glasbeniki skupaj z mladinskim zborom predstavili niz jugoslovanskih napevov, pa bo tudi posvečen jubileju OF in vstaje jugoslovanskih narodov.

Gre za koncert, ki razkriva še eno plat programske politike tolminskih glasbenih pedagogov. Ti namreč želijo svojim učencem čim bolj približati zlasti svet glasbe domačih skladateljev. Spomnimo se le dveh letošnjih koncertov z deli Lucijana Marije Škerjanca ter s skladbami z revolucionarno vsebino.

KATJA ROŠ

TELEKS

Peti kulturni teden na Kozjanskem

Pogovor o amaterskem gledališču na Lisičnem – Virštanj: zaključna predstava

BISTRICA OB SOTLI, 20. aprila – Z razstavo likovnih del, udeležencev lanskoletne slikarske kolonije »Titovi kraji – naši kraji« v Bistrici ob Sotli, se nadaljujejo prireditve letošnjega, že petega »Kozjanskega kulturnega tednа«, v katerem se je oziroma se še bo v več krajih šmarske in šentjurske občine zvrstilo okoli 30 kulturnih prireditev.

Posebnost letošnjega tedna kulture je izredno veliko število nastopov amaterskih dramskih skupin, razgovoru o amaterski dramski dejavnosti na Kozjanskem pa je namenjeno tudi srečanje, ki ga organizatorji prirejajo v sredo zvečer v Lesičnem, kamor bodo danes tudi prenesli slikarsko razstavo iz Bistrice ob Sotli. Teden kulture na Kozjanskem traja že vse od prvih dni tega meseca, končal pa se bo 9. maja na Virštanju, kjer bodo člani kulturnega društva z Dobja pri Planini uprizorili igro »Florentinski slamnik«.

V. S.

Kitajci so za izmenjavo trenerjev

Predsednik NTZJ Vlado Janžič se je pogovarjal s Xu Yinshengom

NOVI SAD – Predsednik namiznoteniške zveze Jugoslavije Vlado Janžič se je včeraj pogovarjal s predstavnikom kitajske federacije Xu Yinsengom, namestnikom kitajskega ministra za šport in podpredsednikom ITTF. Xu Yinseng, ki je bil leta 1965 v kitajskih reprezentanci na SPENT v Ljubljani, se je zahvalil za topel in prisrčen sprejem v Jugoslaviji, ki ga doživlja kitajska reprezentanca. Kitajski predstavnik je na željo NTZJ, da dobi, če je možno, za prihodnjo sezono kitajska trenerja (za Ljubljano in Beograd) rekel, da verjetno s tem ne bo problemov. Hkrati pa je izrazil željo, da bi tudi jugoslovanski košarkarski in nogometni trenerji naposled le prišli na Kitajsko, zlasti so Kitajci zainteresirani za košarkarskega trenerja, ki bi vadil njihovo državno reprezentanco. »V športu smo res veliko dosegli v namiznem tenisu, naša želja je, da napredujemo tudi v drugih panogah, v košarki in nogometu pa ne bi mogli dobiti boljših učiteljev, kot so Jugoslovani,« je izrazil priznanje Xu Yinskeng.

Naši fantje so sedmi, dekleta pa le enajsta

Na 36. svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu v boju za bron Japonci pemagali ČSSR s 5:1 – Jugoslavija : Poljska 5:4 – Šurbek poškodovan

NOVI SAD – Jugoslovanska moška reprezentanca je z zmago proti Poljski s 5:4 osvojila sedmo mesto na 36. svetovnem prvenstvu, s čimer je izpolnjen načrt našega strokovnega vodstva, ki je predvidelo uvrstitev od 5. do 8. mesta. To je namreč bolje od devetega mesta pred dvema letoma v Pjongjangu. Dekleta, ki so imela podobne ambicije, so razočarala in se niso uvrstile med prvo deseterico.

Poljaki so v drugem dvoboju z Jugoslavijo ukrepali taktično. Dryszela, ki je v petek zvečer dobil odločilni partiji proti Šurbku in Mesarošu, v dvoboju, v katerem je Jugoslavija izgubila tudi kolajno, so pustili na klopi in dali priložnost Jakubowiczu, da prvič zaigra na SPENS. Tako so že na papirju pokazali, da so izgubili vse ambicije za sedmo mesto. Zanj je bolj šlo Osmanagiću, ki je uvrstil v moštvo tudi Šurbka. Ta je sicer prispeval dve zmagi, toda deluje izredno utrujeno, pa še nova poškodba ga pesti. Komaj mu je zdravnik naše reprezentance dr. Sbutega pozdravil križ, že si je Šurbek včeraj dopoldne na treningu poškodoval prepono. Zaradi tega je Šurbek tudi izgubil proti Grubbi, kar pa ni vplivalo na našo končno zmago. Le Šurbek si je pokvaril sicer dobro bilanco – odigral je kar 25 partij in doživel šest porazov, kar je dosti bolje od sedmih porazov svetovnega prvaka Ona ali od osmih porazov evropskega prvaka Hiltona.

IZIDI: Šurbek – Jakubowicz 2:0 (19, 16), Karakašević – Kucharski 1:2 (–18, 19, –16), Kalinić – Grubba 0:2 (–13, –10), Šurbek – Kucharski 2:0 (12, 7), Kalinić – Jakubowicz 2:0 (6, 10), Karakašević – Grubba 1:2 (19, –12, –17), Kalinić – Kucharski 2:0 (18, 14), Šurbek – Grubba 0:2 (–17, –18), Karakašević – Jakubowicz 2:0 (9, 16).

»Zadovoljen sem z rezultatom, saj smo moštveni del SPENS končali z zmago, ne pa tudi z igro,« je izjavil zvezni kapetan Dušan Osmanagić. »Naša uvrstitev je realna, toda še dolgo nam bo žal za kolajno, ki smo jo že skoraj držali v rokah v prvem dvoboju s Poljaki. Revanša se nam je posrečila, toda ta zmaga ne more odtehtati vsega tistega, kar smo zgubili s porazom 4:5 proti Poljakom, v petek zvečer. Če objektivno gledamo, je sedmo mesto glede na sposobnosti naših igralcev, od katerih je v Novem Sadu le Karakašević dvakrat zaigral bolje, kot sicer zmore, največ, kar smo lahko odsegli.«

REZULTATI za 3. mesto: Japonska – ČSSR 5:1 (Čehoslovaki so nastopili brez poškodovanega Orlowskega); za 5.mesto: Francija – Anglija 5:2; za 7. mesto: Jugoslavija – Poljska 5:4; za 9. mesto: Koreja – DLR Koreja 2:3; za 11. mesto: Švedska – Italija 5:3; za 13.mesto: Zvezna republika Nemčija – Sovjetska zveza 5:3; za 15. mesto: Indonezija – Avstralija 5:0.

Iz prve kategorije sta izpadli Avstralija in Indonezija, uvrstili pa sta se Danska in ZDA.

Tudi naša ženska reprezentanca je ekipni del spensa končala z zmago, premagala je Anglijo s 3:2. Vendar je ta zmaga po številnih spodrsljajih zadostovala le za 11. mesto, kar je precej slabše od zadnjega svetovnega prvenstva, kjer je bila Jugoslavija osma.

ŽE SEDEM PORAZOV – Seiji Ono (Japonska).

IZIDI: Perkučin – Witt 1:2 (17, 19, –20), Palatinuš – Hammersley 0:2 (–14, –16), Perkučin, Palatinuš – Witt, Hammersley 2:0, (19, 13), Perkučin – Hammersley 2:0 (15, 17), Palatinuš – Witt 2:1 (13, 12, 19).

REZULTATI: za 3. mesto: DLR Koreja – Sovjetska zveza 3:0; za 5. mesto: ZRN – Romunija 3:0; za 7. mesto: Švedska – Madžarska 0:3; za 9. mesto: Japonska – ČSSR 3:0; za 11. mesto: Jugoslavija – Anglija 3:2; za 13. mesto: Francija – Finska 0:3; za 15. mesto: Hongkong – Indija 3:1.

Še o nedeljskih dogodkih

Jugoslovanska moška reprezentanca je izgubila tudi tretji dvoboj na SPENS. Tokrat jo je premagala Francija s 5:3 in jo izrinila iz boja za peto mesto. Tudi dekleta so bila neuspešna, izgubila so proti ČSSR z 1:3 in tako izpadle iz prve deseterice.

Na vrhu se je pri moških vse končalo po napovedih: v finalu sta Kitajska po zmagi nad ČSSR s 5:0 in Madžarska, ki je premagala Japonsko s 5:1. Pri ženskah je zlato rezervirano za Kitajsko, srebro pa za Južno Korejo, ki je presenetljivo premagala Ljudsko demokratično republiko Korejo s 3:1.

Računi našega vodstva, da bi si le priborili peto mesto, kar bi bilo več kot so sposobnosti naših igralcev, so bili grajeni na drugem francoskem igralcu Patricku Birocheauju. Ta naj bi oddal Jugoslaviji tri točke tudi zato, ker ima v medsebojnih obračunih s Kosanovičem negativno bilanco, kar 0:7. Toda Birocheau je vse račune postavil na glavo že v tretji partiji, ko je najprej premagal Šurbka, nato v šesti, ko je odpravil Kosanovića in še v osmi z zmago proti Kaliniću, kar je pomenilo 5:3 za Francoze. Tako je Birocheau iz planirane »žrtve« naših igralcev postal junak dvoboja. Šurbkova zmaga proti Secretinu ni bila več odločilna, bila je bolj prestižna za srdite obračune med evropskima namiznoteniškima velikanoma.

Precej bolj razburljiv, kot kaže rezultat, je bil polfinalni dvoboj med Madžarsko in Japonsko. Madžari so zmagali s 5:1, toda večina partij je trajala tri nize. Svetovni prvak Ono je doživel že šesti in sedmi poraz v Novem Sadu, med Madžari pa je najboljšo igro prikazal Klampar z dvema zmagama.

Serijo slabih nastopov so nadaljevala naša dekleta, čeprav je tokrat spet nastopila Palatinuševa, kar so imeli nekateri za čarobno paličico, ki naj prinese zmago. Toda Čehinj to naše skrivno orožje ni preplašilo. Hranchova je gladko premagala Palatinuševo, nato še Uhlikova, neuspešna je bila tudi naša dvojica Perkučin – Batinić. Edino točko je osvojila Batinićeva proti Uhlikovi, to pa je bilo premalo, da bi se Jugoslovanke lahko borile za deveto mesto.

Iz Novega Sada poročajo: Jože **Dekleva**, Vlado **Šlamberger**, Eva **Jeler** in Marjan **Zaplatil** (foto).

Halo, Novi Sad!

Prireditelji so za današnji dan, torek, ko na SPENS ne bo tekmovanj, najprej najavili izlet za vse udeležence na Fruško goro. Včeraj pa se je – na lep sončni dan, potem ko je prej dva dni deževalo – nenadoma pojavilo obvestilo, da »zaradi izjemno neugodnih vremenskih razmer v aprilu« ne bo napovedanega celodnevnega izleta, ampak bodo igralci, sodniki in časnikarji odšli za pol dneva na izlet v Beograd. Vzroka sta verjetno dva: ali zaupanje v meteorološko napoved ali pa rahla utrujenost prirediteljev in služb SPENS, ki so začele (od varnosti v dvorani do reda v press-centru) že precej popuščati.

★ ★ ★

Izredno veselje je zavladalo v pakistanskem taboru, ko si je njihova reprezentanca priborila drugo mesto v tretji kategoriji (34. mesto na svetu) in se prebila v drugo kategorijo. Vodstvo pakistanske reprezentance je v hotelu Novi Sad za poročevalce na SPENS pripravilo prisrčen sprejem, na katerem so imeli tudi kolekcijo whiskyjev. Zabava je trajala do ranih jutranjih ur. Tudi majhen uspeh je za nekoga lahko velikanski...

★ ★ ★

V četrtek se bodo zbrali športni časnikarji, včlanjeni v AIPS, ki spremljajo namizni tenis, na redni letni konferenci. Predvsem bo govor o razmerah za delo na velikih namiznoteniških tekmovanjih, na dnevnem redu pa bodo tudi volitve novega vodstva. Po predlogu bo komisija za namizni tenis ostala z nespremenjenim vodstvom: predsednikom Stojanom Protićem (Jugoslavija), podpredsednikom Olafom Brockmannom (ZRN) in Mihalyjem Kozakom, generalnim sekretarjem z Madžarskega.

★ ★ ★

Eržebet Palatinuš je bila pripravljena podpisati pogodbo, da bi nastopala v nemški namiznoteniški ligi, vendar so načrti padli v vodo, ker še ni stara 28 let, torej še nima let, s katerimi gredo lahko jugoslovanski športniki – reprezentanti med zdomce. Zdaj v ZRN mrzlično iščejo primernega moža za Palatinuševo, saj bi kot gospa lahko vseeno nastopala v ZRN, ne glede na leta.

NOVOSADSKI DNEVNIK

Ob mizah je vse manj skrivanja čustev...

NOVI SAD – Ko so azijski igralci prevladovali v svetovnih namiznoteniških arenah, so bili med igro in po njej mirni, le smehljali so se, bežno stisnili roke nasprotnikom, ki so jih pometli z miz, pa tudi če so slučajno kakšno partijo izgubili.

Evropejci svojih čustev ne znamo tako skrivati, to še zlasti velja za športnike. Zunanji izbruh se kaže različno, največkrat je v tarzanovskem slogu, le da se, recimo, namiznoteniški igralci ne tolčejo po prsih, ampak skačejo, vpijejo, mečejo rekete v zrak, poklekajo na tla, skratka, kažejo trenutno neuravnovešenost.

Ko se je leta 1964 na evropskem prvenstvu Jugoslavija z veliko muko prebila v finale, v dvoboju z Nemčijo, ki je trajal skoraj šest ur, je bilo v jugoslovanskem taboru nepopisno slavje. Naslednje jutro je v malmoejskem časniku izšla velika slika na prvi strani s tega dogodka in naslov: Balkanske opice v baltiški hali. Če bi bili maščevalni, bi na SPENS lahko zapisali »švedske opice v novosadski dvorani« kajti tudi severnjaki, znani kot hladni ljudje, so zdaj že prevzeli navade drugih, kadar gre za veselje nad zmago. Pa ne samo Švedi, celo Japonci in Kitajci ne skrivajo več svojih čustev. Svetovni prvak Seiji Ono se je proti Madžarom veselil vsake točke kot otrok, imel je častne tekaške kroge okrog svoje strani mize, visoko dvigal roke. Tudi Kitajci, ki jim je šlo na SPENS doslej najtesneje s Švedi, so demonstrirali prav tako vse veselje nad zmago. Skratka, SPENS postaja dvojna predstava: ena je v boju za točke, druga pa po koncu partij, ki ni velikokrat nič manj zanimiva kot prva. Izbruh, ki sprosti vso napetost, kakršno v trenutkih odločitve zahteva vrhunski šport, je torej postal nekaj vsakdanjega. Le da nekateri to spoznajo prej, drugi pa šele kasneje. Vrhunski športniki namreč niso roboti, naviti za posamezno igro, ampak ljudje, ki jih prav tako prevladujejo čustva, kot druge, ki jim pa je šport, najsibo namizni tenis ali katerikoli drugi, le razvedrilo in zabava.

VLADO ŠLAMBERGER

Odprava napreduje po načrtu

Tretje pismo vodje odprave L-81 s Himalaje – Stena suha, nekaj težav

LJUBLJANA, 20. aprila – Današnje zvočno pismo Aleša Kunaverja je izredno izčrpno, tako da lahko po objavljeni fotografiji podrobno rekonstruiramo njihov vzpon. 8. tm. so bili že na višini 7000 m in dan kasneje – ko je nastajalo omenjeno pismo – so verjetno celo že dosegli mesto predvideno za tabor III (nekje pri točki 55, glejte skico vzpona, ki smo jo objavili v ponedeljski številki Dela-šport).

»Naša smer je identična doma narisani do točke 50, nato pa gre nekoliko poševno v desno nad skalni previs, nad njim pa se vrača nazaj v predvideno, k točki 55. Dalje bo šla predvidoma spet nekoliko (5 mm na objavljeni fotografiji) bolj desno do točke 60, med točkama 65 in 72 pa najverjetneje povsem direktno. Doslej je vsa smer do višine 52 opremljena z vsem potrebnim. Na točki 4 je kovinski most prek velike razpoke, »Daljnogled« je opremljen z lestvicami, tako da so tudi šerpe že lahko nesli tam preko v tabor II. Na točki 25 stoje trije šotori in skopano imamo tudi luknjo v led. Na točki 40, kjer je Dvojka, bodo danes postavili tretji šotor, malo nižje pa kopljejo fantje še luknjo v led. Vztrajajo, čeprav se zaradi drobirja v ledu, cepini pogosto lomijo. Pripraviti je potrebno povsem varno zavetje tudi za primer hudo slabega vremena.«

Iz nadaljevanja je razbrati, da je stena kar preveč suha, vendar so izgledi, da bo šlo, čeprav jih težave vedno znova presenečajo. Na srečo pa imajo odlično opremo, višinski čevlji (Alpina-Žiri) se obnašajo zelo dobro, prav tako novi tip togih derez. Radijske zveze med tabori in Bazo so zelo dobre (ko bi bile še z domovino mogoče!), šerpe dobro nosijo... O udeležencih pa vodja v vseh poročilih poroča samo z oceno odlično.

Poročajo tudi, da so končno le dobili (7. t.m.) prvo pošiljko pošte iz domovine, kar je zelo dvignilo moralo. Oni jo odpošiljajo vsakih pet dni, žal pa prihaja neredno zaradi težav z letalskim prevozom Siangboče – Lukla. So pa že vzpostavili »uradno« radijsko zvezo z ministrstvom za turizem, vendarle obvestil le-to ne daje v javnost. Poročajo tudi, da so na Lotoe (z vzhoda) vendarle namenjeni tudi Baski, ki pa se bodo najverjetneje »zadovoljili« s pristopom na Lotse Šar.

F. S.

Koristen zbor v Kamniku

Na dnevu slovenske moške košarke se je zbralo prek 60 trenerjev iz vse SRS

KAMNIK – Tudi letošnji dan slovenske moške košarke je lepo uspel. Ob treh selekcijah igralcev zveznih in republiških lig se je v Kamniku zbralo tudi okrog 65 trenerjev, ki so prisostvovali strokovnemu seminarju, nato pa je stekel še izčrpen razgovor o problematiki slovenske moške košarke. O tem bomo podrobneje še poročali.

Za kamniške privržence košarke sta bili vsekakor zanimivi tudi srečanji izbranih košarkarjev. V prvi tekmi je mladinska reprezentanca Slovenije premagala domačega ligaša z 88:73 (42:31), nato pa je selekcija zveznih prvoligašev premagala ekipo zveznih drugoligašev in republiških ligašev s 112:86 (60:42).

Ob tej priložnosti so razglasili tudi najboljšega kadeta in pionirja Slovenije za preteklo sezono. Lovoriki sta dobila Novomeščan Bajc in Celjan Turk.

Prihodnjo nedeljo se bodo na Jesenicah zbrale košarkarice, kajti na sporedu je še dan slovenske ženske košarke, ki tudi žanje vse večje uspehe.

P. K.

II. ZNL – ZAHOD

RUDAR: sodnik skrojil usodo Velenjčanov

Velenjski nogometaši so nezasluženo izgubili v Dubrovniku. GOŠK-Jugu so bili ves čas enakovredni nasprotniki, če že ne boljši. Taktično so igrali izvrstno. Imeli pa so obilo smole. Trninić je v prvem polčasu zadel vratnico. V drugem delu igre, ko so gostje iz Velenja prevzeli vse niti v svoje roke, je na sceno stopil sodnik Ihtijarević iz Sarajeva. Uspešne akcije Rudarja je neprestano prekinjal, razveljavil je tudi pravilno dosežen gol Djurovića. Sodnik je na presenečenje vseh igralcev in gledalcev dosodil prekršek nad domačim vratarjem, ki ga je ob golu videl le Ihtijarević. Protesti Velenjčanov niso zalegli. Potem so začeli igrati bolj ali manj brez volje, kar so izkoristili domači in z golom Ilića tik pred koncem tekme dosegli zmagoviti gol.

Rudar je igral zelo dobro, a ostal praznih rok. Čeprav je poraz boleč in krivičen, pa je četa Aleksandra Krivošeja dokazala, da je prišla o pravem času v formo. Zato optimizem v velenjskem taboru pred sklepnimi dvoboji ni neupravičen.

S. V.

SVOBODA: zaslužili bi točko

Nogometaši Svobode so na zahtevnem gostovanju v Bugojnu presenetili domače z dobro, borbeno in fair igro. Toda v zadnji minuti so nezasluženo izgubili. Natančno so izpolnjevali taktične zamisli trenerja Hlavača in bi po prikazani igri zaslužili točko, vendar pa so po napaki obrambe v zadnjih trenutkih tekme podarili domačim drugo točko. Najtežjo in najodgovornejšo nalogo so imeli vsekakor obrambni igralci Zupančič, Busić in Drljačić, ki so z zanesljivim Redžo v vratih dobro opravili svojo nalogo. Omanović je bil v 89. minuti premalo zbran in je po nepremišljeni potezi omogočil nogometašem Iskre, da so nepričakovano slavili. Igralci Svobode bodo skušali sedaj čimprej pozabiti na nesrečen poraz in se čimbolje pripraviti za nedeljsko pomembno srečanje s Čelikom.

D. B.

MARIBOR: visoka zmaga – spodbuda za naprej

Že dolgo časa v Ljudskem vrtu ni bilo tako slabe ekipe, kot je Bosna, ki je tudi zadnja na prvenstveni lestvici. Gostje iz Visokega so se le branili, nabijali žogo čim dlje od svojih vrat, a kljub temu dobili 6 golov. Zanimivo je, da so prvič prišli pred vrata domačih šele v 60. min. Mariborčani so dobro začeli, a po vodilnem golu popustili. Po odmoru so spet zaigrali podjetneje in napolnili mrežo Visočanom. Desnem krilnemu napadalcu »vijoličastih« Bonacinu, prek katerega je tekla večina napadov, ni šlo. Tehnično vodstvo ga je zamenjalo s Kremplom šele sredi drugega polčasa. Če bi Krempl nastopil prej, bi Mariborčani lahko zmagali še z višjim rezultatom. Dvakrat so zadeli tudi vratnico.

Mariborčani so v boju za obstanek v ligi osvojili pomembni točki in si močno popravili razliko v golih. Zdaj so vedreje razpoloženi. Prepričani da bodo tudi v dvoboju v Vrbasu v nedeljo osvojili vsaj točko in se obdržali na sredini lestvice.

P. K.

I. ZNL V ŠTEVILKAH

Strelci slabi: samo 16 golov

Domači – gostje

V 25. kolu pet zmag domačinov, dva remija in dve zmagi gostov, razlika v golih 14:7. V 26. kolu pet zmag domačinov, trije remiji in ena zmaga gostov. Razlika v golih 13:4. Skupaj 131 zmag domačinov, 79 remijev in 22 zmag gostov. Skupna razlika v golih 404:109.

Zadetki

V 25. kolu 21 golov ali povprečno 2,33 na tekmo. V 26. kolu 17 golov ali povprečno 1,9 na tekmo. Doslej 594 golov ali povprečno 2,44 na tekmo.

Strelci

19 – Radović, 13 – Radonjić, 12 – D. Kostić, Borovnica in Živković, 11 – Halilhodžić, 10 – Kovačević (D), 9 – Lukić (Sa), Vulić in Medjedović, 8 – Kovačić, Smolek, Čop (N), D. Vujović (Bu), Zl. Vujović in Repčić, itd.

Avtogol

V 25. kolu je avtogol dosegel Terčić (Ol), v 26. kolu pa nihče. Doslej deset avtogolov.

Enajstmetrovke

V 25. kolu sta najstrožjo kazen uspešno izvedla Radonjić in Radović, Bošnjak (Zg) pa je zgrešil. V 26. kolu so bili uspešni izvajalci Radonjić, Petrović (CZ) in Kovačević (D), neuspešen pa Rukljać (Zg). Doslej 77 najstrožjih kazni, od tega 55 uspešno izvedenih.

Najvišji rezultat

V 25. kolu Rijeka : Vardar in Hajduk : Olimpija oba 3:1, v 26. kolu pa Velež : Zagreb 3:1. Doslej C. zvezda : Sloboda (3. kolo) 9:1.

Gledalci

V 25. kolu 93.000 ali povprečno 10.300 na tekmo, v 26. kolu pa 81.000 ali povprečno 9.000 na tekmo. Doslej 2.254.000 ali povprečno 9.500 na tekmo. Med moštvi ima največji obisk C. zvezda – 606.000 ali povprečno 23.300 na tekmo. V Ljubljani si je 13 tekem Olimpije ogledalo 117.000 gledalcev ali povprečno 9.000 na tekmo.

Rumeni in rdeči kartoni

V 25. kolu so bili izključeni Berjan, Uljan, Komšić in Spasojević, 10 nogometašev pa je dobilo rumeni karton. V 26. kolu sta bila izključena Bračun in Radović (Pa), šest nogometašev pa je dobilo rumeni karton. Doslej 26 rdečih in 418 rumenih kartonov.

Doma

Hajduk	13	11	2	0	28:6	24
C. zvezda	13	10	3	0	37:5	23
Velež	13	10	2	1	25:12	22
Radnički	13	9	3	1	21:7	21
Sloboda	13	8	4	1	24:13	20
Borac	13	8	4	1	21:10	20
Budućnost	13	7	5	1	22:7	19
Dinamo	13	7	5	1	21:7	19
Sarajevo	13	9	3	2	29:15	19
Rijeka	13	7	5	1	20:8	19
Vardar	13	7	5	1	19:9	19
Olimpija	**13**	**6**	**6**	**1**	**11:3**	**18**
Napredak	13	6	6	1	21:14	18
Vojvodina	13	7	4	2	19:12	18
Zagreb	13	7	3	3	29:19	17
Željez.J	13	6	5	2	17:13	17
Partizan	13	4	7	2	18:11	16
Beograd	13	3	7	3	12:10	13

V gosteh

Radnički	13	1	10	2	8:12	12
Partizan	13	4	3	6	18:20	11
C. zvezda	13	2	7	4	13:17	11
Olimpija	**13**	**1**	**7**	**5**	**12:22**	**9**
Velež	13	2	4	7	11:17	8
Željez.	13	2	4	7	9:22	8
Sloboda	13	2	4	7	12:26	8
Beograd	13	1	5	7	11:20	7
Sarajevo	13	2	3	8	10:25	7
Rijeka	13	2	2	9	16:26	6
Dinamo	13	1	4	8	7:20	6
Zagreb	13	1	4	8	5:25	6
Hajduk	13	0	5	8	8:21	5
Budué.	13	0	5	8	7:21	5
Vardar	13	0	5	8	10:26	5
Vojvod.	13	0	4	9	7:22	4
Borac	13	1	2	10	6:23	4
Napredak	13	1	2	10	11:29	4

V. Ameršek in Turčik

V tekmovanju za »modri« trak Dela (najbolje ocenjeni nogometaš Olimpije) je za igro proti Hajduku pet točk dobil Bošnjak, tri V. Ameršek in eno Vujnović, za igro proti Sarajevu pa pet točk Iskra, tri Hajduk in eno V. Ameršek.

Vrstni red: 38 – V. Amešek, 34 – Bošnjak in Budinčević, 33 – Hajduk, 19 – Petrović, 18 – Sejdić, 14 – Šarenac, 13 – Iskra, 12 – Voljč, 8 – Rožič, 6 – Vujnović, 3 – Elsner, 1 – Domadenik in Terčič.

V tekmovanju za »rdeči trak« Dela (najuspešnejši strelec slovenskih zveznih ligašev) je vrstni red naslednji: 12 – Turčik, 7 – Stanković, 6 – Poljanšek, Rožič, Djurović in Hrovatič, 4 – V. Amešek, Srša, Rusmir in Voljč, 3 – Šarenac, 2 – Bošnjak, Djukić, Dubovina, Kek, Klemenc, Miljković, Narandža, Petrik, Prelogar, Trninić in Zupančič, 1 – P. Amešek, Antonijević, Busuladžić, Domadenik, Dimitrijević, Djurić, Drljačić, Gagić, Kikić, Kolarić, Krempl, Maver, Omanović, Omladić, Sajdić, Simić, Terčič in Zejnilović; avtogoli Žunec, Dilnerović (oba GOŠK – Jug) in Vuksanović.

Razburljivi boji na Kodeljevem

Na republiškem prvenstvu delavcev UNZ zmagi Maribora in Celjana Avseca

LJUBLJANA – V dvorani na Kodeljevem so se na 13. republiškem prvenstvu v jiu-jitsu pomerili delavci iz vseh slovenskih UNZ ter izobraževalnega centra RSNZ. Nastopilo je 42 tekmovalcev, ki so prikazali izredno kvalitetne in razburljive boje. Vse ekipe so bile za prvenstvo odlično pripravljene, tako da so bili boji razburljivi prav do konca. Med ekipami je bila najboljša UNZ Maribor, druga je bila Ljubljana-okolica, tretja Celje, četrta IC RSNZ, peti Koper, šesti pa Kranj. Nastopilo je 11 ekip.

Med posamezniki pa je že drugič zapored zmagal Celjan Roman Avsec, ki je bil v finalu boljši od Rastka Kanižarja (Ljubljana-okolica).

Posamični rezultati: 1. Avsec (UNZ Celje), 2. Kanižar (Ljubljana-okolica), 3. Bosnič (Kranj), 4. Krempel (Maribor), 5. Mohorko (Maribor), 6. Časar (Maribor).

Najboljši posamezniki in ekipe s tega prvenstva bodo od 8. do 10. maja nastopili na državnem prvenstvu pripadnikov organov za notranje zadeve, ki bo v Beogradu.

ŽARKO HOJNIK

KARATE

Mariborčanom prvo mesto

MARIBOR – V dvorani B mariborskega sejmišča je karatejski klub »Boris Kidrič« pripravil prvo veliko mednarodno srečanje karateistov za »Kidričev memorial,« ki si ga je ogledalo blizu 1000 navdušenih gledalcev. Po lepem uvodnem ceremonialu so se pričeli boji med udeleženci iz štirih sosednih držav, kot gosti pa so nastopili še Zagrebčani. V močni konkurenci so karateisti pokazali veliko znanja, kar še zlasti velja za naše najboljše karateiste na čelu z reprezentantom Javorškom iz Maribora. Prva ekipa domačinov se je izjemno odlikovala, saj je gladko premagala vse tekmece, na koncu v finalu tudi Italijane in zasluženo osvojila najvišje odličje.

Rezultati skupine A: Asti (It): Borac (Zgb) 5:5, Borac : »Boris Kidrič« II. 7:3, Asti: »Boris Kidrič« 9:1; skupina B: Furstenfeld : »B. Kidrič« I. 2:8, Budimpešta : »B. Kidrič« I. 10:0, mesto: Borac : Furstenfeld 6:4, za 1. mesto »B. Kidrič« I. : Asti 9:1.

F.D.

Reprezentanti pripravljeni

SKOPJE – Jugoslovanski rokoborci prostega sloga so sklenili priprave za evropsko prvenstvo, ki bo od 23. do 26. t. m. na Poljskem. Naši so dobro pripravljeni, vendar pomlajeni; v ekipi so: Dimčevski (48 kg), Efremov (52), Janev (57), Bajrami (62), Ristov (68), Čaroli (74) in Memeti (82).

NAMIZNOTENIŠKE NOVICE

Gorenjska – Sava novi prvak pri članicah

LJUBLJANA, 20. aprila – S 5. krogom turnirjev so včeraj v republiški ženski ligi sklenili ekipno prvenstvo za sezono 80/81. Naslov prvaka je osvojila selekcija Gorenjske–Sava s štirimi točkami prednosti, potem ko vse do zadnjega turnirja ni izgubila. Sava je tako zamenjala na mestu prvaka ravenski Fužinar ter si pridobila pravico do formiranja selekcije za nastop na zvezni ravni, v medrepubliški ligi zahod. To je zelo lep uspeh ekipe, za katero so večino tekem igrale Breda Mesec, Bojana Blažič, Tadeja Bajželj in Irena Svetina, vodil pa jo je mladi trener Darko Pangrič. Ker je ženska liga v letošnji sezoni štela samo šest ekip, iz nje ne bo izpadla nobena vrsta.

Konču se bliža tudi tekmovanje v moški A republiški ligi, kjer selekcija Zasavja–Kemičar nadaljuje z uspehi ter je takorekoč že novi prvak ter na pragu kvalifikacijskega tekmovanja za medrepubliško ligo – zahod. Hrastničani imajo pred zadnjim turnirjem, ki bo v soboto 25. t. m. v Murski Soboti, že 14 točk prednosti. Tudi če bi izgubili vsa srečanja, jih nobena izmed ekip ne more prehiteti. Bolj negotov je položaj na začelju, kjer sta v najtežjem položaju selekciji Pomurje–Lendava in Goriške. Njun obstoj je odvisen tudi od številnih drugih uvrstitev, predvsem pa od uvrstitve slovenskih ekip v medrepubliški ligi – zahod. Tudi po zadnjem kolu prihodnjo soboto (25. t. m.) v Lendavi še ne bo znano, katera izmed ekip bo vzela slovo, zaradi predvidenega povečanja zveznih lig, kakor tudi uvrstitve slovenskih ekip v teh ligah.

Razen turnirja zadnje skupine so sklenili tudi s tekmovanjem v I. B. republiški ligi – vzhod. Do konca jim je ostal le še turnir zadnje skupine v Velenju.

Zadnji turnir v ženski republiški ligi so igrali v prvi skupini v Vrtojbi v drugi pa v Ljubljani. Turnir najboljših treh v Vrtojbi je presenetljivo dobila koprska Semedela v postavi Lavrenčič, Pilgram in Škabar z zmago nad Vrtojbo 5:3 in vodečo Savo 5:2. Tudi Vrtojba je s tesnim izidom slavila nad Savo 5:4.

Vrstni red: 1. Semedela 4 točke (10:5), 2. Vrtojba 2 (8:9), 3. Sava 0 (6:10). Na turnirju druge skupine v Ljubljani je zmagala Petovia, ki je s 5:2 premagala Kajuh in Ilirijo, Kajuh pa je bil s 5:2 boljši od Ilirije. Vrstni red: 1. Petovia 4 (10:4), 2. Kajuh 2 (7:7), 3. Ilirija 0 (4:10).

Končni vrstni red ženskih ekip pa je naslednji: 1. Gorenjska – Sava 16 točk (46:29), 2. Obala – Semedela 10 (36:39), 3. Goriška – Vrtojba 4 (30:44), 4. Ptuj – Petovia 20 (50:22), 5. Lj. – Kajuh 8 (31:42), 6. Lj. – Ilirija 2 (29:36).

Člani v I. A rep. ligi so v prvi skupini igrali v Kranju. Kakor smo že omenili je zmagal hrastniški Kemičar, za katerega so igrali Medved, Zalaznik, Žerko, Vizjak in Markovič. Izidi so bili naslednji – 1. kolo: Kemičar – Triglav 5:2, Ilirija – Sobota 5:0, 2. kolo: Kemičar – Ilirija 5:2, Sobota – Triglav 3:5, 3. kolo: Kemičar – Sobota 5:2, Ilirija – Triglav 5:4.

Vrstni red turnirja: 1. Kemičar 6 točk (15:6), 2. Lj. – Ilirija 4 (12:4), 3. Gorenjska – Triglav 2 (11:13), 4. Pomurje – Sobota 0 (5:15). Skupni vrstni red selekcij pred zadnjim turnirjem je naslednji: 1. Zasavje – Kemičar 28 točk (74:42), 2. Lj. – Ilirija 14 (60:53), 3. Pomurje – Sobota 8 (45:64), 4. Gorenjska – Triglav 8 (46:66).

Zmagovalec druge skupine I. A rep. lige je selekcija Pomurja – Lendave, ki je dosegla dve zmagi in en poraz (po hudem boju z Goriško 4:5). Izidi turnirja – 1. kolo: Kajuh – Kočevje 5:2, Lendava – Goriška 4:5, 2. kolo: Kočevje – Goriška 5:2, Kajuh – Lendava 3:5, 3. kolo: Lendava – Kočevje 5:3, Goriška – Kajuh 1:5. Vrstni red: 1. Lendava 4 točke (14:11), 2. Kajuh 4 (13:B), 3. Kočevje 2 (10:12), 4. Goriška 2 (8:14). Skupni vrstni red pred zadnjim turnirjem: 5. Kočevje 20 točk (61:55), 6. Lj. – Kajuh 16 (62:52), 7. Pomurje – Lendava 12 točk (59:61), 8. Goriška 12 (49:63).

V I. B rep. ligi vzhod so igrali zadnji turnir v Poljčanah, Muti in Mariboru. V Poljčanah (za razvrstitve od 7.–9. mesta) je zmagal velenjski Tempo, ki je premagal s 5:2 Gornjo Radgono in 5:1 domačine, Gornja Radgona pa je premagala Poljčane 5:3. Vrstni red: 1. Tempo 4 (10:3), 2. Gornja Radgona 2 (7:8), 3. Poljčane 0 (4:10). V Muti so slavili domačini po zmagah nad Fužinarjem 5:2 in z istim izidom nad Ingradom, katerega je s 5:1 premagal tudi Fužinar. Vrstni red: 1. Muta 4 (10:4), 2. Fužinar 2 (7:6), 3. Ingrad 0 (3:10).

D. N.

Jesenice za petami Izoli

LJUBLJANA – Peti krog namiznoteniških turnirjev prve skupine I. B. republiške lige – Zahod na Jesenicah so dobili domačini, ki so zmanjšali prednost vodilne Izole na dve točki. Novi član I. A lige bo tako znan šele po zadnjem turnirju v Piranu, 25. t. m., medtem ko bo druga skupina imela zadnji turnir v Logatcu.

Izidi prve skupine – 1. kolo: Jesenice – Sava 5:3, Piran – Izola 1:5, 2. kolo: Jesenice – Piran 5:0, Sava – Izola 2:5, 3. kolo: Jesenice – Izola 5:2, Piran – Sava 4:5; vrstni red turnirja na Jesenicah: 1. Jesenice 6 točk (15:5), 2. Izola 4 (12:8), 3. Sava 2 (10:14), 4. Piran 0 (5:15); skupni vrstni red pred zadnjim turnirjem: 1. Obala – Izola 22 točk (66:44), 2. Gorenjska – Jesenice 20 (65:46), 3. Gorenjska – Sava 12 (51:64), 4. Obala – Piran 6 (41:69).

Druga skupina je igrala v Jaršah. Zmagala je Ljubljana. Manjkala je selekcija Notranjske, kateri je to že drugi odstop brez opravičila. Izidi – 1. kolo: Kamnik – Domžale: Dolenjska 2:5, Notranjska – Ljubljana 0:5, 2. kolo: Dolenjska – Ljubljana 3:5, Kamnik – Domžale – Notranjska 5:0, 3. kolo: Notranjska – Dolenjska 0:5, Ljubljana – Kamnik – Domžale 5:2; vrstni red: 1. Ljubljana 6 točk (15:5), 2. Dolenjska 4 (13:7), 3. Kamnik – Domžale 2 (9:10), 4. Notranjska brez točk (0:15); skupni vrstni red: 1. Ljubljana – ŽNTK 28 (74:20) 2. Dolenjska – Novo mesto 22 (66:30), 3. Kamnik – Domžale 8 (31:60), 4. Notranjska – Logatec 2 (12:73).

D. N.

Trije preleteli veliki »slovenski trikotnik«

Imeniten dosežek jadralnih letalcev iz Lesc – Dan desetletja slovenskega jadralnega letenja

LESCE – Kot kaže je bila minula nedelja dan desetletja v slovenskem jadralnem letenju. Prvič v zgodovini tega športa pri nas so jadralci samo nad Slovenijo obleteli 500 kilometrski trikotnik, podvig pa je uspel kar trem leščanskim jadralcem: Francu Štruklju, Ivu Šimencu in Karlu Čeču. Poleg teh treh odličnih dosežkov pa so jadralci naleteli veliko kilometrov križem po Sloveniji.

Veliki »slovenski trikotnik«, kot si ga je v obrisih zamislil že Franc Mirnik, so Štrukelj, Šimenc in Čeč začrtali in uresničili takole: prva obratna točka je bila v Hojdošu, druga v Vinici, tretja pa v Planici, kar je skupno 543 kilometrov.

Štrukelj in Šimenc sta za pot porabila nekaj več kot 6 ur, Čeč, ki je s tem letom dosegel tudi prvi pogoj za diamantni »C«, pa je bil v zraku nekaj več ko 8 ur. Fantje so v Lescah štartali ob 9.30, dviganja pa so bila, kot pripovedujejo, med 3 in 5 m/s. Vsekakor je treba še enkrat poudariti, da gre za resnično vrhunski dosežek slovenskega jadralnega letenja.

Številni drugi jadralci pa so se lotili 300-kilometrskega slovenskega trikotnika – uspešni so bili: Vili Ekar in Tone Čerin (oba ALC) ter Marjan Kikelj in Herman Debevc (oba Lj).

Med celjskimi jadralci se je s 540 kilometrov dolgim letom v lomljeni liniji izkazal Vojko Starovič, ki se pripravlja na svetovno prvenstvo v jadralnem letenju. Njegova pot je bila: Celje – Lesce – Ajdovščina – Opatija – Celje – Čakovec. Črtomir Rojnik je opravil 350 km (Celje – Lesce – Ajdovščina – Čakovec – Maribor), Poglajen in Baure pa 280 km (Celje – Lesce – Maribor – Celje).

Seveda pa to ni bilo vse, saj ni manjkalo številnih manjših preletov.

N. S.

PO DOMAČIH KRAJIH

VELIKI ZDENCI – Najboljši jugoslovanski mladi kegljački so na prijateljskem dvoboju z madžarskimi mladinci v prvem dvoboju zmagali s 5219:5121, v drugem pa s 5269:5121, naše mladinke pa so izgubile obe tekmi – z 2445:2483 in 2329:2552. Liović je zboljšal rekord kegljišča z 958 kegljí.

Maribor zmagovalec v I. B ligi vzhod

MARIBOR – Maribor je s pomlajeno ekipo osvojil prvo mesto v . 1. B republiški ligi vzhod, potem ko je zmagal tudi na zadnjem turnirju v Mariboru. Izidi: Maribor – Petovia 5:0, Maribor – Žalec 5:0, Žalec – Petovia 5:0; vrstni red: 1. Maribor 4 točke (10:0), 2. Žalec 2 (5:5), 3. Petovia O (0:10); skupni vrstni red po končanem tekmovanju v prvih dveh skupinah: 1. Maribor 16 točk (46:23), 2. Žalec 10 (35:35), 3. Ptuj – Petovia 4 (23:38), 4. Fužinar 14 (43:27), 5. Muta 10 (35:37), 6. Ingrad – Celje 6 (30:44), 7. Pomurje – Gornja Radgona 12 (35:22), 8. Velenje – Tempo 10 (35:22), 9. Ptuj – Poljčane 2 (13:39). Uvrstitve od 1.–6. mesta so dokončne, skupina C od 7.–9. mesta pa igra v soboto 25. t. m. še zaostali turnir.

D. N.

TENIS

Šašakova druga v Tarantu

TARANTO – Na mednarodnem teniškem turnirju je Jugoslovanka Renata Šašak izgubila šele v finalu. Premagala jo je Pazderova (ČSSR) s 6:4, 6:2. Na poti v zaključno igro je Šašakova premagala po vrsti Melovo (Italija) s 6:3, 6:2, v osmini finala Drescherjevo (Nizozemska) s 6:3, 6:0, v četrtfinalu Plchovo (ČSSR) s 6:1, 6:7, 6:3 in v polfinalu Suchersko (ČSSR) s 3:6, 6:2, 6:3.

B. L.

IZ VČERAJŠNJE TRETJE IZDAJE

Kovačević oba gola

Dinamo : Partizan 2:0 (0:0)

ZAGREB – Štadion v Maksimiru, gledalcev 35.000, sodnik Srečković (Resnik), vreme dobro.

STRELEC: 1:0 – Kovačević (65), 2:0 – Kovačević (87 – 11 m).

DINAMO: Vlak, Bručan, Z. Cvetković, Mustedanagić, Zajec, Bogdan, Tucak (B. Cvetković), Munjaković, Deverić, Mlinarić, Kovačević.

PARTIZAN: Ivančević, Trifunović, Mašić, Hatunić, Stojković, Kaličanin, Mance (Radović), Klinčarski, Varga, Vukotić, Djelmaš.

Čeprav je Partizan zaigral tako dobro kot že dolgo ne, pa so ob koncu vendarle slavili domačini. Začetek je pripadal gostom, kasneje pa so pobudo prevzeli Zagrebčani. V 65. minuti je Kovačević izvedel izredno potezo, ko je preigral vrsto nasprotnih igralcev in končno matiral tudi vratarja. Tri minute pred koncem je nekdo od obrambnih igralcev moštva podrl B. Cvetkovića v kazenskem prostoru, strelec z bele točke pa je bil ponovno Kovačević.

DARKO KOLOMBO

Odločeno pred odmorom

Borac : Sloboda 2:0 (2:0)

BANJA LUKA – Mestni stadion, gledalcev 4000, sodnik Papec (Lj).

STRELCA: 1:0 – Kreso (29), 2:0 – Redžepagić (35).

BORAC: Karalić, Kušmić, Lazić, Bogojević Sredojević, Buković, Marjanović (Kurteš), Kreso, Kotur (Šalak).

SLOBODA: Divanefendić, Memišević, Djanić, Miljanović, Mehinović, Mujezinović, Sarajlić (Smajlagić), Mulahasonović (Tomić), Kovačević, Ibrić, Zahirović.

Domači nogometaši so osvojili pomembni točki in pokazali dobro igro. Še posebej velja Banjalučane pohvaliti za igro v prvem polčasu, ko so tudi dosegli oba gola. Najprej je Djordjević v 29. minuti lepo podal Kresu, ki je med tekom silovito streljal in premagal Divanefendića. Le nekaj minut kasneje je Djurdjević pobegnil po levi strani in z močnim strelom še drugič premagal vratarja gostov. Tudi gostje so imeli nekaj priložnosti, vendar se niso najbolje znašli, tako da je zmaga Banjalučanov povsem zaslužena.

IDRIZ SARTAGIĆ

Odločilna gola v 6 minutah

Crvena zvezda : Napredak 2:0 (0:0)

BEOGRAD – Štadion Crvene zvezde, gledalcev 8000, sodnik Rebac (Mostar), vreme deževno, hladno, igrišče težko za igro.

STRELCA: 1:0 – V. Petrović (72 11 m), 2:0 – Repčić (78)

C. ZVEZDA: Simeunović, Krmpotić, Stojanović (Jovin), Janković, Miletović, Jurišić, Petrović, Šestić, Repčić, Muslin, Janjanin (Borovnica)

NAPREDAK: Dimčić, Peštarac, Babić, Karamarković, Kunovac, Tupajić, Čop, N. Kostić (Tomić), D. Kostić, Milojević (Ahmetović), Panić

Potem ko se je Napredak prvih 45 minut uspešno branil in preprečil domačinom, da bi izkoristili katero izmed mnogih priložnosti, pa je bila odločitev znana v 72. minuti, ko je Karamarković podrl Šestića v kazenskem prostoru, Petrović pa je bil spreten realizator najstrožje kazni. »Bunker« je bil tako prebit in že 6 minut kasneje je Zvezda dosegla še drugi gol, katerega strelec je bil Repčić.

VEKA ILIĆ

Lokostrelci tudi v snegu

RADOVLJICA – V izredno mrzlem in vetrovnem vremenu z občasnimi snežnimi meteži je bil v Novi vasi pri Radovljici prvi spomladanski pregledni turnir v field + hunter disciplini. Ta turnir in pa prihodnji, ki bo v nedeljo, 26. t. m. na Starem gradu pri Kamniku veljata za izbiro reprezentance, ki bo nastopila v soboto in nedeljo, 2. in 3. maja, v Bad Goisernu (Avstrija) na troboju Avstrija–Italija–Jugoslavija za alpski pokal.

Rezultati: člani – instinktivno: 1. Bleiweis (JB) 314, 2. Natlačen (Postojna) 306, 3. Letnar (Kamnik) 286; mladinci: 1. Colnar 306, 2. Desnica 220, 3. Repič (vsi Kamnik) 210; ženske: 1. Drobnič 144, 2. Bleiweis 129, 3. Štukovnik (obe JB) 102; moški, prosti slog: 1. Podržaj 461, 2. Pock (oba Exoterm) 436, 3. Oblak (Donat) 435; mladinci: 1. Podržaj (Exoterm) 435, 2. Lukan 386, 3. Desnica (oba Kamnik) 284; compoundu: 1. Smolej (JB) 370.

D. B.

Minerva : Rudar 24:24 in ne 24:27

LJUBLJANA – Tekma SRL Minerva – Rudar se je končala z neodločenim izidom 24:24 (17:17) in ne 24:27, tako kot smo pomotoma poročali včeraj. Minerva ima tako 20 točk in je četrta, Rudar pa 12 in je osmi. Za napako se opravičujemo.

Antončič prvi v Alassiu

KOPER – Enega največjih mednarodnih uspehov so dosegli jadralci koprskega Jadra v razredu »optimist« na tradicionalni regati v Alassiu pri Genovi, kjer je na regati v soboto in nedeljo nastopilo skupaj 145 jadralcev iz Francije, Švice, Italije in Jugoslavije.

Rezultati: 1. Antončič (Jug) 5, 7, 2. Koversario 6,0, 3. Maglione 11,7 (oba Ita), 10. Jurišević, 14. Orel, 27. Hajdinjak, 83. Kocjančič (vsi Jug). JOŽE KREFT

Razočaranje in nesreča

RIO DE JANEIRO – Nogometaši Botafoga so pripravili pravo senzacijo. Na Maracani so premagali domači Flamengo pred 135.000 gledalci in se izkazali ne le z zmago nad brazilskim državnim prvakom, temveč tudi z igro, ki jo strokovnjaki kujejo v zvezde. Razočaranje domačih navijačev pa je prineslo tudi nesrečo, kajti v gneči pri izhodih je bilo 14 ljudi ranjenih, eden je umrl, še štirje pa so v smrtni nevarnosti.

Kanadčani še enkrat razočarali

Na hokejskem SP skupine A jih je v 3. kolu finalne skupine premagala Švedska

GÖTEBORG – V 3. kolu finalne skupine na letošnjem svetovnem prvenstvu skupine A so hokejisti Švedske premagali Kanado s 3:1 (0:1, 2:0, 1:0). Kanadčani so v 7. minuti dosegli vodilni gol, v drugi in tretji tretjini igre pa so bili Švedi veliko boljši. Tekma ni bila posebno kvalitetna, pa tudi razburljiva ne. Obe ekipi sta igrali dokaj fair. Švedi so na klopi za kaznovane presedeli 8 minut, Kanadčani pa tudi 8.

Sinoči sta se pomerili še SZ in ČSSR.

Vrstni red: 1. SZ 4 (2 tekmi), 2. ČSSR 3 (2), 3. Švedska 3 (3), 4. Kanada 0 (3).

V tolažilni skupini je ZDA premagala Finsko s 6:4, ZRN pa Nizozemsko z 9:2. Finci so proti ZDA vodili v 46. min. 4:3, v silovitem finišu pa so Američani pokazali, kar znajo. V pičlih treh minutah so si zagotovili zmago.

Vrstni red po 3. kolu: 1. ZDA 6, 2. Finska 4, 3. ZRN 2, Nizozemska 0.

Edino Nizozemcev doslej še ni uspelo osvojiti točke.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH

Prvi poraz Pihajlićeve Zdaj vodi Markovićeva

Na ženskem državnem prvenstvu so odigrale 12. kolo – Lazarevićeva že brez možnosti za naslov

ARANDJELOVAC, 20. aprila – Tri kola pred koncem ženskega državnega prvenstva je vodstvo prevzela edina neporažena udeleženka Markovićeva. Prej vodilna Pihajlićeva je namreč že po enajstih potezah izgubila z Živkovićevo. Iz boja za državni naslov pa je po novem porazu že izpadla Lazarevićeva.

Rezultati 12. kola: Štadler : Smokvina 1:0, Čejić : Sofrevska remi, Živković : Pihajlić 1:0, Bajković : Marković 0:1, Lazarević : Gostović 0:1, Nikolin : Maksimović remi, Prokopović : Maček prek., Dragašević : Rakić prek.

Vrstni red: Marković 9,5, Nikolin, Pihajlić 9, Lazarević 8, Maksimović 7,5, Maček 6,5 (1), Čejić, Gostović 6,5, Prokopović 6 (1), Živković 6, Štadler 5, Dragašević 4,5 (1), Rakić 4 (1), Sofrevska 3, Bajković 2,5, Smokvina 0,5.

Druga zmaga Wiesejeve

PANONIJA – Mladinke so v 2. kolu evropskega pokala igrale takole: Wiese : Goicu 1:0, Markov : Vujić remi, Jeruslanova : Stupina remi, Meyer : Tartici remi, Rojek : Grous 0:1, Bažaj : Polgar prek., prosta je bila Finkova.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz 1. kola je Stupina premagala Markovo, srečanji Boicu – Jeruslanova in Polgar – Rojek pa sta se končali remi.

Vrstni red: Wiese 2, Stupina, Grous 1,5, Fink 1 (–), Jeruslanova, Boicu, Badici, Meye, Hajkova 1 itd.

Ceškovski nezadržen

BANJALUKA – Rezultati 5. kola mednarodnega turnirja: Mihaljčišin : Filipović prek., Cebalo : Farago 0:1, Bukić : Nikolić 1:0, Hausner : Sax remi, Ceškovski : Vukić 1:0, Lakić : Velimirović remi.

Vrstni red: Ceškovski 4,5, Bukić 3, Sax, Vukić 2,5 (1), Farago, Velimirović 2,5, Filipović 2 (1), Cebalo, Nikolić 2, Hausner 1,5 (1), Lakić 1,5, Mihaljčišin 0,5 (2).

Djurić lovi Janso

VRNJAČKA BANJA – V 9. kolu tradicionalnega mednarodnega turnirja so igrali takole: Kostić : Schmidt 1:0, Djukić : Jansa remi, Barlov : Ž. Nikolić prek., Rajković : Šahović remi, Haik : Martinović prek., Orak : Karlsson prek., Čabrilo : Skembris remi, Sznapik : Djurić prek.

Vrstni red: Jansa 7, Djurić 6 (1), Skembris 6, Sznapik, Karlsson 6 (1), Čabrilo 5, Nikolić 4,5 (1), Schmidt 4,5, Haik 4 (1) itd. Djurić je prekinil v boljšem položaju in ima realne možnosti, da dohiti vodilnega Janso.

POHIŠTVO – GRADBENI MATERIAL lesnina INŽENIRING – ZUNANJA TRGOVINA

Spominska praznovanja – slovesna in množična

Prireditve v Ljubljani od 23. aprila do 9. maja – Zaključna slovesnost bo na Trgu revolucije – Shodi Celjanov na planinskih postojankah

LJUBLJANA, 20. aprila – Od 23. aprila dalje se bodo v Ljubljani vrstile prireditve v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, praznovanja 1. maja in obletnice osvoboditve našega glavnega mesta. Zaključek vseh prireditev bo 25. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva« – 9. maja

Poglejmo kaj se bo v Ljubljani dogajalo zadnje dni aprila in prve dni maja: že 23. tega meseca bo v Domu Ivana Cankarja ob 19. uri prireditev razstave o Osvobodilni fronti z naslovom »Država v državi«, istega dne ob 18. uri bo v hali Kodeljevo slovesnost ob moščanskem občinskem prazniku. Tega dne bo tudi otvoritev razstve »Tematika NOB v slovenski dramatiki« v Narodni univerzitetni knjižnici.

V petek, 24. aprila, bo ob 10. uri skoraj 50 tisoč učencev ljubljanskih osnovnih in srednjih šol sklenilo okrog Ljubljane živ obroč, dolg skoraj 35 kilometrov. Dve uri pred tem bodo ljubljanski mladinci na Brezovici sprejeli štafeto mladosti, ki jo bodo ob 11. uri predali grosupeljskim mladincem na Škofljici. Med tem bo še slovesnost ob sprejemu štafetne palice v Titovih zavodih Litostroj – približno ob 9.45. V Študentskem naselju bo tega dne tudi start II. »Teka Osvobodilne fronte«. Dan kasneje bodo občinski praznik slavili tudi v viški občini, prireditev bo v krajevni skupnosti Vič.

Za marsikoga bo privlačen avto rally »Po poteh partizanske Ljubljane«, ki bo startal 26. aprila, ob 9. uri s parkirišča Hale Tivoli. Istega dne ob 20. uri se bodo po Ljubljanici spustili čolnički v spomin na tako prvomajsko akcijo leta 1943.

V ponedeljek, 27. aprila, bo v Domu Ivana Cankarja slavnostna akademija v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, ki jo bo prenašala tudi televizija. Ob 19.40 bo ognjemet z Ljubljanskega gradu.

Prvomajska srečanja na Rožniku so že tradicionalna, letos razmišljajo o takem srečanju tudi na Zajčji dobravi.

Omenimo naj tudi začetek mladinskega pohoda na Reki 3. maja; to bo pohod mladine dveh pobratenih mest, v počastitev obletnice ustanovitve OF in vstaje ter bo zaključen 9. maja na XXV. množičnem pohodu na Trgu revolucije.

V tem času – 7. maja ima svoj praznik tudi občina Center. Dan kasneje bodo v Domu Ivana Cankarja – ob 20. uri slovesnosti ob obletnici osvoboditve Ljubljane. Tega dne bodo položili vence k spomenikom: Ilegalec, Grobnica narodnih herojev, Gramozna jama, Spominski park Žale in Spomenik žrtvam na Urhu.

Zaključne prireditve bodo 9. maja, ko bo XXV. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva«. Ta bo letos imel štiri različne dolge proge, prvi start pa bo ob 6. uri.

Pohod se bo končal ob 11. uri na Trgu revolucije, kjer bo tudi slovesnost s kulturnim programom. Prireditelji obljubljajo, da bo poskrbljeno za dober prigrizek in tudi za ples.

Popoldan ob 17. uri se bo začel »Partizanski marš« za moške ekipe, pol ure kasneje start »Kolesarskega kriterija prijateljstva«; športne prireditve se bodo vrstile do večera, ko bo »Tek prijateljstva« – ob 20. uri.

Omenimo naj še I. kolesarski maraton »Ob žici okupirane Ljubljane« s startom v Zajčji dobravi, ki bo 10. maja in bo dolg 90 kilometrov.

V počastitev 40-letnice OF, vstaje jugoslovanskih narodov, ustanovitve JLA in praznika dela bo celjska občinska konferenca SZDL pripravila veliko slovesnost v četrtek, 23. tega meseca, ob 19. uri v dvorani Golovec. Slavnostni govornik bo sekretar občinskega komiteja ZKS Aleš Ilc, v kulturnem programu pa bo sodelovalo kulturno-umetniško društvo »Žikica Jovanović-Španac« iz Beograda. Ansambel pod umetniškim vodstvom znanega glasbenega pedagoga celjskega rojaka Franca Klinarja s Svetine se bo predstavil z narodnimi plesi in pesmijo.

S te slovesnosti bo krenila lokalna štafeta mladosti po nekaterih krajevnih skupnostih v celjski občini in od tod do Kokarij v Savinjski dolini, od koder jo bodo člani kajakaškega društva po Savinji prepeljali do Celja, kjer se bo pridružila zvezni štafeti.

Po tradiciji, ki je prebivalce delavskega Celja spodbujala, da so se v čast 1. maju zbirali na množičnih shodih na Celjski koči, Svetini, Šmohorju in drugih, največ planinskih postojankah, bo tudi letos na praznični dan več privlačnih srečanj. Največji shod delavcev in drugih celjskih občanov bo na Gričku. Po odzivu celjskih občanov iz prejšnjih let – prvič so na Gričku priredili množični shod pred petimi leti – se bo gotovo tudi letošnjega srečanja udeležilo več tisoč ljudi, ki jim bo, upajmo, naklonjeno tudi vreme.

Za izletnike bodo primerno poskrbeli tudi na vseh, že naštetih tradicionalnih izletniških točkah – še zlasti na Celjski koči in Svetini. Tu bodo – podobno kot na drugih hribih in vzpetinah v občini že na večer pred praznikom zagoreli kresovi, mladina pa bo ob njih poskrbela za kulturni in zabavni program.

DOPISNIKI DELA

Večina za samoprispevek v vasi Podbež

V KS Podgrad bodo z denarjem iz samoprispevka gradili ceste, vodovod in PTT mrežo

PODGRAD – Prav gotovo je spoznanje, da lahko predvsem sami s trdno voljo in večkratnim odrekanjem prispevajo k nadaljnjemu razvoju svoje vasi, prispevalo k temu, da se je 150 vaščanov Podbež stoodstotno udeležilo referenduma za krajevni samoprispevek.

Skoraj 95 odstotkov prebivalcev te ilirskobistriške vasice v krajevni skupnosti Podgrad se je odločilo za dvoodstotni samoprispevek v naslednjih petih letih.

S to solidarnostno akcijo bodo modernizirali poldrug kilometer ceste do Podbež ter pripravili vse potrebno za ureditev vodovodnega in telefonskega omrežja v vasi.

Da bodo zastavljene cilje dosegli v celoti, bo vsako leto sleherni med njimi opravil še po 80 ur prostovoljnega dela.

M. T.

Kakšna naj bo skupna strokovna služba sisov

Novogoriški predlog delovnih nalog za novo organizirano obliko kljub precejšnjemu zmanjšanju števila zaposlenih ni dovolj racionalen

NOVA GORICA, 20. aprila – V novogoriški občini že dalj časa potekajo priprave za oblikovanje skupne strokovne službe občinskih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Dosedanja dogovarjanja o tem, kakšna naj bo ta skupna strokovna služba, pa očitno doslej niso pripeljala do najboljše rešitve. Sedanji predlog namreč pomeni le nekakšen kompromis med sedanjo organiziranostjo strokovnih služb občinskih sisov družbenih dejavnosti in med resničnimi potrebami ter zahtevami po čim bolj učinkovitem uresničevanju nalog na tem področju.

Izvršni svet novogoriške občinske skupščine je že lani imenoval posebno delovno skupino, da bi pripravila predlog za novo organizacijo skupne strokovne službe sisov družbenih dejavnosti in ustanovitvene akte te službe. Delovna skupina je skupaj s predstavniki sedanjih strokovnih služb občinskih sisov pred kratkim res izdelala predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi nove skupne strokovne službe in hkrati začrtala tudi novo organizacijsko obliko.

Zakon o svobodni menjavi dela namreč določa skupno strokovno službo za več samoupravnih interesnih skupnosti, vendar ne obvezno za vse. V novogoriški občini pa so menili, da bi bilo najbolj racionalno, če bi oblikovali takšno službo za vse sise družbenih dejavnosti: za občinsko zdravstveno skupnost, medobčinsko zdravstveno skupnost, skupnosti socialnega skrbstva, socialnega varstva, otroškega varstva, za izobraževanje, kulturo, telesno kulturo in tudi raziskovalno skupnost.

Skupna strokovna služba naj bi zaživela že 1. julija letos. V njej pa naj bi bilo pet organizacijskih enot: tajništvo sisov, analitsko-planski oddelek in oddelki za splošne zadeve, za knjigovodstvo in za uveljavljanje posameznih pravic. Z združitvijo sedanjih strokovnih služb bi zmanjšali število zaposlenih od sedanjih 94 na 66.

Kljub tolikšnemu zmanjšanju števila zaposlenih pa vendarle tudi nova organizacijska oblika še ohranja nekatere dosedanje nedvomno neracionalne predloge in tudi take, ki pravzaprav pomenijo le kompromis s sedanjo organizacijo strokovnih služb sisov.

Člani izvršnega sveta novogoriške skupščine so na zadnji seji zato menili, da predlog predvidenih delovnih nalog in opravil v skupni strokovni službi ni docela v skladu z določili zakona o svobodni menjavi dela in drugimi zakoni s področja družbenih dejavnosti. Predvsem namreč ohranja delovne naloge tajnikov skupščin sisov in sicer za vse sise. Tajnikov bi bilo v skupni strokovni službi torej tudi odslej sedem, pa čeprav očitno v posameznih strokovnih službah sisov ni bilo dovolj nalog zanje.

Pri nekaterih sisih bi očitno lahko racionalizirali delo tajnikov. Na področju sisov za otroško varstvo, telesno kulturo in morda tudi za kulturo se nedvomno delovne naloge podvajajo, saj so v novogoriški občini dovolj dobro organizirane posamezne organizacije, ki načrtujejo svoje programe: vzgojnovarstveni zavod, v okviru katerega delujejo otroški vrtci, občinska zveza telesno-kulturnih organizacij, zveza kulturnih organizacij in podobno.

Prav delo tajnikov skupščin sisov posameznih družbenih dejavnosti je nemalokrat povzročalo probleme pri usklajevanju potreb in programov. Tajniki so se namreč poistovetili s svojim sisom in zato seveda zagovarjali le njegove potrebe.

Nedvomno so glede podvajanja nalog vprašljiva tudi opravila in naloge predvidenih referentov za samoupravno organiziranost sisov in nekatere naloge analitsko planskega oddelka. Zato so člani izvršnega sveta menili, da kaže bolj stvarno preučiti, katere delovne naloge so v skupni strokovni službi res nujne. Delegati v skupščinah sisov družbenih dejavnosti pa se bodo morali odločiti, kakšno strokovno službo naj bi imeli v novogoriški občini.

SLAVICA CRNICA

V NEKAJ VRSTAH

Oseminosemdeset dreves za Tita

ILIRSKA BISTRICA – V ilirskobistriški občini je že nekaj časa v teku akcija »88 dreves za tovariša Tita«. Zlasti prizadevni so po osnovnih šolah. Za taborniki, planinci in radio klubom iz Bistrice so se je lotili tudi pionirji osnovne šole Tone Tomšič iz Knežaka. Pomagali so jim vojaki in kot svetovalci gozdarji iz tamkajšnjega gozdnega gospodarstva, ki so šolarjem preskrbeli tudi sadike. (P. N.)

Letos več strokovnih srečanj

KOPER – Obalna podružnica Jugoslovanskega združenja za motorje in vozila načrtuje letos več strokovnih srečanj, na katerih naj bi izmenjavali izkušnje o posameznih temah. Januarsko srečanje je bilo namenjeno informiranju o strokovnih problemih, v četrtek bo v Tomosu predaval inženir Florjančič o zanesljivosti, njenem pomenu in uporabi v industriji. Ker gre za relativno novo problematiko, je srečanje dostopno za vse, vabljeni pa so predvsem tisti, ki jih zanimajo problemi okrog zanesljivosti in kakovosti. (J. K.)

Lončnice so že na balkonih

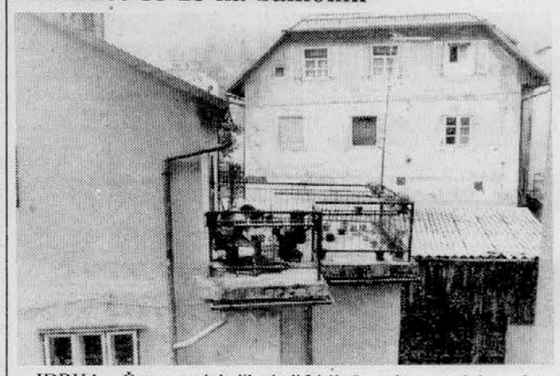

IDRIJA – Čeprav v globelih okoli Idrije še vedno vztrajajo zaplate snega, ki so dokaz, da v tem delu Primorske nastopi pomlad nekoliko kasneje kot drugod, pa so se pomladanskega razpoloženja navzeli tudi Idrijčani. K njemu sodijo opravila, ki so značilna za ta letni čas. Na balkonu, stisnjenem med mrke hiše stare Idrije, pa so se lotili presajanja lončnic, kar obeta, da bo tudi ta balkon ozelenel in kmalu razbil sivino starega mesta. (Foto: K. R.)

Očistili so okolico Lesonita

ILIRSKA BISTRICA – V tukajšnji delovni organizaciji LKI Lesonit so se pred kratkim zaposleni lotili čiščenja svoje okolice. Spodbudila jih je podobna akcija v samem občinskem središču. Osemdeset prostovoljcev in prostovoljk je v nekaj urah očistilo prostor okrog tovarne. Akcija ni bila prva in, pravijo, da tudi zadnja ne, saj bo treba očistiti tudi dvorišče tovarne. (Foto: P. N.)

Zidali bodo precej manj

Ker se bo s samoprispevkom nabralo premalo denarja za načrtovano gradnjo šol in vrtcev, so delegati piranske občine predlagali nove vire financiranja

PIRAN, 20. aprila – Z denarjem, ki naj bi ga zbrali v okviru samoprispevka, v piranski občini ne bodo mogli zgraditi vseh tistih objektov osnovnega šolstva in otroškega varstva, ki so si jih zadali za to srednjeročno obdobje. To je bila temeljna in nič kaj obetavna ugotovitev na današnji seji vseh treh zborov občinske skupščine v Piranu. V okviru samoprispevka se bo nabralo nekaj manj sredstev, kot so načrtovali (109 miljonov), ker so odpadli nekateri finančni viri, hkrati pa so se cene na področju gradbeništva tako razbohotile, da lahko za isti denar sedaj zgradijo precej manj.

Kaj torej storiti? Delegati v zboru združenega dela so vlekli vsak na svojo stran. V osnovni šoli Lucija so trdili, da je potrebno najprej zidati šolo pri njih, v Sečovljah zahtevajo novo telovadnico, v Portorožu vrtec in osnovno šolo (sedanji prostori so higiensko in zdravstveno neprimerni...). Vsem postaja jasno, da bo v tem srednjeročnem obdobju mogoče uresničiti le tri ali štiri od sprva predvidenih objektov.

Ker so delegati piranske skupščine ugotovili, da je program zidave šol in vrtcev iz sredstev samoprispevka nerealen, bo o njem junija ponovno odločala občinska skupščina. Šele po odločitvah junijske skupščine bo mogoče videti, katere objekte bodo v piranski občini najprej zgradili. Delegati so danes tudi predlagali, da naj bi družbenopolitične organizacije do junija preučile vse možnosti, ali je mogoče povečati stopnjo sedanjega samoprispevka, ki sedaj znaša 2 odstotka, s čimer naj bi pridobili več sredstev za uresničitev prvotno postavljenega programa.

Hkrati so nekateri menili, da bi tudi morebitno povečanje stopnje samoprispevka še zmeraj prinašalo premalo denarja za uresničitev vseh načrtov. Zato naj bi denar za zidavo šol in vrtcev iskali tudi drugod. Tako so predlagali, da bi združevali sredstva po posebnem samoupravnem sporazumu za zidavo vrtcev, h kateremu naj bi pristopile zainteresirane delovne organizacije. Samoupravna komunalna interesna skupnost in enota za urejanje stavbnega zemljišča naj bi preučili vse možnosti, da bi stroške za gradnjo komunalne opreme poiskali v okviru le-teh. Predlagali so tudi, da naj bi v okviru vzgojno-izobraževalnega zavoda združevali amortizacijo z vseh osnovnih šol in vrtcev iz občine in ta denar usmerjali za zidavo novih objektov. Delegati so se zavzeli, da bi kazalo graditi čim ceneje in racionalneje, pri tem pa so se dobro zavedali, da so za zidavo novih šol predvideni določeni normativi, od katerih ne bodo mogli odstopati... Skratka – v sleherni razpravi je bilo čutiti spoznanje, da se (predvsem zaradi zaostrenega gospodarskega položaja) sedaj v nekaj letih ne da nadomestiti vsega, kar je v osnovnem šolstvu in otroškem varstvu doslej primanjkovalo.

Sicer pa so danes delegati piranske občinske skupščine spregovorili tudi o nekaterih vprašanjih s področja kmetijstva. Tako so dali v enomesečno javno razpravo osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za razvoj kmetijstva in s tem zagotavljanje redne oskrbe s kmetijskimi proizvodi. Seznanili so se tudi z nekaterimi nalogami, ki jih sedaj izvajajo na področju agroživilstva v piranski občini. Za zdaj v Drogi (ki je predvidena kot nosilec vrtninarstva in sadjarstva na obalnem območju) še niso ustanovili tozd Kooperantov, ampak le delovno enoto pri tozdu Živila. Ta delovna enota ima vse značilnosti temeljne organizacije Kooperantov, saj kmetovalce samoupravno in dohodkovno povezuje. Prav tako so se pri Drogi in Agrariji že dogovorili za skupno usklajevanje odkupnih cen, tako da letos ne bo več smelo prihajati do razlik pri odkupu pridelkov, kot je bilo to v prejšnjih letih. Hranilno-kreditna služba iz Agrarije naj bi delovala tudi za Drogo in sicer tako, da bo vsaka delovna organizacija imela svoj kreditni odbor. Že letos naj bi začeli (na podlagi srednjeročnih načrtov) vlagati v hidromelioracijo šestdesetih hektarjev zemljišč doline Gorgo pri Sečovljah, za kar naj bi porabili dobrih pet milijonov dinarjev. Drugo leto pa naj bi za hidromelioracijo doline Krnice (108 hektarjev) porabili dobrih 9 milijonov dinarjev. Dokončno pa naj bi še vsa odprta vprašanja s področja kmetijstva rešili v novem agroživilskem kompleksu, ki naj bi ga na obalno-kraškem območju organizirali v začetku prihodnjega leta.

BORIS ŠULIGOJ

Do celodnevne šole ni mogoče priti čez noč

V koprski občini je v celodnevno šolo vključenih le 7,8 odstotka učencev

KOPER, 20. aprila – Čeravno se v koprski občini zlasti v zadnjih letih, ob pomoči občanov oziroma s pomočjo samoprispevka, ki ga plačujejo za razvoj osnovnega šolstva in varstva, trudijo, da bi kar se da izboljšali pogoje za delo in življenje osnovnošolcev, pa mnogih prizadevanj ne morejo uresničiti.

Celodnevna šola je gotovo med tistimi cilji, ki so sicer zelo privlačni, vendar težko uresničljivi. Dejstvo je namreč, da je v koprski občini trenutno v celodnevno osnovno šolo vključenih 362 učencev v 19 oddelkih, in to v osnovni šoli na Škofijah ter šoli v Gračišču, to pa je le 7,8 odstotka osnovnošolcev, kar je dobra dva odstotka manj kot znaša republiško povprečje. Tudi v prihodnje se številke o povprečnem številu šolarjev v celodnevni šoli za koprsko občino ne bodo bistveno spremenile. Zaostajale bodo za republiškimi povprečji, v koprski občini preprosto ni mogoče čez noč preseči zaostanka, ki so si ga nabrali na tem področju šolanja.

Ta zaostanek v kakovosti pouka pa bi lahko vsaj delno nadomestili s podaljšanim bivanjem. To je v koprski občini dovolj razvito, saj je vanj vključenih 17 odstotkov otrok (v SRS je povprečje 12 odstotkov), načrtujejo pa, da bi se v podaljšano bivanje v naslednjih letih vključilo 23 odstotkov otrok, kar bo spet nad republiškim povprečjem, ob spremenjenih materialnih, zlasti pa prostorskih pogojih pa dobra osnova za celodnevno osnovno šolo.

DUŠAN GRČA

Nižje prispevne stopnje?

CERKNICA, 20. aprila – V cerkniški občini so po zaključnih računih ugotovili za štiri milijone 683 tisoč dinarjev presežkov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti. S prispevno stopnjo za letošnje leto so jih že poračunali za milijon 160 tisoč dinarjev, dva milijona 400 tisoč dinarjev presežkov občinske zdravstvene skupnosti pa so namenili za kritje izgube v TOZD Zdravstvo Cerknica ter delno poravnavo neplačanih obveznosti zdravstvenim tozdom. Skratka, iz lanskega leta je ostalo še za dober milijon dinarjev presežkov sisov družbenih dejavnosti.

M. T.

Zvijača z lažno torbico

Pionirjem, ki nosijo kurirčkovo pošto, ne zmanjka domislic, s katerimi poskrbijo, da zaupna pošta vedno pravočasno pride v prave roke

IZOLA, LOM POD STORŽIČEM, VELENJE, PTUJ, NOVO MESTO, 20. aprila – Kurirčkova pošta, ki so jo konec tedna varovali učenci osnovne šole Vojka Šmuc v Izoli, danes ni prišla daleč. Dopoldne so jo sprejeli pionirji italijanske osnovne šole Dante Alighieri, ki so pripravili na Trgu padlih pred spomenikom padlih borcev krajši kulturni program, nato pa tajno sporočilo v italijanskem jeziku prebrali v osnovni šoli, kjer bo torbica ostala do jutra.

Mimo zased, po pravih, nekdanjih kurirskih poteh, so v soboto hiteli otroci podružnične šole Lom pod Storžičem s kurirčkovo torbico. Pri samotni domačiji kmeta Pavšelna so jo izročili nekdanjemu komandantu kurirske postojanke G 34, Hanziju Klemencu. Otroci so nekdanjega komandanta spraševali, ta jim je z besedo obujal čase in dogodke med vojno. Nato so zaupno pošto varno spravili nazaj do šole. Danes zjutraj pa je pionirska trojka v spremstvu graničarjev ponesla torbico po stari kurirski poti v Čadovlje čez Sedlo v Podljubelj. Oddali so jo otrokom podružnične šole, ki so jo opoldne že izročili vrstnikom v osnovni šoli heroja Grajzerja. Koroška proga kurirčkove pošte se te dni mudi v velenjski občini. Potem ko so torbico shranili čez noč v osnovni šoli Ravne pri Šoštanju, so kurirji danes najprej krenili proti Zavodnjam. Pri spomeniku se je ob tej priložnosti zbralo tudi veliko krajanov, pionirji pa so nato nadaljevali pot proti domačiji Žgonk, kjer so jih že čakali kurirji osnovne šole Veljko Vlahović, ki so se odpravili naprej – proti Žlebniku, kjer je padel veliki partizanski pesnik Karel Destovnik Kajuh. Za ta del poti so se pionirji še posebej skrbno pripravili. Da torbica z zaupno vsebino nikakor ne bi prišla v roke nepoklicanim, so si omislili predhodnico, lažnega kurirja, celo lažno torbico in v njej nepomembno sporočilo. Osrednja današnja predaja je bila pri Žlebniku, nato pa so pionirji zavili proti Topolšici in Belim vodam, kjer bo torbica ostala čez noč.

S Tomaža, kjer so kurirčkovo pošto varovali v soboto in nedeljo, so jo danes najprej ponesli do Velike Nedelje in Podgorc, ormoški šolarji pa so jo v Forminu zaupali vrstnikom iz ptujske občine. Učenci osnovne šole iz Gorišnice pa so pripravili miting. Na Ptujskem polju so se kurirji ustavili še v Dornavi, potem pa so pošto spet sprejeli šolarji iz Slovenskih goric, kjer so bile prireditve na Polenšaku, v Juršincih in Vitomarcih.

Danes dopoldne so kurirčkovo pošto sprejeli pionirji v Orehovici, ki so jo nato ponesli v Drago, kjer so jo na skriti javki ob Krki izročili pionirjem z osnovne šole »29. oktober« iz Šmarjete. Tu so pionirji pripravili partizanski miting s kulturnim programom, zbranim pa je spregovoril borec Jože Lužar iz Novega mesta. Nato so po skritih stezicah pionirji iz Šmarjete ponesli kurirčkovo torbo do svojih vrstnikov v Škocjan, kjer bo prenočila do jutri.

DOPISNIKI DELA

jana

Razstavo o varnosti so preselili v Novo Gorico

Razstava, ki so jo pripravili v prostorih skupščine občine, bo odprta do 26. aprila – Obiskovalci iz štirih občin

NOVA GORICA, 20. aprila – V prostorih skupščine novogoriške občine so danes popoldne slovesno odprli razstavo Varnost in družbena samozaščita, ki sta jo pripravila zvezni in republiški sekretariat za notranje zadeve. Razstava bo odprta do 26. aprila, ogledali pa si jo bodo prebivalci vseh štirih občin severnoprimorske regije.

Nova Gorica je že 98. kraj v Jugoslaviji, v katerem je z dokumentacijskim gradivom in fotografijami predstavljena organizacijska in vsebinska dejavnost varnostnega sistema in sistema družbene samozaščite v naši domovini. Od leta 1974, ko so razstavo prvič postavili v Beogradu ob 30-letnici varnostne službe, je doslej v vseh republikah in pokrajinah doživela velik odmev. V Sloveniji pa so jo uvrstili med prireditve, ki so letos posvečene 40-letnici vstaje slovenskega naroda in seveda tudi 40. obletnici ustanovitve varnostno-obveščevalne službe Osvobodilne fronte ter Narodne zaščite.

V severnem delu Primorske je pokrovitelj razstave Varnost in družbena samozaščita medobčinski komite za SLO in družbeno samozaščito. Da bi si jo lahko ogledalo čim več prebivalcev vseh štirih občin, predvsem pa mladina in člani društev, družbenih in družbenopolitičnih organizacij, katerih dejavnost je neposredno povezana s prizadevanji za krepitev splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, so v vseh občinah pri občinskih konferencah SZDL oblikovali posebne koordinacijske odbore, ki bodo pripravili organizirane oglede. Izbrali pa so tudi vodnike po razstavi, in sicer iz vrst pedagoških delavcev, zgodovinarjev in bivših članov varnostno-obveščevalne službe.

Na vseh osnovnih in srednjih šolah v severnoprimorski regiji pa bodo učenci v dneh razstave pisali literarne prispevke na temo varnost in družbena samozaščita.

SLAVICA CRNICA

Šolo v Dolanah obnavljajo

PIVKA – Šolarji iz Dolan pri Pivki že nekaj časa zvedavo pogledujejo proti svoji podružnični šoli, ki »nosi« letnico 1903. Ta čas, ko se z avtobusom vozijo mimo nje v osnovno šolo v Pivki, so dolanska šolska vrata sicer zaprta, vendar pa je v zgradbi precej živahno. Šolo obnavljajo, njeni učenci pa si obetajo, da bodo znova prestopili prag domačih učilnic z novim šolskim letom. Pa tudi sicer vaščani Dolan pozorno spremljajo dela v šoli, saj bo v njej dobil svoje mesto še redni oddelek vzgojnovarstvenega zavoda iz Postojne. Doslej so bili namreč dolanski malčki deležni samo 80-urnega programa »Cicibanovih uric.« (M. T.)

Učenci pripravili kulturni teden

SELNICA OB DRAVI – Učenci osnovne šole v Selnici ob Dravi bodo tudi letos posebno slovesno zaključili tekmovanje za bralno značko. Danes jih bosta obiskala priljubljena mladinska pisateljica Branka Jurca in pisatelj Ivan Potrč. Pripravili bodo kulturni program in razgovor z njima ter tudi knjižno razstavo. Kulturni teden selniških osnovnošolcev se je pričel že v nedeljo s proslavo ob tradicionalnem pohodu Djure Djakovića in Nikole Hečimoviča. Včeraj je bila v šoli premiera lutkovne igrice, v četrtek pa bodo s kulturnim programom in kresovanjem tabornikov slovesno sprejeli občinsko štafeto na Gradišču, Dugu in v Selnici, kjer bo štafeta prenočila. (B. Č.)

Iskra

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom:

TOZD ZUNANJI TRG

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
– za opravljanje zahtevnejših administrativnih del POGOJA:
– končana upravno administrativna šola
– 2 leti delovnih izkušenj

TOZD DOMAČI TRG

BLAGAJNIČARKO
– za opravljanje blagajniških in administrativnih del v trgovini Ljubljana
POGOJA:
– šola za prodajalce
– eno leto delovnih izkušenj
Delo je izmensko

2 DELAVCEV
za prevažanje blaga z viličarjem
POGOJI:
– končana osnovna šola
– tečaj iz varstva pri delu
– tečaj za voznika viličarjev
– 6 mesecev delovnih izkušenj

DELAVCA
– za opravljanje skladiščnih del
POGOJI:
– končana poklicna šola elektro smeri ali šola za prodajalce
– tečaj za skladiščnika
– eno leto delovnih izkušenj

Kandidati naj se v 15 dneh po objavi prijavijo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

17-2605

Razvoj obale se opira na obsežne raziskave

Prednost bodo imele raziskave o razvoju turizma, industrije, energetike in pomorskega gospodarstva

KOPER, 20. aprila – Raziskovalna skupnost treh obalnih občin si je za letos zastavila obsežen program raziskav, morda celo preobsežen, tako da bo brž kone nekaj programskih zamisli obtičalo na papirju.

Izmed številnih predlaganih raziskav so se na skupnosti odločili, da bodo dali prednost tistim, ki bi pokazale, kakšne so nadaljnje možnosti v razvoju turizma, industrije in pomorskega gospodarstva ter kako bi zagotovili zadostne količine energije za potrebe obale.

Ker se s problemi vodne oskrbe in prometnih povezav že ubadajo ustrezne samoupravne interesne skupnosti, naj bi z raziskavo o oskrbi obale z energijo natančno ugotovili, kakšne so možnosti za izkoriščanje sončne energije, morja in vetra, kako izkoristiti odpadke za pridobivanje energije in podobno. Izdelali naj bi tudi načrt, kje bosta potekala plinovod in toplovod.

Druga raziskava naj bi ugotovila, kakšne so možnosti nadaljnjega razvoja turizma, predvsem, kako bi razširili to pomembno dejavnost tudi v zaledju obale.

Obsežni raziskavi naj bi obdelali tudi nadaljnje razvojne možnosti pomorskega gospodarstva in industrije. Raziskava o razvoju industrije naj bi pokazala, kakšne so nadaljnje možnosti razvoja motorne in avtomobilske ter kovinske industrije na obali. Pri tem bi morali upoštevati tudi prednosti, ki jih temu območju ponuja maloobmejno sodelovanje. S to raziskavo naj bi tudi ugotovili, kakšne so možnosti za poživitev podeželja, če bi postavili manjše industrijske obrate.

Uresničitvi tako obsežno zastavljenega raziskovalnega programa se postavlja po robu več ovir, zlasti pomanjkanje denarja, ki bi ga lahko zagotovili le ob večjem posluhu združenega dela za raziskovalno dejavnost.

IZTOK UMER

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

Občine med seboj

ŽALEC – Občina Žalec je že več kot deset let pobratena z vojvodinsko občino Bačka Palanka, od leta 1974 pa še s srbsko občino Kruševac.

Začetni stiki z občino Bačka Palanka, ki so se omejevali zgolj na izmenjavo delegacij in stike delavcev občinskih upravnih organov, so se po sprejemu dogovora o načinu in oblikah sodelovanja začeli ugodno razvijati tudi na drugih področjih.

Tudi s pobratenim Kruševcem se je že razvilo konkretno sodelovanje med organizacijami združenega dela, sodelujejo pa tudi šole ter organizacije in društva. Najširša oblika sodelovanja so vsakoletna srečanja oziroma obiski prebivalcev obeh občin – »vlak bratstva in enotnosti«. Na prvem srečanju bratstva in enotnosti aprila leta 1976 na osnovni šoli Jovana Popoviča v Kruševcu so se predstavniki osnovnih šol Božena Plazzeriano iz Varaždina, Brata Lolić iz Travnika, Ivan Farčnik-Buč z Vranskega, Njegoš iz Cetinja, Svit Naum iz Bitole in Jovan Popović dogovorili za trajno sodelovanje ter za sodelovanje svojih krajevnih skupnosti.

Glasbena šola v Tolminu deluje že trideset let

Ob tej priložnosti bodo danes učenci te šole priredili koncert – Negovanje domačih skladb

TOLMIN, 20. aprila – V kroniki tolminske glasbene šole bo jutrišnji koncert mladih glasbenikov iz petih šolskih in glasbenih središč Tolminske zapisan kot poseben mejnik v 30-letnem delovanju tukajšnje glasbene šole in njenih oddelkov.

Tolminska glasbena šola, ki je začela redno delovati 7. maja 1951, ko so imenovali za njenega prvega ravnatelja Janeza Žnidarja je namreč prav v tem šolskem letu uspela razpresti svojo mrežo oddelkov do take mere, da se leti, velikosti občine navkljub, dostopni skoraj vsem tolminskim otrokom.

Tolminski šoli, ki je že ob ustanovitvi štela preko 100 učencev, kar priča tudi o bogati glasbeni tradiciji Tolmincev, sta se namreč kmalu pridružila oddelka v Bovcu in v Kobaridu. Kasneje je začel delovati glasbeni oddelek še v Podbrdu, lani pa so ga ustanovili tudi na Mostu na Soči.

Prav ta razpredenost mreže glasbenega izobraževanja pa je tudi ena izmed pomembnejših značilnosti tolminske šole. Druga pa so prav gotovo sodobne, demokratične pedagoške oblike dela, ki so tudi pripomogle k zmanjšanju osipa gojencev. Ta je sedaj neznaten.

Iz vrst 120 učencev tolminske glasbene šole in njenih štirih zunanjih oddelkov se bodo na jutrišnjem koncertu seveda predstavili le nekateri. Torkov nastop, na katerem bodo mladi glasbeniki skupaj z mladinskim zborom predstavili niz jugoslovanskih napevov, pa bo tudi posvečen jubileju OF in vstaje jugoslovanskih narodov.

Gre za koncert, ki razkriva še eno plat programske politike tolminskih glasbenih pedagogov. Ti namreč želijo svojim učencem čim bolj približati zlasti svet glasbe domačih skladateljev. Spomnimo se le dveh letošnjih koncertov z deli Lucijana Marije Škerjanca ter s skladbami z revolucionarno vsebino.

KATJA ROŠ

TELEKS

Peti kulturni teden na Kozjanskem

Pogovor o amaterskem gledališču na Lisičnem – Virštanj: zaključna predstava

BISTRICA OB SOTLI, 20. aprila – Z razstavo likovnih del, udeležencev lanskoletne slikarske kolonije »Titovi kraji – naši kraji« v Bistrici ob Sotli, se nadaljujejo prireditve letošnjega, že petega »Kozjanskega kulturnega tedna«, v katerem se je oziroma se še bo v več krajih šmarske in šentjurske občine zvrstilo okoli 30 kulturnih prireditev.

Posebnost letošnjega tedna kulture je izredno veliko število nastopov amaterskih dramskih skupin, razgovoru o amaterski dramski dejavnosti na Kozjanskem pa je namenjeno tudi srečanje, ki ga organizatorji pripravljajo v sredo zvečer v Lesičnem, kamor bodo danes tudi prenesli slikarsko razstavo iz Bistrice ob Sotli. Teden kulture na Kozjanskem traja že vse od prvih dni tega meseca, končal pa se bo 9. maja na Virštanju, kjer bodo člani kulturnega društva z Dobja pri Planini uprizorili igro »Florentinski slamnik«.

V. S.

Spominska praznovanja – slovesna in množična

Prireditve v Ljubljani od 23. aprila do 9. maja – Zaključna slovesnost bo na Trgu revolucije – Shodi Celjanov na planinskih postojankah

LJUBLJANA, 20. aprila – Od 23. aprila dalje se bodo v Ljubljani vrstile prireditve v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, praznovanja 1. maja in obletnice osvoboditve našega glavnega mesta. Zaključek vseh prireditev bo 25. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva« – 9. maja

Poglejmo kaj se bo v Ljubljani dogajalo zadnje dni aprila in prve dni maja: že 23. tega meseca bo v Domu Ivana Cankarja ob 19. uri prireditev razstave o Osvobodilni fronti z naslovom »Država v državi«, istega dne ob 18. uri bo v hali Kodeljevo slovesnost ob mošćanskem občinskem prazniku. Tega dne bo tudi otvoritev razstve »Tematika NOB v slovenski dramatiki« v Narodni univerzitetni knjižnici.

V petek, 24. aprila, bo ob 10. uri skoraj 50 tisoč učencev ljubljanskih osnovnih in srednjih šol sklenilo okrog Ljubljane živ obroč, dolg skoraj 35 kilometrov. Dve uri pred tem bodo ljubljanski mladinci na Brezovici sprejeli štafeto mladosti, ki jo bodo ob 11. uri predali grosupeljskim mladincem na Škofljici. Med tem bo še slovesnost ob sprejemu štafetne palice v Titovih zavodih Litostroj – približno ob 9.45. V Študentskem naselju bo tega dne tudi start II. »Teka Osvobodilne fronte«. Dan kasneje bodo občinski praznik slavili tudi v viški občini, prireditev bo v krajevni skupnosti Vič.

Za marsikoga bo privlačen avto rally »Po poteh partizanske Ljubljane«, ki bo startal 26. aprila, ob 9. uri s parkirišča Hale Tivoli. Istega dne ob 20. uri se bodo po Ljubljanici spustili čolnički v spomin na tako prvomajsko akcijo leta 1943.

V ponedeljek, 27. aprila, bo v Domu Ivana Cankarja slavnostna akademija v počastitev 40-letnice ustanovitve OF, ki jo bo prenašala tudi televizija. Ob 19.40 bo ognjemet z Ljubljanskega gradu.

Prvomajska srečanja na Rožniku so že tradicionalna, letos razmišljajo o takem srečanju tudi na Zajčji dobravi.

Omenimo naj tudi začetek mladinskega pohoda na Reki 3. maja; to bo pohod mladine dveh pobratenih mest, v počastitev obletnice ustanovitve OF in vstaje ter bo zaključen 9. maja na XXV. množičnem pohodu na Trgu revolucije.

V tem času – 7. maja ima svoj praznik tudi občina Center. Dan kasneje bodo v Domu Ivana Cankarja – ob 20. uri slovesnosti ob obletnici osvoboditve Ljubljane. Tega dne bodo položili vence k spomenikom: Ilegalec, Grobnica narodnih herojev, Gramozna jama, Spominski park Žale in Spomenik žrtvam na Urhu.

Zaključne prireditve bodo 9. maja, ko bo XXV. jubilejni množični pohod »Po poteh spominov in tovarištva«. Ta bo letos imel štiri različne dolge proge, prvi start pa bo ob 6. uri.

Pohod se bo končal ob 11. uri na Trgu revolucije, kjer bo tudi slovesnost s kulturnim programom. Prireditelji obljubljajo, da bo poskrbljeno za dober prigrizek in tudi za ples.

Popoldan ob 17. uri se bo začel »Partizanski marš« za moške ekipe, pol ure kasneje start »Kolesarskega kriterija prijateljstva«; športne prireditve se bodo vrstile do večera, ko bo »Tek prijateljstva« – ob 20. uri.

Omenimo naj še I. kolesarski maraton »Ob žici okupirane Ljubljane« s startom v Zajčji dobravi, ki bo 10. maja in bo dolg 90 kilometrov.

V počastitev 40-letnice OF, vstaje jugoslovanskih narodov, ustanovitve JLA in praznika dela bo celjska občinska konferenca SZDL pripravila veliko slovesnost v četrtek, 23. tega meseca, ob 19. uri v dvorani Golovec. Slavnostni govornik bo sekretar občinskega komiteja ZKS Aleš Ilc, v kulturnem programu pa bo sodelovalo kulturno-umetniško društvo ‚Žikica Jovanović-Španac' iz Beograda. Ansambel pod umetniškim vodstvom znanega glasbenega pedagoga celjskega rojaka Franca Klinarja s Svetine se bo predstavil z narodnimi plesi in pesmijo.

S te slovesnosti bo krenila lokalna štafeta mladosti po nekaterih krajevnih skupnostih v celjski občini in od tod do Kokarij v Savinjski dolini, od koder jo bodo člani kajakaškega društva po Savinji prepeljali do Celja, kjer se bo pridružila zvezni štafeti.

Po tradiciji, ki je prebivalce delavskega Celja spodbujala, da so se v čast 1. maju zbirali na množičnih shodih na Celjski koči, Svetini, Šmohorju in drugih, največ planinskih postojankah, bo tudi letos na praznični dan več privlačnih srečanj. Največji shod delavcev in drugih celjskih občanov bo na Grički. Po odzivu celjskih občanov iz prejšnjih let – prvič so na Grički priredili množični shod pred petimi leti – se bo gotovo tudi letošnjega srečanja udeležilo več tisoč ljudi, ki jim bo, upajmo, naklonjeno tudi vreme.

Za izletnike bodo primerno poskrbeli tudi na vseh, že naštetih tradicionalnih izletniških točkah – še zlasti na Celjski koči in Svetini. Tu bodo – podobno kot na drugih hribih in vzpetinah v občini že na večer pred praznikom zagoreli kresovi, mladina pa bo ob njih poskrbela za kulturni in zabavni program.

DOPISNIKI DELA

Skupna pot koroških občin tudi v šolstvu

Občine Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne in Slovenj Gradec so sklenile dogovor o usmeritvah razvoja do leta 1985 – Poudarek je na gospodarstvu

DRAVOGRAD, 20. aprila – Skladnejši razvoj gospodarstva, skrb za povečanje vloge razvojnega in raziskovalnega dela, skrb za hitrejši napredek manj razvitega obmejnega področja, preudarno gospodarjenje s prostorom in povečanje kmetijske proizvodnje so poglavitne značilnosti dogovora o skupnih usmeritvah razvoja koroških občin.

Občine Dravograd, Radlje, Ravne in Slovenj Gradec, temeljna koroška banka, medobčinska gospodarska zbornica ter medobčinska sveta SZDL in ZSS so dogovor sklenili predvsem z namenom, da bi načrtneje in bolj preudarno kot v preteklosti načrtovali in izvajali naloge skupnega, regionalnega pomena.

V dogovoru so posebej poudarjene naloge na področju gospodarstva. Eno najpomembnejših mest v njem ima vsekakor razvoj kmetijstva, predvsem zasebnega, tako da bi do leta 1985 stalež govedi povečali na 21 tisoč glav. Vsi dejavniki, ki sodelujejo pri razvoju kmetijstva, so se zavezali, da bodo za razvoj te panoge zagotovili kar najbolj ugodne razmere, razmišljajo pa tudi o tem, da bi na Koroškem sami predelovali po 25 tisoč litrov mleka na dan. Lesni predelovalci so s sprejetjem dogovora prevzeli obveznost, da bodo nadaljnji razvoj gradili predvsem na večji finalizaciji lesne mase in ne na količinskem povečanju proizvodnje, saj bi zanjo zmanjkalo surovin. Gradbeniki bodo predvidoma skupaj zgradili cementni terminal ter se dogovorili za kraj nove gramoznice, poseben poudarek pa bodo dali tudi razvoju industrijske cidave stanovanj.

Posebno velike možnosti za hiter razvoj se ponujajo kovinsko-predelovalni industriji. V ravenski železarni bodo do leta 1985 povečali proizvodnjo visokokakovostnih jekel na 250 tisoč ton letno, ob čemer se bo v tukajšnjih občinah – če bo za to več pripravljenosti kot zdaj – lahko razcvetela večstopenjska obdelava jekel, ki zna biti dohodkovno zelo zanimiva in je tudi perspektivna zaradi trajnega in močnega surovinskega zaledja.

Še kako koristen bi bil bolj usklajen razvoj trgovine in turizma, ki sta v dogovoru posebej poudarjena. Zdajšnja razdrobljenost in majhnost sta za kakovosten napredek veliki oviri, ki pa ju bo ob upoštevanju zasidranosti starih odnosov in pogledov kaj težko premagati.

Z dogovorom o skupnih usmeritvah razvoja so se koroške občine tudi dogovorile za uskladen razvoj šolstva (predvsem usmerjenega izobraževanja), zdravstva, raziskovalnega dela itd.

IVAN PRAPROTNIK

Velenjčani v Titov spomin

Številne so akcije v KS, od sajenja drevesc do preizkusov znanja o NOB

VELENJE, 20. aprila – V velenjski občini so se lotili številnih akcij za trajno obeleževanje imena in dela tovariša Tita. Tako so v krajevnih skupnostih že začeli uresničevati pobudo o 88 drevescih za Tita, v galeriji mestne knjižnice bodo uredili trajen kotiček, kjer bodo zbrali in razstavili najpomembnejša Titova dela, prihodnji mesec pa bodo začeli tudi dvoje tekmovanj, ki naj bi vključila vse učence osnovnih in srednjih šol v občini. Pionirji in mladinci bodo na teh tekmovanjih preskusili svoje znanje o revoluciji in narodnoosvobodilnem boju, o revolucionarnih osebnostih, ki so sodelovale s tovarišem Titom, o zgodovini domačega kraja, delovnih organizacijah in podobno. Seveda pa se v program aktivnosti, ki so povezane z imenom in delom tovariša Tita vključujeta tudi kurirčkova pošta in zvezna štafeta mladosti, ki bo letos prispela v velenjsko občino 26. aprila.

I. B.

V NEKAJ VRSTAH

Nagrade jubilantom v Stavbarju

MARIBOR – Ob koncu meseca bo v gradbenem podjetju Stavbar proslava, na kateri bodo podeljene nagrade tistim delavcem, ki so s svojim deset, petnajst, dvajset, petindvajset, trideset in petintridesetletnim delom pomagali k razvoju podjetja. Skupno bo prejelo priznanja in simbolične nagrade 130 delavcev. Ob tej priložnosti bodo v domu družbenopolitičnih organizacij odprli razstavo o 15-letnici SOZD ZGP GIPOSS iz Ljubljane. Stavbar je namreč del te sestavljene organizacije združenih gradbenih podjetij. (Š. B.)

Pogovor z ravnateljem muzeja

MARIBOR – V torek 21. aprila ob 19. uri organizira mariborska knjižnica v prostorih velike čitalnice na Rotovškem trgu 2 pogovor bralcev z dr. Milanom Ževartom, ravnateljem Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru. (M. K.)

V Cezanjevcih prireditve ves teden

LJUTOMER – V dneh od 22. do 26. aprila se bodo v okviru krajevnega praznika Cezanjevcev, praznika dela, 40-letnice vstaje in socialistične revolucije ter 40-letnice ustanovitve OF slovenskega naroda zvrstile številne kulturne in športne prireditve. Osrednji dogodek bo v nedeljo ob 8. uri, ko bo v Vogričevcih slavnostna seja KK SZDL, skupščine krajevne skupnosti in predstavnikov DPO v krajevni skupnosti Cezanjevci, zvečer pa bo zaključek s proslavo in kulturnim programom. (N. Š.)

Učenci pripravili kulturni teden

SELNICA OB DRAVI – Učenci osnovne šole v Selnici ob Dravi bodo tudi letos posebno slovesno zaključili tekmovanje za bralno značko. Danes jih bosta obiskala priljubljena mladinska pisateljica Branka Jurca in pisatelj Ivan Potrč. Pripravili bodo kulturni program in razgovor z njima ter tudi knjižno razstavo. Kulturni teden selniških osnovnošolcev se je pričel že v nedeljo s proslavo ob tradicionalnem pohodu Djure Djakovića in Nikole Hečimovića. Včeraj je bila v šoli premiera lutkovne igrice, v četrtek pa bodo s kulturnim programom in kresovanjem tabornikov slovesno sprejeli občinsko štafeto na Gradišču, Dugu in v Selnici, kjer bo štafeta prenočila. (B. Č.)

Letos več strokovnih srečanj

KOPER – Obalna podružnica Jugoslovanskega združenja za motorje in vozila načrtuje letos več strokovnih srečanj, na katerih naj bi izmenjavali izkušnje o posameznih temah. Januarsko srečanje je bilo namenjeno informiranju o strokovnih problemih, v četrtek bo v Tomosu predaval inženir Florjančič o zanesljivosti, njenem pomenu in uporabi v industriji. Ker gre za relativno novo problematiko, je srečanje dostopno za vse, vabljeni pa so predvsem tisti, ki jih zanimajo problemi okrog zanesljivosti in kakovosti. (J. K.)

Oseminosemdeset dreves za Tita

ILIRSKA BISTRICA – V ilirskobistriški občini je že nekaj časa v teku akcija »88 dreves za tovariša Tita«. Zlasti prizadevni so po osnovnih šolah. Za taborniki, planinci in radio klubom iz Bistrice so se je lotili tudi pionirji osnovne šole Tone Tomšič iz Knežaka. Pomagali so jim vojaki in kot svetovalci gozdarji iz tamkajšnjega gozdnega gospodarstva, ki so šolarjem preskrbeli tudi sadike. (P. N.)

Šolo v Dolanah obnavljajo

PIVKA – Šolarji iz Dolan pri Pivki že nekaj časa zvedavo pogledujejo proti svoji podružnični šoli, ki »nosi« letnico 1903. Ta čas, ko se z avtobusom vozijo mimo nje v osnovno šolo v Pivki, so dolanska šolska vrata sicer zaprta, vendar pa je v zgradbi precej živahno. Šolo obnavljajo, njeni učenci pa si obetajo, da bodo znova prestopili prag domačih učilnic z novim šolskim letom. Pa tudi sicer vaščani Dolan pozorno spremljajo dela v šoli, saj bo v njej dobil svoje mesto še redni oddelek vzgojnovarstvenega zavoda iz Postojne. Doslej so bili namreč dolanski malčki deležni samo 80-urnega programa »Cicibanovih uric.« (M. T.)

Z novim strojem za petino več izdelkov

PLANINA PRI SEVNICI – Stočlanski delovni kolektiv Tajfuna s Planine pri Sevnici načrtuje nakup nove, sodobne stružnice, ki s svojo zmogljivostjo lahko zamenja kar deset klasičnih. Upajo, da bodo v teh prizadevanjih uspeli, saj bi jim ta stroj, ki naj bi ga kupili v tujini, omogočil kar za petino povečati število struženih izdelkov, ki jih vgrajujejo v svoje izdelke – puhalnike in obračalnike za seno ter drugo kmetijsko mehanizacijo. (V. S.)

Obrat Aera v Gorici pri Slivnici

GORICA PRI SLIVNICI – Prebivalci Gorice pri Slivnici v šentjurski občini se že pripravljajo na sobotno otvoritev novega obrata Aera, ki bo v začetku zaposloval okoli 15 domačinov, ko pa bo stekla redna proizvodnja, bo v njem dobilo delo še enkrat toliko domačinov in okoličanov. Za ta kraj v manj razviti šentjurski občini pomeni tak obrat veliko pridobitev, v njem pa bodo izdelovali pokale in izdelka takoimenovanega »otroškega programa«. (V. S.)

V Kamenem poldrugi kilometer asfalta

KAMENO – Kameno z zaselkoma Botričnica in Brezje ob Slomu, kjer živi nekaj več kot 500 prebivalcev, je ena od petih vaških skupnosti KS Šentjur-okolica. Največ preglavic jim zadajajo slabe ceste. Doslej so asfaltirali že okoli 2,5 kilometra vaških cest, do konca tega meseca pa bodo končana tudi vsa zemeljska dela za modernizacijo okoli 1,5 kilometra dolgega cestnega odseka iz Botričnice proti Primožu. (V. S.)

Peti kulturni teden na Kozjanskem

Pogovor o amaterskem gledališču na Lisičnem – Virštanj: zaključna predstava

BISTRICA OB SOTLI, 20. aprila – Z razstavo likovnih del, udeležencev lanskoletne slikarske kolonije »Titovi kraji – naši kraji« v Bistrici ob Sotli, se nadaljujejo prireditve letošnjega, že petega »Kozjanskega kulturnega tedna«, v katerem se je oziroma se še bo v več krajih šmarske in šentjurske občine zvrstilo okoli 30 kulturnih prireditev.

Posebnost letošnjega tedna kulture je izredno veliko število nastopov amaterskih dramskih skupin, razgovoru o amaterski dramski dejavnosti na Kozjanskem pa je namenjeno tudi srečanje, ki ga organizatorji prirejajo v sredo zvečer v Lesičnem, kamor bodo danes tudi prenesli slikarsko razstavo iz Bistrice ob Sotli. Teden kulture na Kozjanskem traja že vse od prvih dni tega meseca, končal pa se bo 9. maja na Virštanju, kjer bodo člani kulturnega društva z Dobja pri Planini uprizorili igro »Florentinski slamnik«.

V. S.

Štafeta krenila iz TAM

V tem mariborskem kolektivu so občinsko štafeto pospremili na pot s posebno slovesnostjo – Začele so se prireditve ob občinskem prazniku

MARIBOR, 20. aprila – Ob 10. uri danes dopoldne je iz Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor krenila na pot občinska štafeta mladosti. V Tamu so ob tem pripravili veliko slovesnost. Sodelovala je godba KUD Svoboda Tezno, recital so pripravili Tamovi mladinci, folklorna skupina osnovne šole Martin Konšak je nastopila s spletom štajerskih plesov, folklorna skupina Tama pa je zaplesala splet slovenskih plesov.

Štafeta je obšla vso tovarno, ob 12. uri pa so jo mladi delavci predali pri glavnem vhodu v tovarno svojim vrstnikom iz Metalne. Danes je bila štafeta ves dan v rokah mladih občinske konference ZSMS Maribor-Tezno, jutri jo bodo prevzeli mladi s Pobrežja, v sredo mladi iz Pesnice, naslednje dni jo bodo nosili še mladi iz občinske konference Maribor-Ruše ter Maribor-Rotovž, v soboto pa se bo priključila zvezni štafeti na Trgu svobode v Mariboru.

Z občinsko štafeto mladosti pa so se začele tudi prireditve ob občinskem prazniku, ki ga v Mariboru praznujejo v spomin na 29. april leta 1941, ko je skupina skojevcev in članov partije pripravila prvo oboroženo akcijo v Volkmerjevem prehodu.

V torek bodo v viteški dvorani mariborskega gradu odprli razstavo »Nove muzejske pridobitve iz zapuščine Mirka Pleiweissa.« Tega večera bo v viteški dvorani tudi literarni večer pisateljev na temo revolucije, v domu JLA pa bo koncert vojaškega orkestra ljubljanske garnizije.

V sredo bodo v Mariboru odprli osnovno šolo »Borcev za severno mejo«. V domu JLA bodo uprizorili predstavo lutkovnega gledališča KUD Kobanci Kamnica.

V četrtek bodo organizirali slovesnost v Volkmerjevem prehodu in odprli razstavišče Sinagoga in razstavo Maribor v likovni podobi. V kinu Gledališče bo zvečer slovesnost ob zaključku akcije. Tisoč delavcev-sodelavcev.

V petek popoldne bo na pedagoški akademiji strokovno posvetovanje Slovenska medicinska fakulteta in njene učne baze, ki ga prireja slovensko zdravniško društvo. Na slavnostni akademiji ob 40-letnici vstaje, 40-letnici ustanovitve OF in občinskem prazniku bodo v Unionski dvorani podelili priznanja in nagrade občine Maribor. Na Mariborskem sejmu bodo organizirali košarkarski turnir v počastitev dneva ustanovitve OF.

V soboto, 25. aprila bodo odprli prodajni center Jeklotehne v Bohovi, pripravili pohod ob pomnikih revolucije, v Unionski dvorani pa bodo na koncertu »Rož-Podjuna-Zila«, nastopili zamejski koroški pevski zbori.

V okviru prireditev ob prazniku mariborske občine bo v Mariboru nastopila tudi 25-članska skupina igralcev gledališča 14. oktobar iz Kraljeva, mesta, ki je pobrateno z Mariborom. V četrtek bodo ob 16.30 odigrali delo Lole Djukića Človek s štirimi nogami, ob 19.30 pa Sterije Popovića Laža i Paralaza.

MARJAN KOS
VASJA VENTURINI

Na kongres bodo šli najbolj prizadevni

Na volilnem zboru v Celju so med 87 predlaganimi izvolili deset delegatov za kongres samoupravljalcev

CELJE, 20. aprila – Na kongresu jugoslovanskih samoupravljalcev bodo celjsko združeno delo (39.000 delavcev) zastopali Vlado Stefančič, Slava Podpečan, Breda Seme, Fedita Rozman, Franci Ramšak, Silva Lazar, Slavica Kozovinc, Jože Arzenšek in Jožica Herman. Te delegate so izvolili na volilnem zboru izmed 87 predlogov, kolikor so jih evidentirali.

Kot je poudaril predsednik občinskega koordinacijskega odbora Igor Ponikvar, je aktivnost v združenem delu potrdila težnje, da bi za delegate izbrali delavce, ki so najbolj prizadevni na družbenopolitičnem in samoupravnem področju. Pripomb glede kandidatov ni bilo, so pa nekateri kolektivi želeli svoje delegate, ki jih zaradi dogovorjene sestave na širšem območju pač niso mogli upoštevati.

Sicer pa je Ponikvar dosedanje predkongresne priprave v celjski občini ocenil ugodno, saj so malone v vseh delovnih okoljih kritično pretresli lastne samoupravne in gospodarske razmere, pri čemer so zlasti kritično obravnavali zaključne račune. Ob tem so sprejemali konkretne stabilizacijske programe za letos; v njih je težišče na pridobivanju dohodka, delitvi po delu in rezultatih dela, varčevanju, delovni disciplini itd. Zavzeli so se za gospodarnejšo skupno in splošno porabo, za spoštovanje samoupravnih sporazumov in proti izsiljevanjem vseh vrst pod krinko sporazumov, obsodili so neutemeljeno in nezakonito navijanje cen itd.

Po besedah Ponikvarja so tudi delegati v skupščinah interesnih skupnosti kritično ocenili izpolnjevanje lanskih načrtov in se zavzeli za racionalno gospodarjenje v letošnjem letu. V celjski občini bi morali doseči vrhunec predkongresne aktivnosti med 15. in 30. majem, ko bodo obravnavali resolucijo in ob njej preverjali lastno prakso. Po kongresu pa bodo naloge seveda še dosti večje, saj bo treba stališča preliti v življenje.

DRAGO HRIBAR

Lovrenške kose poznajo tudi v tujini

LOVRENC NA POHORJU, 20. aprila – V tozdu Tovarna kos in srpov delovne organizacije Gorenje Muta načrtujejo, da bodo letos izdelali kar 40 tisoč kos. Za njih se precej zanimajo tudi v tujini in jih že izvažajo v Zvezno republiko Nemčijo, Italijo, Češkoslovaško, Grčijo, Albanijo in drugam. Sicer pa ima izdelovanje kos v Lovrencu na Pohorju že tradicijo in bodo letos proslavili stoto obletnico začetka te proizvodnje. (Foto: Bogo Čerin)

Smeli načrti Plastike tudi za v prihodnje

V velenjskem kolektivu so zahtevno proizvodnjo osvojili brez tuje licence – Izvoz bo še večji

VELENJE, 20. aprila – V velenjski Plastiki – ki deluje v okviru sozda REK – so v prvih treh mesecih letos že za 30 odstotkov presegli lansko proizvodnjo v enakem obdobju. Za 10 odstotkov so presegli tudi letošnji načrt in če ne bo težjih zapletov pri uvozu reprodukcijskega materiala, pričakujejo, da bodo podobno uspešni tudi prihodnji meseci.

Vsekakor v velenjski občini štejejo Plastiko med tiste delovne organizacije, ki so v prizadevanjih za uvajanje akumulativnejših proizvodnih programov, usmerjenih tudi v izvoz, že zabeležile vidnejše uspehe. Plastika se je namreč v skromnih desetih letih razvila iz komaj zapažene nove proizvodnje v rudniku lignita Velenje, s katero so tedaj skušali uvesti nekaj več delovnih mest za invalide, v delovno organizacijo, ki zdaj zaposluje že 170 delavcev in je edini jugoslovanski proizvajalec kompletnega sistema pakiranja, vključujoč zahtevne naprave za avtomatsko in seveda tudi za ročno embaliranje v industriji. Danes bi na domačem trgu našteli že več kot 1600 odjemalcev in kar dvesto je pomembnejših delovnih organizacij, ki so se v celoti oskrbele z avtomati iz velenjske Plastike.

Lani so v delovni organizaciji, organizirani v dveh tozdih – posebej za plastične in kovinske izdelke – ter v delovni skupnosti skupnih služb, ustvarili okrog 160 milijonov dinarjev celotnega prihodka, ki je bil za 54 odstotkov višji kot v letu prej. Za letos že računajo z 205 milijoni, medtem ko srednjeročni program predvideva celo podvojitev celotnega prihodka. V tem času bodo občutno povečali tudi izvoz, ki so ga prvič zabeležili šele pred tremi leti in ga lani že zaokrožili na približno 10 milijonov dinarjev. Doslej so izvažali največ v Nemško demokratično republiko, letos pa se nakazujejo tudi lepe možnosti obsežnejšega sodelovanja s Sovjetsko zvezo.

Zanimanje za izdelke velenjske Plastike je doma in na Vzhodu razumljivo toliko bolj, ker gre za celovito ponudbo materiala in pribora za embaliranje, kakršnega smo doslej uvažali izključno s konvertibilnega območja. V Plastiki pa so program razvili z lastnimi kadri in tako osvojili zahtevno proizvodnjo, ne da bi koristili pri tem eno samo tujo licenco. Da bi izboljšali pogoje za ustrezen tehnološki proces, se bodo letos lotili gradnje nove proizvodne dvorane, s čimer bodo še precej povečali produktivnost. Potrebe doma, a tudi na tujem, so za obetavno proizvodnjo namreč tolikšne, da krepko presegajo sedanje možnosti, zato v Plastiki smelo načrtujejo tudi svoj prihodnji razvoj.

IVICA BURNIK

Občine med seboj

ŽALEC – Občina Žalec je že več kot deset let pobratena z vojvodinsko občino Bačka Palanka, od leta 1974 pa še s srbsko občino Kruševac.

Začetni stiki z občino Bačka Palanka, ki so se omejevali zgolj na izmenjavo delegacij in stike delavcev občinskih upravnih organov, so se po sprejemu dogovora o načinu in oblikah sodelovanja začeli ugodno razvijati tudi na drugih področjih.

Tudi s pobratenim Kruševcem se je že razvilo konkretno sodelovanje med organizacijami združenega dela, sodelujejo pa tudi šole ter organizacije in društva. Najširša oblika sodelovanja so vsakoletna srečanja oziroma obiski prebivalcev obeh občin – »vlak bratstva in enotnosti«. Na prvem srečanju bratstva in enotnosti aprila leta 1976 na osnovni šoli Jovana Popovića v Kruševcu so se predstavniki osnovnih šol Božena Plazzeriano iz Varaždina, Brata Lolić iz Travnika, Ivan Farčnik-Buč z Vranskega, Njegoš iz Cetinja, Svit Naum iz Bitole in Jovan Popović dogovorili za trajno sodelovanje ter za sodelovanje svojih krajevnih skupnosti.

Zvijača z lažno torbico

Pionirjem, ki nosijo kurirčkovo pošto, ne zmanjka domislic, s katerimi poskrbijo, da zaupna pošta vedno pravočasno pride v prave roke

IZOLA, LOM POD STORŽIČEM, VELENJE, PTUJ, NOVO MESTO, 20. aprila – Kurirčkova pošta, ki so jo konec tedna varovali učenci osnovne šole Vojka Šmuc v Izoli, danes ni prišla daleč. Dopoldne so jo sprejeli pionirji italijanske osnovne šole Dante Alighieri, ki so pripravili na Trgu padlih pred spomenikom padlih borcev krajši kulturni program, nato pa tajno sporočilo v italijanskem jeziku prebrali v osnovni šoli, kjer bo torbica ostala do jutra.

Mimo zased, po pravih, nekdanjih kurirskih poteh, so v soboto hiteli otroci podružnične šole Lom pod Storžičem s kurirčkovo torbico. Pri samotni domačiji kmeta Pavšelna so jo izročili nekdanjemu komandantu kurirske postojanke G 34, Hanziju Klemencu. Otroci so nekdanjega komandanta spraševali, ta jim je z besedo obujal čase in dogodke med vojno. Nato so zaupno pošto varno spravili nazaj do šole. Danes zjutraj pa je pionirska trojka v spremstvu graničarjev ponesla torbico po stari kurirski poti v Čadovlje čez Sedlo v Podljubelj. Oddali so jo otrokom podružnične šole, ki so jo opoldne že izročili vrstnikom v osnovni šoli heroja Grajzerja. Koroška proga kurirčkove pošte se te dni mudi v velenjski občini. Potem ko so torbico shranili čez noč v osnovni šoli Ravne pri Šoštanju, so kurirji danes najprej krenili proti Zavodnjam. Pri spomeniku se je ob tej priložnosti zbralo tudi veliko krajanov, pionirji pa so nato nadaljevali pot proti domačiji Žgonk, kjer so jih že čakali kurirji osnovne šole Veljko Vlahović, ki so se odpravili naprej – proti Žlebniku, kjer je padel veliki partizanski pesnik Karel Destovnik Kajuh. Za ta del poti so se pionirji še posebej skrbno pripravili. Da torbica z zaupno vsebino nikakor ne bi prišla v roke nepoklicanim, so si omislili predhodnico, lažnega kurirja, celo lažno torbico in v njej nepomembno sporočilo. Osrednja današnja predaja je bila pri Žlebniku, nato pa so pionirji zavili proti Topolšici in Belim vodam, kjer bo torbica ostala čez noč.

S Tomaža, kjer so kurirčkovo pošto varovali v soboto in nedeljo, so jo danes najprej ponesli do Velike Nedelje in Podgorc, ormoški šolarji pa so jo v Forminu zaupali vrstnikom iz ptujske občine. Učenci osnovne šole iz Gorišnice pa so pripravili miting. Na Ptujskem polju so se kurirji ustavili še v Dornavi, potem pa so pošto spet sprejeli šolarji iz Slovenskih goric, kjer so bile prireditve na Polenšaku, v Juršincih in Vitomarcih.

Danes dopoldne so kurirčkovo pošto sprejeli pionirji v Orehovici, ki so jo nato ponesli v Drago, kjer so jo na skriti javki ob Krki izročili pionirjem z osnovne šole »29. oktober« iz Šmarjete. Tu so pionirji pripravili partizanski miting s kulturnim programom, zbranim pa je spregovoril borec Jože Lužar iz Novega mesta. Nato so po skritih stezicah pionirji iz Šmarjete ponesli kurirčkovo torbo do svojih vrstnikov v Škocjan, kjer bo prenočila do jutri.

DOPISNIKI DELA

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI!

Melioracija Polskave obeta plodno zemljo

Po končanih obsežnih delih bodo zemljišča namenili predvsem za poljedelsko proizvodnjo

PTUJ, 20. aprila – Na ustanovni skupščini samoupravne interesne skupnosti za melioracijo Polskavske doline v občinah Ptuj, Slovenska Bistrica in Maribor so poudarili, da se lotevajo največjega in najbolj pomembnega hidromelioracijskega objekta v Sloveniji. Pričakovati je, da bodo dela trajala do konca prihodnjega srednjeročnega obdobja, po sedanjih cenah pa naj bi stala blizu petsto milijonov dinarjev.

Delegati, ki so za prvega predsednika izvolili Janka Mlakarja, kmetijskega strokovnjaka in dolgoletnega ptujskega družbenopolitičnega delavca, so izrazili prepričanje, da bodo s tvornim delom uspeli uresničiti izjemen načrt, pričakujejo pa tudi podporo vseh treh občin in republiških organov.

Zapisati velja, da obsega območje Polskave s pritoki kar 188 kvadratnih kilometrov, zamočvirjeno območje pa meri 8600 hektarov. Sedeminštirideset odstotkov zemljišč je v občini Ptuj, 36 v občini Slovenska Bistrica in 20 odstotkov v mariborski občini. Na tem območju je okoli 2000 hektarov zemljišč, ki za kmetijstvo niso primerna, tako da bodo hidromelioracije opravili na 6600 hektarih. Trajno zamočvirjenih je 5500 hektarov, od tega pa na 3000 hektarih zemljišč ni bila mogoča nobena obdelava.

Gotovo je tudi pomembno, da je na območju Polskavske doline kar 27 odstotkov kmetijskih zemljišč v družbeni lasti, ter da gre za več velikih zaokroženih zemljišč. V zasebni lasti je 4850 hektarov razdrobljenih površin, tako da bodo v vseh občinah morali zastaviti obsežne akcije.

Strokovnjaki bodo po končanih delih zemljišča namenili predvsem za poljedelsko proizvodnjo, kajti krmo, pšenico in sladkorno peso bi naj sejali na 4800 hektarih, 1800 hektarov pa naj bi namenili pospešenemu razvoju travništva. Dodamo naj še, da na območju Polskave zaključujejo z regulacijami ter da pripravljajo ureditev zadrževalnikov.

DANILO UTENKAR

POGREBI

MARIBOR – Na pobreškem pokopališču v Mariboru bodo danes pokopali 73-letnega upokojenca Antona Gašperšiča (ob 12.30), 52-letnega upokojenca Miroslava Bergleza (ob 13. uri), 55-letnega upokojenca Janeza Horvata (ob 13.30), 69-letno upokojenko Ano Skledar (ob 14. uri), 84-letnega upokojenca Jožeta Maležiča (ob 14.30) in 71-letnega upokojenca Dragomira Zemljiča (ob 15. uri).

TELEKS
informativni tednik dela

Iskra
ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom:

TOZD ZUNANJI TRG

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
– za opravljanje zahtevnejših administrativnih del
POGOJA:
– končana upravno administrativna šola
– 2 leti delovnih izkušenj

TOZD DOMAČI TRG

BLAGAJNIČARKO
– za opravljanje blagajniških in administrativnih del v trgovini Ljubljana
POGOJA:
– šola za prodajalce
– eno leto delovnih izkušenj
Delo je izmensko

2 DELAVCEV
za prevažanje blaga z viličarjem
POGOJI:
– končana osnovna šola
– tečaj iz varstva pri delu
– tečaj za voznika viličarjev
– 6 mesecev delovnih izkušenj

DELAVCA
– za opravljanje skladiščnih del
POGOJI:
– končana poklicna šola elektro smeri ali šola za prodajalce
– tečaj za skladiščnika
– eno leto delovnih izkušenj

Kandidati naj se v 15 dneh po objavi prijavijo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

17-2605